

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด:
จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์
ในกรุงเทพมหานคร

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย
ผู้วิจัยหลัก

สงวนลิขสิทธิ์: ๖๖๖๖๖๖๖๖

๐.๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖
๓ ๖๖ ๖๖

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
กันยายน ๒๕๔๒
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑

ISBN 974-332-986-2

รายงานการวิจัย

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด :
จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร

โดย จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2543
จำนวน 200 เล่ม
พิมพ์ที่ จามจุรีโปรดักท์
78/145 หมู่บ้านอมรชัย 4 ถนนพระราม 2
แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กทม. 10150
โทร. 451-5517, 451-6287

ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์
มอบให้หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
..... 21 / เม.ย. / 43 .....

ISBN: 974-332-986-2

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

Project Title	Family of the Juvenile Delinquency across Ethnic Groups in Bangkok Metropolis
Name of the Researcher	Jutharat Ua-Amnoey Faculty of Political Science Chulalongkorn University
Year	9 /9 /1999

ABSTRACT

This research is a field research that used both quantitative and qualitative methods. Interview questionnaires were used to collect data from the whole population of 224 juveniles in the Central Observation and Protection Center and used in-depth interview to collect the story of family of the juvenile delinquency across ethnic groups from a sample of 69 families by purposive sampling. The objectives of the research are: to study characteristics of the delinquent juvenile's families designated as the ethnic groups or minority groups in Thai society; to analyze the factors affecting deviant behaviors of the juveniles; and to make a comparative study of the offending behaviors across ethnic groups. The results of the research can be summarized as follows:

1) 47.32 percents of juveniles are Chinese, 19.64 percents are Muslim, the rest are Laos, Cambodian, European (German and French), Nepalese, Burmese, Mons and the combination of 2-3 ethnic groups such as Chinese-Mons, Cambodian- Muslim etc. More than half has personality and appearance different from Thai youth. However, 85.71 percents assessed themselves to be Thai and no differentiation from typical Thai.

2) More than halves of the family of juveniles were borne in Bangkok Metropolis. Most ethnic families are found to be Nuclear family much more than Extended families. Most parents have low moral level, deviant behaviors and earned their living from benefits of crime.

3) The study of Parenting behaviors found that:- 1) the rules of the house are not set properly and not reasonable enough; 2) lack of affective involvement; 3) the juveniles learned to use parent, police and authorities to control their appropriate behaviors as moral standard; 4) parents, the influential moral role model, are drugs addict and dealer and also some had committed in jail as used or sole drugs.

4) More than half of the juveniles is recidivism from 2-5 times. 74.6 percents of the juveniles are committed to use to have or sale narcotics illegally while 21.9 percents are committed theft and robbery. Most of the Chinese ethnic groups are drug dealer and most of the Laos ethnic groups are thieves. Nevertheless, most of the reason to be delinquent is to learn new things and the influence of peer groups.

5) Factors affecting juvenile delinquency are as follows: parenting behaviors, the parent offences on trial, chaotic behavior control, cohesive in ethnic groups, born in Bangkok, limited in working, treated unfair in society and must be patient to the gride of Thai.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด: จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ ในกรุงเทพมหานคร” เป็นโครงการวิจัยร่วมภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง “สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตกรุงเทพมหานคร” ของภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีโครงการวิจัยร่วมอีกโครงการหนึ่ง คือเรื่อง “สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตกรุงเทพมหานคร: การจัดระเบียบทางสังคมและผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม”

โครงการวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน งบประมาณ 2542 และได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเด็กและเยาวชนกระทำผิด ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง และจากบิดามารดาและผู้ปกครองกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ข้อคิดใดๆที่เป็นประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ขออุทิศให้กับ “มวลมนุษยชาติ” ผู้มีส่วนช่วยในการพัฒนาสถาบันครอบครัวและยกระดับจริยธรรมในเด็กและเยาวชน ซึ่งจะต้องใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม และ ความขัดแย้งทางสังคม ในสังคมแห่งนี้ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย
9/9/1999

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	i
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ii
กิตติกรรมประกาศ	iii
สารบัญ	iv
รายการตารางประกอบ	x
รายการภาพประกอบ	xiii
บทที่	1
1 บทนำ	
1. ที่มาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษาวิจัย	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	3
4. ขอบเขตการศึกษาวิจัย	4
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
6. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
2 การสำรวจแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
1. กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	9
1.1 ทฤษฎีนิเวศวิทยา (The Ecological Theory)	10
1.2 ทฤษฎีของฟรอยด์ (The Freudian Theory)	11
1.3 ทฤษฎีความขัดแย้งทางวัฒนธรรม (Culture Conflict)	11
1.4 ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Subcultures)	12
2. กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Groups)	15
2.1 ความหมาย	15
2.2 กลุ่มชาติพันธุ์ในไทย	19

สารบัญ (ต่อ)

3. ครอบครัว (Family)	25
3.1 ครอบครัวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ	25
3.2 รูปแบบของครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	27
3.3 ครอบครัวกับการขัดเกลาทางสังคม	29
3.4 ตัวแบบทางจริยธรรมของครอบครัวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	32
4. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (Juvenile Delinquency)	33
4.1 แนวทางการศึกษาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	33
4.2 ความหมายและคำจำกัดความการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	35
4.3 กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน	36
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ	42
5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	45
3 วิธีการวิจัย	48
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ	48
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ	49
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
3.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ	50
3.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ	51
4. กรรมวิธีทางข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4.1 การประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณ	53
4.2 การประมวลผลข้อมูลเชิงคุณภาพ	53
4 ผลการวิจัย	54
1. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชน	54
2. ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	58
2.1 ภูมิสำเนาและการย้ายถิ่น	58
2.2 ลักษณะครอบครัว	59

สารบัญ (ต่อ)

2.3 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	61
2.4 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	65
3. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	68
3.1 มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว	68
3.2 รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังจริยธรรม	71
3.3 พฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัว	73
3.4 ความรู้สึกของเยาวชนต่อการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา	76
3.5 บุคลิกภาพของเยาวชนอันเป็นผลจากการอบรมเลี้ยงดู	77
4. การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม	79
4.1 ความเหนียวแน่นระหว่างครอบครัวกับกลุ่มชาติพันธุ์	79
4.2 การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่ม	79
4.3 เอกลักษณ์ของครอบครัว	79
4.4 การตั้งเป้าหมายทิศทางของครอบครัว	79
4.5 แนวการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์กับการยับยั้งการกระทำผิด	79
5. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว	81
5.1 การคบหาสมาคมกับเพื่อน	81
5.2 แหล่งชุมชนที่พักอาศัย	81
5.3 เพื่อนบ้าน	81
5.4 สังคมละแวกบ้านพักอาศัย	82
5.5 ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย	82
6. ลักษณะการกระทำผิดของเยาวชน	81
6.1 จำนวนครั้งที่เคยถูกจับกุมดำเนินคดี	83
6.2 จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม	84
6.3 ฐานความผิด	84
6.4 มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด	84
6.5 พฤติการณ์แห่งคดี	84
7. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การกระทำผิดของเยาวชน	89
7.1 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัวกับพฤติกรรม การกระทำผิดของเยาวชน	90

สารบัญ (ต่อ)

7.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	91
7.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัวกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	93
7.4 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อครอบครัวกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	94
8. อิทธิพลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด	94
8.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	94
8.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนียวแน่นของกลุ่มชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด	96
9. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	97
9.1 การคบหาสมาคมกับเพื่อนกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	97
9.2 แหล่งที่พักอาศัยกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	98
9.3 การอพยพย้ายถิ่นกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	99
9.4 ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	100
5 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด : กรณีศึกษา	104
1. ภาพรวมของบิดามารดาและผู้ปกครองเด็กและเยาวชนกระทำผิด	104
2. กรณีศึกษาครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์	107
กรณีศึกษาที่ 1 แม่สอนลูกจำหน่ายยาบ้า : มอญ	107
กรณีศึกษาที่ 2 ผลิตและจำหน่ายเฮโรอีน : จีน	111
กรณีศึกษาที่ 3 ย่องเบา 16 ครั้ง : จีน	115
กรณีศึกษาที่ 4 จำหน่ายยาบ้า : มุสลิม	118
กรณีศึกษาที่ 5 จำหน่ายเฮโรอีน : เขมร/มุสลิม	121
กรณีศึกษาที่ 6 สูดดมสารระเหย : เขอร์มัน	125
กรณีศึกษาที่ 7 จำหน่ายยาบ้า : เนปาล	128
กรณีศึกษาที่ 8 ปล้นทรัพย์เป็นอาชีพ : จีน	131
กรณีศึกษาที่ 9 ลักทรัพย์ในตู้บริจาค : ลาว	133

สารบัญ (ต่อ)

กรณีศึกษาที่ 10 สุดดมกาว : พม่า/จีน	136
6 การวิเคราะห์ข้อมูลครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด : จำแนกตาม กลุ่มชาติพันธุ์	140
1. ลักษณะทางสรีระกับการรับรู้สถานภาพของความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของ ครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด	140
2. ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิดทุกกลุ่มชาติพันธุ์ ในบริบทของสังคมไทย	141
2.1 ภูมิสำเนาและการย้ายถิ่น	141
2.2 ลักษณะครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ	142
2.3 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	142
2.4 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	143
3. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนกระทำผิดของครอบครัว	144
3.1 มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว	144
3.2 รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังจริยธรรม	145
3.3 พฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัว	149
3.4 ความรู้สึกของเยาวชนต่อการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา	151
4. การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม	151
4.1 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดชาวจีน	152
4.2 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดชาวมุสลิม	152
4.3 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดชาวมอญ	153
4.4 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดชาวเนปาล	153
4.5 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ	153
5. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว	154
5.1 สภาพแวดล้อมของชุมชนที่ครอบครัวพักอาศัย	154
5.2 ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย	154
6. ลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน : เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์	155
6.1 ภาพรวมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	155
6.2 การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน : จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์	156
6.3 พฤติกรรมการกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า	157
6.4 การฟอกเงินระดับเยาวชน	161

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว : ระดับความรู้สึกของเยาวชนต่อการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา	76
ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคลิกภาพของเยาวชน	79
ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม	80
ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอก ครอบครัว	82
ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะการกระทำผิดของเยาวชน	87
ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกะกะเกราะของบุคคลในครอบครัว กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	90
ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออกคำสั่งควบคุมดูแลเด็กของผู้ใหญ่ กับฐานความผิดของเยาวชน	91
ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการช่วยกันแก้ปัญหาความขัดแย้งใน ครอบครัวกับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของเยาวชน	92
ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผิดของบิดากับพฤติกรรม การกระทำผิดของเยาวชน	93
ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อครอบครัวกับ พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	94
ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด ของเยาวชน	95

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่ 22	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเหนียวแน่นของกลุ่มชาติพันธุ์กับ พฤติกรรมกรรมการกระทำผิด	96
ตารางที่ 23	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการคบหาสมาคมกับเพื่อนกลุ่มชาติพันธุ์ เดียวกันกับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิด	97
ตารางที่ 24	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่พักอาศัยกับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิด ของเยาวชน	98
ตารางที่ 25	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอพยพย้ายถิ่นของบิดากับพฤติกรรม กรรมการกระทำผิดของเยาวชน	99
ตารางที่ 26	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอพยพย้ายถิ่นของมารดา กับพฤติกรรม กรรมการกระทำผิดของเยาวชน	100
ตารางที่ 27	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อย ในสังคมไทยกับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	101
ตารางที่ 28	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อย ในสังคมไทยกับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	101
ตารางที่ 29	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบเกี่ยวกับการถูกเลือกปฏิบัติกับ พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	102
ตารางที่ 30	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบเกี่ยวกับการที่ต้องอดทนต่อฉ้อโกง/ ค่าเยาะเขี่ยถากถางของสังคมไทยกับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดของเยาวชน	103
ตารางที่ 31	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดา และผู้ปกครอง	105

รายการภาพประกอบ

ภาพที่ 1	แสดงลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์ในไทยและวัตถุประสงค์ของการเข้ามาในไทย	24
ภาพที่ 2	แสดงลำดับขั้นตอนและการปฏิบัติตั้งแต่เด็กและเยาวชนถูกจับตัว ดำเนินคดีจนกระทั่งพ้นจากการคุมประพฤติหรือฝึกอบรม	37
ภาพที่ 3	แสดงวงจรการกระทำผิดของเยาวชนโดยมีครอบครัวเป็นปัจจัยหลัก	159,
ภาพที่ 4	แสดงวงจรการกระทำผิดของเยาวชนโดยมีครอบครัวเป็น ปัจจัยส่งเสริม	160

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษาวิจัย

“ครอบครัวเป็นด่านแรกในการป้องกันและต่อต้านอาชญากรรมในสังคม” (Dallos and McLaughlin, 1989 : 15) เป็นคำกล่าวที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของครอบครัว ในฐานะเป็นจุดศูนย์กลางที่รับผิดชอบในทางสังคมเบื้องต้นแก่เด็กทั้งหลาย กล่าวคือ สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสร้างเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าสำหรับประเทศ ขณะเดียวกันหากสถาบันครอบครัวมีความบกพร่องในการอบรมเลี้ยงดูและให้การขัดเกลาทางสังคม หรือมีเหตุปัจจัยที่ไม่อาจทำให้สถาบันครอบครัวสามารถกระทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์แล้ว เด็กและเยาวชนซึ่งมีสัมพันธภาพต่อนั่นแห่งชีวิตที่ใกล้ชิดอย่างยิ่งกับสถาบันดังกล่าวย่อมได้รับการเรียนรู้ที่บกพร่อง ผิดพลาด และเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม บ่มเพาะนิสัยความประพฤติที่ขัดแย้งกับแบบแผนการดำเนินชีวิตที่พึงงาม เห็นผิดเป็นชอบ นำมาซึ่งปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมายในที่สุด ซึ่งเมื่อนั้นอาจกลับกลายเป็นว่า **“ครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่สร้างหรือผลิตอาชญากร และ เด็กและเยาวชนกระทำผิดให้แก่สังคม”**

อย่างไรก็ตามเมื่อก้าวถึงการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิดในแง่มุมต่างๆ นั้น พบว่ามีงานวิจัยหลายชิ้นให้ความสนใจศึกษาเรื่องดังกล่าวอยู่เป็นจำนวนมาก ขณะที่การศึกษาครอบครัวในแง่มุมของสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ที่มุ่งเน้นเรื่องของกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Groups) นั้น ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษามาก่อน ซึ่ง สตีเฟน (Stephens, 1994: 22-29) หนึ่งในนักพยานแนวโวมิกิตทางอาชญากรรมในอนาคตได้ทำนายทิศทางอาชญากรรมในศตวรรษที่ 21 ไว้ตอนหนึ่งว่า **“ลัทธิพหุวัฒนธรรม และ ความไม่ผสมกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน (Multiculturalism and Heterogeneity) ก่อให้เกิด ภาวะไร้ระเบียบ (Anomie) ความแปลกแยก และ โดดเดี่ยวในสังคม** ดังเช่น ปัจจุบัน ประเทศญี่ปุ่น เดนมาร์ก จีน และ กรีก กำลังเผชิญหน้ากับปัญหาการเติบโตของวัฒนธรรมที่เบี่ยงเบนไป อันเนื่องมาจากการอพยพย้ายถิ่น ไปมาระหว่างชนชาติต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เกิดการแพร่ขยายแนวคิดทางสังคมใหม่ๆ ขึ้น จนกระทั่ง ความหลากหลายในสังคมจะกลายเป็นกฎเกณฑ์ประการหนึ่งของสังคมในศตวรรษที่ 21 และ ความล้มเหลวที่จะเตรียมแผนการไว้รองรับจะเป็นช่องว่างให้เกิดปัญหาอาชญากรรมที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่มีลักษณะไม่

ผสมกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน ส่วน มัวร์ (Moore, 1994: 33) เชื่อว่า ชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ หรือชนกลุ่มน้อยเป็นชุมชนที่ไม่น่าไว้วางใจ โดยพบว่า คนต่างด้าว มีลักษณะการผสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมและสังคมอเมริกันช้าลง ผลที่ตามมาคือ คนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะยึดมั่นในวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชนชาติเดิมอย่างเหนียวแน่น สร้างช่องว่างและระยะห่างให้เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ของพวกเขากับกลไกการควบคุมทางสังคมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ คนต่างด้าวที่อพยพเข้ามาใหม่มองว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาสอดแทรกในความเป็นส่วนตัวของพวกเขา ความไม่ไว้วางใจในตำรวจและกลไกการควบคุมสังคมทำให้ยากแก่การป้องกันอาชญากรรมที่เกิดจากกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้

สังคมไทยได้ชื่อว่าเป็นอีกสังคมหนึ่งที่กำลังเผชิญหน้ากับความหลากหลายของวัฒนธรรมโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เนื่องจากการเปิดรับการอพยพย้ายถิ่นไปมาระหว่างชนชาติต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างอิสระ ดังนั้น การมีกลุ่มชาติพันธุ์มากมายหลายกลุ่มในสังคมไทยจึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัฒนธรรม ค่านิยม และ วิถีชีวิตของคนในสังคมนี้เบี่ยงเบนไปจากเดิม ในลักษณะพหุวัฒนธรรมเช่นกัน รวมทั้งอาจมีปัญหาข้างเคียงที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้อยู่ก่อนกับผู้มาใหม่ที่ไม่ผสมกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน โดยเฉพาะปัญหาคนพื้นเมืองกับลูกหลานต่างด้าวซึ่งอพยพย้ายถิ่นเข้ามาพักอาศัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ย่อมจะมีช่องทางทำมาหากินและระเบียบชีวิตรูปแบบหนึ่ง มีการขัดแย้งในวัฒนธรรมเดิมและวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งเด็กและเยาวชนเหล่านั้นมีสิทธิที่จะเลือกปฏิบัติตามวัฒนธรรม เลือกศาสนาที่นับถือ และใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนได้ ตามที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 30 (กระทรวงการต่างประเทศ, 2537) กำหนดไว้ว่า

“ในรัฐที่มีชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ ศาสนา หรือ ภาษา หรือ กลุ่มชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาศัยอยู่ เด็กที่มาจากชนกลุ่มน้อยนั้น หรือ ที่เป็นชนพื้นเมืองจะต้องไม่ถูกปฏิเสธซึ่งสิทธิที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรม ที่จะนับถือและปฏิบัติทางศาสนาหรือสิทธิที่จะใช้ภาษาของตนในชุมชนกับสมาชิกอื่นในกลุ่มเดียวกัน”

อย่างไรก็ตาม การที่เด็กและเยาวชนมีสิทธิที่จะเลือก และได้เลือกที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ หรือ วัฒนธรรมหลักของสังคมที่กลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ หรือ เลือกที่จะปฏิบัติตามบรรทัดฐานทั้งของกลุ่มชาติพันธุ์และสังคมส่วนรวมในลักษณะผสมผสานกันก็ตาม ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การทำมาหากิน การปรับตัว สภาพจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกละเอียดแตกต่างกัน ซึ่งทางมานุษยวิทยาเรียกว่าเป็น Marginal man หรือ ผู้ที่อยู่ริมขอบสังคม และยังเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็นอาจซึมซับวัฒนธรรมรอง (Subculture) ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาจขัดหรือแย้งกับวัฒนธรรมหลักของชาวไทย

ในกรุงเทพมหานคร จนกระทั่งแสดงพฤติกรรมแปลกๆ ออกมาหรือแสดงพฤติกรรมต่อต้านสังคม หรือฝ่าฝืนกฎหมายกลายเป็นเด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมายนั้น จะมีลักษณะการกระทำผิดอย่างไรในยุคสมัยที่สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างมาก เช่นในปัจจุบันจึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาอย่างยิ่ง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การศึกษาวิจัยเรื่อง “ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด ในกรุงเทพมหานคร: จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์” ในครั้งนี้ จึงมีความมุ่งหมายที่จะตอบ คำถามวิจัยที่ว่า ครอบครัวของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ได้ถ่ายทอดวัฒนธรรมอะไร ให้แก่บุตรหลานของตน ผ่านทางกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ที่อาจส่งผลให้เกิดค่านิยมและพฤติกรรมการกระทำผิดขึ้น แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ขัดแย้งกับวัฒนธรรมของสังคมไทย อันก่อให้เกิดการกระทำผิดที่แตกต่างกันหรือไม่ และ ถ้าความสัมพันธ์ดังกล่าวมีนัยสำคัญต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนแล้วนั้น การกระทำผิดมีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำข้อมูล และ ผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งในทางสังคมวิทยา และ ทางอาชญาวิทยา และงานยุติธรรม อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมไทย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต ซึ่งต้องใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งและการผสมผสานระหว่างชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมแห่งนี้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่เป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมชาวกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตราการกระทำผิดสูง

3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ของเด็กและเยาวชนกระทำผิด และลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มดังกล่าว

2. ได้ทราบถึงวัฒนธรรมรองอันมีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ถ่ายทอดผ่านกระบวนการขัดเกลาโดยครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร

3. เสนอแนะมาตรการการป้องกัน แก้ไข เพื่อลดปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอันเนื่องจากวัฒนธรรมขัดแย้งกัน

4. ขอบเขตการศึกษาวิจัย

4.1 ลักษณะของเด็กและเยาวชนกระทำผิด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางได้มีคำพิพากษาแล้วว่ากระทำผิดจริง โดยมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกและอบรมแห่งใดแห่งหนึ่ง ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ได้แก่ สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย (บ้านกรุณา) สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย (บ้านมุทิตา) สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย (บ้านอุเบกขา) และสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง (บ้านปรางค์)

4.2 การกำหนดลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์ของเยาวชน

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดลักษณะความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของเด็กและเยาวชนในไทยดังนี้

- บิดา มารดา สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน เด็กและเยาวชนก็เป็นชาติพันธุ์นั้น
- บิดา มารดา สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างกัน เด็กและเยาวชนจัดเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ผสม เช่น บิดามีเชื้อสายจีน มารดามีเชื้อสายมอญ เด็กและเยาวชนจึงได้รับอิทธิพลการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะผสมผสานทั้งจีนและมอญ จึงจัดเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ผสม
- บิดา หรือ มารดา ฝ่ายหนึ่งเป็นคนไทย เด็กและเยาวชนก็ถูกจัดว่าเป็นชาติพันธุ์ตามบิดาหรือมารดาฝ่ายที่มีใช้คนไทย เช่น บิดามีเชื้อสายเขมร มารดาเป็นคนไทย จัดว่าเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ตามบิดา เป็นต้น
- บิดา หรือ มารดา ฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย สืบเชื้อสายมาจากบิดาหรือมารดาที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใดในไทย เด็กและเยาวชนก็มีเชื้อสายจากชาติพันธุ์ตามปู่ ย่า ตา หรือ ยาย ฝ่ายที่มีใช้คนไทย
- บิดา หรือ มารดาบุญธรรม ฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย เป็นกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมได้รับเลี้ยงเด็กและเยาวชนคนไทยเป็นบุตรบุญธรรมตั้งแต่แรกเกิด จัดว่าเด็กและเยาวชนนั้นเป็นกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมตามบิดาหรือมารดาบุญธรรม

4.3 การคัดเลือกครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด

เมื่อทราบถึงลักษณะการกระทำผิด และ กลุ่มชาติพันธุ์ของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางแล้ว จะตามไปศึกษาครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนเหล่านี้และสังเกตสภาพแวดล้อมของครอบครัวต่อไป โดยจะคัดเลือกเพื่อทำการสัมภาษณ์เฉพาะบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง ที่มีอิทธิพลในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนกระทำผิดคนนั้นๆ โดยมีความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ตรงกับกลุ่มชาติพันธุ์ของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

4.4 ธรรมชาติของข้อมูล

อนึ่ง ช่วงระยะเวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล จะอยู่ระหว่าง 1 ตุลาคม 2541 ถึง 30 มิถุนายน 2542 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงถือเอาธรรมชาติของข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำผิด ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางที่พบ ณ ขณะทำการศึกษาวิจัยเป็นสำคัญในการศึกษาต่อเนื่องไปยังครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ตามสภาพความเป็นจริงโดยจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถกำหนดแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาวิจัย สรุปลงเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม รวมทั้งกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดตัวแปรเชิงสาเหตุและผล มีลักษณะ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

<p>1. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> -อายุ -เพศ -ระดับการศึกษา -ศาสนา -สถานภาพสมรส -รูปร่างลักษณะ -กลุ่มชาติพันธุ์ -การรับรู้สถานภาพของ "กลุ่มชาติพันธุ์" 	<p>พฤติกรรมกรรมการกระทำผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> -ประเภทคดี (ฐานความผิด) -ลักษณะการกระทำผิด (พฤติการณ์แห่งคดี) -มูลเหตุจูงใจ -จำนวนครั้งในการกระทำผิด
<p>2. ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเยาวชนกระทำผิด</p> <ul style="list-style-type: none"> -ภูมิฐานะและการกักขัง -ลักษณะครอบครัว -ความสัมพันธ์ในครอบครัว -สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม 	
<p>3. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> -รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดู -มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว -พฤติกรรมตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัว -ทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อครอบครัว 	
<p>4. การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความเหนียวแน่นของกลุ่มชาติพันธุ์ -การอ้างารไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ -เอกลักษณ์ครอบครัว -การตั้งเป้าหมายทิศทางของครอบครัว -การเกาะกลุ่มชาติพันธุ์ของครอบครัว -แนวการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์ในการยับยั้งการกระทำผิด 	
<p>5. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> -การคบหาสมาคมกับเพื่อน -แหล่งชุมชนที่พักอาศัย -แบบอย่างจากเพื่อนบ้าน -ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย 	

5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน บิดา มารดา และ ผู้ปกครอง
- ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด
- พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนกระทำผิดของครอบครัว ด้านสังคม อารมณ์ และ มาตรฐานทางศีลธรรม
- การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม
- รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการกระทำผิด ในเรื่อง

- ประเภทคดี (ฐานความผิด)
- ลักษณะการกระทำผิด (พฤติการณ์แห่งคดี)
- มูลเหตุจูงใจ
- จำนวนครั้งในการกระทำผิด

6. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ครอบครัว (Family) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งมีการพึ่งพากันทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมาย หรือทางสายโลหิต (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ 2537) และอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นประจำหรือชั่วคราว โดยทำหน้าที่หรือเคยทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนกระทำผิดชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์ก็ตาม

2. การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมยุคหนึ่งไปยังสังคมอีกยุคหนึ่ง เป็นกระบวนการที่สมาชิกแรกเกิดถูกจำกัดให้อยู่ในกรอบของสังคมที่เป็นระเบียบ โดยมีสถาบันทางสังคมทำหน้าที่หล่อหลอมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการให้สมาชิกเรียนรู้บทบาท กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม รวมทั้งทักษะที่จำเป็นต่อการอยู่รอดและบำบัดความต้องการที่มนุษย์จะต้องปฏิบัติในฐานะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมสืบไป (สุภัทราสุภาพ, 2541: 48)

3. เด็กและเยาวชนกระทำผิด (Juvenile Delinquency) หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 7 ปี ถึง 18 ปี (ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534) ที่กระทำความผิดกฎหมายอาญารวมทั้งที่กระทำความผิด ระเบียบอื่น ซึ่งกำหนดไว้เป็นความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน และศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน บ้านกรุณา บ้านมุทิตา บ้านอุเบกขา หรือ บ้านปราณี แห่งใดแห่งหนึ่ง

4. กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Groups) หมายถึง เอกลักษณ์ส่วนบุคคลที่แสดงออกทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา สัญชาติ และ บุคลิกลักษณะที่ติดตัวมาจากบรรพบุรุษและครอบครัว โดยแสดงออกในสังคมที่มีเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์แตกต่างไปจากกลุ่มของตน

5. วัฒนธรรมรอง (Subculture) หมายถึง วัฒนธรรมของกลุ่ม เช่น กลุ่มชนชั้นต่ำ กลุ่มชนชั้นกลาง กลุ่มชาติพันธุ์ ฯลฯ เป็นต้น ที่อาจขัดแย้ง หรือ คล้อยตามวัฒนธรรมของสังคมส่วนใหญ่ หรือวัฒนธรรมหลักของสังคม

6. วัฒนธรรมรองในการกระทำผิด (Delinquent Subculture) หมายถึง วัฒนธรรมที่ถ่ายทอดเรียนรู้การประกอบอาชญากรรม หรือ การกระทำที่ผิดกฎหมายจากตัวแบบ (Role Model) ที่มีอิทธิพลในครอบครัวหรือจากกลุ่มซึ่งยึดถือวัฒนธรรมรองที่ขัดหรือแย้งกับบรรทัดฐานของสังคมโดยถ่ายทอดผ่านทางกระบวนการขัดเกลา

7. ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด (Family of the Juvenile Delinquency) หมายถึง บ้านที่มีกลุ่มบุคคล ซึ่งเด็กหรือเยาวชนกระทำผิดเคยพักอาศัยอยู่ก่อน ถูกจับกุม ดำเนินคดีและก่อนศาลยุติธรรมมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรม ณ สถานฝึกอบรมแห่งใดแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยบ้านดังกล่าวจะต้องมีบิดาหรือ มารดา หรือ ผู้ปกครอง ซึ่งได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา หรือ ญาติ คนใดคนหนึ่ง หรือหลายคนที่มีอิทธิพลในการอบรมเลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนกระทำผิดที่เป็นกลุ่มประชากรเป็นเวลานานพอสมควร และบุคคลผู้ใกล้ชิดเด็กหรือเยาวชนกระทำผิดเหล่านั้นยินดีให้สัมภาษณ์

บทที่ 2

การสำรวจแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดในกรุงเทพมหานคร : จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์” นี้ เป็นการศึกษาเพื่อเสนอแนะวิธีการป้องกันปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอันอาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาและมีกลุ่มชาติพันธุ์อพยพย้ายถิ่นเข้ามาพักอาศัยหลากหลายเช่นประเทศไทย โดยการศึกษาจะใช้วิธีการทางสังคมศาสตร์ บนฐานแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสบการณ์ของผู้วิจัย ในประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. กลุ่มชาติพันธุ์
3. ครอบครัว
4. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดกรอบความคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ (Structural-functional theory) ซึ่งมองสังคมว่า สังคมเป็นระบบหนึ่งที่ประกอบด้วยระบบย่อยๆ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยแต่ละระบบต่างก็มีโครงสร้างเพื่อทำหน้าที่ต่อสังคม และโดยหน้าที่เหล่านี้สังคมจึงสร้างสถาบัน กฎระเบียบ กำหนดอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ขึ้น ดังนั้น ครอบครัว ซึ่งเป็นระบบหนึ่งในสังคมไทย เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่สำคัญในการอบรมสั่งสอนและขัดเกลาให้สมาชิกใหม่ที่เกิดขึ้นในกลุ่มชาติพันธุ์ หรือที่อพยพย้ายถิ่นมาอาศัยอยู่ในสังคมไทย ได้รู้จักระเบียบวินัย รู้จักควบคุมความประพฤติให้สอดคล้อง ยอมรับตามบรรทัดฐานสังคม และบทบาทหน้าที่นี้จะต้องสัมพันธ์กับระบบอื่นๆ ในสังคมด้วย เช่น ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม ระบบความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น แต่บางครั้งความไม่สมบูรณ์ของสถาบันต่างๆ ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งและความตึงเครียดขึ้น จึงทำให้ได้ผลผลิตที่บกพร่องจากครอบครัว และผลผลิตจากครอบครัวที่บกพร่องเหล่านี้จะต้องไปเกี่ยวข้องสัมพันธ์

กับระบบงานยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน เมื่อเกิดมีปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดขึ้น

กลุ่มทฤษฎีบนพื้นฐานของทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- ทฤษฎีนิเวศวิทยา (The Ecological Theory)
- ทฤษฎีของฟรอยด์ (The Freudian Theory)
- ทฤษฎีความขัดแย้งทางวัฒนธรรม (Culture Conflict)
- ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Subcultures)
  - ทฤษฎีโอกาสที่แตกต่างกัน (Differential Opportunity)
  - ทฤษฎีการสร้างปฏิกิริยา (Reaction Formation)

1.1 ทฤษฎีนิเวศวิทยา (The Ecological Theory)

ปาร์ค (Park, 1921 : 140) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีของดาร์วิน ได้ตอบคำถามเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในเชิงของการคัดสรรโดยสัญชาตญาณว่า “มนุษย์แต่ละคนเป็นผู้แบกรับภาระในการสืบทอดลักษณะทางพันธุกรรมสองฐานะซ้อนกัน คือในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ของตนผ่านกรรมวิธีสืบทอดสายโลหิตทางชีววิทยา (biological inheritance) กับในฐานะสมาชิกของสังคม หรือกลุ่มสังคม ซึ่งถ่ายทอดผ่านการติดต่อสื่อสารลักษณะเฉพาะทางสังคม (social inheritance)”

ปาร์ค ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญ 4 ประการ ไว้ในทฤษฎีของเขา ว่า

- 1) การอพยพย้ายถิ่นก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ไม่เท่าเทียมกันขึ้น ต่อผู้ที่มีภาพลักษณ์เป็นแบบฉบับเฉพาะของตนเอง
- 2) ในสัมพันธภาพเชิงการแข่งขัน บุคคลแต่ละคนจะประกอบด้วยภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันไปตามสถานภาพของตน
- 3) ผู้ซึ่งอยู่ในสถานภาพสูงกว่ามักจะไม่ค่อยเต็มใจที่จะแข่งขันกับผู้ที่มีสถานภาพต่ำต่อยกกว่า ซึ่งมักจะให้เหตุผลว่าธรรมชาติได้คัดสรรจัดจำแนกให้แล้ว โดยกำหนดระยะห่างของชนชั้นมาให้แตกต่างกัน
- 4) อนาคตเป็นการแสดงออกของกลุ่มอภิสิทธิ์ชน เพื่อปกป้องความสนใจของตนและเป็นแรงเสริมให้การแบ่งชนชั้นคงอยู่ต่อไป

โดยนัยแห่งทฤษฎีนิเวศวิทยา ใช้อธิบายถึงการที่กลุ่มชาติพันธุ์ต้องรับภาระในการสืบทอดเชื้อชาติและวัฒนธรรมของตนไว้ขณะที่มีการย้ายถิ่นไปดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีวัฒนธรรมอีกรูปแบบหนึ่ง จึงต้องเผชิญกับอคติ ความแตกต่างในเรื่องชนชั้น และปรับตัวกับสภาพใหม่ของตนไปพร้อม ๆ กัน

1.2 ทฤษฎีของ فروยด์ (The Freudian Theory)

ดอลลาร์จ (Dollard, 1937 : 442) ได้นำทฤษฎีของ فروยด์มาใช้อธิบายสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นในเรื่องอคติเกี่ยวกับเชื้อชาติ ว่าเป็นเรื่องที่ต้องเผชิญหน้ากับอารมณ์ ความรู้สึกคับข้องใจ (frustration) และ ความก้าวร้าว (aggression) กล่าวคือ เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับอิสรภาพและเสรีภาพ สังคมต่างหากที่เป็นตัวกำหนดวัฒนธรรม ชอบเขตความเหมาะสม และกฎเกณฑ์ต่างๆ แก่เด็กผ่านการขัดเกลา ซึ่งบุคลิกภาพและท่าทีของผู้ใหญ่จะเป็นปัจจัยสร้างความคับข้องใจ และปฏิกิริยาต่อต้านให้เกิดขึ้นกับเด็ก โดยตามทฤษฎีของ فروยด์เชื่อว่าปฏิกิริยาต่อต้านเบื้องต้นที่สุดที่จะเกิดขึ้น คือ ความก้าวร้าว แต่เด็กก็แสดงความก้าวร้าวออกมาไม่ได้มากนักเนื่องจากบิดามารดายังมีอำนาจเหนือตน จึงหันเหความก้าวร้าวสู่ตนเอง หรือเก็บกดเอาไว้รอคอยโอกาสเหมาะสมที่จะแสดงออกมา

ดอลลาร์จ ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญ 4 ประการ ไว้ในทฤษฎีของเขา ว่า

1. ชีวิตการรวมกลุ่มในสังคมเป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจขึ้นในกระบวนการทางจิตใจของปัจเจกบุคคล

2. ความคับข้องใจสามารถถูกลบทิ้งไปได้ด้วยการแสดงความก้าวร้าวปลดปล่อยออกไป

3. มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความก้าวร้าว 3 ประเด็น คือ 1) ความก้าวร้าวจะระเบิดออกได้ง่ายถ้าประสบกับเป้าหมายที่เหมาะสม 2) สำหรับคนขาวแล้ว สีดำ เป็นสิ่งที่ถูกจัดไว้คู่กับความกลัวที่ถูกเก็บกด และถูกสร้างภาพขึ้น 3) ยังมีการกีดกัน เทียดหยามชนกลุ่มน้อยมากเท่าไร ยิ่งกลายเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมมากขึ้นเท่านั้น

4. ที่ได้ก็ตามที่มีการแสดงความก้าวร้าวออกมาตรงๆ จะใช้ความไร้เหตุผลเป็นเหตุผลในการโจมตีกันมากขึ้น

กล่าวได้ว่าทฤษฎีของดอลลาร์จ อธิบายตรงไปที่ใจกลางของปัญหาสังคมโดยตรง โดยอธิบายว่า ปัจเจกบุคคลถูกกระตุ้นให้พยายามปกป้องรักษา หรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมได้อย่างไร และโดยความขัดแย้งเหล่านี้เองที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้น

1.3 ทฤษฎีความขัดแย้งทางวัฒนธรรม (Culture Conflict)

เซลลิน (Sellin, 1938 อ้างถึงใน Schmallegger, 1996 : 243) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในหนังสือของเขา เรื่องความขัดแย้งทางวัฒนธรรมและอาชญากรรม โดยกล่าวว่า “ค่านิยม

ที่แตกต่างกันก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต่างกันอันเป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมขึ้น” คำนิยมที่
ว่านี้ถูกถ่ายทอดผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมให้สมาชิกสังคมต้องยึดถือปฏิบัติตามตั้งแต่
เด็กจนโต ซึ่งแต่ละกลุ่มสังคมต่างเห็นดีเห็นงามให้สมาชิกปฏิบัติตามที่กลุ่มของตนต้องการ ซึ่ง
ก่อให้เกิดความขัดแย้งในการปฏิบัติตามบรรทัดฐานสังคมกับการขัดเกลาของกลุ่มที่ต่างกัน
ผลคือเกิดอาชญากรรมหรือการกระทำผิดในลักษณะต่างๆ ขึ้น เพราะอาชญากรรมเกิดจากการ
ละเมิดกฎหมายที่สังคมกำหนดขึ้นโดยอำนาจอันชอบธรรม โดยนัยนี้ อาชญากรรม คือพฤติกรรม
ที่ไม่เห็นด้วย ไม่ยอมรับ หรือฝ่าฝืนกฎเกณฑ์นั่นเอง และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ก็อาจจะเกิดขึ้นกับ
ใครก็ได้ ซึ่งผู้ประกอบอาชญากรรมในลักษณะนี้มีผู้ใช้ที่ตกเป็นเหยื่อแต่คือผู้ที่เจ็บป่วยต่างหาก

เซลลิน นำเสนอในทฤษฎีของเขาว่า ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมมี 2 ลักษณะ คือ
ลักษณะแรก ปรากฏขึ้นเมื่อมีรอยร้าวในวัฒนธรรมเกิดขึ้น ตัวอย่างที่ชัดเจนได้แก่
กรณีพิบัตินาซีเลียนฆ่าคู่รักของบุตรสาวที่ทำให้บุตรของตนเสื่อมเสียจนถึงแก่ความตาย แล้ว
แสดงความประหลาดใจเมื่อถูกจับกุมดำเนินคดี เนื่องจากเขาเชื่อว่าเขาได้กระทำเช่นนั้นเพื่ออ้าง
เกียรติยศของวงศ์ตระกูลให้คงอยู่ตามธรรมเนียมแบบแผนโบราณ เหตุเกิดที่รัฐนิวเจอร์ซีย์ เมื่อ
ตอนต้นของศตวรรษที่ 19 กรณีนี้เป็นกรณีที่เกิดความขัดแย้งระหว่างความยึดมั่นในวัฒนธรรม
กับบรรทัดฐานสังคม และเช่นกันที่จะเกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มและในบริเวณ
พื้นที่ที่มีการอพยพย้ายถิ่นไปจนกว่ากระบวนการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (Acculturation
Process) จะเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ส่วนลักษณะที่สอง คือลักษณะของวัฒนธรรมกลุ่มที่เล็กกว่าเกิดมีรอยร้าวแตกแยกใน
ตัวเอง ส่วนใหญ่มักเกิดกับวัฒนธรรมของชนชั้นกลาง ที่เป็นฐานที่มาแห่งการกำหนดรากฐานของ
กฎหมายอาญา ซึ่งขัดหรือแย้งกับบรรทัดฐานของชนชั้นต่ำ จึงก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคมที่
เรียกว่า อาชญากรรม ขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือเรื่องของการเป็นโสเภณี และ การเล่น
การพนัน เนื่องจากวงในของชนชั้นต่ำยอมรับการเล่นการพนัน และการเป็นโสเภณีว่าเป็นวิถีชีวิต
ปรกติของตน ปัจจุบันอาจจะขยายวงมารวมถึงการใช้ยาและสารเสพติดต่างๆ เนื่องจากการ
จำหน่ายยาเสพติดทำให้เกิดรายได้ สามารถดำเนินการในเชิงธุรกิจได้ และได้รับการยอมรับแม้
แต่ใน วงการของผู้มีอำนาจออกกฎหมายเอง แต่เนื่องจากการยอมรับปฏิบัติตามบรรทัดฐาน
สังคม กฎหมายจึงขีดวงจำกัดในการค้าขายและสิ่งเสพติดเหล่านี้ไว้ให้เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย

1.4 ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Subcultures)

วัฒนธรรมรองที่มีผลต่อการกระทำผิดก็มีลักษณะเช่นเดียวกับความขัดแย้งทางวัฒน
ธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมรองเป็นที่รวมแห่งค่านิยมที่ถ่ายทอดสู่กันผ่านทางกระบวนการขัดเกลาทาง
สังคม แต่แตกต่างจากวัฒนธรรมใหญ่ตรงที่มีการยอมรับยึดถือปฏิบัติกันในกลุ่มย่อย ดังเช่น
สังคมใหญ่ยอมรับการทำงานหนัก และความเป็นส่วนตัว แต่วัฒนธรรมรองจะยอมรับ การดื่มสุรา
การล่าสัตว์ ฯลฯ ซึ่งบ้างก็ไม่ขัดหรือแย้งกับวัฒนธรรมใหญ่ แต่บ้างก็ไม่เป็นไปตามที่วัฒนธรรม

ใหญ่ยึดถือ เช่น วัฒนธรรมอาชญากร ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากวัฒนธรรมใหญ่ เป็นต้น

แธทเซอร์ (Thrasher, 1927 อ้างถึงใน Schmallegger, 1996: 245) เป็นผู้กล่าวถึง วัฒนธรรมรองเป็นคนแรก ในหนังสือเรื่อง The Gang โดยทำการศึกษากังต่างๆ จำนวน 1,313 กัง ในชิคาโก ซึ่งอธิบายถึงลักษณะของกังต่างๆ รวมทั้งวัฒนธรรมรองของกัง ต่อมาในปี 1943 Whyte (อ้างถึงใน Schmallegger, 1996: 245) ได้ขยายแนวคิดของ แธทเซอร์ ในหนังสือเรื่อง Street Corner Society โดยศึกษาแหล่งเสื่อมโทรมที่มีชาวอิตาเลียนอาศัยอยู่ และพัฒนาเป็นวัฒนธรรมรองของชนชั้นต่ำในเวลาต่อมา

วัฒนธรรมรองได้รับการพัฒนาต่อมา เป็นสองแนว คือ

1.4.1 ทฤษฎีโอกาสที่แตกต่างกัน (Differential Opportunity)

ในช่วงปี 1960 คลอเวิร์ดและโอลิน (Cloward and Ohlin, อ้างถึงใน Schmallegger, 1996 : 245) ได้พัฒนาทฤษฎีวัฒนธรรมรองกับอาชญากรรม โดยนำมาผสมผสานกันในหนังสือ ชื่อ Delinquency and Opportunity เขาทั้งสองกล่าวว่าการกระทำผิด หรือ ความประพฤติแผง ประกอบด้วยสององค์ประกอบ คือ เป็นพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานพื้นฐานของสังคม และ กระบวนการยุติธรรมก็ตัดสินว่าการกระทำดังกล่าวฝ่าฝืนต่อบรรทัดฐานสังคมด้วย

คลอเวิร์ดและโอลิน ได้ศึกษาแก๊งเด็กและเยาวชนกระทำผิดและสังเกตหนทางแห่งความสำเร็จที่พวกเขาเรียกว่า “โครงสร้างแห่งโอกาส” (Opportunity Structure) ซึ่งมีสองลักษณะ คือ วิธีทางที่ถูกกฎหมาย และวิธีทางที่ผิดกฎหมาย โดยหนทางที่ถูกกฎหมายจะถูกขัดเกลาล่อหลอมให้แก่เด็กที่มีวัฒนธรรมของชนชั้นกลางตั้งแต่เกิด ขณะที่เด็กที่เกิดและถูกหล่อหลอมโดยวัฒนธรรมของชนชั้นต่ำมักจะปฏิเสธที่จะยอมรับรูปแบบของโครงสร้างแห่งโอกาสดังกล่าว และหันเหไปเลือกโอกาสที่จะแสวงหาวิธีทางที่ผิดกฎหมายแทน ซึ่งมักจะยอมรับกันในกลุ่มคนเหล่านี้ว่า “วัฒนธรรมรองที่ผิดกฎหมาย” (Illegitimate Subculture) โดยมีวิถีทางสู่ความสำเร็จที่ไม่ปรกติ แปรกแยก และรวมเอาพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือพฤติกรรมแผงทุกรูปแบบมาเป็นวิธีการดำเนินชีวิตสู่ความสำเร็จ ซึ่งสมาชิกแก๊งต่างๆก็ยอมรับการประพฤติแผงและการกระทำที่ผิดกฎหมายดังกล่าวว่าเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องหรือถูกกฎหมายในสายตาของสมาชิกของแก๊ง หรืออาจใช้เกณฑ์ของวัฒนธรรมรองกลุ่มอื่นๆ มาตัดสินความสำเร็จ

คลอเวิร์ดและโอลิน เชื่อว่า วัฒนธรรมรองแห่งการกระทำผิด (Delinquent Subculture) มีส่วนสำคัญในการสร้างกิจกรรมแผงๆที่ก่อให้เกิดบทบาทที่มีอิทธิพลชั้นนำเมื่อสมาชิกยอมรับและปฏิบัติตามวัฒนธรรมรอง การประพฤติแผงๆ ก็จะล่อหลอมให้พวกเขาถอนตัวจากการปฏิบัติตามบรรทัดฐานสังคม และหันเหไปสู่รูปแบบที่ไม่อาจปฏิบัติตามกฎหมายได้ในที่สุด เนื่องจากอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามแนวคิดนี้เป็นพฤติกรรมปรกติ เช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่นๆ ที่ถูกถ่ายทอดขัดเกลามาโดยกลุ่ม กล่าวอีกนัยหนึ่งพฤติกรรมเบี่ยงเบน

และ พฤติกรรมที่ย่อมตามบรรทัดฐานต่างก็เป็นผลมาจากการวางเงื่อนไขทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

คลอเวิร์ดและโอลิน ได้จำแนกวัฒนธรรมรองแห่งการกระทำผิด ไว้ 3 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมรองของอาชญากร (Criminal Subculture) เป็นการพัฒนาเลียนแบบการประกอบอาชญากรรมซึ่งเป็นวัฒนธรรมรองจากตัวแบบ (Role Model) ผ่านทางกระบวนการขัดเกลา

2. วัฒนธรรมรองแห่งความขัดแย้ง (Conflict Subculture) เป็นรูปแบบซึ่งสมาชิกแสวงหาสถานภาพแห่งตนโดยใช้ความรุนแรง

3. วัฒนธรรมรองแห่งการหลบตัว (Retreatist Subculture) เกิดในที่ซึ่งมีการใช้ยาเสพติด ซึ่งผู้ใช้จะถอนตัวหลบหนีหนีหน้าจากสังคม

คลอเวิร์ดและโอลิน กล่าวว่าวัฒนธรรมรองแห่งการกระทำผิดมีภาพลักษณ์ 3 ประการ คือ

1. ความประพฤติผลงได้รับการสนับสนุนจากวัฒนธรรมรองซ้ำแล้วซ้ำอีกบ่อยครั้ง

2. การบรรลุถึงความสำเร็จของอาชญากรมืออาชีพในวัยผู้ใหญ่บางครั้งเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมรองแห่งการกระทำผิดมาตั้งแต่เด็ก

3. วัฒนธรรมรองแห่งการกระทำผิดได้ถ่ายทอดให้สมาชิกของกลุ่มมีความทนทานสูงและคงที่ในการควบคุม หรือต่อการเปลี่ยนแปลงใดๆ

1.4.2 ทฤษฎีการสร้างปฏิกิริยา (Reaction Formation)

โคเฮน (Cohen, อ้างถึงใน ประสาท หลักศิลา, 2515 : 83) อธิบายว่า การประพฤติปฏิบัติของเด็กอาจจะขัดแย้งกับแนวทางของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น กล่าวคือ เด็กเหล่านั้นจะเรียนรู้เฉพาะวัฒนธรรมรองของพวกเขา เช่น สำนวนการสนทนา การแต่งกาย การไว้ทรงผม หรือการแสดงดนตรี เป็นต้น ซึ่งวัฒนธรรมรองของเด็กเหล่านี้ อาจจะขัดแย้งกับทัศนคติของผู้ใหญ่ (คือผู้ใหญ่เห็นไม่ดีไม่งาม) กลุ่มเด็กพวกนี้จึงเกิดปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมส่วนใหญ่ของสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้กลุ่มเด็กจึงหันเข้ามารวมกลุ่มกัน และจะสร้างแบบแผนแห่งพฤติกรรมของตนขึ้นมา ซึ่งพวกเขาคิดว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

โคเฮน อธิบายว่า วัฒนธรรมรองของเด็กเหล่านั้นมิได้มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการกระทำหรือพฤติกรรมของตน แต่มุ่งแสดงให้กลุ่มเด็กด้วยกันเห็นว่า คนนั้นเป็นคนเก่งหรือเป็นคนมีความสามารถ เพื่อจะได้รับการยกย่องจากบรรดาเพื่อนในกลุ่มของตน เช่น การตั้งตนเป็นหัวหน้าแก๊ง และมีฉายาเรียก ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในหมู่พวกของตน เช่น แดงโบว์เลอร์ หรือ เบี้ยก๊ว เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับนับถือในกลุ่มของตน

ทฤษฎีนี้อธิบายให้เข้าใจถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กที่จับกลุ่มกันเป็นพวกเป็นหมู่ และพฤติกรรมของพวกเด็กนั้นเป็นไปในลักษณะที่ฝ่าฝืนระเบียบแบบแผนของสังคมส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้อธิบายได้เฉพาะกลุ่มเด็กชายเท่านั้น เด็กหญิงที่มารวมกลุ่มกันและมีพฤติกรรมไปในลักษณะเกเรนั้นไม่เป็นไปในลักษณะเช่นนี้

นอกจากนี้ โคเฮน (Cohen ,1956 :12) ยังกล่าวอีกว่า การกระทำผิดของเด็กนั้นเป็นการตอบสนองต่อปัญหาของแต่ละคน ซึ่งคนเราทุกคนเกิดมามีปัญหาด้วยกันทั้งนั้น ถ้าครอบครัวเข้มงวดกวดขันกับเด็กมากเกินไป เด็กจะหาทางออกโดยการไปพบปะเข้ากับเพื่อนฝูงนอกบ้าน แล้วช่วยกันสร้างแบบแผนพฤติกรรมขึ้นมาใหม่เพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง และแบบแผนของพฤติกรรมเช่นนี้จะถ่ายทอดสืบต่อกันไปจากเด็กรุ่นหนึ่งไปยังเด็กอีกรุ่นหนึ่งที่เข้ามาพร้อมกับกลุ่ม

ในทางจิตวิทยา เด็กที่มีปัญหามักชอบก้าวร้าว ทำลายสิ่งของ หรือพอใจที่จะเห็นผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน และพอใจที่จะฝ่าฝืนระเบียบของสังคม ดังนั้น ในวัฒนธรรมรองของเด็ก พฤติกรรมของเขาจึงมีแนวโน้มที่จะต่อต้านระเบียบแบบแผนของสังคมอยู่ในตัวเอง

2. กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic Groups)

2.1 ความหมาย

ในทางมานุษยวิทยา กอร์และฮาร์ฟ (Gur & Harff, 1994 : 190) ได้ให้ความหมายของ กลุ่มชาติพันธุ์ ไว้ว่า หมายถึง กลุ่มที่ประกอบด้วยผู้คนซึ่งมีลักษณะร่วมเป็นพิเศษ และยื่นหยัดต่อการคงเอกลักษณ์ และ บุคลิกภาพตามวัฒนธรรมของตน แม้ว่าจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่นเพื่อการดำรงชีพในชีวิตประจำวันก็ตาม ซึ่งพวกเขาอาจจะกำหนดความเป็นกลุ่มเฉพาะของเขาเอง หรือ อาจจะถูกผู้อื่นกำหนดให้ก็ได้ โดยกำหนดในเรื่องลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนา ภาษา รูปร่างหน้าตา ภูมิภาค ถิ่นที่อยู่อาศัย อาชีพที่นิยมเฉพาะวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์แห่งการสู้รบ และ ร่องรอยความเจ็บปวดทางวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากคนอื่น

กลุ่มชาติพันธุ์ มีชื่อเรียกต่างๆ กัน ได้แก่ กลุ่มชน (communal groups) กลุ่มเอกลักษณ์ (identity groups) และ ชนกลุ่มน้อย (minorities) สำหรับคำว่า ชนกลุ่มน้อย มักจะทำให้เกิดความเข้าใจผิด เพราะมีนัยแห่งความหมายเป็นเชิงของการตราหน้า ถูกเหยียดหยาม และ เกิดการเปรียบเทียบในเรื่องจำนวนกับคนส่วนใหญ่ เช่น คนผิวดำในแอฟริกาใต้ หรือ ซิอะห์มุสลิมในอิรัก เป็นต้น

เนื่องจากมีศัพท์คำอื่นๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงกับ “กลุ่มชาติพันธุ์” จึงขอนำคำจำกัดความของศัพท์อื่นๆ ที่ เลคกอน (Leggon, 1979 : 2) ได้ให้คำจำกัดความไว้ คือ ชาติ

พันธุ์ (ethnicity) ความหยิ่งในชาติพันธุ์ (ethnocentrism) เชื้อชาติ (race) และ ลัทธิเหยียดผิว (racism) มากล่าวถึง ดังนี้

● **ชาติพันธุ์ (ethnicity)** เป็นศัพท์ที่นักสังคมวิทยาขอยืมจากนิยามศัพท์ที่นักมานุษยวิทยากำหนดไว้มาใช้เพื่อนิยามความหมายของคำที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเชื้อชาติ เพราะเรื่องของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์มนุษย์ เป็นเรื่องสำคัญที่ทำการศึกษากันมากในทางมานุษยวิทยา ส่วนทางสังคมวิทยาเน้นศึกษาสังคมมากกว่าศึกษาเกี่ยวกับบุคคล อย่างไรก็ตาม นักสังคมวิทยาได้บัญญัติคำว่า **กลุ่มชาติพันธุ์ (ethnic groups)** ขึ้น บนพื้นฐานหลักเกณฑ์ที่ใช้วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนด โดยให้ความหมายว่า เป็น **กลุ่มของมนุษย์ที่มีลักษณะพิเศษในการใช้ผืนแผ่นดิน ภาษา ศาสนา และมีวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ ร่วมกัน** ซึ่ง บราท (Barth, 1969) นักมานุษยวิทยา ได้ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับนิยามศัพท์ดังกล่าวว่า การมีวัฒนธรรมของบรรพบุรุษร่วมกันนั้น น่าจะเป็นผลมากกว่าเป็นลักษณะเบื้องต้นในการจัดระเบียบเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ เพราะรูปลักษณะของวัฒนธรรมที่แสดงออกเป็นผลสะท้อนของการปรับตัวให้เข้ากับประวัติศาสตร์ภูมิหลังความเป็นมา และ สถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น คำว่า “กลุ่มชาติพันธุ์” จึงไม่ควรกำหนดความหมายโดยการรวมเอาลักษณะทางวัฒนธรรมที่เป็นปรนัยทั้งหมดเอาไว้ แต่ควรกำหนดให้เห็นขอบเขตว่ากลุ่มชาติพันธุ์เป็นกลุ่มที่มีการจัดระเบียบภายใน และจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสังคมอื่นๆ ไว้

● **ความหยิ่งในชาติพันธุ์ (ethnocentrism)** หรือที่ งามพิศ สัตย์สรวง (2538 : 40) เรียกว่า ชาติพันธุ์นิยม เป็นลักษณะที่ปรากฏขึ้นจากความเหลื่อมล้ำ ไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยตรงกับการจัดแบ่งชนชั้นทางชาติพันธุ์ในลักษณะที่เห็นว่าชาติพันธุ์ของตนดีกว่าชาติพันธุ์อื่น ความหยิ่งในชาติพันธุ์ จะเกิดขึ้นเมื่อกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง ทักทักเอาว่าคุณค่าของลักษณะต่างๆ ในกลุ่มของตนดี วิเศษกว่าของกลุ่มอื่น ยิ่งกว่านั้น กลุ่มจะยกย่องตนเองเป็นมาตรฐานหรือเกณฑ์กลางในการเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ ผลที่ตามมาอีกประการหนึ่งก็คือ ความหยิ่งในชาติพันธุ์ทำให้พัฒนาไปสู่การเกิดมาตรฐานซ้อนมาตรฐาน (double standard) ซึ่งมาตรฐานหนึ่งถูกกำหนดเพื่อใช้ปกครองในระหว่างมวลหมู่สมาชิกในกลุ่มชาติพันธุ์ กับมาตรฐานที่ใช้ทั่วไปนอกกลุ่มชาติพันธุ์

นักวิทยาศาสตร์สังคม เชื่อว่า ความหยิ่งในชาติพันธุ์ เป็นสุดปลายชั่วที่เบาที่สุดของความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ส่วนการเหยียดผิวเป็นสุดปลายชั่วที่หนักที่สุด กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ความหยิ่งในชาติพันธุ์กับการเหยียดผิวแตกต่างกันในเรื่องระดับมากกว่าชนิด

● **เชื้อชาติ (race)** เป็นคำที่มักจะถูกใช้ผิดความหมาย และมักจะเข้าใจความหมายผิดซึ่ง แวน เดน เบิร์ก (van den Berghe, 1967) ได้กล่าวถึงความหมายไว้ 3 ประการ

1) โดยทั่วไป คำว่า เชื้อชาติ หมายถึง ชนิดหรือจำพวก ที่จัดจำแนกเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ เชื้อชาติ มีลักษณะเป็นกลุ่มอ้างอิง ซึ่งมีการใช้ลักษณะวัฒนธรรมบางอย่างร่วมกัน เช่น ภาษา หรือ ศาสนา ดังเช่น เชื้อชาติญวน เชื้อชาติพม่า เป็นต้น และโดยนัยนี้ คำว่า เชื้อชาติ ใช้คู่ขนานกับคำที่นักวิทยาศาสตร์สังคมเรียกว่า กลุ่มชาติพันธุ์

2) ในทางชีววิทยา เชื้อชาติ หมายถึง การกำเนิด การแพร่พันธุ์ (generation) ใช้ในการจำแนกสายพันธุ์ของมนุษย์ตามลักษณะทางพันธุกรรม เช่น พวกมองโกลอย หรือ พวกนิโกรอย เป็นต้น ซึ่งเป็นการจำแนกตามลักษณะทางสรีระวิทยาที่สามารถมองเห็นถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่มได้อย่างชัดเจน

3) ในทางสังคมศาสตร์ เชื้อชาติ หมายถึง กลุ่มของมวลมนุษยชาติที่กำหนดนิยามขึ้นเองหรือถูกกำหนดโดยผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างกันโดยชาติกำเนิด หรือโดยลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันตามธรรมชาติ เช่น สีผิว สีผม ความหนาของริมฝีปาก เป็นต้น และยังเกี่ยวเนื่องไปถึงความเชื่อต่อมาว่าลักษณะทางกายภาพเหล่านี้เกี่ยวข้องกับระดับศีลธรรม จริยธรรม สติปัญญา และ ความสามารถอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางสรีระ ดังนั้น เชื้อชาติจึงหมายถึงกลุ่มซึ่งสังคมกำหนดความหมายโดยใช้ลักษณะทางสรีระเป็นเกณฑ์

● ลัทธิเหยียดผิว (racism) แวน เดน เบิร์ก (1967 : 11) ได้ให้คำจำกัดความว่า หมายถึง กลุ่มของความเชื่อใดๆที่เกี่ยวข้องกับอินทรีย์ และชาติกำเนิดของมนุษย์ ที่ถ่ายทอดความแตกต่างระหว่างกลุ่มของมวลมนุษยชาติ อันเป็นลักษณะภายในทั้งที่แสดงออกให้เห็น และที่ไม่ได้แสดงออกมา ความแตกต่างดังกล่าว ในทางกฎหมาย เรียกว่า “เชื้อชาติ” แต่ “ลัทธิเหยียดผิว” ไม่เหมือนกับ “ความหยิ่งในชาติพันธุ์” เพราะ การเหยียดผิวมิใช่ปรากฏการณ์สากล แม้ว่าความหยิ่งในชาติพันธุ์มักประกอบอยู่กับการเหยียดผิวก็ตาม แต่ทัศนคติเกี่ยวกับความหยิ่งในชาติพันธุ์อาจเกิดขึ้นได้โดยลำพังโดยปราศจากความรู้สึกเหยียดผิว ดังนั้น ลัทธิเหยียดผิวจะเกิดขึ้นเมื่อ

1. มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มปรากฏให้เห็น

2. ความแตกต่างที่มาของการเหยียดผิวนี้อย่างน้อยที่สุดมีส่วนเกี่ยวข้อง

สัมพันธ์กับความขัดแย้งในสถานภาพและวัฒนธรรม

3. สถานภาพและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันถือว่าเป็น ลัทธิเหยียดผิว อย่างหนึ่ง

โดยนัยเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบกับชื่อเสียงเกียรติภูมิ ความมั่งคั่ง และอำนาจ แล้ว เชื้อชาติ สามารถคุกคามให้เกิดสถานภาพที่แตกต่างกันได้อีกทางหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ จนกล่าวได้ว่าเป็น “มิติหนึ่งของการจัดชนชั้นทางสังคม” แวน เดน เบิร์ก กล่าวว่า เชื้อชาติเป็นสถานภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด (ascribed status) ในขั้นสูงสุดเกินไป ส่วน Leggon (1979 : 5) เชื่อว่า ความหยิ่งในชาติพันธุ์ มีรากฐานที่มาแตกต่างจาก ลัทธิเหยียดผิว แต่ประกอบติดกันและกันจุดด้านทั้งสองของเหรียญ ความขัดแย้งเกี่ยวกับการเหยียดผิวไม่ควรถูกยกย่องว่าเป็นความขัดแย้งกรณีพิเศษเช่นเดียวกับความขัดแย้งเรื่องชนชั้น หรือ ชาติพันธุ์ ส่วนเชื้อชาติ แสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม เช่นเดียวกับเรื่องชนชั้น ขณะที่ชาติพันธุ์ ไม่ได้นำมาซึ่งความขัดแย้งเสมอไป เช่นที่ลัทธิเหยียดผิวเป็น

ทางกฎหมาย คำว่า “กลุ่มชาติพันธุ์” ในทางกฎหมาย คำที่มีความหมายใกล้เคียงมากที่สุดคือคำว่า “คนต่างด้าว” โดย พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 4 กำหนดว่า “คนต่างด้าว หมายถึงบุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย”

โดยปรกติ คนที่มีเชื้อชาติไทย จะได้สัญชาติไทยด้วย หากถือกำเนิดในประเทศไทย หรืออาจได้สัญชาติไทยอันเนื่องมาจากเหตุอื่น ดังนั้น กรณีผู้มีเชื้อชาติอื่น จะได้สัญชาติไทยย่อมต้องเป็นไปตามกฎหมายกำหนดไว้ ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์เป็นกรณีที่แตกต่างกันจากเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ เนื่องจาก บางกลุ่มที่เข้ามาอยู่ในไทยและเพิ่งได้รับสัญชาติไทย อาจยังใช้เชื้อชาติเดิมของตนได้ เช่น เชื้อชาติจีน สัญชาติไทย หรือ เชื้อชาติพม่า สัญชาติไทย ฯลฯ เป็นต้น ขณะที่บางกลุ่มได้มีการอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยนานแล้วตั้งแต่ครั้งปู่ย่าตายาย เมื่อถึงรุ่นลูกหลาน ต่างก็มีการแปรเปลี่ยนไปด้วยการสมรสกับคนไทย หรือด้วยเหตุอื่นใด ทำให้รุ่นลูกหลานมีทั้งเชื้อชาติและสัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่หากสอบถามถึงครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูให้การขัดเกลาทางสังคมจะพบว่า บางส่วนยังคงอ้างเอกลักษณ์บางประการของกลุ่มชาติพันธุ์ตนไว้อย่างเหนียวแน่น ด้วยเหตุนี้ กลุ่มชาติพันธุ์ จึงเป็นคำที่ใช้เรียกกลุ่มคนที่มีลักษณะเฉพาะทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาที่ไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงในทางกฎหมายแต่อย่างใด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปในการวิจัยครั้งนี้ คำว่า “กลุ่มชาติพันธุ์” หมายถึง กลุ่มสังคมซึ่งมีเอกลักษณ์ส่วนบุคคลที่แสดงออกทางเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา สัญชาติ และ/หรือ บุคลิกลักษณะที่ติดตัวมาจากบรรพบุรุษและครอบครัวแตกต่างไปจากคนกลุ่มใหญ่ในสังคมที่มีเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์แตกต่างไปจากกลุ่มของตน ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำว่า วัฒนธรรมรองทางเชื้อชาติ (Ethnic Subculture) ที่ สุปัตรา สุภาพ (2541 : 43) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง

“วัฒนธรรมที่บ่งบอกถึงที่มาของชนชาติต่าง ๆ ที่มีบุคคลหลายเชื้อชาติอยู่ปะปนกันจึงมีการสัมพันธ์กันภายในกลุ่มตนและกลุ่มเชื้อชาติอื่นทำให้ได้รับอิทธิพลซึ่งกันและกันหรือจากวัฒนธรรมหลักแต่ก็ยังมีบางสิ่งบางอย่างหลงอยู่ เช่น ดูได้จาก การแต่งกาย การเลี้ยงดูเด็ก อาหารการกิน และ ภาษา เรียกว่า วัฒนธรรมรอง เช่น ชาวพม่าก็ยังคงแต่งกายแบบพม่า อาหารก็ใช้น้ำมันมาก หรือ ชาวเขาก็กินยังคงแต่งกายแบบชาวเขา แม้จะได้รับความรู้ใหม่ๆ จากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองให้มีวิถีชีวิตที่ดีกว่าเก่าก็ตาม เขาก็ยังคงใส่สำหรับไม่ว่าจะพูดไทยได้เพียงไรเป็นต้น แต่ในบางกลุ่มอาจใช้วัฒนธรรมของตนน้อยลงเรื่อย ๆ เช่น ชาวจีนกินอาหารรสจัดขึ้น ส่งลูกเข้าโรงเรียนไทย หรือ ใช้ชื่อนามสกุลแบบไทย ๆ เป็นต้น”

และการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มชาติพันธุ์ออกเป็น 3 ลักษณะ ตามที่ อรรถัย ชื่นมนุษย์ (2521 : 42) จัดแบ่งไว้ คือ

- **เชื้อชาติ** หมายถึงผู้ที่มีลักษณะตกทอดทางร่างกาย คือ มีพันธุกรรมทำนองเดียวกันซึ่งรวมทั้งลักษณะทางกายบางอย่างที่เหมือน ๆ กันในหมู่คนเชื้อชาตินั้น ๆ เช่น กลุ่มเชื้อชาติจีน
- **ศาสนา** หมายถึงคนที่เคารพบูชา นับถือสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกัน ซึ่งต่างไปจากระบอบความเชื่อถือทางศาสนาของคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้น เช่น ชาวมุสลิมในไทยซึ่งคนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ เป็นต้น
- **สัญชาติ** หมายถึงผู้ที่มีรกรากชาติกำเนิดจากที่เดียวกัน ก็ถือว่าอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ซึ่งจะสังเกตได้ชัดจากภาษาที่ใช้ หรือฟังจากสำเนียงที่ออกเสียงพูดได้ รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี และ ความเชื่อที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน

2.2 กลุ่มชาติพันธุ์ในไทย

นับเนื่องจากสมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดินไทย และอภัยภัยไมตรีของชาวไทยที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ตกทุกข์ได้ยาก ล้วนเป็นปัจจัยดึงดูดให้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งหลายที่มีอาณาเขตติดต่อกันหรือไม่ก็ตามได้ทำการอพยพย้ายถิ่นหนีสภาพปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และ การเมือง เข้ามารตั้งรกรากทำมาหากินในไทย ทั้งที่ถูกกฎหมายและลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งบางส่วนก็ได้อยู่อาศัยสืบทอดมานาน

หลายลำดับชั้น จนกลายเป็นคนไทยไปแล้ว บางกลุ่มยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของตนอย่างเหนียวแน่น รวมทั้งพักอาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนละแวกเดียวกัน ส่วนบางกลุ่มอพยพเข้ามาในไทยไม่นานนักเพื่อขายแรงงานทั้งที่ถูกและผิดกฎหมาย โดยกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ประกาศตัวเลขประมาณการแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2541 ว่ามีจำนวนมากกว่า 1,000,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยมากมายหลายประการ

กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ (2540 : 42-45) ได้จำแนกประเภทคนต่างด้าวในไทย ซึ่งก็คือ กลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ ในไทย ออกเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

2.2.1 กลุ่มชาวเวียดนาม หรือ ญวนอพยพ คือคนเวียดนามที่หลบหนีการปราบปรามของฝรั่งเศสในปี พ.ศ. 2488-2489 โดยหลบหนีเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ใน 13 จังหวัด คือ นครพนม มุกดาหาร อุบลราชธานี อุดรธานี ยโสธร สกลนคร ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี พัทลุง หนองบัวลำภู สระแก้ว และ อำนาจเจริญ ซึ่งไทยสามารถผลักดันส่งกลับไปได้บางส่วน ประมาณ 45,033 คน แต่ยังคงค้างอยู่อีกประมาณ 43,693 คน ที่ทางกรมการปกครองได้จัดทำทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวไว้ โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือ สมช. มีมติให้สัญชาติไปแล้ว 39,693 คน ในปี พ.ศ. 2539 คงเหลืออีกประมาณ 4,000 คนที่กำลังอยู่ระหว่างการรอพิสูจน์สัญชาติหรือยังมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอยู่ แต่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ถาวร และเป็นผู้อยู่ในชั้นบุตรหลานก็ได้สัญชาติไทยหมดแล้ว

ส่วนชาวเวียดนามที่ลักลอบเข้ามาทำงาน เป็นกลุ่มที่เดินทางมาจากเวียดนามผ่านทางกัมพูชาโดยปลอมแปลงสัญชาติเป็นกัมพูชาก่อนที่จะเดินทางเข้ามาในไทยผ่านทางปอยเปต และเสียค่าใช้จ่ายแก่นายหน้าเพื่อเป็นค่าป่วยการในการนำพาเข้าประเทศไทยด้านอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เพื่อมาทำงานในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดต่างๆ

2.2.2 กลุ่มชาวลาว หรือ ชาวลาวอพยพ คือกลุ่มคนลาวจากประเทศลาวอพยพเข้ามาอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องตามแนวชายแดนแล้วไม่ยอมเดินทางกลับประเทศ บ้างก็สมรสกับคนไทยจนเกิดลูกหลาน อาศัยอยู่ในจังหวัดหนองคาย อุบลราชธานี เลย อุดรดิตต์ นครพนม มุกดาหาร พะเยา เชียงราย และน่าน ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2517 เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศลาวทำให้มีคนอพยพเข้ามาอาศัยอยู่มากขึ้น โดย สมช. และกองทัพภาคที่ 2 ได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้ เมื่อ พ.ศ. 2534 มีจำนวน 15,713 คน

ส่วนชาวลาวที่ลักลอบเข้ามาทำงานเนื่องจากลักษณะรูปร่างหน้าตา และภาษาวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับคนไทยมากทำให้การลักลอบเข้ามาทำได้ง่าย ทั้งยังมีการลักลอบเข้ามาผ่านทางนายหน้า ส่วนใหญ่เข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างในภาคการเกษตร อุตสาหกรรมขนาดเล็ก ในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และบางจังหวัดในภาคใต้ ขณะที่บางส่วนเข้ามารับจ้างทำการเกษตรชั่วคราวบริเวณติดชายแดน โดยเฉพาะในฤดูเก็บเกี่ยว คาดว่าน่าจะมีอยู่ประมาณ 10,000 คน

2.2.3 กลุ่มชาวเอเชียใต้ ได้แก่ชาวเนปาล อินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน และบังคลาเทศ โดยชาวเนปาลอพยพ คือ คนเนปาลที่อาศัยอยู่ในประเทศพม่ามาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ขณะนั้นเนปาลและพม่าเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษจึงมีพวกเนปาลเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศพม่า ต่อมาพม่าได้เอกราชจึงขับไล่พวกเนปาลออกนอกประเทศ ชาวเนปาลส่วนหนึ่งจึงอพยพเข้ามาในประเทศไทย โดยอาศัยอยู่ที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ทางราชการได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวควบคุมไว้จำนวน 1,500 คน

ส่วนชาวอินเดีย เนปาล ศรีลังกา และบังคลาเทศ ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยมีขบวนการรับจ้างนำพาเข้ามาโดยการปลอมแปลงเอกสารหนังสือเดินทางต่างๆ และได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก การนำพาเข้ามาส่วนหนึ่งจะใช้วิธีเอาเรือประมงไทยที่หาปลาในเขตน่านน้ำสากลรับชาวต่างด้าวเหล่านี้มาขึ้นฝั่งที่จังหวัดชุมพร ระนอง ต่อมาก็จะมีนายหน้าติดต่อไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย แต่ก็มีจำนวนหนึ่งพักอาศัยอยู่ในไทยเพื่อรอโอกาสที่จะไปทำงานในประเทศที่สาม ซึ่งคาดว่าน่าจะมีอยู่ประมาณ 15,000 คน

2.2.4 กลุ่มชาวจีน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่ ที่เข้าเมืองทั้งโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยกลุ่มที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายจะมีขบวนการนำพาเข้ามาจากมณฑลทางใต้ของประเทศจีนโดยใช้ช่องทางผ่านพม่า ลาว และเข้ามาทางภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งบางส่วนเป็นผู้หญิงชาวจีนที่ถูกล่อลวงมาค้าประเวณี บางกลุ่มเข้ามาเพื่อต้องการเดินทางต่อไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทาง สมช. คาดว่าน่าจะมีอยู่ไม่น้อยกว่า 40,000 คน

2.2.5 กลุ่มชาวกัมพูชา หรือ ชาวเขมร เป็นกลุ่มที่ตั้งใจจะเข้ามาเพื่อทำงาน โดยส่วนใหญ่มาเป็นแรงงานรับจ้างในภาคเกษตรตามบริเวณชายแดน บางส่วนก็เข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างในกิจการประเภทอื่นๆ โดยลักลอบเข้ามาตามช่องทางระหว่างชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และตราด ซึ่งคาดประมาณว่าจะมีอยู่จำนวน 20,000 คน

2.2.6 กลุ่มชาวเขาและชนกลุ่มน้อย ได้แก่ชาวเขาที่มีได้มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย ซึ่งมีทั้งผู้ที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติและถือบัตรบุคคลบนพื้นที่สูง กับผู้ที่ไม่มียบัตร โดยผู้ที่ถือบัตรได้รับอนุญาตให้ทำงานได้เฉพาะในเขตอำเภอที่อยู่ แต่สามารถออกนอกพื้นที่ได้เป็นครั้งคราวเมื่อมีเหตุจำเป็น ส่วนชาวไทยภูเขาที่ตกสำรวจในระหว่างที่มีการจัดทำทะเบียนประวัติทำให้มีสถานะ

เป็นคนเข้าเมืองที่ผิดกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายเปิดให้สามารถขอสถานะคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายได้

2.2.7 กลุ่มชาวพม่า เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำแนกออกเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

1) **กลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า** เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลายเชื้อชาติที่มาจากประเทศพม่า เช่น มอญ กระเหรี่ยง ไทยใหญ่ ละว้า และ พม่า ที่อพยพเข้ามาในไทย เนื่องจากนายพลเนวินทำการปฏิวัติโค่นล้มนายกรัฐมนตรีอูนุ และเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสังคมนิยมในปี พ.ศ. 2505 ทำให้เกิดการสู้รบระหว่างรัฐบาลพม่าและชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ประกอบกับสภาวะทางเศรษฐกิจฝืดเคือง จึงทำให้ราษฎรตามแนวชายแดนหลบหนีเข้ามาในประเทศไทย ในขั้นแรกมิได้มีการลงรายการหรือบันทึกจำนวนที่แน่ชัด ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัว (บัตรสีชมพู) สำหรับผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าที่เข้ามา ก่อนวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2519 ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 47,735 คน ชาวพม่ากลุ่มนี้ทางราชการได้ผ่อนผันให้สามารถขออนุญาตทำงานได้แต่ต้องอยู่ในเขตพื้นที่ควบคุม

2) **ผู้ลักลอบเข้าเมืองจากประเทศพม่า** คือกลุ่มที่อพยพเข้ามาหลังวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2519 ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจและ/หรือมาตั้งที่อยู่ถาวรตามจังหวัดชายแดน ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก ราชบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และ ระนอง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวควบคุมไว้ ในปี พ.ศ. 2537 โดยแบ่งเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่าที่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในไทย (บัตรสีส้ม) จำนวน 13,000 คน ซึ่งทางราชการได้ผ่อนผันให้ทำงานได้ภายในเขตพื้นที่ควบคุม และกลุ่มที่เข้ามาเป็นแรงงานและอาศัยอยู่กับนายจ้าง (บัตรสีม่วง) ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2535 ผ่อนผันให้มีการจ้างแรงงานพม่าได้ใน 10 จังหวัดชายแดน ได้แก่จังหวัดระนอง กาญจนบุรี เชียงราย ตาก ฯลฯ ในกรณีที่หากคนงานไทยมารับจ้างไม่ได้ ปรากฏว่ามีคนต่างด้าวเหล่านี้มาลงทะเบียนประวัติไว้มีจำนวน 101,845 คน

3) **ผู้ลี้ภัยหรือผู้หลบหนีภัยสงคราม** กลุ่มนี้เข้ามาอยู่ในเขตอำเภอชายแดนประเทศไทยบริเวณประเทศพม่าที่มีการสู้รบ เช่น จังหวัดตาก กาญจนบุรี และเพิ่มสูงขึ้นในช่วงที่เกิดเหตุปราบปรามนักศึกษาและประชาชน เมื่อ พ.ศ. 2531 สมช. ได้รายงานว่าผู้หลบหนีภัยสงคราม หรือผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบในประเทศพม่าระหว่างปี พ.ศ. 2534-2537 มีจำนวน 47,000 คน ปัจจุบันทางราชการได้ควบคุมไว้ตามศูนย์ผู้ลี้ภัยหรือพื้นที่พักพิงต่าง ๆ กว่า 30 แห่ง บริเวณจังหวัดชายแดน โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานยกเว้นงานที่เป็นการช่วยเหลือกิจการในสถานพักพิง เฉพาะบางแห่ง และบางจังหวัดเท่านั้นที่มีการออกใบอนุญาตให้ทำงานภายนอกได้เป็นการชั่วคราวแบบเข้าไปเย็นกลับ ทว่าหากนับรวมผู้ลี้ภัยจากการสู้รบในประเทศพม่าที่อาศัยอยู่แนวชายแดนเช่นจังหวัดตาก กาญจนบุรี ฯลฯ คาดว่าปัจจุบันน่าจะมีจำนวนถึง 80,000-90,000 คน

4) นักศึกษาและปัญญาชน ที่เข้ามาด้วยเหตุผลทางการเมืองในประเทศพม่า โดยเฉพาะหลังปี พ.ศ. 2532 ที่ศูนย์อพยพมีจำนวนประมาณ 2,500 คน ได้มีการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรควบคุมไว้ โดยได้รับการผ่อนผันให้สามารถทำงานได้เฉพาะภายในเขตพื้นที่ควบคุม อย่างไรก็ตามก็ยังมีนักศึกษาบางส่วนที่ทยอยเข้ามาอาศัยตามแนวชายแดน โดยที่ไม่ได้มีการรายงานตัวอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งในระยะแรกๆ นักศึกษาและปัญญาชนเหล่านี้มักจะรวมตัวกันและมีกิจกรรมเป็นของตนเอง ไม่ได้ตั้งใจเข้ามาเป็นแรงงาน แต่ด้วยความจำเป็นและปัญหาทางการเมืองที่ยืดเยื้อยาวนาน ทำให้นักศึกษาและปัญญาชนจำนวนหนึ่ง เริ่มเข้ามาหางานทำในระยะหลังๆ แต่ก็ยังจำกัดอยู่ในพื้นที่เป็นหลัก

5) ชาวพม่าที่ลักลอบเข้ามาทำงาน กลุ่มนี้เป็นพวกที่ตั้งใจหลบหนีเข้ามาเพื่อหางานทำโดยเฉพาะ เพื่อหนีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น อดอยาก และไม่มีงานทำในประเทศพม่า ซึ่งคาดว่าน่าจะมีอยู่หลายแสนคน โดยเข้ามาเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรม ลูกจ้างร้านค้า ร้านอาหาร กิจการประมง ฯลฯ บริเวณจังหวัดชายแดน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และจังหวัดที่มีความต้องการแรงงานสูง ซึ่งมีทั้งเข้ามาด้วยตนเองและมีนายหน้า นำพาเข้ามาตามจุดผ่านแดนต่างๆ รวมทั้งประเภทที่เข้ามาทำงานแบบเข้าไปยื่นกลับบริเวณพื้นที่ตามแนวชายแดน

2.2.8 กลุ่มชาวมุสลิม   มุสลิม เป็นคำเรียกผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่ง กรมการศาสนา (2519 : 4) ระบุว่า อิสลามเป็นภาษาอาหรับมาจากคำว่า “อัลละมะ” แปลว่า สานติ ความปลอดภัย ความสงบสุข การยอมรับ โดย สง่า วิไลวรรณ และคณะ (2524 : 22) อธิบายว่า หมายถึง การยินยอมมอบตนโดยน้อมนอบอย่างสิ้นเชิงยังประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งอิสลามได้รวบรวมเอาทุกศาสตร์ ทุกแขนง ทุกแง่มุม ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและการเจริญพัฒนาในการยังชีพอย่างครบถ้วนสมบูรณ์เอาไว้ในตัวอย่างเบ็ดเสร็จ ดังนั้นอิสลามจึงน่าจะอยู่ในฐานะ “ระบอบ” คือ ระบอบสันติธรรมในการดำเนินชีวิตมากกว่า “ศาสนา”

ปัจจุบันมีชาวมุสลิมอยู่ประมาณ 1,000 ล้านคนทั่วโลก (มานะ ชัยวงศ์โรจน์ แปล, 2540 : 38) ส่วนใหญ่อยู่ในแถบตะวันออกกลาง แอฟริกาเหนือ และบางส่วนในทวีปเอเชีย ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาใหญ่อันดับที่สองรองจากศาสนาคริสต์ และเป็นศาสนาที่เติบโตเร็วที่สุดในโลก ส่วนในประเทศไทยมีชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามมากเป็นอันดับสองของประเทศ โดยกระจายอยู่เกือบทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในสี่จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล และมีเอกลักษณ์ร่วมกันอย่างหนึ่งคือ ชาวไทยมุสลิมจะอยู่เป็นกลุ่มก้อน คือเป็นหมู่บ้าน หรือ กำปั่ง และในแต่ละหมู่บ้านจะมีมัสยิด หรือ สุเหร่า เป็นศูนย์กลางเพื่อประกอบศาสนกิจร่วมกัน และเพื่อเรียนหนังสือ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2527 : 2) เช่นการอพยพย้ายถิ่นชั่วคราว หรือ ถาวรของชาวมุสลิมจากต่างจังหวัด ไม่ว่าจะเป็น ปัตตานี อุบลราชธานี เชียงราย ตาก อยุธยา ฯลฯ จะพยายามเข้าไปอยู่ในหมู่บ้านมุสลิม เช่น บริเวณบ้านคร้ว มหานาค สีแยก

บ้านแขก เป็นต้น (ชาวตันสน, 2518 : 1) ปัจจุบันมีมัสยิดที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้ว ประมาณ 2,841 มัสยิด (กรมการศาสนา, 2538 : 153)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าสังคมชาวมุสลิมยึดมั่นในคำสอนของคัมภีร์อัล-กุรอาน และศาสนาอิสลามได้กำหนดวิธีปฏิบัติให้ชาวมุสลิมไว้ตั้งแต่เกิดจนตาย การประพุดติประจำวันของชาวมุสลิมก็ขึ้นกับบทบัญญัติทางศาสนาที่กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด จนกลายเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของสังคม และมีอิทธิพลเหนือการกระทำใดๆ ของบุคคลในสังคมนั้น โยงยึด ผูกพันความเป็นพี่น้องไว้ด้วยกัน เทียบเคียงได้กับการถ่ายทอดวัฒนธรรมของกลุ่ม และความผูกพันกันของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่เกิดจากเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ การวิจัยครั้งนี้จึงจัดกลุ่มชาวมุสลิมเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยกลุ่มหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป กลุ่มชาติพันธุ์ในไทยสามารถจำแนกลักษณะได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์ในไทยและวัตถุประสงค์ของการเข้ามาในไทย

3. ครอบครัว (Family)

ครอบครัว เป็นสถาบันสากล (Universal Institution) ปรากฏอยู่ในทุกสังคม ทุกกลุ่มชาติพันธุ์ ทุกระดับของวัฒนธรรม ทุกช่วงเวลา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นับเนื่องจากสังคมดึกดำบรรพ์ (Primitive Society) ผ่านสังคมยุคที่เจริญแล้ว (Civilization) จนถึงสังคมยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) โดยครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมที่มีบทบาทสำคัญ ทั้งในการ “สร้างสรรค์” “ส่งเสริม” “ให้กำลังใจ” แก่สมาชิกเพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคม และสามารถ “ทำลาย” บรรทัดฐานสังคมด้วยการกำหนดกฎเกณฑ์ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบแบบแผนของสังคม และทำการขัดเกลา ปลูกฝัง หรือประพடுத்தตนเป็นแบบอย่างโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม

3.1 ครอบครัวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ

ครอบครัว เป็นหน่วยของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมแบบแผนความประพฤติ หรือที่เรียกว่า “บุคลิกภาพ” ของสมาชิกใหม่ให้กับสังคม ซึ่ง บุคลิกภาพ หมายถึงแบบอุปนิสัยของแต่ละบุคคลที่บอกให้ทราบถึงการปรับตัวซึ่งเป็นเอกเทศของแต่ละบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคลนั้น บุคลิกภาพเกิดจากพัฒนาการของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม โดย

พันธุกรรม หมายถึง ลักษณะเด่นพันธุ์ของมนุษย์ที่ได้รับถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษผ่านทางโครโมโซม เช่น สีผิว สีผม ลักษณะโครงสร้างกระดูกรูปร่าง

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ในทุกระดับชั้นพัฒนาการแห่งชีวิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจนคลอด เติบโต และ เข้าสู่สังคม ซึ่งจะเป็ปัจจัยที่สนับสนุน หรือ ขัดขวางโอกาสที่บุคคลจะใช้ความสามารถที่มี (พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2538 : 83)

ทั้งพันธุกรรมที่ได้รับถ่ายทอดจากบิดามารดา และ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ได้ให้การขัดเกลาเข้าสู่สังคมตราบชั่วชีวิตต่างเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นไปในทางบวกหรือลบได้ทั้งสิ้น โดย

บุคลิกภาพทางบวก หมายถึง ผลจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มจะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัว หรือแก้ปัญหาเมื่อประสบกับสถานการณ์ต่างๆไปในทิศทางที่มีลักษณะสร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมหรือสอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคม

บุคลิกภาพทางลบ หมายถึง ผลจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ที่มีแนวโน้มทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถปรับตัว หรือแก้ปัญหาเมื่อประสบกับสถานการณ์ต่างๆไปในทิศทางที่มีลักษณะทำลาย เกิดปัญหาใหม่ หรือ แก้ปัญหาไปในทางที่ผิดขาดความรับผิดชอบ สร้างปัญหาให้สังคม หรือละเมิดบรรทัดฐานของสังคม

บุคคลแต่ละคนแตกต่างกันทั้งรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง และทัศนคติ ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวเกิดจากอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลมีบทบาทสำคัญร่วมกัน ในการทำให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน ดังเช่น คนที่มีหน้าตาไม่สวย หรือมีร่างกายพิกลพิการ มักจะไม่ค่อยมีความสุข ซ้ำร้าย เก็บเนื้อเก็บตัว ในขณะที่คนที่มีรูปร่างหน้าตาดีจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่า และกล้าที่จะเข้าสังคมเพื่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่นมากกว่า แต่การอบรมเลี้ยงดู และกระบวนการขัดเกลา กระบวนการสร้างค่านิยมของครอบครัวต่อบุคคลนั้น รวมถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรม จะมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาบุคลิกภาพให้บุคคลที่มีความพิการหรือไม่สวยให้มีบุคลิกภาพไปในทางบวกหรือทางลบมากขึ้นได้

ดังนั้นพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพทั้งทางบวกและทางลบ ใน 4 ลักษณะ (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย 2526) คือ

ได้รับ	อยู่ใน	→	ผล
● พันธุกรรมดี + สิ่งแวดล้อมดี			บุคคลมีบุคลิกภาพทางบวก
● พันธุกรรมไม่ดี + สิ่งแวดล้อมไม่ดี			บุคคลมีบุคลิกภาพทางลบ มีแนวโน้มเกิดปัญหาได้มาก
● พันธุกรรมดี + สิ่งแวดล้อมไม่ดี			บุคคลมีแนวโน้มมีบุคลิกภาพทางลบ ประสพกับสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยก็ มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดปัญหาได้มาก
● พันธุกรรมไม่ดี + สิ่งแวดล้อมดี			บุคคลมีแนวโน้มมีบุคลิกภาพทางบวก หากสามารถเอาชนะปมด้อยของตน ได้ด้วยผลจากการอบรมเลี้ยงดูและ การขัดเกลาทางสังคม

จากความสัมพันธ์ 4 ลักษณะ วิเคราะห์ ได้ว่า

1. บุคลิกภาพของบุคคลทั้งทางบวกและทางลบ เกิดจากการหล่อหลอมของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม โดยมีการขัดเกลาอันเป็นปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เป็นตัวสนับสนุนหรือขัดขวางโอกาสที่บุคคลจะใช้ความสามารถที่มีอยู่
2. ไม่มีกฎเกณฑ์หรือสัดส่วนที่แน่นอนตายตัวในการกำหนดว่า บุคลิกภาพแต่ละบุคคลนั้นประกอบด้วยสัดส่วนของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างไร น่าจะเป็นเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคล
3. ถ้าสมาชิกใหม่ของสังคม หรือ เด็ก อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี แม้ได้รับพันธุกรรมมาไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิด จากการ

เลี้ยงดูที่ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้เด็กสามารถเอาชนะปมด้อยเหล่านั้น และพัฒนาบุคลิกภาพไปในทางบวกได้

4. ถ้าเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี แม้ได้รับพันธุกรรมมาดี ก็มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบบุคลิกภาพทางลบได้ เพราะได้รับการเลี้ยงดูแบบถูกขัดขวาง ไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนที่ถูกทาง ดังเช่น เด็กและเยาวชนกระทำผิดเพราะพักอาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนแออัด ได้เห็นภาพและประสบกับสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีตลอดเวลาจนเกิดความเคยชินกลายเป็นเรื่องธรรมดา ที่จะเห็นคนทะเลาะด่าทอ หรือ ทำร้ายร่างกายกัน เล่นการพนัน เสพยาเสพติด ฯลฯ หรือเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง แต่ไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนที่ถูกต้อง ก็ไม่อาจพัฒนาสติปัญญาได้เต็มศักยภาพของเขา หรืออาจนำความรู้ไปใช้ในทางที่ผิดเสียก็ได้ นอกจากนี้ การเลี้ยงดูเด็กให้ได้รับการพัฒนาตามขั้นพัฒนาการของเด็กก็มีส่วนสำคัญ ถ้าเด็กพลาดการเรียนรู้ตามขั้นพัฒนาการตั้งแต่เล็ก จะมีบุคลิกภาพที่บกพร่องเอื้อต่อการกระทำผิดได้ง่ายเมื่อประจวบกับสถานการณ์วิกฤติต่างๆ ในภายหลัง เช่น เด็กที่ขาดความรักความอบอุ่น จะไม่รู้จักรักใคร่ ไม่รู้สึกว่าคุณต้องทำอะไรเพื่อใคร หรือเกรงว่าใครจะมาเสียใจกับการกระทำของตน เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ต้องตัดสินใจจึงตัดสินใจตามความต้องการของตน ซึ่งอาจขัดหรือแย้งกับกฎเกณฑ์ของสังคมได้ง่ายกว่าเด็กที่มีความรัก มีครอบครัว หรือผู้ที่เคารพนับถือไว้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เนื่องจากความรักความอบอุ่นจะสร้างมโนธรรม หรือ Super ego ให้เกิดขึ้น Super ego ที่บกพร่องจะไม่มีพลังที่เข้มแข็งพอที่จะยึดเหนี่ยวจิตใจใครได้

3.2 รูปแบบของครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

เมอร์ด็อก (Murdock อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2541 : 66) แบ่งครอบครัวออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

- **ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family)** ประกอบด้วยพ่อ แม่ และลูก หรือคนสองรุ่นอยู่อาศัยในครัวเรือนเดียวกัน หากเลี้ยงครอบครัวด้วยตนเอง มี 2 ลักษณะ คือ
  - **ครอบครัวเดี่ยวที่ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว (Patriarchal)** ผู้ชายต้องรับผิดชอบพัฒนาครอบครัว และผู้ชายมีอำนาจการตัดสินใจ
  - **ครอบครัวเดี่ยวที่หญิงเป็นหัวหน้าครอบครัว (Matriarchal)** ผู้หญิงเป็นใหญ่ มีอำนาจตัดสินใจ และรับผิดชอบเศรษฐกิจของครอบครัวด้วย

- **ครอบครัวขยาย (Extended Family)** ประกอบด้วยคนมากกว่าสองรุ่นขึ้นไป เช่น อาจมีปู่ย่าตายาย ลูก และหลาน อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน หรือครัวเรือนอยู่ในบริเวณรอบรั้วเดียวกัน
- **ครอบครัวซ้อน (Polygamous Family)** ประกอบด้วยครอบครัวเดี่ยวสองครอบครัว หรือ มากกว่า ซึ่ง ควีนส์ (Queen อ้างถึงใน พระรณทิพย์ ศิริวรรณ บุศย์, 2538 : 19) แบ่งครอบครัวลักษณะนี้ออกเป็น 3 รูปแบบ คือ
  - **ครอบครัวที่มีสามีคนเดียวภรรยาหลายคน (Polygamy)** คือมีพ่อหรือสามีร่วมกัน แต่มีภรรยาอยู่ร่วมมากกว่า 1 คน โดยสามีดูแลรับผิดชอบสมาชิกทุกคน เช่น ครอบครัวชาวมุสลิม เป็นต้น
  - **ครอบครัวที่มีภรรยาคนเดียวสามีหลายคน (Polyandry)** คือมีแม่หรือภรรยาร่วมกัน มีสามีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยภรรยาเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายครอบครัว
  - **ครอบครัวบ้านหลังเล็ก (Concubinage)** คือครอบครัวที่มีสามีเป็นหัวหน้าคนเดียวแต่มีบ้านหลังเล็ก และมีภรรยาเอกเพียงคนเดียว ส่วนคนอื่น ๆ นั้นมิได้รับการยกย่องว่าเป็นภรรยา อาจมีฐานะเป็นเพียงภรณาน้อยผู้มีหน้าที่ให้บริการกามารมณ์เป็นกรณีพิเศษเท่านั้น

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันรูปแบบครอบครัวของสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก (2535 : 23) ได้กล่าวถึงผลกระทบของสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้ลักษณะของครอบครัวในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปทั้งในแง่ขนาดและโครงสร้าง ตลอดจนพฤติกรรมภายในครอบครัว อันนำมาสู่ปัญหาการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่สำคัญ คือ

1. โครงสร้างสังคมไทยมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงจากลักษณะครอบครัวขยาย ที่มีสมาชิกร่วมอยู่ในครอบครัวไม่ต่ำกว่า 3 ช่วงอายุ มาเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะบิดามารดาและลูกมากขึ้น ทำให้ครอบครัวมีลักษณะเล็กลง โดยเฉพาะครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานคร จากการสำรวจพบว่ามีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะคู่สมรสใหม่มีการตั้งครัวเรือนแยกอยู่ต่างหากจากบิดามารดาทั้งสองฝ่ายตั้งแต่ปีแรกของการแต่งงานถึงร้อยละ 55.5 ส่วนสมาชิกในครอบครัวก็มีแนวโน้มลดลง จากจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 6 คนต่อครอบครัวในปี พ.ศ. 2513 ลดเหลือเพียง 4.3 คนในปี พ.ศ. 2534 และคาดว่าจะลดลงเหลือเพียง 3.7 คนในปี พ.ศ. 2543 และในเรื่องดังกล่าวมีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กในครอบครัวที่มีขนาดเล็กลงเป็นลำดับนี้มีที่พึงทางจิตใจน้อยกว่าเด็กในครอบครัวแบบขยาย และส่งผลต่อไปถึงสุขภาพจิตและการพัฒนาบุคลิกภาพในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในภายหลัง

2. การอพยพย้ายถิ่นจากชนบทที่หลังไหลเข้าสู่กรุงเทพและเมืองใหญ่มีอัตราสูงมาก อันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อครอบครัว เนื่องจากต้นทุนความอบอุ่นใกล้ชิดของระบบเครือญาติในชุมชน อีกทั้งยังทำให้สภาพชุมชนในชนบทอ่อนแอเนื่องจากขาดคนในวัยหนุ่มสาวที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน และนอกจากนี้ การย้ายถิ่นมีผลให้เด็กพลัดพรากจากถิ่นเดิม ขาดความผูกพันกับเครือญาติและประสบปัญหาในการปรับตัวในถิ่นที่อยู่ใหม่

3. การขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในบทบาทของบิดามารดา และการไม่ตระหนักถึงความรับผิดชอบในฐานะบิดามารดา ทำให้มีการใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม เช่น มีการใช้อำนาจมากกว่าเหตุผล มีการปกป้องเด็กมากเกินไป มีการเร่งรัด หรือ ละเลยเด็กทางสติปัญญา เป็นต้น

4. ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจบีบคั้นทำให้ทั้งพ่อและแม่ต้องออกทำงานนอกบ้าน จึงมีเวลาอยู่กับครอบครัวน้อยลง เกิดความเครียดทางอารมณ์ ขาดความอดทนและการแสดงออกถึงความเอื้ออาทร อันเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งของการทะเลาะวิวาทและความแตกแยกในครอบครัว ซึ่งจากตัวเลขทางสถิติพบว่าอัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าในเวลา 10 ปี คือเพิ่มจาก 17,616 คู่ ในปี พ.ศ. 2520 เป็น 36,502 คู่ ในปี พ.ศ. 2529 โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครมีอัตราการหย่าร้างสูงถึงร้อยละ 25 ขณะที่ภาคอื่นๆ มีเพียงร้อยละ 6-14

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในเรื่องรูปแบบของครอบครัวดังกล่าวเป็นปัญหาและปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ในการหล่อหลอมเด็กให้มีบุคลิกภาพเชิงลบ ซึ่งมีโครงสร้าง Super ego ที่เปราะบางง่ายต่อการตัดสินใจกระทำผิด หรือตกเป็นเหยื่อของอาชญากรที่จะชักจูงไปประกอบอาชญากรรมต่อไป

3.3 ครอบครัวกับการขัดเกลาทางสังคม

การอบรมเลี้ยงดู เป็นองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการหล่อหลอมปลูกฝัง ส่งเสริม และขัดเกลาพฤติกรรมสมาชิกใหม่ของสังคม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา ซึ่งประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2521 : 99) ได้กล่าวถึงวิธีการในการขัดเกลาทางสังคม วิธีต่างๆ ไว้ คือ

- การเรียนรู้โดยตรง (Direct Tuition) คือเรียนรู้จากการแนะนำสั่งสอนสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็ก โดยใช้ภาษา
- การใช้ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) คือการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมโดยการให้รางวัลหรือคำชมเชย ที่ทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจ เด็กจะเรียนรู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับและมีแนวโน้มจะกระทำพฤติกรรมนั้นอีก

- **การลงโทษ (Punishment)** คือการเรียนรู้พฤติกรรมสังคมโดยให้สิ่งที่ไม่พึงปรารถนา หรือไม่พึงพอใจ เพื่อมิให้กระทำพฤติกรรมนั้นอีก หรือหยุดยั้งพฤติกรรม เด็กจะเรียนรู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ การลงโทษมักจะใช้วิธี ตู ต่ำ ว่ากล่าว ตี ฯลฯ และควรทำทันทีหลังจากเกิดพฤติกรรมนั้น ทั้งจะต้องทำอย่างสม่ำเสมอจึงจะมีประสิทธิภาพในการปรับพฤติกรรม
- **การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning)** คือการเรียนรู้ทางอ้อมที่ส่วนใหญ่ใช้ในการเรียนรู้ทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม และ จริยธรรม ซึ่งเด็กจะสังเกตจากบิดามารดา บุคคลในครอบครัว และบุคคลหรือสถานการณ์ทั่วไปในสังคมที่เด็กพบเห็น โดยนำเอาส่วนที่รู้สึกพึงใจมาเลียนแบบ และเด็กจะเลือกเลียนแบบเป็นบางคน โดยอิทธิพลของสิ่งที่มีผลต่อการเลียนแบบ ได้แก่
  - เด็กจะเลียนแบบอย่างคนที่เคยดูหรือมีอำนาจอบรมสั่งสอนตนมาเป็นแบบอย่าง เพราะกลัวถูกลงโทษจากตัวแบบนั้น
  - เด็กจะเลียนแบบผู้ที่มักตามใจและให้รางวัลกับเด็ก เพราะเด็กเกิดความพึงพอใจและนิยมชมชอบ
  - เด็กจะเลียนแบบผู้มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมชมชอบในสังคมมาเป็นแบบอย่าง
  - เด็กจะเลียนแบบเนื่องจากตัวแบบมีอำนาจในสภาพแวดล้อมและสังคม เนื่องจากผู้มีอำนาจเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจที่จะให้รางวัลหรือลงโทษผู้อื่นได้

ประเด็นดังกล่าวจึงช่วยอธิบายว่าเหตุใด ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของผู้ใหญ่ที่แสดงออกต่อกันและต่อปัญหาต่างๆ ในสังคม จึงมีอิทธิพลหยั่งรากลึกกลงสู่ระบบค่านิยม ความเชื่อ ของเด็กและแสดงออกเป็นพฤติกรรมในรูปแบบทำนองเดียวกันทั้งสังคม สืบทอดต่อเนื่องกันหลายชั่วอายุคน

ดังนั้นวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ ของบิดามารดา จึงมีผลต่อการหล่อหลอมบุคลิกภาพเด็กแตกต่างกัน ซึ่ง ชาย เสวิกุล (2517 : 88) ได้กล่าวไว้ คือ

1. เด็กที่บิดามารดาที่เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Over indulgence) ขาดความรักความเมตตา หรือบิดามารดาดุร้าย เด็กในครอบครัวเช่นนี้จะรู้สึกขาดความมั่นคง รู้สึกตัวเองอยู่อย่างโดดเดี่ยว พยายามทำให้ผู้อื่นสนใจไม่ว่าทางที่ดีหรือเลว นิสัยเกรง มองทุกสิ่งทุกอย่างในแง่ร้าย มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ยากลำบากในการทำตัวให้คนอื่นรักใคร่เมตตา และ ขาดความรักความเห็นใจผู้อื่น

2. เด็กที่บิดามารดารักใคร่มากเกินไป (Over protection) หรือตามใจมากเกินไป ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่เด็กโดยไม่คำนึงถึงเหตุผลว่าสมควรหรือไม่ มักจะเกิดกับครอบครัวที่มีฐานะดี การที่บิดามารดาตามใจจนเกินไปจะเกิดผลเสียในจิตใจเด็ก คือ เด็กจะเห็นแก่ตัว ทำอะไรตามใจตนเอง เรียกร้องหรือบังคับให้คนอื่นยอมตามความประสงค์ของตนตลอดเวลา ไม่มีความอดทนต่อความผิดหวัง และไม่รู้จักรับผิดชอบ หรืออาจตอบโต้ต่อต้านต่อการที่เด็กรู้สึกอยากทำอะไรด้วยตนเองแต่พ่อแม่ไม่ยอมให้ทำ ด้วยการทำสิ่งที่ผิดหรือสิ่งที่ไม่ดี เพื่อเป็นการระบายอารมณ์

3. เด็กที่ครอบครัวมีมาตรฐานทางศีลธรรมสูงเกินไป (Overly high moral standard) เด็กจะถูกอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เล็ก ๆ ไม่ให้ทำอย่างนั้น อย่างนี้เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ดี แม้เด็กอื่นเห็นเป็นของธรรมดา แต่ตนก็ทำไม่ได้เพราะถูกอบรมสั่งสอนมาเช่นนั้น ได้แก่เด็กที่อยู่ในครอบครัวผู้ดีเก่า หรือบิดามารดาธรรมะธรรมโม หรือตั้งมาตรฐานทางศีลธรรมไว้สูงเกินไป เด็กจะรู้สึกอึดอัด เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงภายในตนเอง ระหว่างการที่ถูกอบรมสั่งสอนมาอย่างหนึ่งกับการที่เด็กทั่วไปประพฤติปฏิบัติซึ่งแตกต่างกัน ถ้าทำตามเด็กอื่นก็จะรู้สึกไม่สบายใจเพราะรู้สึกผิดและลงโทษตนเองโดยเห็นว่าเป็นคนไม่ดี บางคนประชดชีวิต โกรธบิดามารดาทำตัวเกรหรือเป็นอาชญากรไปเลย

4. เด็กที่ครอบครัวมีระเบียบวินัยเข้มงวดเกินไป (Excessively several discipline) การที่บิดามารดาคอยเข้มงวดกวดขันความประพฤติ และระเบียบวินัยของบุตรอย่างเข้มงวด โดยลงโทษเมื่อทำผิด จะทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อระเบียบวินัยของบิดามารดา กลัวถูกลงโทษ กลายเป็นคนมองสิ่งต่างๆ ในแง่ร้าย บ้างก็ชอบพูดปดจนเสียนิสัย หรือไม่ก็ต่อหน้าบิดามารดาปฏิบัติอย่างหนึ่ง ลับหลังปฏิบัติอย่างหนึ่ง พัฒนาไปสู่การใช้เล่ห์เพทุบาย โกหก หลอกลวง ยกแก่การป้องกันและปราบปราม

5. เด็กที่ครอบครัวไม่ปรองดองกัน (Marital Discord) การที่บิดามารดาไม่ปรองดองกัน ทะเลาะวิวาท โต้เถียงแตกร้างกันบ่อยๆ จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสับสนวุ่นวาย เต็มไปด้วยความเครียด รู้สึกว่าบ้านเป็นสถานที่ไม่น่าอยู่และไม่ปลอดภัย ขาดความอบอุ่นใจ ทำให้คิดว่าโลกนี้เต็มไปด้วยอันตราย บางครั้งเด็กก็ถูกบิดามารดาระบายอารมณ์ จึงเกิดประหลาดใจว่าบิดามารดาช่างทำกับตนได้เช่นนี้ คนอื่นจะยิ่งโหดร้ายสักเพียงไหน เด็กจะรู้สึกเศร้า ขุ่นมัวในใจ หรือ อาจจะหนีออกจากบ้าน มั่วสุม และประพฤตินอนไม่สมควรได้

6. เด็กที่บิดามารดาหย่าร้างหรือเลิกร้างกัน (Broken Home) การที่ครอบครัวมีการทอดทิ้ง หรือ แยกกันอยู่เป็นผลให้เด็กขาดการเอาใจใส่ดูแล ไม่ได้รับความรักใคร่เอ็นดู ขาดความอบอุ่นใจ ขาดความมั่นคงปลอดภัย รู้สึกถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว และการที่เด็กเลือกอยู่

กับฝ่ายใดมักจะมีจิตใจเป็นปฏิปักษ์ต่ออีกฝ่ายหนึ่ง การขาดความเอาใจใส่ทำให้เด็กมีอิสระและมีโอกาสประพฤตสิ่งไม่ถูกต้องได้ง่าย

7. เด็กที่มีการแก่งแย่งแข่งขันกันระหว่างพี่น้อง (Sibling Rivalry) การแก่งแย่งแข่งขันชิงดีชิงเด่นกันระหว่างพี่น้องอาจเกิดจากบิดามารดาแสดงให้บุตรเห็นว่ามีความลำเอียงรักลูกไม่เท่ากัน หรืออาจเกิดจากพี่น้องอิจฉาริษยาเอาเปรียบกัน เกิดในครอบครัวที่มีบุตรมากกว่า 1 คน เด็กที่เรียนเก่งกว่า หรือ น่ารักกว่า อาจเป็นเหตุให้พ่อแม่เกิดความลำเอียงรักลูกไม่เท่ากัน เด็กจะน้อยเนื้อต่ำใจในตนเอง หรือโกรธแค้นที่บิดามารดาแสดงความไม่ยุติธรรมต่อตน ขาดความมั่นคงทางจิตใจ ขาดความเชื่อมั่น และรู้สึกเป็นศัตรูต่อคนอื่น ๆ

3.4 ตัวแบบทางจริยธรรมของครอบครัวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2541 : 10) จิตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว ได้เขียนหนังสือชื่อเดียวกันกับเรื่องที่เชี่ยวชาญ โดยมีตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่าสนใจว่า ครอบครัวเป็นเวทีที่บุคคลจะเรียนรู้เกี่ยวกับความรัก คุณค่าของตนเอง ความนับถือ และเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งความหวังในชีวิตและพลังที่จะก้าวไปข้างหน้าโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ในทางกลับกัน ครอบครัวอาจเป็นเวทีที่บุคคลจะเรียนรู้เกี่ยวกับความเกลียดชัง ความด้อยค่าของตนเอง ความสงสัยในตนเอง ความสิ้นหวังในชีวิต การถอยหนี และไม่กล้าเผชิญหน้ากับสิ่งใด ๆ เลยก็ได้

อย่างไรก็ตาม การที่เด็กถูกอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่มีตัวแบบทางจริยธรรมเบี่ยงเบน หรืออยู่ในครอบครัวที่มีมาตรฐานทางศีลธรรมต่ำ (Immoral standard) คือ บิดามารดาไม่ค่อยมีศีลธรรม หรือมีมาตรฐานในทางศีลธรรมต่ำ โดยเฉพาะทัศนคติเชิงบวกของบิดามารดาที่มีต่อสิ่งผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรม จะมีส่วนหล่อหลอมขัดเกลาให้เด็กเกิดการเรียนรู้ไปตามครอบครัว เช่น บิดามารดาที่เห็นว่าการขโมย การพูดปด การทำร้ายร่างกายผู้อื่น การเป็นนักเลง อันธพาล ฯลฯ เป็นเรื่องธรรมดา หรือถ้าบิดามารดาประพฤติดนผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรมทำตัวอย่างไม่ดีให้เด็กเห็น เด็กจะมีทัศนคติและค่านิยมไปในทำนองเดียวกัน คือเห็นดีเห็นงามเห็นผิดเป็นชอบไปด้วย หรือกรณีที่จำแนกอย่างจากตัวอย่างที่ไม่ดีมาจากนอกบ้าน และบิดามารดาก็ชอบเมาสุราอาละวาด หรือมีอาชีพผิดกฎหมาย มารดาชอบเล่นการพนัน ฯลฯ เด็กก็จะเห็นผิดเป็นชอบ เห็นว่าถูกต้องดีงามไปด้วย หรืออาจรู้สึกไม่เคารพนับถือบิดามารดา เพราะประพฤติดนไม่ดีเหมือนคนที่ตนดูถูก เกิดความขัดแย้ง สับสนในจิตใจ นำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายได้

4. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

4.1 แนวทางการศึกษาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง เพราะเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นย่อมก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่สังคมโดยรวมและต่อตัวผู้กระทำผิดเองโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนนับได้ว่าเป็นกลุ่มประชากรที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญมากที่ต้องการแก้ไขโดยเร่งด่วน

ประธาน วัฒนวาณิชย์ (2530 : 2-5) ได้แบ่งแนวทางการศึกษาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

4.1.1 แนวทางกฎหมาย มีผู้เห็นว่าการศึกษาความผิดของเด็กและเยาวชน ควรใช้กฎหมายเป็นหลัก เพราะความผิดและโทษสามารถกำหนดได้อย่างแน่นอน นักกฎหมาย จึงมักจะเรียกร้องให้ดำเนินคดีผู้กระทำผิดโดยการกล่าวหาและข้อกล่าวหา นั้นจะต้องใช้ถ้อยคำทางกฎหมายที่รัดกุม การพิสูจน์ความผิดก็ต้องเป็นไปตามหลักกฎหมาย และการลงโทษนั้นจะต้องกระทำโดยปราศจากข้อสงสัยในพยานหลักฐานทั้งปวง และในประการสุดท้ายให้ความคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยตามขั้นตอนในกฎหมาย ส่วนปัญหาสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนักกฎหมายมักจะให้ความสำคัญน้อย ทั้งนี้เพราะ “การกระทำ” มิใช่ “ผู้กระทำ” เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพิจารณาคดี

ถึงแม้ว่าจะได้มีการแยกระบบความยุติธรรมของเด็กออกจากผู้ใหญ่อย่างเป็นเอกเทศ อันนับได้ว่าเป็นผลงานที่สำคัญของนักกฎหมายในตอนปลายศตวรรษที่ 19 ที่น่าสรรเสริญอย่างยิ่ง แต่แนวทางของกฎหมายที่ใช้ในการแก้ปัญหาการทำความผิดของเด็กและเยาวชนก็ยังเป็นเรื่องที่เป็นพิธีการและเป็นทางการมากเกินไป ทั้งนี้จะเห็นได้จากผลสะท้อนจากประวัติความเป็นมาของการพิจารณาคดี ซึ่งผูกพันอย่างแน่นแฟ้นกับหลักของกฎหมายซึ่งกล่าวว่า เมื่อไม่มีกฎหมายย่อมไม่มีความผิด (Nullum crimen sine lege) ผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายส่วนมากมีแนวโน้มที่จะพิจารณาการทำความผิดของเด็กและเยาวชน เกือบจะเป็นลักษณะของการทำความผิดอาญาโดยสิ้นเชิง ที่คนคิดตั้งกล่าวนี้นี้มีความแตกต่างอย่างมากจากความเข้าใจปัญหาการทำความผิดของเด็กตามแนวความคิดของนักปรัชญากฎหมาย

4.1.2 แนวทางสวัสดิภาพสังคม นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา และจิตแพทย์ มีแนวความคิดในการศึกษาปัญหาเด็กและเยาวชนทำความผิดแตกต่างจากนักกฎหมาย โดยแนวทางศึกษาทางด้านสวัสดิภาพสังคมจะเน้นหนักในเรื่องมนุษยธรรมที่มีต่อบุคคลทุกคนโดยมีความคิดพื้นฐานว่า การทำความผิดเป็นอาการที่แสดง

ให้เห็นถึงภูมิหลังในการปรับตัวของบุคคลทางสังคมที่บกพร่องหรือผิดพลาด การกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เป็นเพียงปัญหาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพสังคมโดยทั่วไป โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่สามารถแก้ไขได้ ผู้ที่ยึดถือแนวทางนี้เชื่อว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดอาจปรับตัวเสียใหม่ เพื่อให้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้แทนที่จะแก้ไของค์กรทางสังคม

นอกจากนี้โครงการและแผนงานทางด้านสวัสดิภาพสังคมจะมีลักษณะแตกต่างกันไป โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือบุคคลและกลุ่มบุคคล เพื่อส่งเสริมให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ภายใต้ ความต้องการของครอบครัวและมาตรฐานของชุมชน เช่น นักสังคมสงเคราะห์อาจช่วยเหลือ ให้เด็กวัยรุ่นปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ความประพฤติที่สังคมยอมรับ รวมทั้งเสริมสร้างทัศนคติที่ดี และมีแบบแผนความประพฤติที่ไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย เป็นต้น

4.1.3 แนวทางจิตวิทยา แนวทางศึกษาทางด้านจิตวิทยา มีลักษณะ คล้ายคลึงกับแนวทางสวัสดิภาพสังคมซึ่งพิจารณาการกระทำ ความผิดของเด็กในแง่มุมที่กว้าง ถึงแม้ว่าแนวทางนี้จะไม่ละทิ้งในเรื่องพลังทางสังคม (Social Force) แต่ก็สนใจและพินิจ พิเคราะห์ในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลอย่างมาก โดยมีสมมุติฐานว่า ความไม่สมบูรณ์ และความบกพร่องทางกายภาพ และการพัฒนาทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคงจะเป็นผลให้จิตใจบกพร่อง และก่อให้เกิดความประพฤติต่อต้านสังคม (Antisocial) หรือการกระทำ ความผิด แนวการศึกษา ทางจิตวิทยา สันนิษฐานว่า การดิ้นรนภายในจิตใจของบุคคลจะเริ่มต้นขึ้นในระยะแรกของชีวิต แรกกระตุ้นที่ก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพที่บกพร่องจะมีส่วนทำให้บุคคลกระทำ ความผิดทางอารมณ์ของเด็กอาจนำไปสู่ความประพฤติฝ่าฝืนกฎหมาย เช่นเดียวกับการไม่เคารพ เชื่อฟังบิดามารดาฝ่าฝืนระเบียบวินัยหรือกระทำ ความผิดร้ายแรง ถึงแม้ว่านักวิชาการทางจิตวิทยา จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันและมีแนวทางศึกษาที่ไม่เหมือนกันหมด แต่ทุกคนยอมรับว่าทฤษฎี ซึ่งกล่าวถึงการปรับตัวที่ไม่ดี (Maladjustment) ซึ่งมีสาเหตุจากการบกพร่องทางบุคลิกภาพ (Personality Disorder) เป็นวิธีอธิบายการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนที่ดีที่สุด

ดังนั้นการพัฒนาการของเด็กทั้งหมดเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์เป็นต้นมา จะต้องได้รับการ ตรวจวิเคราะห์อย่างละเอียดถ้าหากจะค้นหาความบกพร่องของบุคลิกภาพและนำไปสู่การแก้ไข บำบัดต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.4 แนวทางสังคมวิทยา นักสังคมวิทยามีแนวทางศึกษาปัญหาของเด็ก และเยาวชน ที่แตกต่างจากแนวทางอื่น เพราะนักสังคมวิทยาพยายามที่จะรวมหรือประสานแนว ทางอื่นๆ เข้าด้วยกัน ผู้กระทำ ความผิดจะได้รับการพิจารณาภายในกลุ่มวัฒนธรรมของเขา นักสังคมวิทยาอ้างว่าเราสามารถที่จะศึกษาการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนให้เข้าใจได้ ด้วยการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ทางสังคมที่อยู่รอบตัวบุคคล การศึกษาเรื่องอาชญากรรมและ การกระทำ ความผิด จึงไม่สามารถแยกบุคคลออกจากบรรทัดฐานความประพฤติของสังคมได้ ความสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนที่มีต่อกลุ่มและต่อสมาชิกอื่นๆ ภายในกลุ่มของเขา รวมทั้ง

โครงสร้างในสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ย่อมจะมีความสำคัญมาก แนวการศึกษาทางสังคมวิทยา อาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวทางที่มีผู้สนใจศึกษามากที่สุด

4.2. ความหมายและคำจำกัดความการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนไว้ดังนี้

“เด็ก” หมายความว่าบุคคลอายุเกินกว่าเจ็ดปี บริบูรณ์แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี บริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่าบุคคลอายุเกินกว่าสิบสี่ปี บริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปี บริบูรณ์

จากคำจำกัดความด้านกฎหมายดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าบุคคลที่จะถูกข้อหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ซึ่งมาสู่อำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวได้นั้น ต้องเป็นเด็กหรือเยาวชน คือต้องมีอายุเกินกว่า 7 ปี บริบูรณ์ และต้องมีอายุไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์ ในวันที่การกระทำผิดได้เกิดขึ้น

“การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน” มีความหมายตรงกับคำว่า Juvenile Delinquency ในภาษาอังกฤษ ในทางอาชญวิทยาและทัณฑวิทยา ไม่ถือว่าการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นอาชญากรรม (Crime) เช่นเดียวกับการกระทำผิดของผู้ใหญ่ และไม่เรียกเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดว่าอาชญากร (Criminal) แต่เรียกการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนว่า การกระทำผิดหรือพฤติกรรมแสดง (Delinquency) และเรียก เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ว่า Delinquent , Delinquent Child หรือ Juvenile Delinquent

พจนานุกรมทางกฎหมายของแบล็ค (Black's Law Dictionary) ให้คำจำกัดความคำว่า “เด็กและเยาวชนกระทำความผิด” (Delinquent Child) ว่า หมายถึง ผู้เยาว์ที่มีอายุไม่เกินที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งได้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายใดๆ หรือ ซึ่งแก้ไขเยียวยาไม่ได้ (An infant of not more than specified age who has violated any law or who is incorrigible)

อย่างไรก็ตาม ประธาน วัฒนวานิชย์ (2530 : 6) ได้อธิบายถึง การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเพิ่มเติมว่า เป็นพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมหรือการประพฤติฝ่าฝืนกฎหมาย และ กระทำความผิดโดยไม่มีเจตนา จนกระทั่งการกระทำความผิดโดยเจตนาในคดีร้ายแรงในบางสังคม เช่น ในสหรัฐอเมริกา คำว่า “การกระทำความผิดของเด็ก” เป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก อาจหมายถึง เด็กและเยาวชนที่แต่งตัวแปลกประหลาด หรือไว้ผมยาว เป็นพวกที่ถูกตราหน้าว่าประพฤติฝ่าฝืนระเบียบของสังคม ส่วนที่ประพฤติฝ่าฝืนกฎหมายเล็กน้อยๆ หรือ

รวมตัวกันเป็นกลุ่มอาจทำให้เข้าใจว่าเป็นพวกเด็กอันธพาล เกะกะเกรเร ซึ่งอาจประกอบอาชญากรรมร้ายแรง เช่น ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ช่มชู้ และฆ่าคนตาย เป็นต้น

กฎหมายไทยไม่ได้บัญญัติคำว่า “การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน” และ “เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด” ว่าหมายความว่าอย่างไร แต่ถ้าพิจารณาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 ในมาตรา 11(1) (2) และ (4) พอลงให้คำจำกัดความของ “การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน” ตามกฎหมายไทย ได้ว่า หมายความว่า การกระทำความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา และ กฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา และ การกระทำความผิดต่อกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวจะพิพากษาหรือมีคำสั่ง (อ้างถึงใน บุญเพราะ แสงเทียน : 2)

ดังนั้น ผู้วิจัยจะขอสรุปคำนิยาม การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ว่า หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 7 ปี ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ที่กระทำความผิดกฎหมายอาญารวมทั้งที่กระทำความผิดกฎระเบียบอื่น ซึ่งกำหนดไว้เป็นความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน

4.3 กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

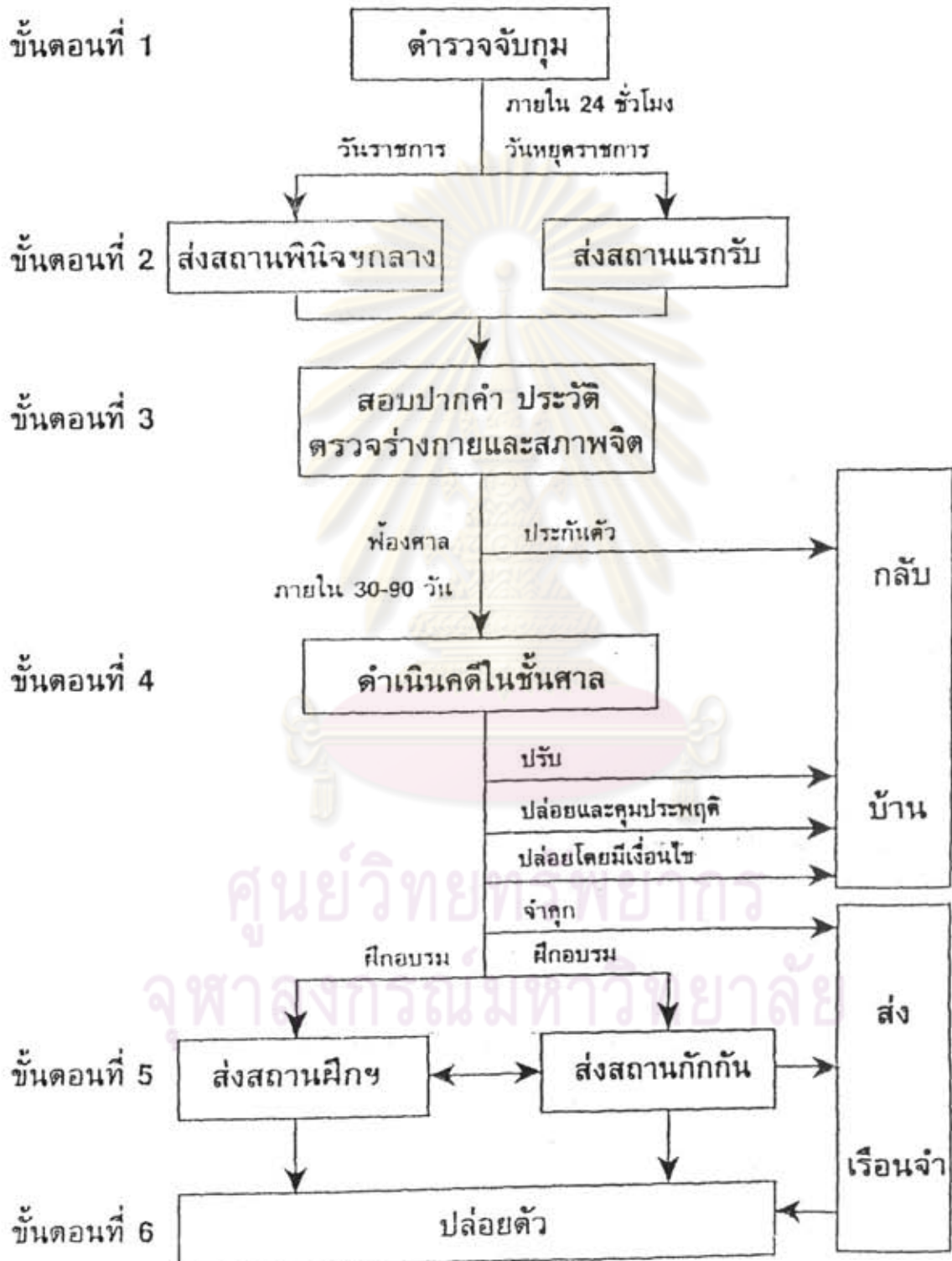
กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นวิธีการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนตามกฎหมายโดยกลั่นกรองผู้กระทำการซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดเพื่อดำเนินการจนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งจนจบสิ้นกระบวนการแห่งกฎหมาย ส่วนกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนนั้น ผู้กระทำความผิดได้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด รวมทั้งกฎหมายซึ่งได้กำหนดขึ้นโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนได้แก่ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 พ.ศ. 2515 เรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาและประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 พ.ศ. 2515 เรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพและสงเคราะห์เด็ก เป็นต้น ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่จะเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงได้แก่

1. เด็กและเยาวชน ซึ่งกระทำการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด หรือ คดีอาญาทุกประเภท
2. เด็กและเยาวชนซึ่งกระทำการหรือประพฤตินอสมควรตามสถานะของตน ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชน

กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนมีขั้นตอนรายละเอียดของกระบวนการดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงลำดับขั้นตอนและการปฏิบัติตั้งแต่เด็กและเยาวชนถูกจับกุม
ดำเนินคดี จนกระทั่งพ้นจากการคุมประพฤติหรือผี กอบรวม

จากภาพสามาดอธิบายลำดับขั้นตอนและการปฏิบัติตั้งแต่เด็กและเยาวชนถูกจับกุม ดำเนินคดีจนกระทั่งพ้นจากการคุมความประพฤติหรือการฝึกอบรมได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจับกุมเด็กหรือเยาวชน

เจ้าพนักงานตำรวจจะจับกุมเด็กหรือเยาวชนได้เฉพาะกรณีที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดต่อหน้าเจ้าพนักงานตำรวจหรือมีผู้เสียหายชี้ตัวและยืนยันให้จับหรือมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่ามีการร้องทุกข์ไว้แล้วหรือมีหมายจับเท่านั้น และเมื่อตำรวจจับกุมเด็กและเยาวชนแล้ว จะต้องแจ้งการจับกุมหรือควบคุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจ ตลอดจนบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่โดยไม่ชักช้า และพนักงานสอบสวนจะต้องถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่

เวลาที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมาถึงสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวนแล้วให้ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจหรือคุ้มครองเด็ก แต่ถ้าเป็นวันหยุดราชการจะส่งตัวไปยังสถานแรกรับก่อน

สำหรับการสอบสวน พนักงานสอบสวนจะต้องรีบดำเนินการสอบสวนให้เสร็จ และส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อยื่นฟ้องภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนถูกจับกุม เว้นแต่หากสอบสวนไม่เสร็จให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขอยื่นผิดฟ้องต่อศาลดังนี้

1. ถ้าคดีนั้นมีอัตราโทษจำคุกเกิน 6 เดือน จะขอผิดฟ้องต่อศาลได้ไม่เกิน 2 ครั้งๆ ละ 15 วัน
  2. ถ้าคดีนั้นมีอัตราโทษจำคุกเกิน 5 ปี จะขอผิดฟ้องได้รวมไม่เกิน 4 ครั้งๆ ละ 15 วัน
- อนึ่งหากพนักงานสอบสวนอยู่นอกเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว (คือพนักงานสอบสวนอยู่คนละท้องที่กับศาล) พนักงานสอบสวนจะต้องส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องภายในกำหนด 30 วัน สำหรับคดีที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ภายในกำหนด 60 วัน สำหรับคดีที่มีโทษจำคุกเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 5 ปี และภายในกำหนด 90 วัน สำหรับคดีที่มีโทษจำคุกเกิน 5 ปี โดยไม่จำเป็นต้องผิดฟ้อง

ขั้นตอนที่ 2 การควบคุมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (สถานแรกรับ)

เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกตำรวจส่งตัวมาที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่จะทำเรื่องรับตัว แล้วส่งตัวไปยังสถานแรกรับ สำหรับในเขตกรุงเทพมหานครถ้าเป็นเด็กและเยาวชนชายจะถูกส่งไปยังสถานแรกรับ (บ้านเมตตา) ส่วนเด็กและเยาวชนหญิงจะถูกส่งไปยังสถานแรกรับ (บ้านปรางค์) สถานแรกรับจะให้การดูแล การฝึกอบรมความรู้วิชาสามัญและ

วิชาชีพขณะที่เด็กและเยาวชนรอการพิพากษาคดีและจะจัดทำรายงานการพินิจเด็กแต่ละคนให้ด้วย เพื่อให้ศาลใช้ประกอบการพิจารณา

กรณีการปล่อยตัวชั่วคราว (การประกันตัว) ก่อนฟ้องศาล จะต้องยื่นขอปล่อยตัวชั่วคราวต่อผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เพื่อพิจารณาสั่งว่าจะอนุญาตหรือไม่ หากไม่อนุญาตจะต้องรับส่งคำฟ้องพร้อมความเห็น เพื่อให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง หรือ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวแล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาสั่ง โดยคำสั่งของอธิบดี หรือ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลให้เป็นที่สุด จะอุทธรณ์ฎีกาไม่ได้ แต่หากไม่อนุญาตจะยื่นคำร้องใหม่ได้ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกฟ้องยังศาลแล้ว ศาลมีอำนาจให้ประกันตัวได้

ขั้นตอนที่ 3 การสอบปากคำ ประวัติ การตรวจร่างกายและสภาพจิต และการฟ้องคดี

เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวที่สถานแรกรับในกรุงเทพมหานครจะต้องให้ปากคำและ ประวัติที่กองคุมประพฤติ และ ได้รับการตรวจร่างกายและสภาพจิตที่กองแพทย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

• การสอบปากคำและประวัติ

พนักงานคุมประพฤติจะสอบปากคำเด็กและเยาวชนรวมทั้งบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จากนั้นพนักงานคุมประพฤติจะออกทำการสืบเสาะและพินิจที่บ้าน โรงเรียน แล้วประมวลข้อเท็จจริงสำหรับการทำรายงานสิ่งแวดล้อมและประวัติเด็กและเยาวชน เพื่อเสนอศาลเพื่อประกอบการพิจารณาคดี

• การตรวจร่างกายและสภาพจิต

แพทย์จะทำการตรวจร่างกาย สภาพจิต สุขภาพช่องปากและฟัน และ ตรวจปัสสาวะเพื่อหาสารเสพติด ตรวจเลือดหาไวรัสตับอักเสบบี กามโรค และ โรคเอดส์ เพื่อการรักษาพยาบาล การให้คำปรึกษาแนะนำ และประกอบการดำเนินการต่อไป จากนั้นแพทย์จะออกรายงานแพทย์

• การฟ้องคดี

โดยหลักแล้วจะต้องฟ้องคดียังศาลเยาวชนและครอบครัวที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติในเขตท้องที่ศาล แต่ถ้าถิ่นที่อยู่ปกติของเด็กหรือเยาวชนไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัวก็ให้ฟ้องยังศาลเยาวชนและครอบครัวท้องที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด แต่ถ้าทั้งท้องที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดและท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติมีศาลเยาวชนและครอบครัว

ครัวทั้งสองแห่ง จะฟ้องยังศาลเยาวชนและครอบครัวที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่หรือกระทำ ความผิดก็ได้ หากเด็กหรือเยาวชนจะได้รับประโยชน์จากที่ใดมากกว่า แต่ถ้าทั้งสองท้องที่ไม่มี ศาลเยาวชนและครอบครัวเลยให้ฟ้องยังศาลธรรมดา

ผู้ที่มีอำนาจฟ้องเด็กหรือเยาวชน คือพนักงานอัยการและผู้เสียหาย และผู้เสียหายจะ ฟ้องได้นั้นจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนก่อน และหากผู้อำนวยการสถานพินิจ ไม่อนุญาตให้ฟ้องผู้เสียหายมีสิทธิ์ที่จะร้องขอต่อศาลเพื่อ ขออนุญาตฟ้องได้ เมื่อศาลได้รับคำฟ้องแล้วให้เรียกผู้อำนวยการสถานพินิจ มาสอบถาม แล้วสั่ง ตามที่เห็นสมควรโดยคำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด

● ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินคดีของศาล

เมื่อศาลรับฟ้องคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดแล้ว จะต้องแจ้งการรับฟ้อง ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจทราบ โดยผู้อำนวยการสถานพินิจ จะต้องให้พนักงานคุมประพฤติ สืบเสาะข้อเท็จจริงแล้วรายงานพร้อมกับเสนอความเห็นต่อศาล เว้นแต่คดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่ เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้อำนวยการสถานพินิจเห็นว่า คดีไม่จำเป็นจะต้องทำการสืบเสาะข้อเท็จจริง จะงดการสืบเสาะก็ได้

กรณีสืบเสาะข้อเท็จจริง พนักงานคุมประพฤติเจ้าของเรื่องจะรวบรวมรายงานทั้งหมด เพื่อเป็นรายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนให้แล้วเสร็จภายใน 18 วัน หลังจาก นั้นจะส่งรายงานให้ พนักงานสอบสวน เพื่อรวมสำนวนส่งให้อัยการภายใน 30 - 90 วัน นับจากวันถูกจับกุม รายงานนี้จะส่งให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนด้วยเพื่อประกอบการพิจารณา พิพากษาคดี

● การพิจารณาพิพากษา

การพิจารณาพิพากษานั้น จะต้องกระทำในห้องที่มีใช้ห้องพิจารณาคดีทั่วไป และ จะ ต้องกระทำการลับเฉพาะผู้เกี่ยวข้องเท่านั้นที่สามารถเข้าฟังการพิจารณาได้ การดำเนินการ พิจารณาให้ใช้ถ้อยคำที่เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจง่าย ไม่ถือตามกระบวนการพิจารณาโดยเคร่ง ครัด และที่สำคัญจะต้องมีผู้พิพากษาสมทบ จำนวน 2 คนร่วมเป็นองค์คณะ โดยจะต้องเป็น ผู้พิพากษาสมทบสตรี 1 คน สำหรับในการพิพากษานั้น นอกจากศาลจะมีอำนาจลงโทษเด็ก หรือเยาวชนตามกฎหมายแล้ว ศาลยังมีอำนาจในการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการ ลงโทษได้ เช่น การเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวไปกักและอบรม หรือฝึกและอบรม

คำพิพากษาของศาลอาจเป็นไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

1. พิพากษาปรับ
2. พิพากษาปล่อยตัว โดยมีเงื่อนไขดังนี้ ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน รอกำหนด

โทษ รอกำหนดโทษ วางข้อกำหนดบิดามารดา

3. พิพากษาปล่อยตัวโดยวางเงื่อนไขคุมประพฤติดังนี้

- ห้ามเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใด ๆ อันจะจงใจให้ประพฤติชั่ว
- ห้ามออกจากสถานที่อยู่อาศัยในเวลาค่าคืน
- ห้ามคบบุคคลหรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นไม่สมควร
- ห้ามกระทำการใด ๆ อันจะจงใจให้ประพฤติชั่ว
- ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งคราว
- ให้ไปศึกษาเล่าเรียนหรือประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

ทั้งนี้พนักงานคุมประพฤติจะติดตามและประเมินผล เพื่อเสนอให้เด็กและเยาวชน พ้นการคุมประพฤติ ให้อยู่ติการคุมประพฤติหรือยกเลิกการคุมประพฤติ

4. พิพากษาเอาตัวไว้ฝึกและอบรมในสถานพินิจ หรือ สถานฝึกและอบรม

5. พิพากษาจำคุก โดยส่งตัวไปที่เรือนจำ

• การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา

เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนแล้วหากต่อมาความปรากฏ ต่อศาลเอง หรือจากการรายงานของผู้อำนวยการสถานพินิจ บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือ บุคคล ที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ ว่าข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ถ้าศาลเห็นว่า มีเหตุอันควร ก็มีอำนาจ แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษานั้นได้ แต่ถ้การแก้ไขเปลี่ยนแปลงทำให้ เด็กหรือเยาวชนได้รับผลร้าย จะอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้

ขั้นตอนที่ 5 การฝึก กอบรมในสถานฝึกและอบรม

เมื่อเด็กหรือเยาวชนชายถูกศาลพิพากษาให้ส่งตัวเข้ารับการฝึก กอบรมในสถานฝึกและ อบรม ในเดือนแรกเด็กและเยาวชนจะเข้าฝึกงานในหน่วยโยธา ตั้งแต่เดือนที่ 2 เป็นต้นไป เด็ก และเยาวชนจะได้รับการฝึก กอบรมในหน่วยสามัญหรือหน่วยวิชาชีพตามความสนใจ ส่วนเด็กและ เยาวชนหญิงก็ได้รับการฝึก กอบรมวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิง

ขั้นตอนที่ 6 การปล่อยตัว

เมื่อครบกำหนดในการฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนจะได้รับการปล่อยตัว หรือ หากสถานฝึกและอบรมพิจารณาเห็นว่า การฝึก กอบรมเยาวชนผู้นั้นก้าวหน้า อาจมีการประเมินผล และเสนอให้ปล่อยตัวก่อนกำหนดโดยวางเงื่อนไขคุมประพฤติต่อ และ ในทางตรงกันข้ามอาจ เสนอให้เพิ่มระยะเวลาการฝึก กอบรมก็ได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ประสิทธิ์ สวัสดิ์ญาติ (2526) ศึกษาวิจัย เรื่อง “ครอบครัวและเครือญาติในกรุงเทพมหานคร” โดยศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบครอบครัวของชาวกรุงเทพมหานคร บทบาทหน้าที่ที่สำคัญ และเรื่องอื่นๆ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 1,090 ราย จาก 19 เขต พบว่า รูปแบบครอบครัวไทยในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นครอบครัวหน่วยกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อสมรสแล้วจะเลือกที่อยู่ตามลำพังสามีและภรรยา โดยส่วนใหญ่เน้นให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษาอบรมบุตรว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของครอบครัว ส่วนหน้าที่อื่นๆ ของครอบครัวปรากฏว่าคนกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหน้าที่หารายได้เป็นหน้าที่ของสามี หน้าที่จัดทำหรือจัดซื้ออาหารเพื่อบริโภคในครอบครัว หน้าที่ซักรีดเสื้อผ้า หน้าที่ดูแลทำความสะอาดบ้านและหน้าที่ซื้อของใช้ประจำบ้านเป็นหน้าที่ของภรรยา สำหรับการกวดขันดูแลความประพฤติของบุตรนั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของทั้งสามีและภรรยาด้วยกัน โดยคนกรุงเทพมหานครมีความเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรไม่จำเป็นที่จะใช้การลงโทษ เขียนตี แต่ควรใช้วิธีการอบรมด้วยเหตุผล

วิภา ด้านอรรณกุล อุษณีย์ พึ่งปาน และ ศศิธร แจ่มถาวร (2532) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาวิจัย เรื่อง “ความรู้และทัศนคติต่อการติดยาเสพติดและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องของเด็กและเยาวชนที่ต้องโทษ” โดยศึกษาเด็กและเยาวชนจำนวน 687 ราย ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งต้องโทษในคดีสารเสพติดร้อยละ 23 ที่เหลือเป็นคดีอื่นๆ พบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ 80 เป็นผู้มีงานทำ บางส่วนหารายได้พิเศษจากการลักขโมยหรือขายสารเสพติด ก่อนถูกจับกุมร้อยละ 16 กำลังศึกษาอยู่ครึ่งหนึ่งของเด็กมาจากต่างจังหวัด ร้อยละ 22 อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ร้อยละ 40 อยู่กับพ่อแม่ และร้อยละ 23 ของกลุ่มที่รายงานว่า พ่อแม่เคยทะเลาะกันในช่วง 1 เดือนก่อนถูกจับกุม ร้อยละ 60 รายงานว่าพ่อดื่มสุราประจำ คนในครอบครัวร้อยละ 26 เคยต้องโทษ ส่วนเด็กหญิงมีความกลุ่มใจมากต่อการถูกดูต่ำกว่ากล่าว ขณะที่เด็กชายจะกังวลเรื่องการทะเลาะวิวาทเป็นส่วนใหญ่ เด็กคดีสารเสพติดและคดีอื่นๆ เคยถูกจับมาก่อน ร้อยละ 50 และร้อยละ 30 ตามลำดับ เด็กชายคดีสารเสพติดถูกตัดสินลงโทษต่ำกว่า 1 ปี มากกว่าเด็กหญิง 2 เท่า เนื่องจากครึ่งหนึ่งของเด็กหญิงต้องคดีขายสารเสพติด

เด็กชายและเด็กหญิงคดีสารเสพติด ร้อยละ 5 และ 38 ไม่เคยใช้สารเสพติดเลย ส่วนคดีอื่นๆ ประมาณครึ่งหนึ่งเคยใช้สารเสพติดแล้ว เช่น สารระเหย กัญชา เฮโรอีน เป็นต้น

โดยเริ่มใช้อายุระหว่าง 14-16 ปี เนื่องจากอยากทดลอง ร้อยละ 85 ไม่เคยรักษาเพื่อหยุดใช้ ส่วนพฤติกรรมการณ์มีเพศสัมพันธ์ของเด็กเหล่านี้จากการศึกษาพบว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง ประมาณร้อยละ 60 รายงานว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 80 มีประสบการณ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 14-16 ปี เด็กชาย หญิง ร้อยละ 77 และ 43 เคยมีคู่นอนมาแล้วมากกว่า 1 คน นอกจากนี้พบว่า กลุ่มที่เคยใช้สารเสพติดจะมีประสบการณ์ทางเพศในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยใช้ 2 เท่า ทั้งชาย และหญิง โดยสรุป คือ มีพฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของสังคมส่วนรวม ก่อนวัยอันสมควร ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากสังคมสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ

อุไรวรรณ คณิงสุขเกษม กุศล สุนทรธาดา และ ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต (2540) สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “แบบแผนการเลี้ยงดูลูกของพ่อที่เป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานคร” โดยศึกษาถึงแบบแผนการเลี้ยงดูบุตรในวัยเด็ก (อายุ 0-12 ปี) ของพ่อที่เป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม การปฏิบัติของพ่อคนงานที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกในทัศนะของคนงานชายและหญิง ด้วยวิธีสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างคนงาน 455 ราย ใน 40 โรงงาน ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ผลการวิจัยพบว่า เด็กเล็กส่วนใหญ่มีแม่เป็นผู้ดูแลหลัก รองลงมาคือ ยาย ย่า ญาติพี่น้องหรือพี่เลี้ยง ตามลำดับ ยกเว้นครอบครัวที่ไม่มีคนช่วยเลี้ยงที่บ้าน จึงจะนำเด็กไปฝากเลี้ยงที่บ้านของผู้เลี้ยงเมื่อลูกอายุ 3 เดือนขึ้นไป และเมื่อเด็กอายุ 3 ปี ศูนย์เด็กเล็กก็เป็นผู้ดูแลหลักของเด็กบางส่วน และเมื่อเด็กอายุ 5 ปีขึ้นไป โรงเรียนก็เป็นผู้ดูแลหลักของเด็กส่วนใหญ่ นอกจากนี้ประมาณหนึ่งในสามของคนงานทั้งชายและหญิงแยกกันอยู่กับลูก ส่วนใหญ่แยกกันอยู่เมื่ออายุ 3 เดือนขึ้นไป เนื่องจากพ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาเลี้ยงลูกเอง หากคนเลี้ยงซึ่งไวใจไม่ได้ และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงเด็กที่ต่างจังหวัดถูกกว่า

ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก พบว่า พ่อคนงานส่วนใหญ่ คิดว่า การเลี้ยงลูกหมายถึงการให้ความใกล้ชิด ความรัก ความอบอุ่น ซึ่งค่อนข้างเป็นนามธรรมแตกต่างจากแม่คนงานที่ให้ความหมายของการเลี้ยงดูลูกในแง่ของการปฏิบัติคือการดูแลร่างกายเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ แม่คนงานส่วนใหญ่คิดว่าลักษณะของพ่อที่ดีคือการมีความรับผิดชอบหรือเอาใจใส่ต่อครอบครัว แต่พ่อคนงานคิดว่าลักษณะของพ่อที่ดีคือ การมีความประพฤติดีหรือการเป็นตัวอย่างที่ดีมากกว่า โดยพ่อดีมีหน้าที่สร้างฐานะให้กับครอบครัว ส่วนหน้าที่ในการเลี้ยงลูกนั้น มากกว่าครึ่งหนึ่งของแม่คนงานคิดว่า การเลี้ยงลูกควรเป็นหน้าที่ของแม่แต่ผู้เดียว แต่สองในสามของพ่อคนงานคิดว่าควรเป็นหน้าที่ของทั้งพ่อและแม่ร่วมกัน และพฤติกรรมการณ์เลี้ยงดูลูกที่พ่อคนงานทำเป็นประจำมาก ๆ คือพฤติกรรมที่ทำได้ง่ายและไม่ต้องใช้เวลามากนัก เช่น การดูแลให้ได้รับนมอิ่มตามเวลา การทำตัวใกล้ชิดหรือเป็นเพื่อนลูก และแสดงความรักห่วงใย ทั้งยังแสดงความคิดเห็นว่าพ่อที่ดีควรมีความประพฤติดีหรือเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ในทางปฏิบัติแล้วก็พบว่าพ่อคนงานมีการปฏิบัติตัวหลายอย่างที่ทำให้ครอบครัวเดือดร้อนไม่มีความสุขและไม่ได้เป็นตัวอย่าง

ที่ดีแก่ลูก เช่น การพูดจาไม่เหมาะสม การสังสรรค์นอกบ้านกับเพื่อน การใช้จ่ายสุ่ยสุว่ย การดื่มสุรา และการเล่นหวย ผู้วิจัยเสนอแนะว่าควรจัดกิจกรรมหลายอย่างเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้พ่อบุญบาปและความสำคัญของตนต่อลูกตามสมควร

สุรพงษ์ โสณะเสถียร (2531) ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะทางสังคมของชาวไทยมุสลิม และการสนองตอบต่อรัฐบาล” พบว่า ในเรื่องของกระบวนการถ่ายทอดคุณลักษณะทางสังคม (Socialization) ของชาวไทยมุสลิมชายแดนภาคใต้แก่บุตรหลาน จะมีการถ่ายทอดทัศนคติและพฤติกรรมจากบิดามารดาในแบบต่างๆ กัน โดยวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความมีอิสระ การให้บุตรหลานฟังตนเอง หรือ การเลี้ยงดูด้วยความสบายใจไม่เป็นกังวลใจต่ออนาคตของพวกเขา มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่ทันสมัยของครอบครัวนั้นๆ ซึ่งประเด็นเกี่ยวกับความสบายใจต่ออนาคตของบุตรหลาน พบต่อไปอีกว่าผู้นำชาวมุสลิมในชุมชนค่อนข้างจะไม่ค่อยมั่นใจต่ออนาคตของบุตรหลาน เพราะมีความหวังไขและกังวลใจ เนื่องจากเชื่อว่าบุตรหลานของตนอาจจะเอาตัวไม่รอดหรือมีความสุขที่พอสมควรแก่สภาพในชีวิตอนาคต แสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชนมุสลิมเป็นผู้รอความหวังต่อสังคมและมีโลกทัศน์ในเชิงลบ (pessimist) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจเป็นเพราะกลัวว่าวัฒนธรรมอิสลามอาจจะอ่อนตัวลงในอนุชนรุ่นหลังได้ จึงจำเป็นต้องมีการระดมและสร้างสรรค์ผลงานของรัฐบาลเพื่อชดเชยต่อความคาดหวังดังกล่าว

ขณะที่วัฒนธรรมเกี่ยวกับสันติและความไม่รุนแรง พบว่าส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับแนวโน้มในการใช้ความรุนแรง โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรงภายในท้องที่ เช่น ระบบศาลเตี้ยเพื่อจัดการลงโทษกันเอง ส่วนวัฒนธรรมอิสลามสรุปได้ว่ามีแนวโน้มเคร่งครัดในกรณีที่เป็นวิถีชีวิต แต่ในกรณีที่เกี่ยวข้องเนื่องกับองค์ประกอบทางเศรษฐกิจแล้วจะมีผลทำให้ความเคร่งครัดต่อศาสนาลดลง ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดโดยธรรมชาติของมนุษย์

ภัสสร ลิมานนท์ และคณะ (2538) สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูลระดับประเทศเกี่ยวกับครอบครัวไทยใน “โครงการศึกษาครอบครัวไทย” โดยสัมภาษณ์ประชากรชาย-หญิง ในเขตเมืองและชนบทของทุกภาค จำนวน 3,237 ราย เกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งประวัติความเป็นมาของผู้ให้สัมภาษณ์และครอบครัว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก พี่กับน้อง ทั้งที่อยู่ในบ้านเดียวกันหรืออยู่ต่างถิ่นยังคงเหนียวแน่นพอสมควร โดยมีการขอคำปรึกษา มีการติดต่อสื่อสาร มีการขอและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้านเงินทอง ข้าวของ ฯลฯ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังคงให้ความสำคัญยิ่งต่อแนวการปฏิบัติที่ว่าลูกต้องให้การเลี้ยงดูอย่างดีแก่พ่อแม่ ส่วนค่านิยมที่มีการแยกบทบาทระหว่างชายและหญิงภายในครอบครัวและในสังคมไทยยังชัดเจนอยู่มาก

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

สหประชาชาติ (อ้างถึงใน Clinard and Abbott, 1973 : 117-127) ได้รับรายงานจากประเทศกำลังพัฒนาหลายแห่งว่า อาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศเหล่านั้นมีจำนวนสูงขึ้นมากอันเนื่องมาจากการย้ายถิ่นฐานในกลุ่มคนวัยหนุ่มสาว และแนวโน้มของวัยรุ่นในชนบทที่เข้ามาแสวงหาความแปลกใหม่ในเมืองที่มีก็จะลงเอยด้วยการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะอิทธิพลและแนวความคิดในการอพยพเข้าสู่เมืองเพื่อแสวงหาความแปลกใหม่ ความตื่นเต้นจากการใช้ชีวิตและหางานทำในเมืองได้แพร่กระจายไปยังหมู่บ้านในชนบทและชักจูงให้กลุ่มคนวัยหนุ่มสาวจำนวนมาก ละทิ้งถิ่นฐานเดิม เดินทางไกล เพื่อมาอาศัยอยู่ในเมือง ซึ่งก็ได้รายงานสรุปต่อชาวโลก ดังนี้

การศึกษาวิจัยของชาวแคนาดาพบว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในเมืองมีนัยสำคัญกับการอพยพย้ายถิ่นจากชนบทเข้ามาพักอาศัยอยู่ในเมือง แต่ไม่มีนัยสำคัญกับเผ่าพันธุ์หรือศาสนาแต่อย่างใด โดยประเทศสาธารณรัฐแอฟริกากลาง รายงานว่าประสบปัญหาดังกล่าวเช่นกัน ซึ่งเมื่อศึกษาแล้วพบว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้ส่วนใหญ่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินด้วยการลักขโมยเล็กๆ น้อยๆ ล้วงกระเป๋า และลักขโมยรถยนต์ ซึ่งในบรรดาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินนี้ ปรากฏว่าร้อยละ 25.9 มีบิดา และร้อยละ 27 มีมารดาที่เกิดในเมือง นั่นคือเด็กที่เหลือนับบิดามารดาอยู่ในชนบทและมีการอพยพย้ายถิ่นมา หรือตัวเองอพยพย้ายถิ่นมาแสวงหาช่องทางทำมาหากินในเมือง และมีการศึกษาวิจัยเรื่องทำนองเดียวกันนี้โดยชาวเปรู และพบผลการวิจัยในทำนองเดียวกัน

ในประเทศแซมเบีย พบว่าเกือบร้อยละ 50 ของเด็กและเยาวชนกระทำผิดทั้งหมดอพยพย้ายถิ่นมาจากชนบท ซึ่งเด็กและเยาวชนเหล่านั้นมีเพียงส่วนน้อยที่เข้าใจเกี่ยวกับธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติของเผ่าพันธุ์เดิมของตน

ในเมืองของอัปเปอร์ วอลตา กล่าวว่าเด็กและเยาวชนที่อพยพย้ายถิ่นเหล่านี้ เป็นพวกที่ไม่ชอบใช้ชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตน มีการศึกษาน้อย ถูกดึงดูดใจจากความตื่นเต้นสนุกสนานของชีวิตในเมือง ไม่รู้สึกว่าการใช้ชีวิตมีความหมายอะไร จึงเริ่มต้นด้วยการลักเล็กขโมยน้อย ส่วนใหญ่เป็นอาหารเพื่อการยังชีพ และพัฒนาต่อมาด้วยการรวมกลุ่มกับเพื่อนที่มาจากชาติพันธุ์เดียวกัน หรือกลุ่มที่มาจากหมู่บ้านเดียวกัน ก่ออาชญากรรมหรือกระทำผิดในลักษณะที่มีความรุนแรงขึ้น

การศึกษาวิจัยในประเทศอินเดียในปี 1967 พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเพิ่มขึ้นของเด็กและเยาวชนกระทำผิด กับ อัตราการอพยพย้ายถิ่นของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในเมืองใหญ่เช่นเมืองบอมเบย์ที่มีความเจริญของความเป็นเมืองสูง และมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมมาก

อย่างไรก็ตามงานวิจัยเชิงทดลองในคัมพาลา ได้ทำการศึกษากลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งอพยพย้ายถิ่นเข้ามาพักอาศัยในเมือง โดยให้กลุ่มเยาวชนกระทำผิดเป็น

กลุ่มทดลอง และกลุ่มเยาวชนที่มีได้กระทำผิด เป็นกลุ่มควบคุม โดยตั้งคำถามวิจัยไว้ 2 ประการ คือ

- 1) เยาวชนที่อพยพย้ายถิ่นประสบกับความขัดแย้งในกฎหมาย กฎระเบียบที่ใช้ปฏิบัติในเมืองซึ่งแตกต่างไปจากที่ใช้ในชนบท จึงกระทำผิดกฎหมาย
- 2) เยาวชนเคยกระทำผิดมาก่อนที่จะอพยพย้ายถิ่นจึงมีแบบแผนพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนมาแล้วจึงกระทำผิดกฎหมาย

ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญเพียงพอที่จะอธิบายได้

แม้ว่าความหลากหลายในเรื่องชาติพันธุ์ในเมืองของชาวแอฟริกันจะเป็นปัจจัยให้เกิดการแตกแยก แต่เผ่าพันธุ์ หรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อการกระทำผิดน้อยกว่าอิทธิพลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตในเมือง เยาวชนที่อพยพย้ายถิ่นซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูและควบคุมพฤติกรรมอย่างดีจากบิดามารดาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ขณะที่ธรรมเนียมประเพณีในการควบคุมบุตรสาวไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานหย่อนยานลง ปรากฏว่าเด็กสาวต่างก็ประกอบอาชีพโสเภณีกันมากขึ้น และมีเด็กที่เกิดนอกสมรสมากขึ้น ส่วนการศึกษาของลาโกสพบว่าครอบครัวที่อพยพมาอยู่ใหม่ในเมืองที่มีความเจริญเช่นนี้ประสบการณ์ของคนรุ่นหนึ่งมักจะไม่สามารถส่งต่อให้กับคนรุ่นต่อไปได้ มีเพียง 1 ใน 4 ส่วนของเด็กและเยาวชนที่ประกอบอาชีพเช่นเดียวกับบิดา งานปาร์ตี้และวัฒนธรรมการดื่มเบียร์สำหรับปัจเจกบุคคลเข้ามาแทนที่งานเฉลิมฉลองตามขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มและของเผ่าพันธุ์ คนหนุ่มส่วนมากจะถูกทิ้งให้ต่อสู้แก้ปัญหาตามลำพังโดยมีการควบคุมความประพฤติจากกลไกภายนอกน้อยมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่ทำหน้าที่ควบคุมสังคม ถูกมองว่ามีอำนาจตามกฎหมายที่น้อยมาก เยาวชนที่อพยพย้ายถิ่นเหล่านี้ที่มีครอบครัวหรือเพื่อนฝูงที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์หรือเผ่าพันธุ์เดียวกันจึงมักจะได้รับความคิดจากการที่จะต้องยอมปฏิบัติตามบรรทัดฐานของส่วนรวม

คลินาร์ดและแอบบอรัท (Clinard and Abbott, 1973 : 139-140) ได้ศึกษาเรื่องโครงสร้างทางสังคมของแหล่งชุมชนแออัดกับพฤติกรรมอาชญากร และเขียนไว้ในหนังสือ เรื่อง “อาชญากรรมในประเทศกำลังพัฒนา” ว่า ทุกประเทศต่างก็เอื้อมระอาต่อผลกระทบของการพัฒนาประเทศที่พวกเขาประสบอยู่ในขณะนี้ เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมส่วนใหญ่เกิดจากผู้มีถิ่นที่พำนักอาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนแออัด เช่นในสหรัฐอเมริกา บรรดาอาชญากรทั้งหลายในคดี ลัก วิ่ง ชิง ปล้น ข่มขืน ทำร้ายร่างกาย รวมทั้งเหยื่อของพวกเขาต่างก็พำนักอาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนแออัด และแม้แต่สถานที่เกิดเหตุเช่นกัน นอกจากนี้ผลการศึกษาวิจัยของบรรดาประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ที่กรุงมะนิลา พบอัตราการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและอาชญากรรมมีความสัมพันธ์กับถิ่นที่พำนักอาศัยที่เป็นแหล่งชุมชนแออัดสูงโดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย รายงานประจำปี 1969 ของรัฐบาลมาเลเซีย ได้กล่าวถึง

อัตราการเพิ่มของอาชญากรรมและเด็กและเยาวชนกระทำผิด และปัญหาสังคมอื่นๆ ว่าพบมาก
ในย่านชุมชนแออัด เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นตามเมืองใหญ่ๆ ของประเทศอินเดีย เปรู และ เม็กซิโก

แหล่งชุมชนแออัดมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างมากต่อการก้าวเข้าสู่ “ความเป็น
อาชญากร” ของเด็กและเยาวชนที่อพยพย้ายถิ่นเข้าไปพักอาศัยอยู่ในอาณาบริเวณดังกล่าว มีงาน
วิจัยยืนยันชัดเจนว่าเพื่อนบ้านในแหล่งชุมชนแออัดเป็นตัวละครสำคัญที่ชักจูงให้เด็กและเยาวชน
กระทำผิดมิใช่ครอบครัวของเด็ก นอกจากนี้แหล่งดังกล่าวยังเป็นที่รับซื้อ-ขายของโจร แหล่ง
หลอหลอมทัศนคติเชิงลบต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ของรัฐ แหล่งช้อปปิ้งแก๊ง
อาชญากร อีกด้วย

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ประเทศที่กำลังพัฒนานั้นแหล่งชุมชนแออัดเป็นที่เกิดของ
อาชญากรรมที่ก่อโดยคนในชนชั้นต่ำในทำนองเดียวกับที่อาชญากรรมคอเช็ตชาวเกิดขึ้นท่ามกลาง
ชนชั้นสูง นักการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักธุรกิจ และ นักกฎหมาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้มีสองกลุ่ม คือ

1. เด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ศาลมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง โดยถือเอาธรรมชาติของข้อมูล ณ ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลเป็นสำคัญ คือ ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม ถึง 30 มิถุนายน 2542 ซึ่งมีประชากรทั้งหมด จำนวน 224 ราย จึงทำการเก็บข้อมูลประชากรทั้งหมด คิดเป็น ร้อยละ 100

2. บิดา หรือ มารดา หรือ ผู้ปกครอง ของเด็กและเยาวชนกระทำผิด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ให้มีกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งคาดว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว จำนวน 70 ครอบครัว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือเพื่อสอบถามข้อมูลจากเด็กและเยาวชนกระทำผิด และ จากครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด โดยมีเครื่องมือ 2 ลักษณะ คือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ
คือแบบสัมภาษณ์ รวม 2 ชุด ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ 6-7 ส่วน ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนกระทำผิด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 2 ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด

ด้านสังคม อารมณ์ และ มาตรฐานทางศีลธรรม

- ส่วนที่ 4 การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม
  - ส่วนที่ 5 รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว
  - ส่วนที่ 6 พฤติกรรมการกระทำผิด ด้านความถี่ และ ความรุนแรง
  - ส่วนที่ 7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
  - ส่วนที่ 8 วาดแผนที่ทางไปบ้านพักอาศัยของบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง
- แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล (บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง)
  - ส่วนที่ 2 ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด
  - ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด
- ด้านสังคม อารมณ์ และ มาตรฐานทางศีลธรรม

- ส่วนที่ 4 การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม
- ส่วนที่ 5 รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว
- ส่วนที่ 6 พฤติกรรมการกระทำผิด ด้านความถี่ และ ความรุนแรง
- ส่วนที่ 7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

คือแนวคำถามที่ใช้ในการพูดคุย สังเกตพฤติกรรม สภาพแวดล้อมทางครอบครัว กลุ่มชาติพันธุ์ และ แหล่งชุมชนแวดล้อมที่พักอาศัย ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ

- ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเด็กพักอาศัย
- ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน
- ส่วนที่ 3 ครอบครัว : จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์
- ส่วนที่ 4 ภาษาและวัฒนธรรม
- ส่วนที่ 5 ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์
- ส่วนที่ 6 วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู
- ส่วนที่ 7 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
- ส่วนที่ 8 ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ “ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด”

เมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบ โดยใช้สัมภาษณ์เด็กและเยาวชนในสถานแรกรับ (บ้านเมตตา) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้แก่ จีน มอญ อิสลาม เขมร และลาว ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย

จากนั้น ผู้วิจัยได้ติดตามไปทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 คือบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ของเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ชำรงต้น จำนวน 10 ราย โดยอาศัยแผนที่ทางไปบ้านพักอาศัยของบิดา มารดา และผู้ปกครอง ที่เด็กหรือเยาวชนวาดให้ แต่พบบ้าน พบบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองที่สามารถทำการสัมภาษณ์ได้เพียง 5 ราย เนื่องจากส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนเหล่านี้ไม่มีทักษะในการวาดแผนที่ หรือทักษะในการสื่อสารบอกทิศทางให้ผู้อื่นเข้าใจ และบางส่วนก็โกหก ปกปิดข้อเท็จจริง เนื่องจากคดีความกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง จึงอาจเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อการศึกษาคดี

เมื่อทำการทดสอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงถ้อยคำ และ องค์ประกอบอื่นๆ ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งในภาพรวมและเชิงลึก ช่วยให้วิเคราะห์และอภิปรายผลได้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยนำคณบดีนักวิจัยผู้ช่วย พนักงานคุมประพฤติ และพนักงานสัมภาษณ์ที่ผ่านการฝึกหัดอบรมจนมีความรู้ความชำนาญในการสอบประวัติเด็กและเยาวชนกระทำผิด จำนวน 12 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ได้แก่ บ้านกรุณา บ้านมุทิตา บ้านอุเบกขา และ บ้านปราณี (เด็กหญิง) โดย

1. ติดต่อขออนุญาตผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง เพื่อขอเข้าทำสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำผิดจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ และขออนุญาตแจกเสื้อผ้าและของใช้จำเป็นให้ประชากรเป้าหมาย เช่น ซองจดหมายพร้อมแสตมป์ ฯลฯ

2. คัดเลือกและจัดทำทะเบียนเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ แยกออกจากเด็กและเยาวชนไทย โดยการประกาศในที่ประชุมเข้า

3. เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนในสถานพินิจตามที่จำแนกและลงทะเบียนไว้เป็นรายบุคคล โดยขั้นแรกได้ทำการสร้างความสัมพันธ์เบื้องต้นก่อน เมื่อคุ้นเคยกันพอสมควรแล้วจึงทำการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่เตรียมไว้ และสัมภาษณ์เรื่องอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อมูลในแบบสอบถาม ทั้งนี้ขึ้นกับความสมัครใจของ

เด็กและเยาวชนว่าต้องการจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของตนและครอบครัว ซึ่งเป็นผลร้ายต่อตนเองหรือไม่เพียงไร อย่างไรก็ตาม เมื่อเด็กและเยาวชนรู้สึกเบื่อหน่ายหรือสะเทือนใจ ผู้สัมภาษณ์จะหยุดพักเป็นระยะ ๆ และทำการสัมภาษณ์ต่อเมื่อเด็กและเยาวชนมีความพร้อม และบางรายได้นัดสัมภาษณ์เพิ่มเติมในคราวต่อไป

4. สอบถามเขียนแผนที่บ้านพักอาศัยของบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง โดยผู้สัมภาษณ์ได้สอบถามความพร้อมและความสมัครใจที่จะขอติดตามไปสัมภาษณ์บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองอีกครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่ยินดีให้ผู้สัมภาษณ์พบกับบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองเพื่อทำการสัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับครอบครัวและกลุ่มชาติพันธุ์ของตน แต่ส่วนใหญ่เด็กจะไม่สามารถวาดแผนที่ทางไปบ้านของตนได้ ผู้สัมภาษณ์จะต้องวาดแผนที่จากคำบอกเล่า และความทรงจำของเด็กและเยาวชนเหล่านี้เอง ส่วนบางรายจงใจวาดแผนที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง

5. นักวิจัยผู้ช่วยทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลกลับมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพหรือการเก็บข้อมูลทางมานุษยวิทยา (Anthropological Fieldwork)

ดำเนินการโดยใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) ซึ่งผู้วิจัยและคณะเดินทางไปสัมภาษณ์บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่คัดเลือกไว้ ยังบ้านพักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีถิ่นที่พำนักกระจายอยู่ตามย่านต่างๆ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เช่น ชุมชนมหานาค ชุมชนบ้านครัว เขตยานนาวา บางแค บางกะปิ มีนบุรี ดอนเมือง จังหวัดสมุทรปราการ นนทบุรี และ ปทุมธานี จำนวน 140 ราย โดยจำเป็นต้องคัดครอบครัวที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองอยู่จังหวัดอื่น ๆ ออกไป เช่น จังหวัดสุโขทัย ประจวบคีรีขันธ์ อุบลราชธานี ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่ามีข้อจำกัดมากมาย โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์จริงๆ ได้เฉพาะครอบครัวที่ผู้วิจัย

- สามารถหาบ้านพบ
- ผู้ให้สัมภาษณ์มีคุณสมบัติเป็นบิดา หรือ มารดา หรือ ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนถูกจับกุมดำเนินคดี อยู่บ้าน และพอมีเวลาว่างพูดคุยได้
- เป็นครอบครัวที่มีชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น จีน มอญ เขมร ลาว ญวน อิสลาม ฯลฯ
- ยินดีให้สัมภาษณ์ด้วยการบันทึกเทป

ซึ่งสามารถทำการสัมภาษณ์ได้เพียง 69 ราย โดยใช้เวลาสัมภาษณ์รายละ 1-2 ชั่วโมง และเดินทางไปสัมภาษณ์ครอบครัวละ 1-3 ครั้ง รวมทั้งบางรายใช้วิธีติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ ส่วนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพกระทำโดย

1. เมื่อไปพบบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง ผู้สัมภาษณ์จะแนะนำตัวเอง วัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้ และขอทำการสัมภาษณ์พร้อมบันทึกเทป เมื่อได้รับอนุญาตจะเริ่ม

ทำการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดบิดา มารดา และ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ชั้นหนึ่งก่อน

2. จากนั้นผู้วิจัยใช้แบบเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและใช้เทคนิคในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตและประเมินพฤติกรรม และการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของชุมชนละแวกบ้านพักอาศัย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กในเชิงลึกเพิ่มเติมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. เมื่อสัมภาษณ์เสร็จแล้ว ผู้สัมภาษณ์ได้ทำการถอดเทป ประมวลสรุปประเด็นสำคัญ จัดทำรายงานสรุปการสัมภาษณ์และการสังเกตครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดแต่ละราย กรณีข้อมูลไม่ครบถ้วนผู้สัมภาษณ์จะตามไปสัมภาษณ์อีกครั้งหรือสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในบางกรณี

4. นำข้อมูลมาประมวลวิเคราะห์ในภาพรวมต่อไป ทั้งชุดของเด็กและเยาวชน และชุดของครอบครัวจับคู่กัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลได้ จำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มตัวอย่าง	เด็กและเยาวชน (ราย)	ครอบครัว (ราย)
จีน	106	23
มอญ	18	10
ลาว	21	4
เขมร	12	4
พม่า	2	1
อิสลาม	44	19
เนปาล	3	1
ยุโรป (เยอรมัน ฝรั่งเศส)	4	3
ชาติพันธุ์ผสม	12	6
รวม	224	69

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลได้ จำแนกตามสถานฝึกและอบรม ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามสถานฝึกและอบรม

สถานฝึกและอบรม	จำนวน	ร้อยละ
บ้านกรูด	86	38.4
บ้านมุกดา	57	25.4
บ้านอุเบกษา	37	16.5
บ้านปราณี	47	19.6
รวม	224	100

4. กรรมวิธีทางข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณ

1. เมื่อได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์มาแล้ว ได้สร้างคู่มือลงรหัส ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข จากนั้นได้ทำการลงรหัสข้อมูล และนำข้อมูลทั้งหมดบันทึกเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Window 97 ต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ ดังนี้

- จำนวน อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบาย ลักษณะทั่วไปของข้อมูลประชากร และกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลอื่นๆ
- ใช้สถิติไคสแควร์ และอื่นๆ เพื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปร

3. ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 การประมวลผลข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดหมวดหมู่ข้อมูล และนำเสนอเชิงวิเคราะห์ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชากรเด็กและเยาวชนกระทำผิด กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 224 ราย จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “เยาวชน” เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่ามีประเด็นสำคัญและรายละเอียดน่าสนใจหลายประการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอโดยแบ่งเป็นส่วนๆ ดังนี้

1. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชน
2. ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน
3. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
4. การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของกลุ่ม
5. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว
6. พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน
7. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน
8. อิทธิพลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน
9. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

1. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชน

ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษามีดังนี้
(ตารางที่ 3)

1.1 อายุ

ขณะกระทำผิดเยาวชนมีอายุโดยเฉลี่ย 15.75 ปี ถ้าจัดแบ่งอายุของเด็กและเยาวชนโดยใช้เกณฑ์กฎหมาย พบว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นเยาวชน คือมีอายุระหว่าง 14 ปี ถึง 18 ปีบริบูรณ์ (ร้อยละ 81.7) มีผู้กระทำผิดที่เป็นเด็ก คือมีอายุระหว่าง 11 ปี แต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ เพียงร้อยละ 18.3

1.2 เพศ

เยาวชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 79.0 เพศหญิง ร้อยละ 21.0

1.3 ระดับการศึกษา

เยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 50 จบชั้น ป.6 และต่ำกว่า ร้อยละ 36.16 จบชั้น ม.1- ม.3 ร้อยละ 7.59 กำลังเรียน ปวช. - จบ ปวช. ขณะที่ร้อยละ 4.91 ไม่ได้เรียนหนังสือ และมีเพียงร้อยละ 1.34 จบชั้น ม.4 - ม.6

1.4 ศาสนา

เยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.91 นับถือศาสนาพุทธ ที่เหลือร้อยละ 20.09 นับถือศาสนาอิสลาม

1.5 สถานภาพสมรส

เยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 85.3 ยังเป็นโสด ขณะที่ร้อยละ 12.5 อยู่กินกันฉันสามีภรรยา ทั้งที่บิดามารดาจับทราบดีและไม่ทราบ และ ร้อยละ 2.2 หย่าร้างหรือเลิกร้างกัน โดยเยาวชนร้อยละ 4 มีบุตรแล้วครอบครัวละ 1 คน

1.6 กลุ่มชาติพันธุ์

เยาวชนเกือบครึ่งหนึ่งสืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชาติพันธุ์จีน (ร้อยละ 47.32) แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าจีนสายพันธุ์ใด รองลงมา ร้อยละ 19.64 และ ร้อยละ 9.38 แสดงตนเป็นชาวมุสลิม และ ลาว ตามลำดับ ขณะที่ร้อยละ 8.04 เป็นมอญ ร้อยละ 5.80 เป็นกลุ่มที่ผสมผสานหลายชาติพันธุ์ ได้แก่ จีน-มุสลิม จีน-มอญ มอญ-มุสลิม เขมร-ญวน ลาว-ญวน ฯลฯ ร้อยละ 5.6 เป็นชาวเขมร ร้อยละ 2.23 เป็นชาวยุโรป คือ เยอรมันและฝรั่งเศส ร้อยละ 1.34 เป็นชาวเอเชียใต้ คือ เนปาล และ ร้อยละ 0.89 เป็นชาวพม่า

1.7 รูปร่างลักษณะ

เมื่อพบเห็นหรือได้พูดคุยกับเยาวชนเหล่านี้ ปรากฏว่าผู้สัมภาษณ์สามารถระบุความแตกต่างของรูปร่างลักษณะ ผิวพรรณ สีผม ตา รวมทั้งสำเนียงการพูดจาได้ทันทีที่มีความแตกต่างจากรูปลักษณ์เยาวชนคนไทยทั่วไปถึงร้อยละ 54.02 และที่ไม่พบเห็นความแตกต่างถึงระดับที่สามารถระบุได้ มีเพียงร้อยละ 46.98

1.8 การรับรู้สถานภาพของกลุ่มชาติพันธุ์

เยาวชนส่วนใหญ่ไม่รู้สึกว่าการที่ตนเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง ๆ ในสังคมไทยนั้นมีความแตกต่างไปจากคนไทยอื่นๆ (ร้อยละ 85.71) ขณะที่เยาวชนเพียงร้อยละ 8.48 รู้สึกว่าเป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยแต่ไม่ถูกปฏิเสธ ร้อยละ 4.02 รู้สึกว่าแปลก เป็นที่สนใจของคนอื่นๆ มีเพียงร้อยละ 1.79 เท่านั้นที่รู้สึกถึงความเหลื่อมล้ำกดดันจากการถูกเลือกปฏิบัติ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชน

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1.1 อายุขณะกระทำผิด		
ระหว่าง 11 ปี แต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์	41	18.30
ระหว่าง 14 ปีบริบูรณ์ ถึง 18 ปี บริบูรณ์	183	81.70
อายุเฉลี่ย 15.75 ปี อายุสูงสุด 18 ปี อายุต่ำสุด 11 ปี		
รวม	224	100
1.2 เพศ		
ชาย	177	79.00
หญิง	47	21.00
รวม	224	100
1.3 ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	11	4.91
จบชั้น ป.6 และต่ำกว่า	112	50.00
จบชั้น ม.1 - ม.3	81	36.16
จบชั้น ม.4 - ม.6	3	1.34
กำลังเรียน ปวช.- จบ ปวช.	17	7.59
รวม	224	100

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1.4 สถานภาพสมรส		
โสด	191	85.27
สมรส อยู่กินกันฉันสามีภรรยา	28	12.50
หย่าร้าง เลิกร้าง	5	2.23
รวม	224	100
1.5 ศาสนา		
พุทธ	179	79.91
อิสลาม	45	20.09
รวม	224	100
1.6 รูปร่างลักษณะ		
แตกต่างจากรูปลักษณ์เยาวชนไทยทั่วไป	121	54.02
ไม่พบเห็นความแตกต่างถึงระดับที่สามารถระบุได้	103	45.98
รวม	224	100
1.7 กลุ่มชาติพันธุ์		
จีน	106	47.32
มุสลิม	44	19.64
ลาว	21	9.38
มอญ	18	8.04
ชาติพันธุ์ผสม(จีน-พม่า มอญ-มุสลิม ฯลฯ)	13	5.80
เขมร	12	5.36
ยุโรป (เยอรมันและฝรั่งเศส)	5	20.23
เอเชียใต้ (เนปาล)	3	1.34
พม่า	2	0.89
รวม	224	100
1.8 การรับรู้สถานภาพของกลุ่มชาติพันธุ์		
ไม่รู้สึกละต่างไปจากคนไทยอื่นๆ	192	85.71
รู้สึกว่าเป็นชนกลุ่มน้อยแต่ไม่ถูกปฏิเสธ	19	8.48
รู้สึกว่าเป็นที่สนใจของคนอื่นๆ	9	4.02
รู้สึกว่ามีความเหลื่อมล้ำกดดันจากการถูกเลือกปฏิบัติ	4	1.79
รวม	224	100

2. ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4)

2.1 ภูมิสำเนาและการย้ายถิ่น

เยาวชนส่วนใหญ่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครตั้งแต่แรกเกิด ร้อยละ 58.12 ร้อยละ 54.27 และ ร้อยละ 59.09 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือเยาวชนมีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองอพยพย้ายถิ่นมาจากต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ รวมทั้งบางส่วนบิดา มารดา ยังคงใช้ชีวิตอยู่ในต่างจังหวัด หรือ ต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 41.88 ร้อยละ 45.73 และ ร้อยละ 40.91 ตามลำดับ

ส่วนเหตุผลในการย้ายถิ่น เท่าที่ทราบเยาวชนให้เหตุผลในการอพยพย้ายถิ่นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองว่า บุคคลเหล่านี้ตัดสินใจย้ายถิ่นเนื่องจากต้องการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในเมืองที่สมบูรณ์กว่าคือ กทม. มากที่สุด คือร้อยละ 49.55 รองลงมา ย้ายถิ่นเพราะเข้ามาทำงานใน กทม. (ร้อยละ 27.03) เพราะแต่งงานกับชาว กทม. (ร้อยละ 12.61) เพราะบ้านเดิมยากจน ไม่สามารถดำรงชีพอยู่ได้ (ร้อยละ 7.21) และ เพราะบ้านเดิมมีสงครามไม่สงบสุข (ร้อยละ 3.6) ตามลำดับ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะพื้นฐานครอบครัวเยาวชน: ภูมิลำเนาและการย้ายถิ่น

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2.1 ภูมิลำเนาและการย้ายถิ่น		
บิดา		
พักอาศัยอยู่ในกทม. ตั้งแต่แรกเกิด	111	58.12
ย้ายถิ่นมาจากต่างจังหวัด ต่างประเทศหรือไม่อยู่ในกทม.	80	41.88
รวม	191	100
มารดา		
พักอาศัยอยู่ในกทม. ตั้งแต่แรกเกิด	108	54.27
ย้ายถิ่นมาจากต่างจังหวัด ต่างประเทศหรือไม่อยู่ในกทม.	91	45.70
รวม	199	100
ผู้ปกครอง		
พักอาศัยอยู่ในกทม. ตั้งแต่แรกเกิด	13	59.09
ย้ายถิ่นมาจากต่างจังหวัด ต่างประเทศหรือไม่อยู่ในกทม.	9	40.91
รวม	22	100
เหตุผลในการย้ายถิ่น		
ต้องการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในเมืองที่สมบูรณ์กว่า	55	49.55
เข้ามาทำงานใน กทม.	30	27.03
แต่งงานกับชาวกทม.	14	12.61
บ้านเดิมยากจนไม่สามารถดำรงชีพอยู่ได้	8	7.21
บ้านเดิมมีสงครามไม่สงบสุข	4	3.60
รวม	111	100

2.2 ลักษณะครอบครัว

ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 73.21 มีเพียงร้อยละ 25 เป็นครอบครัวขยาย และร้อยละ 1.79 เร่ร่อนอยู่คนเดียว อยู่กับเพื่อน และอยู่กับนายจ้าง จำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 5.88 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด 22 คน ต่ำสุด 1 คน จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันเฉลี่ย 3.14 คน จำนวนพี่น้องสูงสุด 10 คน ต่ำสุด 1 คน โดยส่วนใหญ่เยาวชนเป็นบุตรคนเล็กมากที่สุด ถึงร้อยละ 34.82 รองลงมาเป็นบุตรคนกลางๆ ร้อยละ 30.36 บุตรคนโต ร้อยละ 26.79 และบุตรคนเดียวร้อยละ 8.03 ตามลำดับ และส่วน

ใหญ่มารดาเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเยาวชนมากที่สุด คือ ร้อยละ 34.98 รองลงมาคือบิดา ร้อยละ 34.08 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะพื้นฐานครอบครัวเยาวชน: ลักษณะครอบครัว

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2.2.1 ประเภทครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	164	73.21
ครอบครัวขยาย	56	25.00
อยู่กับนายจ้าง อยู่กับวัด หรืออยู่กับเพื่อน	4	1.79
รวม	224	100
2.2.2 จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 5 คน	117	52.23
6 - 10 คน	93	41.52
11 คนและมากกว่า	14	6.25
เฉลี่ย 5.88 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด 22 คน ต่ำสุด 1 คน		
รวม	224	100
2.2.3 จำนวนพี่น้องบิดามารดาเดียวกัน		
1 - 5 คน	206	92.38
6 - 10 คน	17	7.62
เฉลี่ย 3.14 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด 10 คน ต่ำสุด 1 คน		
รวม	223	100
2.2.4 ลำดับที่การเป็นบุตร		
บุตรคนโต	60	26.79
บุตรคนเล็ก	78	34.82
บุตรคนเดียว	18	8.03
บุตรคนกลาง ๆ	68	30.36
รวม	224	100
2.2.5 สมาชิกครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อเยาวชน		
บิดา	76	34.08
มารดา	78	34.98
ผู้ปกครอง	41	18.39
ปู่ย่าตายาย	28	12.55
รวม	223	100

2.3 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ก่อนถูกจับกุมดำเนินคดีเยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.48 พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 21.88 พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง ร้อยละ 18.30 พักอาศัยอยู่กับมารดาและครอบครัวใหม่ของมารดา และ ร้อยละ 14.3 พักอาศัยอยู่กับเพื่อน

ในเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว พบว่าครอบครัวของเยาวชนเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังมีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 38.84) ส่วนอีกร้อยละ 35.27 บิดามารดาเลิกร้าง หย่าร้างกัน และร้อยละ 20.98 บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม ขณะที่ร้อยละ 3.57 บิดามารดาแยกกันอยู่ด้วยความจำเป็นด้านอาชีพ และ ร้อยละ 1.34 ไม่เคยรู้จักหรือพบเห็นบิดามารดามาก่อน อย่างไรก็ตามเท่าที่เยาวชนทราบขณะที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันส่วนใหญ่บิดามารดามักทุบตีทำร้ายร่างกายกันเป็นประจำ รวมทั้งมีการทะเลาะเบาะแว้งกัน เดียงกัน และบ้างก็ใช้อาวุธต่างๆ ทำร้ายกันจนบาดเจ็บ (ร้อยละ 59.04) ส่วนที่เหลือพบว่าบิดามารดารักใคร่กลมเกลียวกันดี (ร้อยละ 40.96)

เยาวชนชาวเขมรรายหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความขัดแย้งในครอบครัวซึ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญที่สุดในชีวิตของเขา ว่า เยาวชนมีบ้านอยู่จังหวัดพิษณุโลก วันหนึ่งบิดามารดาทะเลาะกัน เยาวชนเข้าห้าม บิดาตีและไล่ให้ไปอยู่ที่อื่น เยาวชนจึงเดินเข้าไปในครัวหยิบมีดอโต้ เพื่อจะเอามาป้องกันมารดา แล้วพูดว่า “ถ้าพ่อเข้ามาผมจะฟันพ่อจริง ๆ” บิดาพูดว่า “เลี้ยงมาตั้งแต่เด็กมึงจะเนรคุณเธอ” แล้วก็ไล่ออกจากบ้าน เยาวชนน้อยใจจึงหนีออกจากบ้านมาอาศัยอยู่กับเพื่อนที่ กทม.

เมื่อถามว่าเยาวชนรู้สึกที่บิดามารดารักตนหรือไม่ ส่วนใหญ่รู้สึกที่บิดามารดารักใคร่เอาใจใส่ตนอย่างเหมาะสม (ร้อยละ 52.94) รองลงมาเยาวชนรู้สึกที่บิดามารดารักตนพอสมควรแต่สนใจการทำมาหากินพอๆกับรัก (ร้อยละ 22.62) ส่วนเยาวชนอีกร้อยละ 14.93 รู้สึกที่บิดามารดาให้ความรักตนมากเกินไปรวมทั้งคอยปกป้องเมื่อกระทำผิด ขณะที่เยาวชนอีกร้อยละ 9.50 รู้สึกที่บิดามารดาไม่รัก ไม่สนใจตน มักทำตามความพอใจของบิดามารดามากกว่า โดยส่วนใหญ่รู้สึกที่บิดามารดารักบุตรคนเล็กมากที่สุด รองลงมามักจะรักบุตรคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 37.50 และ ร้อยละ 34.82 ตามลำดับ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องกับเยาวชนส่วนใหญ่รักใคร่สนิทสนมกันดี (ร้อยละ 52.70)

เมื่อมีปัญหาเยาวชนมักจะปรึกษาหารือกับญาติพี่น้องมากที่สุด (ร้อยละ 31.3) รองลงมาปรึกษาบิดามารดา (ร้อยละ 25.4) บิดา (ร้อยละ 11.6) ปู่ ย่า ตา หรือ ยาย (ร้อยละ 6.7) และผู้ปกครอง (ร้อยละ 1.8) ตามลำดับ โดยปรึกษาทุกเรื่อง รวมทั้งเรื่องการเงิน การทำมาหากิน และ เรื่องความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม คิดเป็นร้อยละ 35.7 ร้อยละ

35.3 ร้อยละ 28.6 ร้อยละ 25 และ ร้อยละ 9.4 ตามลำดับ และมีเยาวชนร้อยละ 12.1 ไม่ปรึกษาปัญหาใครเลย โดยแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง

นอกจากนี้เยาวชนได้ประเมินความรู้สึกที่มีต่อครอบครัวของตน ว่า บิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้กับตน และมีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง อย่างละเท่าๆ กัน คือ ร้อยละ 39.3 ขณะที่ร้อยละ 35.3 รู้สึกไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน ร้อยละ 29 รู้สึกว่ามีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน ร้อยละ 25.4 มีการทำร้ายร่างกายกันในบ้าน ร้อยละ 22.8 รู้สึกว่าบิดามารดาประพฤติตนไม่เหมาะสม ส่วนร้อยละ 17 และ ร้อยละ 14.3 รู้สึกว่าบ้านแออัดคับแคบ และ รู้สึกว่าผู้ปกครองบังคับควบคุมมากเกินไป ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม เยาวชนได้ประเมินการจัดระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวของตน ลักษณะต่างๆ ว่าในครอบครัวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในระดับปานกลาง (ร้อยละ 48.21) ใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกต้องระดับปานกลาง (ร้อยละ 47.32) มีการจัดระบบระเบียบวินัยภายในครอบครัวในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50) ก่อนไปทางไร้ระเบียบ (ร้อยละ 30.36) อย่างไรก็ตาม เยาวชนได้ประเมินความรับผิดชอบของบรรดาสมาชิกในครอบครัวว่าส่วนใหญ่บิดามารดาและเยาวชนร่วมกันรับผิดชอบมากกว่าที่จะทำตามใจตนเอง (ร้อยละ 73.2) มีการรับฟังความคิดเห็นของเยาวชนโดยให้อิสระในการตัดสินใจมากกว่าออกคำสั่งเพียงอย่างเดียว (ร้อยละ 69.2) และยอมรับว่าเกณฑ์การให้รางวัลและการลงโทษของบิดามารดาส่วนใหญ่ไม่คงที่ (ร้อยละ 55.8)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะพื้นฐานครอบครัวเยาวชน:ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2.3 ความสัมพันธ์ในครอบครัว		
2.3.1 ก่อนถูกจับกุมดำเนินคดีเยาวชนพักอาศัยอยู่กับ		
บิดามารดา	75	33.48
ผู้ปกครอง ญาติ หรือ คู่สมรส	49	21.88
บิดา และครอบครัวใหม่	17	7.59
มารดา และครอบครัวใหม่	41	18.30
นายจ้าง	6	2.68
เพื่อน	33	14.73
เช่าบ้านอยู่คนเดียว เร่ร่อน	3	1.34
รวม	224	100

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2.3.2 สถานภาพการสมรสของบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	87	38.84
เลิกร้าง หย่าร้าง	79	35.27
แยกกันอยู่(ความจำเป็นด้านอาชีพ)	8	3.57
บิดาและ/หรือมารดาถึงแก่กรรม	47	20.98
ไม่เคยรู้จักหรือพบเห็นบิดามารดา	3	1.34
รวม	224	100
2.3.3 ความรักใคร่กลมเกลียวของบิดามารดา		
ทุติหาร้ายร่างกาย ทะเลาะเบาะแว้งกัน	111	59.04
รักใคร่กลมเกลียวกันดี	77	40.96
รวม	224	100
2.3.4 ความรักใคร่ของบิดามารดาที่มีต่อเยาวชน		
ไม่รัก ไม่สนใจ มักทำตามความพอใจของตน	21	9.50
รักมากเกินไป คอยปกป้องเมื่อกระทำผิด	33	14.93
รักพอสมควรแต่สนใจการทำมาหากินพอ ๆ กับรัก	50	22.62
รักใคร่เอาใจใส่บุตรอย่างเหมาะสม	117	52.94
รวม	224	100
2.3.5 ลำดับที่บุตรที่บิดามารดารักใคร่		
บุตรคนโต	40	17.86
บุตรคนเล็ก	84	37.50
บุตรคนกลาง	22	9.82
รักเท่ากัน	78	34.82
รวม	224	100
2.3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องกับเยาวชน		
รักใคร่สนิทสนมกันดี	117	52.70
ห่างเหิน ต่างคนต่างอยู่	19	8.56
บางครั้งก็ตีกัน บางครั้งก็ทะเลาะกัน	72	32.43
บุตรคนเดียว	14	6.31
รวม	222	100

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2.3.7 ผู้ที่เยาวชนปรึกษาหาหรือปัญหาด้วย		
บิดา	52	23.21
มารดา	26	11.61
ปู่ย่าตายาย	57	25.45
ผู้ปกครอง	15	6.70
ญาติพี่น้อง	74	33.04
รวม	224	100
2.3.8 ปัญหาที่ปรึกษา		
เรื่องการเรียนรู้	79	35.30
เรื่องการทำมาหากิน	56	25.00
เรื่องความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม	21	9.40
เรื่องเงิน	64	28.60
ความสัมพันธ์กับเพื่อน พี่น้อง พ่อแม่	19	8.50
การกระทำความผิดของตน / ติดยาเสพติด	7	3.10
ปรึกษาทุกเรื่อง	80	35.70
ไม่ปรึกษาใครเลย	27	12.10
2.3.9 ความรู้สึกของเยาวชนที่มีต่อครอบครัว		
บ้านแออัดคับแคบ	38	17.00
บิดามารดาบังคับควบคุมมากเกินไป	32	14.30
บิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้กับตน	88	39.30
บิดามารดาประพฤติตนไม่เหมาะสม	51	22.80
มีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง	88	39.30
มีการทำร้ายร่างกายกันในบ้าน	57	25.40
มีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน	65	29.00
ไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน	79	35.30
2.3.10 การจัดระบบความสัมพันธ์ในครอบครัว		
1) ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว		
มาก	85	37.95
ปานกลาง	108	48.21
น้อย	31	13.84
รวม	224	100

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2) การใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกผิด		
มาก	75	33.48
ปานกลาง	106	47.32
น้อย	43	19.20
รวม	224	100
3) ระเบียบวินัยภายในครอบครัว		
มาก	44	19.64
ปานกลาง	112	50.00
น้อย	68	30.36
รวม	224	100
4) ความรับผิดชอบในครอบครัว		
บิดามารดาและบุตรร่วมกันรับผิดชอบ	164	73.21
บิดามารดาทำตามความพอใจของตน	60	26.79
รวม	224	100
5) การรับฟังความเห็นของเด็ก		
ให้อิสระในการเลือกตัดสินใจ	155	69.20
บิดามารดาออกคำสั่งให้เด็กทำตาม	69	30.08
รวม	224	100
6) เกณฑ์การให้รางวัลหรือลงโทษ		
ส่วนใหญ่คงที่	99	44.20
ส่วนใหญ่ไม่คงที่	125	55.80
รวม	224	100

2.4 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ครอบครัวของเยาวชน ส่วนใหญ่มีบิดาที่ประกอบอาชีพรับจ้าง เช่น ขับรถ จักรยานยนต์รับจ้างและรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 43.13) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว เช่น ขายของชำ เช่นรถขายส้มตำไถ่ย่าง (ร้อยละ 23.13) ส่วนมารดาประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด (ร้อยละ 37.76) และรองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 26.02) เช่นเดียวกับกับผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด (ร้อยละ 30) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจ

ส่วนตัว (ร้อยละ 26.67) ซึ่งบางส่วนระบุว่าบิดามารดาของตนขายยาบ้าและเฮโรอีนทั้งที่มีอาชีพบ่งหน้าและที่ไม่ได้ประกอบอาชีพสุจริตอื่นใดนอกจากขายยาบ้า

ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณเดือนละกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 30.80) กลุ่มหนึ่ง ขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งครอบครัวมีรายได้เพียงประมาณเดือนละ 6,001-10,000 บาท (ร้อยละ 20.09) โดยร้อยละ 58.04 ครอบครัวเป็นเจ้าของบ้านพักอาศัยบนที่เช่า ร้อยละ 26.34 เช่าบ้านผู้อื่น และร้อยละ 13.84 พักอาศัยอยู่ในบ้านของญาติพี่น้อง ส่วนใหญ่ภายในบ้านพักอาศัยมีเครื่องอุปโภคบริโภค และ เครื่องอำนวยความสะดวกเพียงพอกแก่การดำรงชีพ (ร้อยละ 94.64) ซึ่งส่วนใหญ่เยาวชนประเมินครอบครัวตนเองว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจระดับพอมีพอใช้ (ร้อยละ 52.2) และปานกลาง (ร้อยละ 29.9) ตามลำดับ และมีฐานะพอๆ กันกับเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน (ร้อยละ 62.05) ค่อนข้างดีกว่าเพื่อนบ้าน (ร้อยละ 22.32) (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะพื้นฐานครอบครัวเยาวชน:สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2.4 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม		
2.4.1 อาชีพของบิดา		
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	12	7.50
พนักงานบริษัท	10	6.25
ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว	37	23.13
รับจ้าง	69	43.13
เกษตรกร	5	3.13
อื่นๆ	27	16.88
รวม	160	100
2.4.2 อาชีพของมารดา		
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	3	1.53
พนักงานบริษัท	10	5.10
ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว	74	37.76
รับจ้าง	51	26.02
เกษตรกร	6	3.06
อื่นๆ	52	26.53
รวม	196	100

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2.4.3 อาชีพของผู้ปกครอง		
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	3	5.00
พนักงานบริษัท	7	11.67
ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว	16	26.67
รับจ้าง	18	30.00
เกษตรกร	1	1.67
อื่นๆ	15	25.00
รวม	60	100
2.4.4 รายได้ของครอบครัว : เดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	13	5.80
3,001-6,000 บาท	29	12.95
6,001-10,000 บาท	45	20.09
10,001-13,000 บาท	24	10.71
13,000-20,000 บาท	44	19.64
มากกว่า 20,000 บาท	69	30.80
รวม	224	100
2.4.5 ลักษณะความเป็นเจ้าของบ้านพักอาศัย		
บ้านบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	130	58.04
บ้านเช่า	59	26.34
บ้านญาติพี่น้อง เพื่อน	31	13.84
บ้านพักราชการ	2	0.89
บ้านนายจ้าง	2	0.89
รวม	224	100
2.4.6 เครื่องอำนวยความสะดวกในการครองชีพ		
มี	212	94.64
ไม่มี	12	5.36
รวม	224	100

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
2.4.7 ฐานะทางเศรษฐกิจ		
ยากจน	21	9.37
พอมือพอใช้	117	52.23
ปานกลาง	67	29.91
ดี	19	8.48
รวม	224	100
2.4.8 เปรียบเทียบกับเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน		
ดีกว่า	35	15.63
พอ ๆ กัน	139	62.05
ด้อยกว่า	50	22.32
รวม	224	100

3. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

3.1 มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว

เยาวชนส่วนใหญ่ระบุว่าในครอบครัวของตนมีบุคคลในครอบครัวได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือญาติพี่น้อง ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการละเมิดบรรทัดฐานสังคมในลักษณะต่างๆ คือ มีการดื่มสุราหรือเมาสุราตลอดเวลา ร้อยละ 47.3 ซึ่งส่วนใหญ่ผู้กระทำพฤติกรรมดังกล่าวคือ บิดา (ร้อยละ 39.6) เล่นการพนันหรือมั่วสุมในวงการพนัน ร้อยละ 26.3 ส่วนใหญ่มารดาเป็นผู้เล่น (ร้อยละ 28.81) มีผู้เสพยาเสพติด ชนิดต่างๆ ได้แก่ เฮโรอีน ยาบ้า กัญชา และสุดดมสารระเหย ร้อยละ 22.8 โดยร้อยละ 17.65 มีบิดาเป็นผู้เสพ และอีกร้อยละ 64.71 มีญาติพี่น้องในครอบครัวเป็นผู้เสพ มีการเที่ยวเตร่สถานเริงรมย์หรือเที่ยวกลางคืน ร้อยละ 17 โดยบิดาเป็นผู้เที่ยวร้อยละ 7.89 และอีกร้อยละ 84.21 มีญาติพี่น้องในครอบครัวเป็นผู้เที่ยว แต่งงานหรืออยู่กินฉันสามีภรรยา ก่อนอายุ 18 ปี (ร้อยละ 14.72) โดยร้อยละ 78.79 มีญาติพี่น้องในครอบครัวเป็นผู้กระทำ เกะกะเกรเดเป็นนักเลงหัวไม้ (ร้อยละ 10.3) โดยบิดาเป็นผู้แสดงพฤติกรรมนี้ (ร้อยละ 17.39) และญาติพี่น้องในครอบครัวเป็นผู้กระทำ (ร้อยละ 73.91) มีผู้ประพฤติตนทำนองชั่วสาวหรือประพฤติผิดทางเพศต่อผู้อื่น (ร้อยละ 8.9) ซึ่งผู้กระทำพฤติกรรมดังกล่าวในครอบครัวคือ บิดา (ร้อยละ 25) มารดา (ร้อยละ 10) และ ญาติพี่น้อง (ร้อยละ 60) มีคนกระทำผิดหลบมาพักอาศัยอยู่ด้วย (ร้อยละ 4.9) และมีพฤติกรรมในทาง

ลักเล็กขโมยน้อย (ร้อยละ 4.5) โดยบิดาเป็นผู้กระทำพฤติกรรมดังกล่าว (ร้อยละ 20) และญาติพี่น้องเป็นผู้กระทำ (ร้อยละ 70) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว:
มาตรฐานทางศีลธรรม

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
3.1 มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว		
3.1.1 มีการดื่มสุราหรือเมาสุราอาละวาด	106	47.30
บิดา	42	39.62
มารดา	9	8.49
ผู้ปกครอง	9	8.49
ญาติพี่น้อง	26	24.53
หลายคน	20	18.87
รวม	106	100
3.1.2 เล่นการพนันหรือมั่วสุมในวงการพนัน	59	26.30
บิดา	11	18.64
มารดา	17	28.81
ญาติพี่น้อง	14	23.73
หลายคน	17	28.81
รวม	59	100
3.1.3 เสพยาเสพติด ชนิดต่างๆ	51	22.80
บิดา	9	17.65
ผู้ปกครอง	1	1.96
ญาติพี่น้อง	33	64.71
หลายคน	8	15.69
รวม	51	100

ตารางที่ 8 (ต่อ)

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
3.1.4 เทียบเตร่สถานเรีงรรมย์หรือเทียบกลางคิน	38	17.00
บิดา	3	7.89
ผู้ปกครอง	1	2.63
ญาติพี่น้อง	32	84.21
หลายคน	2	5.26
รวม	38	100
3.1.5 แต่งงานหรืออยู่กินฉันสามีภรรยาเก่อนอายุ 18 ปี	33	14.72
บิดา	1	3.03
ญาติพี่น้อง	26	78.79
หลายคน	6	18.18
รวม	33	100
3.1.6 เกะกะเกเรเป็นนักเลงหัวไม้	23	10.30
บิดา	4	17.39
ญาติพี่น้อง	17	73.91
หลายคน	2	8.70
รวม	23	100
3.1.7 ประพฤติตนทำนองชู้สาวหรือประพฤติผิดทางเพศต่อผู้อื่น 20	8.90	
บิดา	5	25.00
มารดา	2	10.00
ญาติพี่น้อง	12	60.00
หลายคน	1	5.00
รวม	20	100
3.1.8 มีคนกระทำผิดหลบมาพักอาศัยอยู่ด้วย	11	4.90
ญาติพี่น้อง	3	27.27
หลายคน	1	9.09
ไม่ใช่ญาติ	7	63.64
รวม	11	100

ตารางที่ 8 (ต่อ)

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
3.1.9 มีพฤติกรรมในทางลึกลับเล็กน้อย	10	4.50
บิดา	2	20.00
ญาติพี่น้อง	7	70.00
หลายคน	1	10.00
รวม	10	100

3.2 รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังจริยธรรม

3.2.1 สัมพันธภาพภายในครอบครัว ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูลักษณะต่างๆ โดยเรียงลำดับจากลักษณะที่เกิดขึ้นค่อนข้างมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ เมื่อเกิดวิกฤตคนในครอบครัวสามารถช่วยเหลือประคับประคองกันค่อนข้างมาก (ร้อยละ 76.3) คนในครอบครัวสามารถพูดกันได้ตรงๆ ไม่ต้องพูดผ่านใครบางคน (ร้อยละ 74.1) ผู้ใหญ่สามารถออกคำสั่งและควบคุมดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม (ร้อยละ 69.2) ในครอบครัวมีการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระรับผิดชอบการทำงานบ้านกัน (ร้อยละ 68.8) ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนในบ้าน (ร้อยละ 63.4) ช่วยกันแก้ปัญหาและความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้ และ สมาชิกในครอบครัวมักจะชุลูกอยู่ด้วยกันเมื่อมีเวลาว่าง อย่างละเท่าๆ กัน (ร้อยละ 58) ส่วนรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เกิดขึ้นค่อนข้างน้อยในครอบครัว คือ ครอบครัวมีการกำหนดกฎ ระเบียบภายในบ้านที่สมเหตุสมผล (ร้อยละ 53.6) มีสัมพันธภาพทางอารมณ์ค่อนข้างน้อย คือสมาชิกสามารถร้องไห้ระบายความทุกข์สู่กันได้อย่างน้อย (ร้อยละ 66.1) และ ไม่ค่อยมีการก้าวท้าวเรื่องส่วนตัวกัน คือต่างคนต่างอยู่ (ร้อยละ 83.5)

3.2.2 วิธีการปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมรองของกลุ่ม ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการลงโทษ คือ ตี หักเบี้ยเลี้ยง งดสิ่งที่พึงปรารถนา ต่อพฤติกรรมต่อไปนี้มีมากที่สุดเป็นลำดับไป คือ เมื่อมีการล่วงละเมิดทางเพศต่อพี่น้อง ลูก หลานสาว (ร้อยละ 63.4) หยิบข้าวของเงินทองผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต (ร้อยละ 57.6) ขยายเสพติด (ร้อยละ 57.1) ทำร้ายร่างกายหรือฆ่าผู้อื่น (ร้อยละ 54) และเสพยาเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่ง (ร้อยละ 53.1) และใช้วิธีการที่เบาว่าการลงโทษคืออบรมสั่งสอนด้วยการ ดุ ด่า ว่ากล่าว และตักเตือนต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามลำดับคือ เมื่อมีใครรังแก ทรมาน หรือ ฆ่าสัตว์ (ร้อยละ 75.4) ทำผิดแล้วไม่ขอโทษหรือเมื่อมีคนช่วยเหลือแล้วไม่ขอบคุณ ร้อยละ 70.5 พี่น้องด่าทอกันด้วยคำหยาบคาย (ร้อยละ 69.6) พูดปด (ร้อยละ 67.4) ละทิ้งงาน ละเลยหน้าที่ (ร้อยละ 63.8) ทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายร่างกายกันในครอบครัว (ร้อยละ 60.3) และ เล่นการพนัน (ไพ่ ไฮโล โป ถั่ว) (ร้อยละ 42.9) โดยเฉพาะพฤติกรรมการเล่นการพนัน มีบางครอบครัว ร้อยละ 23.2 ที่บิดามารดาจะแสดงท่าทีเฉยๆ ต่อพฤติกรรมดังกล่าว

3.2.3 ระดับจริยธรรมที่ครอบครัวใช้ในการอบรมสั่งสอนเยาวชน พบว่า ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่สอนให้เยาวชนยับยั้งพฤติกรรมกระทำความผิดด้วยการนึกถึงคำสอนของบิดามารดา ร้อยละ 31.7 ใช้การอ้างอิงถึงตำรวจ และผู้มีอำนาจในการลงโทษในการอบรมสั่งสอนเยาวชน ร้อยละ 27.2 นึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของศาสนา ร้อยละ 16.1 นึกถึงคำสอนของปู่ย่าตายาย ร้อยละ 14.3 อ้างอิงตัวอย่างที่ดีของญาติพี่น้อง ร้อยละ 13.8 และนึกถึงความดีงามของตนเอง ร้อยละ 13.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว:รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดู

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
3.2 รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังจริยธรรม		
3.2.1 สัมพันธภาพภายในครอบครัว		
เมื่อเกิดวิกฤติคนในครอบครัวสามารถช่วยเหลือระดับประคองกัน	171	76.30
คนในครอบครัวสามารถพูดกันได้ตรงๆ ไม่ต้องพูดผ่านใครบางคน	166	74.10
ผู้ใหญ่สามารถออกคำสั่งและควบคุมดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม	155	69.20
มีการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระรับผิดชอบการทำงานบ้านกัน	154	68.80
ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนในบ้าน	142	63.40
ช่วยกันแก้ปัญหาและความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้	130	58.00
สมาชิกในครอบครัวมักจะชุกอยู่ด้วยกันเมื่อมีเวลาว่าง	130	58.00
ครอบครัวมีการกำหนดกฎ ระเบียบภายในบ้านที่สมเหตุสมผล	104	53.60
มีสัมพันธภาพทางอารมณ์ค่อนข้างน้อย(ไม่ค่อยร้องไห้ระบายความทุกข์สู่กัน)	76	66.10
ไม่ค่อยมีการก้าวท้าวเรื่องส่วนตัวกัน คือต่างคนต่างอยู่	17	83.50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
3.2.2 วิธีการปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมรองของกลุ่ม		
ใช้วิธีการลงโทษ คือ ตี ทักเบี่ยงเลียง งดสิ่งที่พึงปรารถนาต่อพฤติกรรม :		
เมื่อมีการล่วงละเมิดทางเพศต่อพี่ น้อง ลูก หลานสาว	142	63.39
หยิบข้าวของเงินทองผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต	129	57.59
ขยาเสพติด	128	57.14
ทำร้ายร่างกายหรือฆ่าผู้อื่น	121	54.02
เสพยาเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่ง	119	53.13
ใช้วิธีการอบรมสั่งสอน ด้วยการ คุ ต่ำ ว่ากล่าว และตักเตือนต่อพฤติกรรม :		
เมื่อมีใครรังแก ทรมาณ หรือ ฆ่าสัตว์	169	75.45
ทำผิดแล้วไม่ขอโทษหรือเมื่อมีคนช่วยเหลือแล้วไม่ขอบคุณ	158	70.54
พี่น้องด่าทอกันด้วยคำหยาบคาย	156	69.64
พูดปด	151	67.41
ละทิ้งงาน ละเลยหน้าที่	143	63.84
ทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายร่างกายกันในครอบครัว	135	60.27
เล่นการพนัน (ไพ่ ไฮโล โป ถั่ว)	96	42.86
3.2.3 ระดับจริยธรรมที่ครอบครัวใช้ในการอบรมสั่งสอนเยาวชน		
ศาสนาของศาสนา	15	6.70
พระธรรม	36	16.10
คำสอนของปุ่ย่าตายาย	32	14.30
คำสอนของบิดามารดา	71	31.70
ความดีงามของตน	30	13.40
ตำรวจ ผู้มีอำนาจลงโทษ	61	27.20
อ้างอิงตัวอย่างที่ดีของญาติพี่น้อง	31	13.80

3.3 พฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัว

พฤติกรรมการกระทำผิดของบุคคลที่เป็นตัวแบบในครอบครัวของเยาวชน ส่วนใหญ่ปรากฏว่า ร้อยละ 10.7 บิดาเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้ว บางรายปัจจุบันยังต้องโทษจำคุกอยู่ โดยร้อยละ 45.45 กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษทั้งเสพและจำหน่าย และร้อยละ 36.36 กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.90) เยาวชนทราบเพียงว่าบิดาเพิ่งจะกระทำความผิดเป็นครั้งแรก หรือ เพียงครั้งเดียว ที่เหลือพบว่าบิดาเคยกระทำผิดซ้ำหลายครั้งโดยสูงสุดบิดากระทำผิดซ้ำ 7 ครั้ง ร้อยละ 7.6 มารดาเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้ว

บางรายต้องโทษจำคุกอยู่เช่นกัน โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.67 ถูกจับกุมดำเนินคดีฐานจำหน่ายยาบ้า รองลงมาร้อยละ 8.33 กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ซึ่งเยาวชนทราบเพียงว่ามารดาเพิ่งจะกระทำผิดครั้งแรก หรือ เพียงครั้งเดียว (ร้อยละ 82.35) ส่วนร้อยละ 17.65 ทราบว่ามารดากระทำผิดซ้ำสองครั้งขึ้นไป และนอกจากนี้ยังมีญาติพี่น้องใกล้ชิดอีกกว่าร้อยละ 38.4 ที่เคยกระทำความผิด ถูกจับกุมดำเนินคดี และบ้างก็เคยต้องโทษจำคุกมาแล้ว ซึ่งร้อยละ 38.89 กระทำผิดซ้ำสองครั้งขึ้นไป โดยเยาวชนสามารถระบุวงศาคนญาติที่มีพฤติกรรมดังกล่าวได้ถึง 3 คน ส่วนฐานความผิดที่ญาติผู้ใกล้ชิดกระทำมากที่สุด คือ มียาบ้าไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อเสพ และเพื่อจำหน่าย (ร้อยละ 73.91) ซึ่งข้อมูลการกระทำความผิดของญาติคนอื่น ๆ ก็ยังคงเกี่ยวข้องกับการจำหน่าย และ การครอบครองยาบ้าเช่นเดียวกัน โดยญาติพี่น้องกระทำผิดสูงสุดถึง 6 ครั้ง

อย่างไรก็ตาม เยาวชนประเมินตนเองว่าสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.5) ค่อนข้างดี (ร้อยละ 34.4) มีเยาวชนเพียงร้อยละ 15.2 เท่านั้นที่ยอมรับว่าควบคุมตนเองได้น้อย และร้อยละ 3.6 ยอมรับว่าควบคุมตนเองได้ในระดับที่น้อยมาก โดยการควบคุมตนเองใช้วิธีการนึกถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดตามมาเป็นหลักในการควบคุมมากที่สุด ร้อยละ 35.71 รองลงมานึกถึงผู้ที่เคารพนับถือ (ร้อยละ 31.35) และนึกถึงตัวเอง ลูก เมีย (ร้อยละ 19.44) ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว:

รูปแบบวิธีการ

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
3.3 พฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัว		
3.3.1 พฤติกรรมการกระทำผิดของบุคคลที่เป็นตัวแบบในครอบครัว		
บิดาเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้ว	22	10.70
คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	4	18.18
คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย	8	36.36
ยาเสพติด	10	45.45
รวม	22	100
จำนวนครั้งในการกระทำผิดของบิดา		
ครั้งแรก	13	61.90
กระทำผิดซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไป	8	38.10
รวม	21	100

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
มารดาเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้ว	12	7.60
คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	1	8.33
ยาเสพติด	11	91.67
รวม	12	100
จำนวนครั้งในการกระทำผิดของมารดา		
ครั้งแรก	14	82.35
กระทำผิดซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไป	3	17.65
รวม	17	100
ญาติพี่น้องใกล้ชิดเคยถูกจับกุมดำเนินคดี		
คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	18	19.57
คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย	6	6.52
ยาเสพติด	68	73.91
รวม	92	100
จำนวนครั้งในการกระทำผิดของญาติ		
ครั้งแรก	55	61.11
กระทำผิดซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไป	35	38.89
รวม	90	100
3.3.2 ความสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง		
ดีมาก	21	9.38
ดี	77	34.38
ปานกลาง	84	37.50
น้อย	34	15.18
น้อยมาก	8	3.57
รวม	224	100
3.3.3 วิธีการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก		
นึกถึงศาสดาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์	5	1.98
นึกถึงผู้ที่เคารพนับถือ	79	31.35
นึกถึงตัวเอง ลูก เมีย	47	19.44
ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้	24	9.52
นึกถึงผลที่จะเกิดตามมา	90	35.71
ไม่นึกถึงใครเลย	5	1.98
รวม	224	100

3.4 ความรู้สึกของเยาวชนต่อการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา

ไม่ว่าบุคคลในครอบครัวจะกระทำพฤติกรรมที่ล่อแหลมต่อขอบเขตมาตรฐานทางศีลธรรมของสังคมมากน้อยเพียงใดก็ตาม เยาวชนก็ยังมีความรู้สึกที่ดีต่อบิดามารดา โดยคิดว่าบิดาเป็นตัวอย่างที่ดีของตนมากถึงร้อยละ 68.18 มีเพียงร้อยละ 13.13 ที่ไม่แน่ใจว่าบิดาเป็นตัวอย่างที่ดีของตนหรือไม่ และร้อยละ 18.69 ที่ยอมรับว่าบิดามีใช้ตัวอย่างที่ดีของตน เช่นเดียวกับมารดาที่เยาวชนร้อยละ 78.04 คิดว่ามารดาเป็นตัวอย่างที่ดีของตน ร้อยละ 12.62 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 9.35 ยอมรับว่ามารดามีใช้ตัวอย่างที่ดีของตน ส่วนผู้ปกครองส่วนใหญ่ในทัศนะของเยาวชนเห็นว่าผู้ปกครองยังคงเป็นตัวอย่างที่ดีของตนถึงร้อยละ 89.80

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว:ระดับความรู้สึกของเยาวชนต่อการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา

ระดับความรู้สึกของเยาวชน	จำนวน	ร้อยละ
3.4 ความรู้สึกของเยาวชนต่อการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา		
บิดา		
ใช่	135	68.18
ไม่แน่ใจ	26	13.13
ไม่ใช่	37	18.69
รวม	198	100
มารดา		
ใช่	167	78.04
ไม่แน่ใจ	27	12.62
ไม่ใช่	20	9.35
รวม	214	100
ผู้ปกครอง		
ใช่	44	89.80
ไม่แน่ใจ	2	4.08
ไม่ใช่	3	6.12
รวม	49	100

3.5 บุคลิกภาพของเยาวชนอันเป็นผลจากการอบรมเลี้ยงดู

พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่มีลักษณะที่พึ่งพาตนเองได้ดี (ร้อยละ 40.9) มีความอดทนค่อนข้างสูง (ร้อยละ 33.5) สบายๆ ไม่ค่อยเครียด (ร้อยละ 32.6) เชื่อสัจย์ค่อนข้างสูง (ร้อยละ 31.3) รู้จักตนเองค่อนข้างดี (ร้อยละ 30.8) มีความรับผิดชอบค่อนข้างสูง (ร้อยละ 29) มีศีลธรรมดี (ร้อยละ 28.6) มีบุคลิกภาพอบอุ่นค่อนข้างมาก (ร้อยละ 23.7) ไม่ค่อยมีระเบียบ (ร้อยละ 23.2) มีลักษณะเป็นผู้นำ (ร้อยละ 23.2) และค่อนข้างยึดหยุ่น (ร้อยละ 22.3) (ตารางที่ 12)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 แสดงระดับและร้อยละของบุคลิกภาพของเยาวชน

ระดับ	1	2	3	4	5	6	7	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1.ไม่ก้าวร้าว	30	42	27	37	38	31	19	ก้าวร้าว
	(13.39)	(18.75)	(12.05)	(16.52)	(16.96)	(13.84)	(8.48)	
2.รู้สึกดี้อย	21	40	25	95	23	15	5	รู้สึกเด่น
	(9.38)	(17.86)	(11.16)	(42.41)	(10.27)	(6.70)	(2.23)	
3.มีศีลธรรม	19	64	60	35	20	18	8	ไม่มีศีลธรรม
	(8.48)	(28.57)	(26.79)	(15.63)	(8.93)	(8.04)	(3.57)	
4.พึ่งพาคคนอื่น	9	14	11	12	33	91	54	พึ่งตนเอง
	(4.02)	(6.25)	(4.91)	(5.36)	(14.73)	(40.63)	(24.11)	
5.เจ้าระเบียบ	16	32	28	33	39	52	24	ไม่มีระเบียบ
	(7.14)	(14.29)	(12.50)	14.73)	(17.41)	(23.21)	(10.71)	
6.ปล่อยปละ	12	17	17	29	52	65	32	รับผิดชอบ
	(5.36)	(7.59)	(7.59)	(12.95)	(23.21)	(29.02)	(14.29)	
7.เย็นชา	11	29	36	44	31	53	20	อบอุ่น
	(4.91)	(12.95)	(16.07)	(19.64)	(13.84)	(23.66)	(8.93)	
8.อดทน	54	75	44	23	8	13	7	ไม่อดทน
	(24.11)	(33.48)	(19.64)	(10.27)	(3.57)	(5.80)	(3.13)	
9.เป็นผู้ตาม	29	41	30	27	28	52	17	เป็นผู้นำ
	(12.95)	(18.30)	(13.39)	(12.05)	(12.50)	(23.21)	(7.59)	
10.เครียด	18	20	18	22	29	73	44	สบายๆ
	(8.04)	(8.93)	(8.04)	(9.82)	(12.95)	(32.59)	(19.64)	
11.แข่งก้าว	19	23	31	38	50	48	15	ยึดหยุ่น
	(8.48)	(10.27)	(13.84)	(16.96)	(22.32)	(21.43)	(6.70)	
12.ซื่อสัตย์	34	70	43	39	22	15	1	ไม่ซื่อสัตย์
	(15.18)	(31.25)	(19.20)	(17.41)	(9.82)	(6.70)	(0.45)	
13.รู้จักตนเองดี	37	69	51	19	15	17	16	ไม่เข้าใจตนเอง
	(16.52)	(30.80)	(22.77)	(8.48)	(6.70)	(7.59)	(7.14)	

4. การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม

ลักษณะการปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม ซึ่งเยาวชนได้เรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 13)

4.1 ความเหนียวแน่นระหว่างครอบครัวกับกลุ่มชาติพันธุ์

ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 46.4 ยังมีการติดต่อไปมาหาสู่กันกับกลุ่มชาติพันธุ์ของตนสม่ำเสมอ รองลงมาร้อยละ 38.8 มีกิจกรรมทางประเพณีร่วมกันบ่อยครั้ง และร้อยละ 27.7 มีกิจกรรมทางศาสนาด้วยกัน ขณะที่ร้อยละ 37.9 ห่างเหินจากกลุ่มชาติพันธุ์ของตน

4.2 การธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่ม

ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 31.7 มีการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์พูดคุยสื่อสารในบ้านและในระหว่างสมาชิกของกลุ่ม ขณะที่ร้อยละ 21.0 มีการแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในงานประเพณีและกิจกรรมต่างๆ ส่วนร้อยละ 17.9 แต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในบ้าน เช่น หญิงชราชาวมุสลิม หญิงชวามอญ เป็นต้น

4.3 เอกลักษณ์ของครอบครัว

เยาวชนครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 49.11 มีความเห็นว่าครอบครัวตามกลุ่มชาติพันธุ์ของตนไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มแต่มีการผสมผสานกันจนกลายเป็นคนไทยไปแล้ว ส่วนที่เหลือมีความเห็นว่าครอบครัวและเครือญาติของตนยังคงมีเอกลักษณ์ก่อนไปทางกลุ่มชาติพันธุ์ของบิดาหรือมารดา ร้อยละ 20.54 และร้อยละ 19.64 ตามลำดับ

4.4 การตั้งเป้าหมายทิศทางของครอบครัว

เยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.98 คิดว่าจะอยู่เมืองไทยต่อไป ร้อยละ 16.07 ไม่มีการตั้งเป้าหมายใด ขณะที่ร้อยละ 6.25 คิดอยากกลับไปอยู่ย่านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันพักอาศัยอยู่มาก อย่างไรก็ตามปัจจุบันครอบครัวของเยาวชน ร้อยละ 67.29 เกาะกลุ่มอยู่ในแวดวงเพื่อนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันเป็นชุมชนใหญ่ ขณะที่ร้อยละ 32.71 ตั้งครอบครัวอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังท่ามกลางคนไทย

4.5 แนวการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์กับการยับยั้งการกระทำผิด

เยาวชนมีความเห็นแตกต่างกันไปสองทางคือ ร้อยละ 49.56 เห็นว่าแนวทางการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ค่อยมีส่วนยับยั้งมิให้กระทำผิด ขณะที่ ร้อยละ 34.38 เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง โดยในจำนวนนี้มีร้อยละ 16.1 เห็นว่ามีส่วนยับยั้งอย่างยิ่ง

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของการปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของกลุ่ม

การปฏิบัติต่อกลุ่มชาติพันธุ์	จำนวน	ร้อยละ
4.1 ความเหนียวแน่นระหว่างครอบครัวกับกลุ่มชาติพันธุ์		
ห่างเหิน	85	37.90
ติดต่องานมาหาสู่กัน	104	46.40
มีกิจกรรมทางศาสนาร่วมกันบ่อยครั้ง	62	27.70
มีกิจกรรมทางประเพณีร่วมกัน	87	38.80
4.2 การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่ม		
มีการแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในบ้าน	40	17.90
มีการแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในงานประเพณีต่าง ๆ	47	21.00
มีการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์	71	31.70
4.3 เอกลักษณ์ของครอบครัว		
ก่อนไปทางระบบครอบครัวและเครือญาติของพ่อ คือชาติพันธุ์	46	20.54
ก่อนไปทางระบบครอบครัวและเครือญาติของแม่ คือชาติพันธุ์	44	19.64
คล้ายคลึงกับเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน คือชาติพันธุ์	24	10.71
ผสมผสานกันจนกลายเป็นคนไทย	110	49.11
รวม	224	100
4.4 การตั้งเป้าหมายทิศทางของครอบครัว		
จะกลับประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของบรรพบุรุษ	5	2.23
จะกลับไปอยู่ย่านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันพักอาศัยอยู่มาก	14	6.25
จะไปอยู่ประเทศที่สาม	1	0.45
อยู่เมืองไทย	159	70.98
ไม่มีการตั้งเป้าหมายใด	36	16.07
อื่น ๆ (ระบุ)	9	4.02
รวม	224	100
4.5 การเกาะกลุ่มชาติพันธุ์ของครอบครัว		
เกาะกลุ่มอยู่ในแวดวงเพื่อนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน	144	67.29
ตั้งครอบครัวอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังท่ามกลางคนไทย	70	32.71
รวม	224	100

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การปฏิบัติต่อกลุ่มชาติพันธุ์	จำนวน	ร้อยละ
4.6 แนวการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์กับการยับยั้งการกระทำผิด		
มีส่วนอย่างยิ่ง	36	16.07
มีส่วนบ้าง	77	34.38
ไม่ค่อยมีส่วน	34	15.18
ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง	77	34.38
รวม	224	100

5. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว

รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัวของเยาวชนที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการกระทำผิด มีรายละเอียด ดังนี้ (ตารางที่ 14)

5.1 การคบหาสมาคมกับเพื่อน

เยาวชนส่วนใหญ่คบหาสมาคมกับเพื่อนคนไทยมากที่สุด (ร้อยละ 56.62) รองลงมา ร้อยละ 30.59 คบหาสมาคมกับเพื่อนทั้งสองลักษณะคือทั้งคนไทยและเพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ส่วนเยาวชนอีกร้อยละ 12.79 คบหาสมาคมกับเพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน

5.2 แหล่งชุมชนที่พักอาศัย

ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.1 พักอาศัยอยู่ในแหล่งที่เป็นบ้านพักอาศัย ร้อยละ 27.7 พักอาศัยอยู่แหล่งชุมชนแออัด ร้อยละ 3.6 พักอาศัยอยู่แหล่งอุตสาหกรรม และ ร้อยละ 3.1 พักอาศัยอยู่แหล่งเกษตรกรรม

5.3 เพื่อนบ้าน

เพื่อนบ้านของครอบครัวเยาวชนครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.4) เป็นกลุ่มคนไทยที่พักอาศัยมานานแล้ว ร้อยละ 32.6 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกับครอบครัว ร้อยละ 17.9 เป็นกลุ่มคนไทยที่อพยพย้ายถิ่นมาจากภาคต่างๆ โดยมาจากภาคอีสานมากที่สุด ส่วนร้อยละ 8.9 ผสมผสานหลายชาติพันธุ์

5.4 สังคมละแวกบ้านพักอาศัย

เยาวชนยอมรับว่า สังคมละแวกบ้านพักอาศัยของเยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.3 มีแหล่งมั่วสุมยาเสพติด ร้อยละ 33.9 มีบ่อนการพนัน ร้อยละ 4.5 มีช่องโสเภณี และร้อยละ 45.5 เห็นว่าละแวกบ้านเป็นแหล่งพักอาศัยทั่วไป

5.5 ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย

เยาวชนยอมรับว่าการเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยทำให้ตนเองและครอบครัวต้องประสบปัญหาความรู้สึกเหลื่อมล้ำบ้าง โดยร้อยละ 25.4 มีความต้องการที่จะยกฐานะศักดิ์ศรีของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เป็นที่ยอมรับ ร้อยละ 25 ต้องอดทนต่อฉายา คำเยาะเย้ย ถากถางของสังคมไทย ร้อยละ 17.9 ต้องการแก้แค้น ทดแทนค่าสับประมาทแม้ว่าจะต้องกระทำผิดกฎหมายก็ตาม และร้อยละ 17.9 เท่ากันที่เคยได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ 15.2 ระบุว่ามียุติธรรมในการเข้าเรียนในโรงเรียน ร้อยละ 12.9 มียุติธรรมจากการถูกเลือกปฏิบัติ หรือมีความด้อยโอกาสทางสังคมเกิดขึ้น และร้อยละ 7.1 เท่ากัน มีข้อจำกัดในการเข้าทำงาน และมีความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมรองกับวัฒนธรรมไทย

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว

รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรม	จำนวน	ร้อยละ
5.1 การคบหาสมาคมกับเพื่อน		
เพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน	28	12.79
เพื่อนคนไทย	124	56.62
เพื่อนทั้งสองลักษณะ	67	30.59
รวม	219	100
5.2 แหล่งชุมชนที่พักอาศัย		
แหล่งชุมชนแออัด	62	27.70
เขตก่อสร้าง	2	0.90
แหล่งอุตสาหกรรม	8	3.60
แหล่งเกษตรกรรม	7	3.10
เขตที่พักอาศัย	139	62.10
แหล่งประกอบธุรกิจการค้า	4	1.80

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรม	จำนวน	ร้อยละ
5.3 เพื่อนบ้าน		
กลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน	82	32.60
กลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ	20	8.90
กลุ่มคนไทยที่พักอาศัยมานานแล้ว	113	50.40
กลุ่มคนไทยที่อพยพย้ายถิ่นมาจากภาคต่างๆ	40	17.90
5.4 สังคมละแวกบ้านพักอาศัย		
แหล่งพักอาศัยทั่วไป	102	45.50
มีแหล่งมั่วสุมยาเสพติด	135	60.30
มีบ่อนการพนัน	76	33.90
มีช่องโสมถณี	10	4.50
5.5 ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย		
มีความต้องการที่จะยกฐานะศักดิ์ศรีของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เป็นที่ยอมรับ 57		25.40
ต้องอดทนต่อฉายา คำเยาะเย้ย ถากถางของสังคมไทย	65	25.00
ต้องการแก้แค้น ทดแทนค่าสบประมาทแม้ว่าจะต้องกระทำผิด		
กฎหมายก็ตาม	40	17.90
เคยได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ	40	17.90
มีอุปสรรคในการเข้าเรียนในโรงเรียน	34	15.20
มีอุปสรรคจากการถูกเลือกปฏิบัติ หรือมีความต้อโอกาสทางสังคม		
เกิดขึ้น	29	12.90
มีข้อจำกัดในการเข้าทำงาน	16	7.10
มีความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมมองกับวัฒนธรรมไทย	16	7.10

6. ลักษณะการกระทำผิดของเยาวชน

ลักษณะการกระทำผิดของเยาวชน ทั้งในด้านพฤติกรรม ความถี่ และ ความรุนแรง มีรายละเอียด ดังนี้ (ตารางที่ 15)

6.1 จำนวนครั้งที่เคยถูกจับกุมดำเนินคดี

เยาวชนส่วนใหญ่กว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 58.93) เคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้วมากกว่า 1 ครั้ง คือ กระทำผิดซ้ำ 2-5 ครั้ง โดยครั้งนี้ร้อยละ 37.05 กระทำผิดซ้ำเป็นครั้งที่สอง ร้อยละ 13.84 กระทำผิดซ้ำเป็นครั้งที่สาม ร้อยละ 7.14 กระทำผิดซ้ำเป็นครั้งที่สี่ และร้อยละ 0.89

กระทำผิดซ้ำเป็นครั้งที่ห้า มีเพียงร้อยละ 41.07 ที่กระทำผิดครั้งแรก โดยเฉลี่ยแล้วเยาวชนเคยถูกจับกุมดำเนินคดี 1.90 ครั้ง ต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 5 ครั้ง

6.2 จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม

แม้ว่าจะเคยถูกจับกุมดำเนินคดีหลายครั้งแต่เยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 66.52 เพิ่งจะเคยเข้ารับการฝึกอบรมที่สถานฝึกอบรมแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นครั้งแรก ขณะที่ร้อยละ 28.55 เคยเข้ารับการฝึกอบรมเป็นครั้งที่สอง ร้อยละ 8.08 เคยเป็นครั้งที่สาม และร้อยละ 0.89 เคยเป็นครั้งที่สี่ โดยเฉลี่ยแล้วเยาวชนเคยเข้ารับการฝึกอบรมมาแล้ว 1.43 ครั้ง ต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 4 ครั้ง

6.3 ฐานความผิด

ครั้งนี้เยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.6 กระทำความผิดคดีพบบ.ยาเสพติด โดยร้อยละ 40.72 มียาบ้าไว้ในครอบครองฯ ร้อยละ 29.98 จำหน่ายยาบ้า และร้อยละ 14.97 เสพยาบ้า ร้อยละ 21.9 กระทำความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยร้อยละ 89.80 ลักทรัพย์ (ของนายจ้าง ในห้างสรรพสินค้า และเป็นแก๊งลักทรัพย์ตามเคหะสถาน ฯลฯ) ร้อยละ 8.16 ชิงทรัพย์ และร้อยละ 2.04 ปล้นทรัพย์ ร้อยละ 2.2 กระทำความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย โดย ฆ่า และ ทำร้ายร่างกาย และ ร้อยละ 1.3 กระทำความผิดคดีอื่นๆ ได้แก่ บุกรุก มีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาต

6.4 มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด

เยาวชนยอมรับว่ากระทำผิดครั้งนี้โดยมีมูลเหตุจูงใจหลากหลายสาเหตุด้วยกัน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 42.9 มีมูลเหตุมาจากอยากทดลองและเพื่อนชักชวน ร้อยละ 25.9 อยากได้ข้าวของเงินทองจึงเกิดความโลภ ร้อยละ 18.8 ขาดความยับยั้งชั่งใจและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ร้อยละ 13.8 ยากจน มีหนี้สิน และอยากร่ำรวย ร้อยละ 3.1 โกรธ อาฆาตพยาบาทและป้องกันตนเอง ร้อยละ 2.2 เบื่อบ้าน ปรารถนาชีวิต ขาดที่ปรึกษา และร้อยละ 1.3 เกิดอารมณ์ทางเพศ/รัก และเยาวชนร้อยละ 0.09 กระทำผิดเนื่องจากแสดงความกตัญญูต่อบิดามารดาด้วยการยอมรับผิดฐานจำหน่ายยาบ้าแทนบิดามารดาที่จำหน่ายยาบ้าและถูกจับกุมพร้อมกัน

6.5 พฤติการณ์แห่งคดี

เนื่องจากเยาวชนกระทำผิดในฐานความผิดต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ทรัพย์สิน ยาเสพติด บุกรุก และมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งพฤติการณ์แห่งคดีความผิดแต่ละครั้ง แต่ละราย มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์เยาวชนมีประเด็นตัวอย่างคำสัมภาษณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

6.5.1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย

- **เยาวชนฆ่าคนตายโดยเจตนา และ กระทำอนาจาร : อิสลาม**

เยาวชนให้สัมภาษณ์สรุปได้ว่า ขณะเกิดเหตุเยาวชน นั่งฟังเพลงอยู่บ้านคนเดียว และได้เสพยาบ้าจึงเกิดอารมณ์เพศ ขณะนั้นมีเด็กผู้หญิงอายุรุ่นราวคราวเดียวกับเยาวชนซึ่งพักอาศัยอยู่ละแวกบ้านเดินผ่านมาเยาวชนจึงเรียกให้เด็กสาวเข้ามาในบ้าน เมื่อได้โอกาสเยาวชนจึงใช้ก้อนหินอ่อนทุบบริเวณศีรษะ เด็กสาวล้มลงและเกิดอาการชัก เยาวชนจึงโดดขึ้นคล่อมร่างเด็กสาวเพื่อข่มขืนและบีบคอไม่ให้ดิ้น แต่เด็กสาวตัวซิด เยาวชนเกิดความกลัว หมดอารมณ์ทางเพศและตกใจ จึงตัดสินใจวิ่งเข้าไปในครัวเอามีดมาปาดคอเด็กสาว จากนั้นจึงใช้ผ้าม่านในบ้านห่อตัวผู้ตายแล้วนำศพไปซ่อนไว้ที่ข้างบ้านนำของคนตายซึ่งอยู่ในบริเวณนั้น หลังจากนั้นก็ล้างเลือดและรออยู่ประมาณ 5 วัน ไม่มีใครพบศพ จึงโทรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยหวังว่าจะเป็นพลเมืองดี แต่ตำรวจก็สืบพบว่าตัวเองเป็นคนฆ่า

- **เยาวชนฆ่าคนตาย : พม่า**

เยาวชนให้สัมภาษณ์สรุปได้ว่า ในวันที่เกิดเหตุตอนกลางวัน เยาวชนซึ่งเป็นพนักงานบริการน้ำมัน ที่สถานบริการน้ำมัน ย่านพระประแดง เดินเข้ามาทำงาน โดยมีอาการเมาสุรา และเมายาบ้า เพื่อนคนงานซึ่งเป็นคนบ้านเดียวกันที่มาจากแม่สอดและมาทำงานอยู่ที่เดียวกันนานประมาณ 5 เดือน และพักอาศัยอยู่ห้องพักเดียวกัน ได้เข้ามาพูดคุดว่า “เมาสุรา เมายาบ้า เดี่ยวรถก็ชนตาย” เยาวชนจึงกล่าวตอบไปว่า “ตายก็ตาย” เพื่อนจึงโกรธตรงเข้าชกเยาวชนจนล้มลงแล้วจึงเกิดชุลมุนชกต่อยกัน เยาวชนจึงเข้าไปหยิบมีดแทงบริเวณซี่โครงด้านซ้าย ต่อมาทราบว่าเพื่อนตาย และเยาวชนถูกตำรวจจับ

6.5.2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

- **เยาวชนลักทรัพย์มีเตอร์นำของการประปา : เขมร-จีน**

เยาวชนร่วมกับเพื่อนอีก 2 คน ได้ลักขโมยมีเตอร์นำของการประปาที่อยู่ริมถนน เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2542 เวลาประมาณ 01.00 น. โดยใช้วิธีการหมุนท่อออก แล้วนำของกลางมาใส่ไว้ในเสื้อเพื่อนำไปขาย ขากลับตำรวจสายตรวจพบเห็นพิรุณ จึงจับกุมดำเนินคดี เยาวชนรับสารภาพว่าทำมาแล้วประมาณ 10 ครั้ง มูลเหตุจูงใจเพราะต้องการได้เงินไปซื้อยาบ้า

- **เยาวชนลักรถจักรยานยนต์ : เขมร**

ปรกติเยาวชนอาศัยนอนอยู่ด้านหลังห้างสรรพสินค้าอยู่แล้ว โดยในวันเกิดเหตุเยาวชน ตกงาน ไม่มีเงิน และหิวข้าว (เคยทำงานร้านขายรถจักรยานยนต์มาก่อน) ได้เดินมาบริเวณลานจอดรถหน้าห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งย่านสำโรง ในเวลาประมาณ 22.30 น. เห็นรถจักรยานยนต์จอดอยู่โดยไม่ได้ล็อคคอรถ เยาวชนจึงใช้วิธีขโมยรถจักรยานยนต์โดยใช้การต่อสายตรง (ถอดหัวสายไฟบริเวณคอรถแล้วกดสวิทช์สตาร์ทโดยไม่ต้องใช้กุญแจอะไรเลย) พอสตาร์ทติดก็

ขับซีรด์กำลังจะออกจากห้างพอดีตกลงมาทำให้เครื่องยนต์ดับ ยามรักษาความปลอดภัยพบเห็น จึง
 ทิ้งรถแล้วหลบหนีมานอนหลังห้างที่จุดเดิม วันต่อมายามรักษาการจำได้จึงพาตำรวจมาจับได้
 บริเวณหลังห้างที่ใช้เป็นที่นอน

● **เยาวชนหญิงลักทรัพย์ในห้างสรรพสินค้า : มอญ**

เยาวชนได้ลักขโมยปากกา จำนวน 8 ด้าม จากห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งย่านวังบูรพา
 บริเวณชั้น 5 ราคารวมประมาณ 300 กว่าบาท เนื่องจากอยากได้ปากกาเพราะสวยและราคา
 แพง พอได้ปากกาก็เดินลงมาชั้น 3 ก็โดนจับ ทางห้างจะปรับเงิน 10 เท่า เยาวชนบอกว่าไม่มี
 เงิน และไม่มีญาติ ทางห้างจึงส่งตัวให้ป้อมยามหน้าห้างเพื่อส่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี

● **เยาวชนปล้นทรัพย์ : จีน**

เยาวชนร่วมกับเพื่อนอีก 2 คน กระทำการปล้นทรัพย์จากเหยื่อย่านวงเวียนใหญ่มา
 นานแล้ว โดยครั้งนี้หลังจากเลิกงานแล้วเยาวชนไปหาเพื่อน เพื่อนชักชวนให้ออกไปหาเงินใช้ จึง
 ออกไปพร้อมกัน ครั้งนี้ หาเหยื่อได้ แถวห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง เมื่อพบเหยื่อ เยาวชนเป็นผู้เดิน
 ไปชนไหล่เหยื่อเพื่อดูว่ามีทรัพย์สินและของมีค่าติดตัวมาค้ำค่าพอที่จะลงมือดำเนินการหรือไม่
 เมื่อเห็นว่าใช้ได้ และเพื่อนเห็นด้วยจึงเดินตามเหยื่อจนมาถึงบริเวณสะพานลอยคนข้ามถนน ได้
 จังหวะจึงบอกเหยื่อว่า “เมื่อก็เดินชนไหล่ทำไมไม่ขอโทษ” จากนั้นเยาวชนจึงหยิบมีดออกมาชู
 เหยื่อให้ถอดของมีค่ามาให้หมด เหยื่อถามว่า “ทำไมต้องถอดด้วย” เยาวชนจึงบอกว่า “ไม่ถอด
 เต็มก็เจ็บตัว” และทำเป็นจะใช้มีดแทง เหยื่อเกิดความกลัวจึงถอดของมีค่าให้ ซึ่งเป็นสร้อยคอ
 ทองคำหนักประมาณ 3 บาท และต่างหู 1 ข้างเมื่อได้ของเสร็จจึงหนี และนำของที่ได้เปลี่ยน
 เป็นเงินแล้วนำเงินที่ได้ไปซื้อยาบ้ามาเสพ จากนั้นเยาวชนและเพื่อนจึงออกจากบ้านอีกครั้งเพื่อหา
 เงินไปเที่ยวงานวันเกิดของเพื่อน จึงได้พบเหยื่ออีกครั้งแต่กลับเป็นคนเดิม เยาวชนจึงเอ่ยถามว่า
 “จะเอาอีกใช่ไหม” แต่ไม่ได้สังเกตว่าครั้งนี้เหยื่อพาคนมาด้วยสิบกว่าคน เยาวชนกับพวกของ
 เหยื่อจึงเกิดการชุลมุนต่อสู้กันขึ้น ตำรวจสายตรวจผ่านมาจึงจับกุมตัวเยาวชนไปดำเนินคดี

● **เยาวชนร่วมกับเพื่อน 5 คน ตั้งแก๊งลักทรัพย์ในเคหะสถาน : จีน**

เยาวชนร่วมกับเพื่อน รวม 5 คน ทำการจัดแงะตึกแถวโดยจะเลือกเฉพาะตึกแถวที่
 เป็นร้านขายของที่ใช้เป็นที่ทำงาน ไม่ใช่เป็นที่พักอาศัย ด้วยการจัดหน้าต่างเหล็กดัด โดยใช้ไขควง
 ชั้น น็อตพอลวม ๆ แล้วก็โยกไปโยกมา เหล็กดัดก็จะหลุดออก สามารถเข้าไปในบ้านได้ จากนั้น
 จะทำการลักขโมยเครื่องใช้ไฟฟ้า และเงินสด ทำมาแล้วประมาณ 15-16 ครั้ง แต่ครั้งนี้ถูกจับกุม
 เนื่องจากการขยายผลของตำรวจทำให้พบคดีเก่าๆของเยาวชนอีก 5 คดี ได้แก่ 1) ลักทรัพย์ที่ร้าน
 ส.การไฟฟ้า ได้เงินสด 38,000 บาท 2) ลักทรัพย์ที่ร้าน ส.ยานยนต์ ได้เงินสด 40,000 บาท ท่อ
 ไอเสีย ล้อรถจักรยานยนต์ 3) ลักทรัพย์ที่ร้าน จ.มอเตอร์ ได้เงินสด 5,000 บาท ชนวนอับ้าท์
 นาฬิกาข้อมือโอเมกา 1 เรือน กำไลหยก 3 อัน เอาของที่ลักไปขาย 4) ลักทรัพย์ร้านเครื่องหนัง
 รถยนต์ ได้เงินสด 20,000 บาท กำไลทอง 1 อัน 5) ลักทรัพย์ร้าน ว.การไฟฟ้า ได้เงินสด

130,000 บาท ซาวน้อเบ้าท์ 5 เครื่อง และ กล้องวีดีโอ 1 เครื่อง ซึ่งครั้งนี้เยาวชนใช้บุญแจมีไซรจรรย์ยานยนต์ IR ขับออกมาได้ประมาณ 1 กิโลเมตร ก็พบเจ้าหน้าที่ตำรวจ มูลเหตุที่กระทำ ความผิดเพราะอยากได้เงินไปเที่ยวและซื้อยาเสพติด

6.5.3 ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

- เยาวชนสุดคมสารระเหย : จีน-เขมร-มุสลิม

เยาวชนสุดคมสารระเหย (กาวกระป๋อง) โดยซื้อกาวกระป๋องมา 12 กระป๋อง และเท กาวจากกระป๋องใส่ถุงและสุดคมด้วยการครอบมุก และเป่าแล้วดม จนเมา ซึ่งจะสุดคมตลอดเวลา และใช้สุดคมได้นาน 3 วัน เนื่องจากเวลาเมาก็เกิดความเพลิดเพลิน เกิดจินตนาการต่าง ๆ เช่น เมื่อมีความอากาศแค้น หรือเมื่อนึกคนที่เกลียดก็สามารถจินตนาการเพื่อแก้แค้นได้

- เยาวชนมีเฮโรอีนไว้ในครอบครองเพื่อเสพโดยไม่ได้รับอนุญาต : จีน

เยาวชนเสพเฮโรอีน นานประมาณ 3 ปีเศษ โดยช่วงปลายปี 2538-2539 เยาวชนหนี ออกจากบ้านมาอยู่กับเพื่อนอีก 10 คน เปิดห้องสวีทของโรงแรมแห่งหนึ่ง โดยแต่ละคนขโมยเงิน ทองของผู้ปกครอง (คนละประมาณ 70,000-80,000 บาท) มาพักอยู่ร่วมกันเพื่อเสพเฮโรอีน โดยไม่ทำงานอะไร แต่อยู่ๆไปเงินเริ่มหมด ก็เลยจำหน่ายเฮโรอีนด้วย จึงทำให้พออยู่ได้ นอกจาก เสพเฮโรอีนแล้วยังออกเที่ยวตอนกลางคืนด้วย ทำให้รายจ่ายค่อนข้างมาก จนถูกจับกุมดำเนินคดี เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2539 ได้รับการประกันตัวแล้วหนีประกัน จนวันที่ 3 ธันวาคม 2541 ได้ มอบตัว เพราะย่าขอร้องให้มอบตัวเนื่องจากเป็นห่วงอนาคตเกรงว่าเยาวชนจะไม่สามารถไปสมัคร เรียนต่อที่ไหนได้

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะการกระทำผิดของเยาวชน

	ลักษณะการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
6.1	จำนวนครั้งที่เคยถูกจับกุมดำเนินคดี		
	1 ครั้ง	92	41.07
	2 ครั้ง	83	37.05
	3 ครั้ง	31	13.84
	4 ครั้ง	16	7.14
	5 ครั้ง	2	0.89
	รวม	224	100

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลักษณะการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
6.2 จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม		
1 ครั้ง	149	66.52
2 ครั้ง	55	28.55
3 ครั้ง	18	8.08
4 ครั้ง	2	0.89
รวม	224	100
6.3 ฐานความผิด		
กระทำความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน	49	21.90
ลักทรัพย์	44	89.80
ชิงทรัพย์	4	8.16
ปล้นทรัพย์	1	2.04
รวม	49	100
กระทำความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย	5	2.20
ฆ่า	2	40.00
ทำร้ายร่างกาย	2	40.00
ข่มขืนต่อสู	1	20.00
รวม	5	100
พรบ.ยาเสพติด	167	74.60
เสพยาบ้า	25	14.97
เสพกัญชา	1	0.60
สูดดมสารระเหย	11	6.59
ครอบครองยาบ้า	68	40.72
ครอบครองเฮโรอีน	5	8.99
จำหน่ายยาบ้า	50	29.98
จำหน่ายเฮโรอีน	7	4.19
รวม	167	100
คดีอื่น ๆ (บุกรุก มีอาวุธปืนฯ)	3	1.3

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลักษณะการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
6.4 มุลเหตุจูงใจในการกระทำผิด		
โกรธ อาฆาต ป้องกันตัว	7	3.10
อยากได้ข้าวของเงินทอง / โลก	58	25.90
เกิดอารมณ์ทางเพศ / รัก	3	1.30
ยากจน อยากรวย มีหนี้สิน	31	13.80
อยากลอง เพื่อนชักชวน	96	42.90
ขาดความยับยั้งชั่งใจ รู้เท่าไม่ถึงการณ์	42	18.80
เบื่อบ้าน ปรารถนาชีวิต ชาติที่ปรารถนา	5	2.20
ความเชื่อที่ผิด เช่น เสพแล้วทำงานได้ทันทาน ฯลฯ	5	2.20
กตัญญู	2	0.90

7. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลผู้ใกล้ชิดในครอบครัว ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับมาตรฐานทางศีลธรรม รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัวและทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.1 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัวกับ พฤติกรรม การกระทำผิด

จากการศึกษา พบว่าเยาวชนที่กระทำผิดและเข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจเข้ามา
กว่า 1 ครั้งส่วนใหญ่มีบิดาที่มีพฤติกรรมเกะกะเกรเป็นนักเลงหัวไม้ มากกว่าเยาวชนที่เข้ารับการ
ฝึกอบรมครั้งแรก โดยจำนวนครั้งในการฝึกอบรมของเยาวชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกะกะ
เกรของบุคคลในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกะกะเกรของบุคคลในครอบครัวกับ
พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

พฤติกรรมเกะกะเกร	จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม		
	ครั้งแรก (ร้อยละ)	สองครั้งขึ้นไป (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
บิดา	1 (25.00)	3 (75.00)	4 (100)
ญาติ	6 (35.29)	11 (64.71)	17 (100)
เพื่อนที่พักอาศัยด้วย	0 (0.00)	2 (100.00)	2 (100)
ไม่มี	142 (70.65)	59 (29.35)	201 (100)
รวม	149 (66.52)	75 (33.48)	224 (100)

Sig. = 0.001

7.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการกระทำผิด

1. การออกคำสั่งและการควบคุมเยาวชน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเยาวชนหลายลักษณะกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน พบว่าสัมพันธ์ภาพบางลักษณะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน กล่าวคือ เยาวชนที่รู้สึกว่าคุณอบรมเลี้ยงดูจากผู้ใหญ่ที่ออกคำสั่งในลักษณะที่ไม่สมควรและควบคุมดูแลเด็กอย่างไม่เหมาะสมกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ลักทรัพย์ วิวาททรัพย์สิน ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์มากกว่าเยาวชนที่รู้สึกว่าคุณในครอบครัวของตนออกคำสั่งและควบคุมดูแลเด็กอย่างเหมาะสมแล้ว ขณะที่เยาวชนที่กระทำผิดฐานอื่น ๆ มีความเห็นที่แตกต่างในทางตรงกันข้าม โดยสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัวในลักษณะที่ผู้ใหญ่สามารถออกคำสั่งและควบคุมดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับฐานความผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.007 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออกคำสั่งควบคุมดูแลเด็กของผู้ใหญ่กับฐานความผิดของเยาวชน

การออกคำสั่งและ ควบคุมดูแลอย่าง เหมาะสม	ฐานความผิด				รวม
	เกี่ยวกับทรัพย์สิน	เกี่ยวกับชีวิตร่างกาย	เกี่ยวกับยาเสพติด	อื่น ๆ	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
ค่อนข้างมาก	24 (15.48)	4 (2.58)	125 (80.65)	2 (1.29)	155 (100.00)
ค่อนข้างน้อย	25 (36.23)	1 (1.45)	42 (60.87)	1 (1.45)	69 (100.00)
รวม	49 (21.88)	5 (2.23)	167 (74.55)	3 (1.34)	224 (100.00)

Sig. = 0.007

2. การช่วยกันแก้ปัญหาและความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในครอบครัว

เยาวชนที่รู้สึกว่ามีสัมพันธภาพภายในครอบครัวในลักษณะที่ไม่มีการช่วยกันแก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกระทำผิดโดยมีมูลเหตุจงใจมาจากการเบียดเบียนมากกว่ามูลเหตุอื่น ๆ โดยสัมพันธภาพภายในครอบครัวในลักษณะที่มีหรือไม่มี การช่วยกันแก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในบ้านมีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจงใจในการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.031 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการช่วยกันแก้ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวกับ มูลเหตุจงใจในการกระทำผิดของเยาวชน

การช่วยกัน แก้ไขปัญหา	มูลเหตุจงใจในการกระทำผิด									
	โกรธ	อยาก	เกิดอารมณ์	ยากจน	อยากลอง	ขาดความ	เชื่อง่าย	ความเชื่อ	กตัญญู	รวม
	ร้าย	ร้าย	ร้าย	ร้าย	ร้าย	ร้าย	ร้าย	ร้าย	ร้าย	ร้าย
ค่อนข้างมาก	3	25	1	24	43	27	1	5	1	130
	2.31	19.23	0.77	18.46	33.08	20.77	0.77	3.85	0.77	100.00
ค่อนข้างน้อย	2	21	1	5	42	15	4	0	1	91
	2.20	23.08	1.10	5.49	46.15	16.48	4.40	0.00	1.10	100.00
รวม	5	46	2	29	85	42	5	5	2	221
	2.26	20.81	0.90	13.12	38.46	19.00	2.26	2.26	0.90	100.00

Sig. = 0.031

7.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัวกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

บิตามารดา ผู้ปกครองและญาติพี่น้องในครอบครัวของเยาวชนจัดว่าเป็นกลุ่มบุคคลใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมขัดเกลาความรู้สึคนึกคิดและจิตใจของเยาวชนเป็นอย่างมาก สมดังคำกล่าวที่ว่า “ลูกไม่หล่นไม่ไกลต้น” โดยการศึกษาพบความสัมพันธ์ที่น่าสนใจระหว่างกระทำผิดของบิดากับกระทำผิดของบุตร กล่าวคือ

เยาวชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมีบิดาที่เคยกระทำผิดและถูกจับกุมดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และ เยาวชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีบิดาที่เคยกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่าฐานความผิดอื่นๆ โดยฐานความผิดของเยาวชนมีความสัมพันธ์กับฐานความผิดของบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.010 (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผิดของบิดากับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

ฐานความผิดของบิดา	ฐานความผิดของเยาวชน		
	ทรัพย์สิน ร้อยละ	ยาเสพติด ร้อยละ	รวม ร้อยละ
เกี่ยวกับทรัพย์สิน	3 (75.00)	1 (25.00)	4 (100)
เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย	0 (0.00)	6 (100.00)	6 (100)
เกี่ยวกับยาเสพติด	5 (33.33)	10 (66.67)	15 (100)
รวม	8.00 (68.00)	17 (32.00)	25 (100)

Sig. = 0.031

7.4 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อครอบครัวกับ พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

พบว่า เยาวชนที่รู้สึกว่ายากในบ้านไม่มีความสุขเนื่องจากมีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน จะกระทำผิดและเข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง ในสัดส่วนที่มากกว่าเยาวชนที่ไม่รู้สึกว่ามีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน ดังนั้นทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.004 (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อครอบครัวกับ
พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

รู้สึกมีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน	จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม		
	ครั้งแรก ร้อยละ	สองครั้งขึ้นไป ร้อยละ	รวม ร้อยละ
ใช่	34 (52.31)	31 (47.69)	65 (100.00)
ไม่ใช่	115 (72.33)	44 (27.67)	159 (100.00)
รวม	149 (66.52)	75 (33.48)	224 (100.00)

Sig. = 0.004

8. อิทธิพลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด

8.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของ เยาวชน

จากการศึกษาพบว่า เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์จีนกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด ทั้งเฮโรอีน และยาบ้า และทั้งผลิตเพื่อจำหน่าย จำหน่าย ครอบครอง และเสพ ขณะที่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า โดยจำหน่าย ครอบครองและเสพเป็นอันดับรองลงมา เช่นเดียวกับเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ส่วนเยาวชนชาติพันธุ์ลาวมักกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด

สุด ทั้งลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ แต่เยาวชนชาวเขมรมีลักษณะการกระทำผิดที่กระจาย และแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ คือกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยาเสพติด และ ชีวิตร่างกาย นอกนั้นกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และ ยาเสพติดจำนวนเท่าๆ กัน อย่างไรก็ตาม เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ ยุโรป เอเชียใต้ และ กลุ่มชาติพันธุ์ผสม เกือบทั้งหมดกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะยาบ้า

ดังนั้นกลุ่มชาติพันธุ์จึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดลักษณะต่างๆ หรือฐานความผิดต่างๆ ของเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด
ของเยาวชน

กลุ่มชาติพันธุ์	ฐานความผิด				
	ทรัพย์ ร้อยละ	ชีวิตร่างกาย ร้อยละ	ยาเสพติด ร้อยละ	อื่น ๆ ร้อยละ	รวม ร้อยละ
ลาว	12 (57.1)	0 (0.00)	8 (38.1)	1 (4.8)	21 (100.0)
กัมพูชา	5 (41.7)	2 (16.7)	5 (41.7)	0 (00.00)	12 (100.0)
พม่า	0 (0.00)	1 (50)	1 (50)	0 (0.00)	2 (100.0)
มอญ	6 (33.3)	0 (0.00)	12 (66.7)	0 (0.00)	18 (100.0)
มุสลิม	5 (11.4)	1 (2.3)	38 (86.4)	0 (00.00)	44 (100.0)
เนปาล	0 (0.00)	0 (0.00)	3 (100.0)	0.00 (0)	3 (100.0)
จีน	19 (17.9)	1 (0.9)	84 (79.2)	2 (1.9)	106 (100.0)
ยุโรป	0 (0.00)	0 (0.00)	5 (100)	0 (0.00)	5 (100.0)
ชาติพันธุ์ผสม	2 (15.4)	0 (0.00)	11 (84.6)	0 (0.00)	13 (100.0)
รวม	49 (21.9)	5 (2.2)	167 (74.6)	3 (1.3)	224 (100.0)
(Sig. = 0.000)					

8.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนียวแน่นของกลุ่มชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด

พบว่าเยาวชนที่ครอบครัวเกาะกลุ่มเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์จะกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่าเยาวชนที่ครอบครัวอยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง ซึ่งในกลุ่มหลังจะกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากกว่า

ดังนั้นความเหนียวแน่นของกลุ่มชาติพันธุ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดเกี่ยวกับลักษณะหรือฐานความผิดที่กระทำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.040 (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเหนียวแน่นของกลุ่มชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด

ชุมชนที่พักอาศัย	ฐานความผิดของเยาวชน				รวม
	ทรัพย์สิน	ชีวิต	ยาเสพติด	อื่น ๆ	
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	
อยู่โดดเดี่ยว	23 (32.86)	1 (1.43)	46 (65.71)	0 (0.00)	70 (100.00)
เกาะกลุ่มชาติพันธุ์	26 (16.88)	4 (2.60)	121 (78.57)	3 (1.95)	154 (100.00)
รวม	49 (21.9)	5 (2.2)	167 (74.6)	3 (1.3)	224 (100.0)

Sig. = 0.040

9. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

9.1 การคบหาสมาคมกับเพื่อนกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันกับพฤติกรรมการ กระทำผิดของเยาวชน

การที่เยาวชนคบหาสมาคมกับเพื่อนกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันกระทำผิดโดยมีมูลเหตุจาก การที่อยากลองและถูกเพื่อนชักชวน รวมทั้งโลกและอยากได้ข่าวของเงินทองมากกว่ามูลเหตุอื่น ๆ เช่นเดียวกับเยาวชนกลุ่มที่คบเพื่อนคนไทย ขณะที่เยาวชนที่คบเพื่อนทั้งสองกลุ่มจะมีมูลเหตุการ กระทำผิดมาจากอยากทดลองและเพื่อนชวนมากที่สุด โดยการคบหาสมาคมกับเพื่อนกลุ่มชาติ พันธ์ุเดียวกันหรือคบกับเพื่อนคนไทยมีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.045 (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการคบหาสมาคมกับเพื่อนกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันกับ
พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

การคบหาสมาคม กับเพื่อน	มูลเหตุจูงใจในการทำความผิด									
	โกรธ	อยาก ได้	เกิดอารมณ์ ทางเพศ	อยากจน	อยาก ลอง	ขาดความ ยับยั้งชั่งใจ	เบื่อ บ้าน	ความเชื่อ ที่ผิด	กตัญญู	รวม
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
กลุ่มชาติพันธุ์ เดียวกัน	0	7	1	4	8	4	0	2	1	27
	0.00	25.93	3.70	14.81	29.63	14.81	0.00	7.41	3.70	100.00
กลุ่มคนไทย	2	28	1	14	48	25	0	3	1	122
	1.64	22.95	0.82	11.48	39.34	20.49	0.00	2.46	0.82	100.00
ทั้งสองลักษณะ	3	10	0	9	27	13	5	0	0	67
	4.48	14.93	0.00	13.43	40.30	19.40	7.46	0.00	0.00	100.00
รวม	5	45	2	27	83	42	5	5	2	216
	2.31	20.83	0.93	12.50	38.43	19.44	2.31	2.31	0.93	100.00

Sig. = 0.045

9.2 แหล่งที่พักอาศัยกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

เยาวชนที่ครอบครัวพักอาศัยในเขตที่พักอาศัยกระทำผิดเนื่องจากอยากทดลองและเพื่อนชักชวน โลกอยากได้ข้าวของเงินทอง และ ขาดความยับยั้งชั่งใจ มากกว่าเยาวชนที่พักอาศัยย่านอื่นๆ โดยแหล่งที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับมูลเหตุการกระทำผิดของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.035 (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่พักอาศัยกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

ที่พักอาศัย อยู่ใน	มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด									
	โกรธ	อยาก	เกิดอารมณ์	ยากจน	อยาก	ขาดความ	เบื่อ	ความเชื่อ	กตัญญู	รวม
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
เขตที่พักอาศัย	3	31	0	13	56	29	4	1	0	137
	2.19	22.63	0.00	9.49	40.88	21.17	2.92	0.73	0.00	100.00
เขตอื่นๆ	2	15	2	16	29	13	1	4	2	84
	2.38	17.86	2.38	19.05	34.52	15.48	1.19	4.76	2.38	100.00
รวม	5	46	2	29	85	42	5	5	2	221
	2.26	20.81	0.90	13.12	38.46	19.00	2.26	2.26	0.90	100.00

Sig. = 0.035

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9.3 การอพยพย้ายถิ่นกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

พบว่าเยาวชนที่มีบิดาและมารดาพักอาศัยอยู่ใน กทม. ตั้งแต่แรกเกิดกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่าฐานความผิดอื่น ๆ ส่วนเยาวชนที่บิดาและมารดาอพยพมาจากต่างจังหวัดต่างประเทศ หรืออยู่ต่างจังหวัดจะกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และชีวิตร่างกายมากกว่ากลุ่มเยาวชนที่บิดาอยู่ใน กทม.

ดังนั้น การอพยพย้ายถิ่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.008 สำหรับกลุ่มบิดา และ 0.003 สำหรับกลุ่มมารดา ตามลำดับ (ตารางที่ 25-26)

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอพยพย้ายถิ่นของบิดากับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

การอพยพย้ายถิ่นของบิดา	ฐานความผิด				รวม
	ทรัพย์สิน (ร้อยละ)	ชีวิต ร่างกาย (ร้อยละ)	ยาเสพติด (ร้อยละ)	อื่น ๆ (ร้อยละ)	
บ้านเดิมอยู่ กทม.	15 (13.51)	1 (0.90)	94 (84.68)	1 (0.90)	111 (100)
อพยพจากที่อื่น	28 (30.77)	3 (3.30)	58 (63.74)	2 (2.20)	91 (100)
รวม	43 (21.29)	4 (1.98)	152 (75.25)	3 (1.49)	202 (100)

Sig. = 0.008

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอพยพย้ายถิ่นของมารดา กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

การอพยพย้ายถิ่น ของมารดา	ฐานความผิด				รวม
	ทรัพย์สิน	ชีวิต	ร่างกาย	อื่น ๆ	
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
บ้านเดิมอยู่ กทม.	14 (12.96)	2 (1.85)	89 (82.41)	3 (2.78)	108 (100.00)
อพยพจากที่อื่น	32 (32.32)	3 (3.03)	64 (64.65)	0 (0.00)	99 (100.00)
รวม	46 (22.22)	5 (2.42)	153 (73.91)	3 (1.45)	207 (100.00)

Sig. = 0.003

9.4 ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

9.4.1. ผลกระทบเกี่ยวกับข้อจำกัดในการเข้าทำงาน

พบว่าเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาในการหางานทำคือมีข้อจำกัดในการเข้าทำงานบ่อยครั้งมีการกระทำผิดซ้ำและเข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจซ้ำหลายครั้งมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยประสบปัญหาดังกล่าวซึ่งเป็นพวกที่เข้ารับการฝึกอบรมครั้งแรก

นอกจากนี้ยังพบว่า เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาในการหางานทำคือมีข้อจำกัดในการเข้าทำงานบ่อยครั้งมีการกระทำผิดฐานยาเสพติดมากกว่ากระทำผิดฐานอื่น ๆ

ดังนั้นผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยในเรื่องข้อจำกัดในการเข้าทำงานมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมและฐานความผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.045 และระดับ 0.026 ตามลำดับ (ตารางที่ 27-28)

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย
กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

ผลกระทบเกี่ยวกับการทำงาน	จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม		
	ครั้งแรก (ร้อยละ)	สองครั้งขึ้นไป (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
มีข้อจำกัดบ่อยครั้ง	7 (43.75)	9 (56.25)	16 (100.00)
ไม่เคยมีข้อจำกัด	142 (68.27)	66 (31.73)	208 (100.00)
รวม	149 (66.52)	75 (33.48)	224 (100.00)

Sig. = 0.045

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย
กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

ผลกระทบเกี่ยวกับ การทำงาน	ฐานความผิด				
	ทรัพย์ (ร้อยละ)	ชีวิตร่างกาย (ร้อยละ)	ยาเสพติด (ร้อยละ)	อื่น ๆ (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
มีข้อจำกัดบ่อยครั้ง	0 (0.00)	1 (33.33)	2 (66.67)	0 (0.00)	3 (100)
มีข้อจำกัดบางครั้ง	3 (23.08)	0 (0.00)	10 (76.92)	0 (0.00)	13 (100)
ไม่เคยมีข้อจำกัด	46 (22.12)	4 (1.92)	155 (74.520)	3 (1.44)	208 (100)
รวม	49 (21.88)	5 (2.23)	167 (74.55)	3 (1.34)	224 (100)

(Sig. = 0.028)

9.4.2. ผลกระทบเกี่ยวกับการถูกเลือกปฏิบัติ (มีความด้อยโอกาสทางสังคมเกิดขึ้น)

พบว่าเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆที่ประสบปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติ คือ มีสภาพความด้อยโอกาสทางสังคมเกิดขึ้นบ่อยครั้งกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากกว่าฐานความผิดอื่น ๆ

ดังนั้นผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยในเกี่ยวกับการถูกเลือกปฏิบัติซึ่งทำให้มีสภาพความด้อยโอกาสทางสังคมเกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กับฐานความผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.004 (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบเกี่ยวกับการถูกเลือกปฏิบัติกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

ผลกระทบเกี่ยวกับการถูกเลือกปฏิบัติ	ฐานความผิด				รวม
	ทรัพย์สิน (ร้อยละ)	ชีวิตร่างกาย (ร้อยละ)	ยาเสพติด (ร้อยละ)	อื่น ๆ (ร้อยละ)	
ถูกเลือกปฏิบัติบ่อยครั้ง	2 (66.67)	1 (33.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	3 (100)
ถูกเลือกปฏิบัติบางครั้ง	5 (19.23)	1 (3.85)	20 (76.92)	0 (0.00)	26 (100)
ไม่เคยถูกเลือกปฏิบัติ	42 (21.54)	3 (1.54)	147 (75.38)	3 (91.54)	195 (100)
รวม	49 (21.88)	5 (2.23)	167 (74.55)	3 (1.34)	224 (100)

Sig. = 0.004

9.4.3. ผลกระทบเกี่ยวกับการที่ต้องอดทนต่อฉายา/คำเยาะเย้ยจากของ สังคมไทย

พบว่าเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆที่ต้องอดทนต่อการตั้งฉายา ล้อเลียน และคำเยาะเย้ยจากคนในสังคมไทยบ่อยครั้ง เช่น คนลาว บักเสี้ยว ฯลฯ มักกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากกว่ากระทำผิดฐานความผิดอื่นๆ

ดังนั้นผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยในเกี่ยวกับการที่ต้องอดทนต่อฉายา/คำเยาะเย้ยจากของสังคมไทยมีความสัมพันธ์กับฐานความผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.025 (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบเกี่ยวกับการที่ต้องอดทนต่อฉายา/คำเยาะเย้ยจากของสังคมไทยกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

ผลกระทบเกี่ยวกับ ความอดทน	ฐานความผิด				รวม
	ทรัพย์สิน (ร้อยละ)	ชีวิตร่างกาย (ร้อยละ)	ยาเสพติด (ร้อยละ)	อื่น ๆ (ร้อยละ)	
ต้องอดทนบ่อยครั้ง	9 (56.25)	1 (6.25)	6 (37.50)	0 (0.00)	16 (100)
ต้องอดทนบางครั้ง	8 (20.00)	1 (2.50)	30 (75.00)	1 (2.50)	40 (100)
ไม่เคยต้องอดทน	32 (19.05)	3 (1.79)	131 (77.98)	2 (1.19)	168 (100)
รวม	49 (21.88)	5 (2.23)	167 (74.55)	3 (1.34)	224 (100)

Sig. = 0.025

บทที่ 5

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด : กรณีศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการติดตามไปสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interview) บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ณ บ้านพักอาศัย จำนวน 69 ราย มีข้อมูลที่น่าสนใจหลายประการ ซึ่งจะนำเสนอสองลักษณะ คือ เสนอข้อมูลส่วนบุคคลในภาพรวมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะหนึ่ง และเสนอกรณีศึกษา 10 กรณี เกี่ยวกับครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์จีน มุสลิม มอญ เนปาล เยอรมัน เขมร และชาติพันธุ์ผสม เพื่อให้เห็นภาพของครอบครัวจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ อีกลักษณะหนึ่ง ดังนี้

1. ภาพรวมข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดาและผู้ปกครองเด็กและเยาวชนกระทำผิด

จากการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มบิดา มารดา และ ผู้ปกครองปัจจุบันมีอายุเฉลี่ย 48.25 ปี ต่ำสุด 23 ปี สูงสุด 75 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 73.91) นับถือศาสนา พุทธ (ร้อยละ 78.26) กว่าครึ่งหนึ่งจบการศึกษาชั้น ป6. และต่ำกว่า (ร้อยละ 52.17) มีครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากเลิกร้างหรือหย่าร้าง (ร้อยละ 43.48)

นอกจากนี้บิดาส่วนใหญ่เป็นคนที่มิใช่เชื้อสายชาติพันธุ์จีนมากที่สุด (ร้อยละ 27.54) รองลงมาเป็นคนไทย (ร้อยละ 24.64) และเป็นชาวมุสลิม (ร้อยละ 21.74) ตามลำดับ มารดาส่วนใหญ่เป็นคนไทย (ร้อยละ 33.33) รองลงมาเป็นคนมิใช่เชื้อสายจีน (ร้อยละ 26.09) และชาวมุสลิม (ร้อยละ 15.94) ตามลำดับ และ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีเชื้อชาติจีนและเป็นชาวมุสลิมอย่างละเท่าๆ กัน (ร้อยละ 11.59) โดยกว่าครึ่งมีรูปร่างลักษณะสังเกตได้ชัดเจนว่าแตกต่างจากรูปลักษณ์คนไทยทั่วไป (ร้อยละ 60.87) แต่จากการสอบถามถึงการรับรู้สถานภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ไม่รู้สึกระต่างจากคนไทยอื่นๆ (ร้อยละ 86.36) (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดาและ
ผู้ปกครอง

ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดาและผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
1.1 อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	3	4.3
31-40 ปี	18	26.1
41-50 ปี	22	31.9
51-60 ปี	13	18.8
61 ปีขึ้นไป	13	18.8
อายุเฉลี่ย 48.25 ปี อายุสูงสุด 75 ปี ต่ำสุด 23 ปี		
รวม	69	100 .
1.2 เพศ		
ชาย	18	26.09
หญิง	51	73.91
รวม	69	100
1.3 ศาสนา		
พุทธ	54	78.26
อิสลาม	15	21.74
รวม	69	100
1.4 ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	11	15.94
จบชั้น ป.6 และต่ำกว่า	36	52.17
จบชั้น ม.1 - ม.3	9	13.04
จบชั้น ม.4 - ม.6	10	14.49
กำลังเรียน ปวช.- จบ ปวช.	3	4.35
รวม	69	100
1.5 สถานภาพสมรส		
อยู่ด้วยกัน	22	31.88
เลิกร้าง/หย่าร้าง	30	43.48
แยกกันอยู่	1	1.45
คู่สมรสถึงแก่กรรม	16	23.19
รวม	69	100

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคลของบิดามารดาและผู้ปกครอง		จำนวน	ร้อยละ			
1.6 รูปร่างลักษณะ						
แตกต่างจากรูปลักษณ์คนไทยทั่วไป		42	60.87			
ไม่พบเห็นความแตกต่างถึงระดับที่สามารถระบุได้		27	39.13			
รวม		69	100			
1.7 การรับรู้สถานภาพของกลุ่มชาติพันธุ์						
ไม่รู้สึกร่างแตกต่างไปจากคนไทยอื่นๆ		57	86.36			
รู้สึกว่าเป็นชนกลุ่มน้อยแต่ไม่ถูกปฏิเสธ		8	12.12			
รู้สึกว่าเป็นคนแปลก เป็นที่สนใจของคนอื่นๆ		1	1.52			
รู้สึกว่ามีความเหลื่อมล้ำกดดันจากการถูกเลือกปฏิบัติ		0	0.00			
รวม		66	100			
1.8 กลุ่มชาติพันธุ์	บิดา		มารดา		ผู้ปกครอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จีน	19	27.54	18	26.09	8	11.59
2. มุสลิม	15	21.74	11	15.94	8	11.59
3. มอญ	5	7.25	5	7.25	2	2.90
4. ลาว	4	5.80	2	2.90	2	2.90
5. ยุโรป	4	5.80	1	1.45	0	0.00
6. เนปาล	2	2.90	2	2.90	0	0.00
7. เขมร	1	1.45	4	5.80	1	1.45
8. พม่า	0	0.00	1	1.45	0	0.00
9. ชาติพันธุ์ผสม	1	1.45	2	2.90	2	2.90
10. ญวน	0	0.00	0	0.00	0	0.00
11. ไทย	17	24.64	23	33.33	5	7.25
12. ไม่ทราบ	1	1.45	0	0.00	41	59.42
รวม	69	100	69	100	69	100

2. กรณีศึกษาครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เพื่อเป็นตัวอย่างทำการศึกษาแบบเจาะลึก จำนวน 10 ราย โดยคัดเลือกกรณีศึกษาจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่มีพฤติกรรมแห่งการกระทำผิดที่ซับซ้อน มีจำนวนครั้งในการกระทำผิดหลายครั้ง มีลักษณะการกระทำผิดที่พัฒนาไปสู่การเป็นอาชญากรรมมืออาชีพ เช่น การร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถานโดยใช้ยานพาหนะ การประกอบอาชญากรรมจำหน่ายยาบ้าในรูปของการประกอบธุรกิจการค้าโดยค้าขายยาบ้าทั้งครอบครัว ซึ่งมีทั้งรายใหญ่รายย่อยที่ฟุ้งเป็นส่วนหนึ่งขององค์การอาชญากรรม เป็นต้น กรณีศึกษาเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่บ่มเพาะและถ่ายทอดวัฒนธรรมรณรงค์การกระทำผิดอันมีลักษณะเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมหรือพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมให้กับลูกหลาน จนผู้รับการถ่ายทอดกลายเป็นเด็กและเยาวชนกระทำผิดไปในที่สุด

กรณีศึกษาที่น่าสนใจมีดังต่อไปนี้

กรณีศึกษาที่ 1 แม่สอนลูกจำหน่ายยาบ้า : มอญ

อำเภอคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศหญิง อายุ 17 ปี 2 เดือน จบชั้น ม.3 สมรสได้ประมาณ 1 เดือน ก่อนถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดฐานมียาบ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย (จำนวน 19 เม็ด) ต้องคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมขั้นต่ำเป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน ขั้นสูง 2 ปี เยาวชนมีเชื้อสายมอญ-จีน มีรูปร่างหน้าตา ผิวพรรณดี คมเข้มก่อนไปทางมอญอย่างเห็นได้ชัด บิดามารดาและเยาวชนเป็นชาวจังหวัดสมุทรปราการแต่แรกเกิดไม่มีการอพยพย้ายถิ่น

บิดา (มอญ) ถึงแก่กรรม มารดา (จีน) อายุ 52 ปี มีอาชีพที่เปิดเผย คือรับจ้าง ได้ถูกจับกุมดำเนินคดีฐานมียาบ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยถูกจับกุมดำเนินคดีพร้อมเยาวชนปัจจุบันต้องโทษจำคุก 2 ปี 6 เดือน

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อครั้งที่มารดาได้รับจ้างคัดเลือกขนาดกึ่งมีรายได้น่าพอใจประมาณเดือนละ 3,000 บาท ขึ้นกับว่ามีงานหรือไม่ ขณะที่ครอบครัวมีรายจ่ายรวมกันประมาณ 6,001-10,000 บาท มีฐานะพอมีพอใช้ แต่มีหนี้สินประมาณ 35,000 บาท ซึ่งมารดาขอยืมจากญาติเพื่อใช้ในการรักษาอาการป่วยของบิดา และถูกทวงถามเร่งรัดหนี้สินเมื่อบิดาถึงแก่กรรม เป็นเหตุผลที่มารดาตัดสินใจรับยาแก้มาจำหน่ายเพื่อหาเงินมาใช้หนี้

ลักษณะบ้าน เป็นบ้านไม้สองชั้น ขนาดกว้างพอสมควร เนื้อที่ประมาณ 45 ตารางวา สภาพบ้านกลางเก่ากลางใหม่ เมื่อเทียบกับบ้านอื่นบริเวณใกล้เคียงจะด้อยกว่า บ้านหลังดังกล่าวเป็นบ้านของบุตรสาวคนโต สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน มีเพียงพอก่อนการดำรงชีพ เช่น ทีวี พัดลม ตู้เย็น ฯลฯ

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวนคนในบ้าน 11 คน แม่เป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในบ้าน เวลามีปัญหาเยาวชนมักจะปรึกษาแม่ทั้งในเรื่องการเรียนและการทำมาหากิน เยาวชนเป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้อง 7 คน จึงมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับมารดามากที่สุด และมารดาให้ความรักใคร่ห่วงใยมากกว่าลูกคนอื่น ๆ และเพิ่งจะสมรสได้ประมาณ 1 เดือน สามมีค้าขายผลไม้ที่ตลาด แต่ยังติดต่อกับญาติกับมารดาที่บ้านซึ่งถูกจับกุม เนื่องจากอยู่ใกล้โรงงานที่เยาวชนกับมารดาทำงานรับจ้างคัดเลือกขนาดกึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดามีการทะเลาะเบาะแว้งกันเสมอกับพี่น้องมีความรักใคร่สนิทสนมกันดี

เยาวชนมีความรู้สึกที่ติดต่อกับครอบครัวแม้ว่าบางครั้งจะมีการทะเลาะกันในบ้าน มีการทำหลายสิ่งของในบ้านบ้าง และยอมรับว่าบางครั้งรู้สึกที่ไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน อย่างไรก็ตามระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวมักขึ้นอยู่กับบิดามารดา ใช้เหตุผลในการพิจารณาถูกผิดปานกลาง เหนือกว่าการไหว้วอลและลงโทษส่วนใหญ่ไม่คงที่ ภายในบ้านไม่ค่อยมีระเบียบวินัย แต่ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวค่อนข้างดี

วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของครอบครัวชาวมอญ มีลักษณะการใช้ชีวิตในครอบครัวเช่นเดียวกับคนไทย ยกเว้นเวลาที่มีการกินอาหารประเภทสัตว์ปีก เช่น ไก่ นก เป็ด เท่านั้นที่จะต้องเรียกผีเรือนกินก่อน ส่วนตุ๊กตาเป็นของที่ห้ามนำเข้าบ้าน เพราะผีเรือนไม่ชอบ

การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว อบรมด้วยความรัก เมตตา ให้มีชีวิตอย่างสงบสุข แต่ครอบครัวนี้มีการปลูกฝังความคิดให้กับสมาชิกครอบครัวในเรื่องความต่ำต้อยในโชควาสนาที่ทำ

ให้เกิดมายากจน ชีวิตต้องลำบาก และไฝ่ฝันทะเลาะทะเลาะอยากร่ำรวยอยากสบายบอ้ย โดยกล่าวถึงบอ้ยครั้งในการให้สัมภาษณ์

เกี่ยวกับการกล่อมเกลากิจการทางจริยธรรม ภายในครอบครัวปรากฏว่ามีการยึดมั่นในศาสนาด้วยการไปวัด ทำบุญ ใส่บาตร เป็นประจำสัปดาห์ละครั้ง และในเทศกาลต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยที่บ้านมีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ แขนงไว้ในที่สูงเพื่อสักการบูชาติดกับรั้วบ้านมีศาลเจ้าแม่ทับทิมและทองดีที่สร้างศาลใหญ่โตกว้างขวางขนาดใหญ่กว่าบ้านของเขวชนถึงสองเท่า แต่พี่สาวของเขวชน ผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่เชื่อถือเจ้าแม่ทับทิมข้างบ้าน เพราะบนขออะไรไม่เคยสำเร็จ แม้แต่เรื่องของมารดาและน้องสาว

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

เขวชนสืบเชื้อสายมาจากปู่ซึ่งเป็นชาวมอญ (พระประแดง) ย่าเป็นไทยปนจีน ตาเป็นไทย ส่วนยายเป็นจีน เด็กจึงมีบิดาเป็นมอญ มารดาเป็นไทย-จีน แต่ก่อนไปทางมอญตามบิดาซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของบุตรหลานในครอบครัว โดยปรากฏว่าปู่ย่าตายายเป็นคนจังหวัดสมุทรปราการและเป็นคนมอญจากอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอาจมีทวดเป็นมอญอพยพ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ทราบว่ามีทวดมาจากที่ใด และเมื่อไร

การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ครอบครัวแสดงออก ได้แก่

- การแต่งกาย แต่งกายไว้ผมแบบคนไทยทั่วไป หญิงนุ่งผ้าซิ่นอยู่บ้าน ส่วนเด็ก ๆ ในครอบครัวจะมีการไว้จุกเด็กชาย (โก๊ะ) ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่ผู้ปกครองยังคงรักษาและถ่ายทอดสู่ลูกหลานที่วิ่งเล่นใกล้ ๆ บ้าน
- วิถีประชา ความเป็นอยู่ในบ้านและการตกแต่งบ้านตามแบบคนไทยทั่วไป แต่มีเอกลักษณ์เฉพาะคือมีการตั้งเสาไว้แสดงความเคารพผีบ้านผีเรือน ตามความเชื่อของชาวมอญ
- ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน ครอบครัวของเขวชนใช้ภาษาไทยในการอ่าน เขียน พูด และสื่อสารกันทั้งภายในบ้าน และระหว่างเพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน รวมทั้งให้ลูกหลานเรียนในโรงเรียนไทย

ความขัดแย้งระหว่างเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กับเอกลักษณ์ของคนไทย พบว่าส่วนใหญ่เอกลักษณ์ของชาวมอญไม่ขัดหรือแย้งกับเอกลักษณ์ของคนไทย มีเพียงการยึดถือปฏิบัติว่าถ้าบุตรสาวแต่งงานไปถือว่าขาดจากการเป็นมอญ ส่วนเด็กผู้ชายไม่มีการขาดจากมอญกรณีเขวชนหญิงกระทำผิดครั้งนี้ ในครอบครัวจึงพยายามให้ข้อมูลตรงกันว่า เขวชนได้สมรสแล้ว ซึ่งขาดจากความเป็นมอญแล้ว เพื่อมิให้มัวหมองถึงกลุ่มชาติพันธุ์ของตน

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมชมรมของกลุ่มชาติพันธุ์สำหรับครอบครัวนี้มีการไปวัดและพบปะสังสรรค์กับเพื่อนกลุ่มชาติพันธุ์มอญตามเทศกาลสำคัญ ๆ เนื่องจากต่างคนต่างทำมาหากินและค่อนข้างยากจนจึงมีญาติพี่น้องติดต่อไปมาหาสู่กันไม่มากนัก ประกอบกับสมาชิกครอบครัวมีคติความ และติดคุกหลายคน จึงไม่ค่อยมีใครนับญาติด้วย

การแต่งงานกันภายในกลุ่มชาติพันธุ์สำหรับครอบครัวนี้ไม่เคร่งครัดในเรื่องที่จะต้องสมรสกับคนในชาติพันธุ์เดียวกัน แต่การสมรสของบุตรทุกคนจะต้องมีการสู่ขอ และญาติผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายร่วมรับรู้ด้วยมิใช่อยู่อินกันเฉย ๆ

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเขาวชนพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน ละแวกบ้านพักอาศัย เป็นชุมชนประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนทางการประมง คือ คัดเลือกขนาดกุ้ง คัด-แยกทำความสะอาดหอยแมลงภู่ ฯลฯ อยู่ใกล้ตลาดสด มีเพื่อนบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวมอญ และชาวไทยจังหวัดสมุทรปราการซึ่งพักอาศัยกันมานาน

การคมนาคม สะดวก โดยรถยนต์เข้าถึงหน้าบ้านพักอาศัย ถนนปูนซีเมนต์ขยยัน

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ของชุมชน ที่สังเกตเห็น ตึกร้างบ้านเป็นที่โล่งว่าง ซึ่งเทศบาลเข้ามาช่วยปรับปรุงและจัดตั้งศาลเจ้าแม่ทับทิมกับทองดี กว่า 20 ปีมาแล้ว โดยชาวบ้านจะมาบนบานศาลกล่าวเมื่อมีเรื่องเดือดร้อน ไข้ว้าวเป็นของแค้น

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน ครอบครัวเขาวชนเป็นครอบครัวเก่าแก่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางของชุมชน โดยเฉพาะร้านขายของชำ จะรู้จักเขาวชนเป็นอย่างดี และเข้ากับเพื่อนบ้านได้ ไม่มีปัญหาใด ๆ กับเพื่อนบ้าน

อิทธิพลของพฤติกรรมการทำผิดในครอบครัว

ในครอบครัวของเขาวชนเคยมีบิดาที่เสพยาโรอื่นเป็นเวลานาน และถูกจับกุมดำเนินคดีฐานมีเฮโรอื่นไว้ในครอบครองโดยไม่ได้ใบอนุญาต ต้องโทษจำคุก 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ปี ต่อมาพี่ชายคนโตมีพฤติกรรมเสพยาโรอื่น และถูกจับกุมดำเนินคดี ต้องโทษจำคุก 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ปีเช่นกัน เมื่อพ้นโทษออกมาเปลี่ยนเป็นเสพยาบ้าแทนปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว

ส่วนมารดารับยาบ้ามาจำหน่ายเมื่อประมาณ 2 เดือนก่อนถูกจับกุมดำเนินคดี โดยรับมาจากเพื่อนเป็นถุง ๆ ละ 200 เม็ด ราคา 12,000 บาท แบ่งขายเป็นซอง ๆ ละ 10 เม็ด หรือขายปลีกเป็นเม็ด ๆ ละ 100 บาท จะมีรายได้สุทธิประมาณวันละ 2,000-3,000 บาท ช่วงเวลาที่ชายจะขายตลอดวัน ผู้ซื้อส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประจำ เนื่องจากผู้ใช้แรงงานที่โรงงานในละแวกบ้านเชื่อว่าเสพยาบ้าแล้วช่วยให้ทำงานได้ทนนาน เขาวชนซึ่งใกล้ชิดสนิทสนมกับมารดาจึงช่วย

มารดาขายย้าที่บ้านเนื่องจากอยู่บ้านว่างๆ และเรียนศึกษาผู้ใหญ่เฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ เคยทดลองเสพบ้างแต่ชอบจำหน่ายมากกว่า และกระทำผิดถูกจับกุมดำเนินคดีเป็นครั้งแรก

พฤติการณ์แห่งคดี

ในวันเกิดเหตุเยาวชนและมารดาจำหน่ายย้าที่บ้านมีเจ้าพนักงานตำรวจส่งสายสืบมาทำการล้อมชื่อ 19 เม็ด จึงถูกจับกุมทั้งคู่ เยาวชนแสดงความมกตัญญูด้วยการยอมรับผิดแทนมารดา ขณะเดียวกันมารดาให้อัยคำต่อเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อยอมรับผิดแทนเยาวชน แต่เนื่องจากเจ้าพนักงานตำรวจแยกสอบปากคำ ทั้งคู่จึงถูกดำเนินคดีพร้อมกัน แต่แยกเยาวชนส่งสถานพินิจเพื่อดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

เยาวชนซึ่งเป็นบุตรคนสุดท้องที่มีความสนิทสนมกับมารดามากที่สุดให้สัมภาษณ์ว่า กระทำผิดเพราะอยากช่วยมารดาหาเงินและการขายย้าก็ได้เงินง่าย ๆ ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นพี่สาวของเยาวชนเชื่อว่าเยาวชนกระทำผิดเพราะเชื่อฟังมารดา ทำตามที่มารดาซึ่งมีอิทธิพลต่อเยาวชนอบรมสั่งสอน เยาวชนจึงคิดว่าวิธีการหาเงินดังกล่าวเป็นวิธีการที่ถูกต้องอย่างน้อยที่สุดก็เป็นที่ยอมรับภายในครอบครัว เพราะเมื่อเยาวชนประกอบอาชีพรับจ้างคัดเลือกขนาดกึ่งก็เนื่องจากมารดาชักชวน และนำไปฝากงานที่โรงงานซึ่งมารดาทำงานให้เยาวชนจึงมีงานทำ

กรณีศึกษาที่ 2 ผลิตและจำหน่ายเฮโรอีน : จิน
ชุมชนแออัด เขตคลองเตย

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศชาย อายุ 17 ปี 8 เดือน กำลังเรียน ปวช. บริหารธุรกิจ โสัด ถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดฐานผลิตเฮโรอีนเพื่อจำหน่ายจ่ายแจกทั่วราชอาณาจักร ศาลพิพากษาจำคุกตลอดชีวิต เนื่องจากรับสารภาพและเป็นเยาวชนจึงลดโทษโดยนับจาก 50 ปี เหลือสี่กอบรมจนอายุครบ 24 ปี คิดเป็นเวลาประมาณ 4 ปี มีเชื้อสายจีนกวางตุ้ง มีรูปร่างหน้าตาไม่แตกต่างจากคนไทยทั่วไป บิดาเป็นชาว กทม. มารดาอพยพย้ายถิ่นมาจากจังหวัดมุกดาหารติดตามสามีมาอยู่กรุงเทพฯเมื่อแต่งงานแล้ว ต่อมาบิดา (จิน) เลิกร้างกับ มารดา (ไทยอีสาน) อายุ 58 ปี เยาวชนอาศัยอยู่กับมารดาและพี่ๆ

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวนคนในบ้าน 6 คน แม่เป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในบ้าน เวลามีปัญหาเยาวชนไม่ปรึกษาใครเลย เยาวชนเป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้องชายล้วน 5 คน บิดามารดาจึงรักมาก

มารดาได้แสดงความรู้สึกต่อครอบครัวว่าบ้านมีความแออัดคับแคบ มีการทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อยครั้งในบ้าน และเลี้ยงลูกไม่ได้ตั้งใจเนื่องจากลูกติดคุกถึงสองคน

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

บิดารับจ้างซ่อมรถยนต์ มารดามีอาชีพรับจ้างซักผ้าในชุมชนที่พักอาศัย ในบ้านมีรายได้จากการทำมาหากินของมารดา พี่ชายซึ่งขายเนื้อหมูในตลาด และ พี่ชายซึ่งขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง ซึ่งเป็นอาชีพที่ใช้บังหน้ารายได้รวมกัน ประมาณเดือนละ 20,000 บาท ไม่มีหนี้สิน และมารดายืนยันว่าไม่ทราบว่ายาวชนทำงานอะไร

ลักษณะบ้าน เป็นบ้านไม้ชั้นเดียว คับแคบทรุดโทรมมาก รกรุงรัง ไม่มีระเบียบ ไม่เก็บที่นอนหมอนมุ้ง ไม่มีหน้าต่าง ห้องนอน ห้องอาหาร ห้องรับแขกอยู่ที่เดียวกัน เป็นบ้านเช่าเดือนละ 2,000 บาทรวมค่าน้ำค่าไฟ สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน มีหลายอย่าง เช่น ทีวี พัดลม รถจักรยานยนต์ ฯลฯ สภาพบ้านพอๆ กันกับละแวกใกล้เคียงซึ่งเป็นแหล่งชุมชนแออัด คลองเตย

วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของครอบครัว พบว่า ลูกๆ จะกินข้าวเช้าและข้าวเย็นที่บ้านพร้อมกัน บนพื้นบ้าน โดยใช้ช้อนส้อมและตะเกียบเช่นเดียวกับชาวไทยทั่วไป และใช้พื้นบ้านเป็นที่นอนรวมกัน สำหรับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว มารดาอ้างว่าตนสอนให้ลูกขยันทำมาหากิน สิ่งไหนดีก็ทำสิ่งไหนไม่ดีทำให้คนอื่นเดือดร้อนก็อย่าทำ

การกล่อมเกลாத่างจริยธรรม ปรากฏว่ามีการทำบุญในชุมชน และพาบุตรไปทอดผ้าป่าสามัคคีตามวัดที่ต่างจังหวัดบ้าง นานๆ ครั้ง การยึดมั่นในศาสนาไม่ชัดเจนนัก ส่วนการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์สำหรับครอบครัวนี้ ที่บ้านมีพระพุทธรูปหลายองค์ที่เยาวชนได้จากการทอดผ้าป่าอยู่บนหิ้งบูชาเหนือที่นอน และมีการบูชา ร.5 ทุกวันอังคาร แต่ไม่มีการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวจีนแต่อย่างใด

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

ปู่กับย่าเป็นคนจีนมาจากเมืองจีน บิดาเกิดเมืองไทย ส่วนตายายเป็นคนไทย เกิดที่จังหวัดมุกดาหาร แต่งงานแล้วมารดาอพยพตามบิดามาอยู่กทม.

การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ปรากฏว่าไม่มีลักษณะความเป็นคนจีนหลงเหลืออยู่ทั้งการแต่งกาย ภาษาที่ใช้พูดที่บ้านก็ใช้ภาษาไทย มีแต่บิดาใช้ภาษาจีนพูดกับปู่ย่าเท่านั้น

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

เมื่อครั้งบิดามารดายังไม่เลิกร่างกัน บิดาคบหาสมาคมกับคนจีน แต่ปัจจุบันเขาวชนและครอบครัวคบหาสมาคมเพื่อนในชุมชนและโรงเรียนซึ่งเป็นคนไทยมากกว่า

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเขาวชนพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นแหล่งชุมชนแออัด คลองเตย ล็อค 1 ซึ่งมีชื่อเสียงเสียหายเรื่องที่เป็นแหล่งจำหน่ายยาเสพติดทุกประเภท สภาพทั่วไปเป็นห้องแถวชั้นเดียวและสองชั้นติดกันเป็นแถว ๆ มีถนนปูนเล็ก ๆ ใช้เดินตามชุมชน ถ้าบ้านใดอยู่ติดทางเดินก็จะเปิดเป็นร้านของชำ แต่ละชุมชนมีหัวหน้าชุมชนปกครองและมีหอประชุมสัมพันธ์ประจำชุมชนไว้ประกาศข่าวต่าง ๆ

การคมนาคม ไม่ค่อยสะดวก ไม่มีรถประจำทางวิ่งผ่าน ถ้าจะเข้าชุมชนต้องใช้บริการรถรับจ้าง รถสามล้อเครื่อง และรถจักรยานยนต์รับจ้างเท่านั้น ห้างไกลถนนใหญ่ ห้างไกลตลาดสด

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ของชุมชน ที่สังเกตเห็น จัดว่าเป็นชุมชนที่มีกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีร่วมกัน เวลามีสงานศพ งานทำบุญ ฯลฯ ชุมชนจะใช้ศูนย์ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนทราบและจะช่วยเหลือกัน ขณะเดียวกันเนื่องจากชุมชนมีการจำหน่ายยาเสพติดกันมาก ดังนั้นเมื่อมีคนแปลกหน้าไปถามหาคนนั้นคนนี้ จะช่วยกันปกปิด โดยบอกว่าไม่รู้จัก

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน จะรักใคร่กลมเกลียวกันเฉพาะในกลุ่มอาชีพของตน ส่วนกลุ่มที่ค้าขายยาเสพติดจะไม่มีใครยุ่งเกี่ยวกับเพราะจะเป็นอันตรายต่อตนเอง

อิทธิพลของพฤติกรรมกระทำผิดในครอบครัว

ครอบครัวเขาวชนมีพี่ชาย 2 คน ที่กระทำผิดฐานจำหน่ายยาเสพติด คนแรกต้องโทษจำคุก 2 ครั้ง ครั้งหลัง ต้องโทษเป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน ส่วนคนหลังต้องโทษจำคุกฐานครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพ จำคุก 1 ปี 6 เดือน เช่นกัน

พฤติกรรมแห่งคดี

เขาวชนเล่าว่า เมื่อประมาณเดือนมีนาคม 2537 เขาวชนกับญาติ 4 คนได้เข้าอพาทเมนท์ที่ย่านห้วยขวางทำการผลิตเฮโรอีนเพื่อจำหน่ายโดยมีอุปกรณ์การผลิต และน้ำยาเคมีพร้อม ขณะทำการผลิตมีเจ้าพนักงานตำรวจมาล่อซื้อ เขาวชนจึงถูกจับกุมดำเนินคดี พร้อมของกลางจำนวน 40,000 หลอด และเงิน 3 ล้านบาท และรับสารภาพเป็นเจ้าของผู้ผลิตแทนนาย โดยไม่ขัดท้อต่อ เขาวชนให้เหตุผลในการกระทำผิดครั้งนี้ว่า กระทำผิดเพราะอยากยกฐานะทางบ้านให้ดีกว่าเก่า อยากให้แม่สบายไม่ต้องทำงานลำบาก

เนื่องจากการผลิตเฮโรอีนเพื่อจำหน่ายจ่ายแจกที่มีของกลางเกินกว่า 10 กิโลกรัมขึ้นไป ศาลชั้นต้นตัดสินจำคุกตลอดชีวิต รับสารภาพลดโทษให้เหลือจำคุก 50 ปี และต้องขังที่เรือนจำกลางบางขวางซึ่งเป็นคุกสำหรับผู้ใหญ่ ต่อมาศาลอุทธรณ์กลับคำพิพากษาให้ลดโทษเหลือเพียง 4 ปี คือให้ฝึกอบรมในสถานพินิจจนกว่าเขาวชนจะมีอายุครบ 24 ปีบริบูรณ์ ตามที่กฎหมายจะสามารถใช้วิธีการหนักที่สุดสำหรับเขาวชนได้ ปัจจุบันเขาวชนฝึกอบรมมาแล้วเป็นเวลา 3 ปีเศษ

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

ครอบครัวของเขาวชนยอมรับวัฒนธรรมรองในการกระทำผิดมาตั้งแต่ครั้งที่พี่ชายของเขาวชนเกี่ยวข้องกับกาสิโนและจำหน่ายเฮโรอีนรายย่อย ประกอบกับชุมชนละแวกบ้านพักอาศัยเป็นแหล่งที่มีทั้งผู้เสพและผู้จำหน่ายยาเสพติดรายใหญ่และรายย่อยที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของ กทม. การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจึงเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่เบี่ยงเบนไปจากพฤติกรรมทั่วไปของเพื่อนบ้าน เพียงแต่การพูดคุยกับคนอื่น ๆ ในสังคมคนในครอบครัวจะช่วยกันป้องกันตนเองและเขาวชนจากข้อเท็จจริงด้วยการปกป้องแสดงความรักใคร่เขาวชนมาก อันเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เขาวชนกระทำผิดมากขึ้น รวมทั้งเห็นแก่เงินผลประโยชน์ที่ได้จากการขาย

ข้อสังเกตของผู้สัมภาษณ์

มารดามีอาการไม่มั่นคง ปิดบังอำพราง และปกปิดเรื่องราวของเขาวชนโดยเฉพาะส่วนที่เป็นผลร้าย พุดจาใจเพราะแต่มีท่าทีหวาดระแวง ไม่น่าเชื่อถือว่าพูดความจริง นอกจากนี้มารดา ยังส่งเสริมยกย่องความสามารถของเขาวชน ไม่ดูว่า เห็นดีเห็นงาม และพร้อมที่จะปกป้องเขาวชนร่วมกับพี่ ๆ ทั้ง ๆ ที่เขาวชนกระทำผิดกฎหมาย โดยขณะสัมภาษณ์มีพี่ชายเขาวชนคุมเชิงอยู่ด้านหลังบ้าน และเพื่อนของพี่ชายเขาวชนเฝ้าดูอยู่หน้าบ้านว่าผู้สัมภาษณ์สอบถามข้อมูลประเภทใดบ้าง ซึ่งทำให้ผู้สัมภาษณ์ไม่กล้าซักไซ้ไล่เลียงค้นหาข้อเท็จจริงอย่างเต็มที่เนื่องจากรู้สึกไม่ปลอดภัย

กรณีศึกษาที่ 3 ย่องเบา 16 ครั้ง : จีน เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศชาย อายุ 15 ปี 8 เดือน จบชั้น ม.3 ยังเป็นโสดถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานในเวลากลางคืน ศาลพิพากษาให้ส่งตัวไปเข้ารับฝึกอบรมขั้นต่ำเป็นเวลา 1 ปี ชั้นสูง 3 ปี และยังอยู่ในระหว่างพิจารณาคดีอีก 15 คดี ในความผิดฐานลักทรัพย์เช่นเดียวกัน มีเชื้อสายจีน บิดามารดาและเยาวชนเป็นชาวกรุงเทพมหานครมาแต่แรกเกิด ไม่มีการอพยพย้ายถิ่น

บิดาและมารดามีบุตร 2 คน เยาวชนเป็นบุตรคนเล็ก บิดามารดามีฐานะยากจนจึงยกเยาวชนให้ไปรับอุปการะเลี้ยงดูตั้งแต่อายุได้ 2-3 ขวบ ป้าเป็นคนจีนอายุ 66 ปี ไม่ได้ประกอบอาชีพใด

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ผู้ปกครองไม่ได้ประกอบอาชีพใดมีรายได้จากพี่สาวและน้องสาวให้เป็นค่าใช้จ่ายประมาณเดือนละ 3,000 บาท มีฐานะยากจนแต่ไม่มีหนี้สิน

ลักษณะบ้านเป็นห้องแฟลตซึ่งเช่าต่อ และจ่ายค่าเช่าเดือนละ 150 บาทอยู่ในสภาพเก่าแต่จัดของใช้เป็นระเบียบพอสมควร มีสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านเพียงพอต่อการดำรงชีพ เช่น เครื่องปรับอากาศ พัดลม ตู้เย็น เป็นต้น

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวเดี่ยว ซึ่งเยาวชนอาศัยอยู่กับผู้ปกครองซึ่งเป็นป้าเพียง 2 คน ป้าจึงมีอิทธิพลมากที่สุดในบ้านเพราะเลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็ก เยาวชนไม่ทราบถึงความสัมพันธ์ของพ่อแม่ เพราะไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ และพี่สาวถึงแก่กรรมไปแล้วประมาณ 10 ปี

เยาวชนมีความรู้สึกต่อครอบครัวไม่ค่อยดีนัก โดยมีความรู้สึกที่ผู้ปกครองบังคับมากเกินไป ไม่มีเวลาให้ มีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง ผู้ปกครองชอบดุด่าทำให้มีความรู้สึกที่ไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน เพราะผู้ปกครองทำตามความพอใจของตนและออกคำสั่งให้เยาวชนทำตาม แต่เกณฑ์การให้รางวัลหรือลงโทษส่วนใหญ่คงที่ และภายในครอบครัวมีระเบียบวินัยมาก

วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีลักษณะการใช้ชีวิตในครอบครัวเช่นเดียวกับคนไทย ยกเว้นการกินยังใช้ตะเกียบอยู่ ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการเรียนค่อนข้างมาก การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูด้วยการให้เหตุผล ไม่ลงโทษทุบตี พยายามสอนให้รู้จักวัฒนธรรม การเคารพบูชาคนดีไม่ว่าจะเป็นคนจีนหรือคนไทย เขวชนได้ใช้ชีวิตทั้งสองวัฒนธรรมในการอบรมสั่งสอนเพื่อให้เป็นคนดี โดยผู้ปกครองจะเข้มงวดค่อนข้างมากแม้เขวชนจะโตแล้ว

การกล่อมเกลாத่างจริยธรรมภายในครอบครัวมีการไปช่วยเหลืองานของมูลนิธิบ้างเป็นบางครั้ง และไปไหว้ศาลเจ้าด้วยการเอาธูปเทียนไปบูชาบางโอกาส มีการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในบ้าน คือมีรูปหลวงปู่แหวนไ้วบูชา มีการจัดธูปไหว้ทุกวัน ไม่มีศาลเจ้าเงินเพราะบ้านคับแคบและ ใช้วิธีลงไปไหว้ศาลเจ้าเงินบริเวณด้านล่างของที่พักอาศัยแทน

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

เขวชนสืบเชื้อสายจากปู่และย่า ซึ่งเป็นคนจีนแต้จิ๋ว ตาและยายก็เป็นคนจีน บิดาและมารดาก็เป็นคนจีน จึงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเขวชนพอสมควร เขวชนพูดภาษาจีนได้ โดยปู่ย่าของเขวชนเกิดในประเทศจีน แต่ตาและยายไม่ทราบว่าเกิดที่ไหน ป้าผู้ให้สัมภาษณ์เกิดเมืองไทย บิดา มารดาและตัวเขวชนเกิดเมืองไทย

การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

- การแต่งกาย ป้าใส่เสื้อผ้าแบบจีน แต่เขวชนแต่งกายตามปกติเหมือนคนไทยทั่วไป
- วิถีประชา บ้านมีชั้นลอยให้เขวชนนอน ตัวผู้ปกครองนอนชั้นล่างมีเก้าอี้นอนได้ ความเป็นอยู่ในบ้านและการตกแต่งบ้านก็เป็นไปตามแบบคนไทยทั่วไป
- ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน ครอบครัวของเขวชนใช้ภาษาจีนในการพูดกัน พ่อ แม่พูดจีนบ้างไทยบ้าง ภาษาที่ใช้พูดในบ้านจึงเป็นภาษาจีนเพราะเขวชนพูดภาษาจีนได้ และยังใช้ภาษาจีนกับเพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน

เกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กับเอกลักษณ์ของคนไทย ส่วนใหญ่เอกลักษณ์ของคนจีนไม่ขัดหรือแย้งกับเอกลักษณ์ของคนไทยและเข้ากันได้หมด

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมชมรมของกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากผู้ปกครองของเยาวชนอ่านหนังสือไม่ได้จึงไม่เคยเข้าสมาคมหรือชมรมใด แต่จะเข้าศาลเจ้าบ้างช่วงมีเวลาว่าง เทศกาลต่าง ๆ ส่วนการแต่งงานกันภายในและระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ ครอบครัวนี้ไม่เคร่งครัดในเรื่องที่จะต้องสมรสกับคนในชาติพันธุ์เดียวกันขอให้เป็นคนดีก็เพียงพอแล้ว

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเยาวชนพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน ละแวกบ้านพักอาศัย เป็นแหล่งการค้าของคนจีนเป็นตึกแถวและแฟลต เพื่อนบ้านส่วนใหญ่เป็นคนจีน การคมนาคม สะดวก แต่รถยนต์ไม่สามารถวิ่งเข้าได้ มีทางเดินเข้าออกได้หลายทาง ห่างจากถนนใหญ่ประมาณ 500 เมตร

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อของชุมชนที่สังเกตเห็น บ้านเยาวชนอยู่ในซอยตัน ด้านหน้าที่พักอาศัยมีศาลเจ้าจีนขนาดใหญ่พอสมควรตั้งอยู่โดยมีศาลพระภูมิของไทยตั้งอยู่ใกล้ชิดกัน มีคนบูชาค่อนข้างมาก

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน ผู้ปกครองของเยาวชนเป็นที่นับถือของคนในชุมชน และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านไม่มีปัญหาใด ๆ

อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดในครอบครัว

ในครอบครัวของเยาวชนไม่มีใครเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาก่อน และไม่มีผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษ เยาวชนอาศัยอยู่กับผู้ปกครองซึ่งเป็นป้า และมีวัยที่แตกต่างกันมากจึงเกิดช่องว่างระหว่างวัย เยาวชนไปคบเพื่อนไม่ดีและคล้อยตามเพื่อน จึงถูกเพื่อนชักชวนให้ไปกระทำผิดขึ้น

พฤติการณ์แห่งคดี

ในวันเกิดเหตุเวลากลางคืน เยาวชนร่วมกับเพื่อนอีก 5 คน ได้ใช้ไขควงขันน็อต และจัดหน้าต่างเหล็กดัดแล้วเข้าไปลักทรัพย์ในอาคารตึกแถว ซึ่งใช้เป็นสถานที่ทำงานแล้ว ลักทรัพย์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและเงินสดไป ต่อมาถูกจับกุมดำเนินคดีนี้

เยาวชนมีพฤติกรรมร่วมกับเพื่อนลักทรัพย์มาประมาณ 16 คดี ซึ่งคดีอื่น ๆ อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี เพราะเมื่อถูกจับกุมดำเนินคดีนี้พนักงานสอบสวนได้ขยายผลไปถึงคดีอื่น ๆ ด้วย โดยพบคดีเก่า ๆ ของเยาวชนเฉพาะในท้องที่นี้ อีก 5 คดี ได้แก่

- 1) ลักทรัพย์ที่ร้าน ส.เครื่องไฟฟ้า ส. ได้เงินสด 38,000 บาท

- 2) ลักทรัพย์ที่ร้าน ส.ยานยนต์ ได้เงินสด 40,000 บาท ท่อไอเสีย ล้อรถจักรยานยนต์
- 3) ลักทรัพย์ที่ร้าน จ.มอเตอร์ ได้เงินสด 5,000 บาท ชาวน้อเบ้าท์ นาฬิกาข้อมือ ไอเมกา 1 เรือน กำไลหยก 3 อัน แล้วนำของที่ลักขโมยไปขาย
- 4) ลักทรัพย์ร้านเครื่องหนังรถยนต์ ได้เงินสด 20,000 บาท กำไลทอง 1 อัน
- 5) ลักทรัพย์ที่ร้าน ว.การไฟฟ้า ได้เงินสด 130,000 บาท ชาวน้อเบ้าท์ 5 เครื่อง และ กล้องวีดีโอ 1 เครื่อง

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

เยาวชนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา มารดา มาตั้งแต่เล็ก ๆ จึงขาดแบบอย่างที่ดี เพราะป้าซึ่งเลี้ยงดูอายุต่างกันมากและเข้มงวดกวดขัน ทำให้เยาวชนมีความรู้สึกว่าอยู่บ้านไม่มีความสุข เพราะถูกดุด่า จึงคบเพื่อนแล้วถูกเพื่อนชักจูงไปสู่การกระทำผิดและเห็นว่ากระทำได้ง่ายไม่ถูกจับในระยะแรก จึงทำผิดในลักษณะเดียวกันตามมาหลายครั้ง จนถูกจับกุมดำเนินคดีนี้ โดยป้าไม่ทราบถึงพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

กรณีศึกษาที่ 4 จำหน่ายยาบ้า : มุสลิม
เขตราชบุรีบูรณะ

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เยาวชนเป็นเพศชาย อายุ 17 ปี จบชั้น ป.6 ยังเป็นโสด ถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดฐานมียาบ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย (จำนวน 20 เม็ด) ศาลมีคำพิพากษาให้ฝึกอบรมเป็นเวลา 6 เดือน มีเชื้อสายอิสลาม มีสีผิวเข้ม ตาคม บุคลิกลักษณะเป็นคนมุสลิมอย่างเห็นได้ชัด บิดา มารดาเป็นชาวกุญแจมหนานครแต่แรกเกิดไม่มีการอพยพย้ายถิ่น

บิดาเป็นมุสลิมหย่าร้างกับมารดาไปมีภรรยาใหม่ มารดาเป็นมุสลิมอายุ 51 ปี ประกอบอาชีพค้าขายไถ่อย่าง บิดาไม่ได้เลี้ยงดูเยาวชน เยาวชนอาศัยอยู่กับมารดา

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

มารดาประกอบอาชีพขายไก่ย่างมีรายได้เดือนละประมาณ 20,000 บาท ขณะที่ครอบครัวมีรายจ่ายรวมกันประมาณ 13,000 – 20,000 บาท ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัวพอมีพอใช้และไม่มีหนี้สิน

ลักษณะบ้าน เป็นบ้านไม้สองชั้น ขนาดกว้าง 4 เมตร ชั้นบนแบ่งเป็นห้องนอน ชั้นล่างเป็นห้องครัวและห้องนอน มีที่ว่างเอนกประสงค์ใช้เป็นที่รับประทานอาหารและเป็นที่รับแขก สภาพบ้านค่อนข้างเก่า เป็นบ้านของตาของเยาวชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านเพียงพอแก่การดำรงชีพ เช่น โทรทัศน์ พัดลม ตู้เย็น เป็นต้น

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวขยาย จำนวนคนในบ้าน 9 คน พี่เขยของเยาวชนเป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในบ้าน เวลามีปัญหาเยาวชนมักจะปรึกษากับพี่สาวในเรื่องการเงิน เยาวชนเป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้อง 5 คน เยาวชนจะมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับพี่สาว ซึ่งเป็นบุตรคนที่สี่ติดกับเยาวชนมากที่สุด มารดาให้ความรักใคร่และห่วงใยมาก ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องรักใคร่สนิทสนมกันดี

เยาวชนมีความรู้สึกที่ติดต่อกับครอบครัว ให้อิสระในการเลือกตัดสินใจ มีการใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกผิดมาก เกิดเหตุการณ์ให้รางวัลและการลงโทษส่วนใหญ่คงที่ ภายในบ้านมีความเป็นระเบียบวินัยปานกลาง

วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีลักษณะการใช้ชีวิตในครอบครัวเช่นเดียวกับคนไทย รับประทานอาหารร่วมกัน ผู้ใหญ่จะออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กจะได้รับการสนับสนุนให้เรียนในโรงเรียนไทยและเรียนภาษามลายูที่สุเหร่าทุกวันเสาร์ การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว อบรมด้วยความรัก เมตตา มีการก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวกันน้อย ไม่มีการบังคับกัน ส่วนการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มารดาให้สัมภาษณ์ว่าที่บ้านไม่ยึดถือวัตถุแต่จะยึดถือบทสวดของศาสดา คือพระอัลเลาะห์เป็นหลัก มีการเคารพบูชาสัญลักษณ์ของศาสนาซึ่งเป็นตัวอักษรภาษามลายูติดไว้ที่ผนังห้องและใส่กรอบแขวนไว้ในที่สูง

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

ชาติพันธุ์ของปู่ ย่า ตา ยายเยาวชนทุกคนเป็นชาวมุสลิม ย่านมีนบุรี
การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

- การแต่งกาย ถ้ามีกิจกรรมทางศาสนาหรือการแต่งงานเฉพาะมุสลิมด้วยกันจะแต่งกายตามแบบบรรพบุรุษของมุสลิม คือผู้หญิงมีผ้าโพกศีรษะ ส่วนผู้ชายนุ่งโจร่ง และสวมหมวกสีขาว
- วิถีประชา ความเป็นอยู่ในบ้านและการตกแต่งบ้านเหมือนคนไทยทั่วไป
- ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน ครอบครัวของเยาวชนใช้ภาษาไทยในการอ่าน เขียน พูด และการสื่อสารกันทั้งภายในบ้านและระหว่างเพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน รวมทั้งให้ลูกหลานเรียนในโรงเรียนไทย

ส่วนความขัดแย้งระหว่างเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กับเอกลักษณ์ของคนไทยปรากฏว่าไม่มีความขัดแย้งใด ๆ

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมชมรมของกลุ่มชาติพันธุ์ สำหรับครอบครัวนี้จะมีการติดต่อไปมาหาสู่กันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันและมีกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกันบ่อยครั้ง มีการธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่มโดยแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในบ้านและงานประเพณีและกิจกรรมต่างๆ มีการเกาะกลุ่มอยู่ในแวดวงเพื่อนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันทั้งหมด บ้าน อย่างไรก็ตามครอบครัวนี้ไม่เคร่งครัดในเรื่องที่จะต้องสมรสกับคนในชาติพันธุ์เดียวกัน แต่ถ้าจะอยู่ด้วยกันภายในชุมชนจะต้องนับถือศาสนาอิสลามตามคู่สมรสไปด้วย หากทำไม่ได้ก็ถือว่าตกลศาสนาหรืออาจจะถูกขับออกจากกลุ่มไปอยู่ที่อื่น

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเยาวชนพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นเขตบ้านพักอาศัย บ้านส่วนใหญ่จะเป็นบ้านไม้กลางเก่า กลางใหม่อยู่ใกล้หมู่บ้านจัดสรร เพื่อนบ้านทุกครอบครัวนับถือศาสนาอิสลาม

การคมนาคม สะดวก รถยนต์สามารถวิ่งมาจอดหน้าบ้านได้ ถนนคอนกรีตและลูกรังต่อกัน

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อของชุมชนที่สังเกตเห็น มีสุเหร่าตั้งอยู่ในชุมชนเป็นที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาของมุสลิมเพราะทุกครอบครัวในละแวกนั้น นับถือศาสนาอิสลาม

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน ชุมชนที่อาศัยอยู่เป็นชุมชนมุสลิมและมีความสัมพันธ์ที่ดีและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี และเข้ากับเพื่อนได้ไม่มีปัญหาใด ๆ กับเพื่อนบ้าน

อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดในครอบครัว

ในครอบครัวของเขาวชนไม่เคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาก่อน และไม่มีใครยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เนื่องจากบิดามารดาหย่าร้างกัน มารดาต้องค้าขายจึงไม่มีเวลาให้บุตรมากนัก เขาวชนจึงคบเพื่อนมากมาย ประกอบกับต้องการเป็นตัวของตัวเอง ขาดความยับยั้งชั่งใจจึงเสพยาบ้าและต่อมาได้รับยาบ้ามาจำหน่ายโดยไม่ต้องลงทุนก่อน เพียงเอายาบ้ามาขายเพียงวันละ 200 เม็ด กำไรเม็ดละ 20 บาท จะมีรายได้วันละประมาณ 400 บาท เอาเงินไปเที่ยวเตร่จำหน่ายมาประมาณ 6 เดือน ก็ถูกจับกุมดำเนินคดีนี้เป็นครั้งแรก

พฤติการณ์แห่งคดี

ในวันเกิดเหตุมีสายของพนักงานตำรวจได้มาล่อซื้อยาเสพติดจากเขาวชน โดยถ่ายเอกสารเป็นสำเนาธนบัตรไว้ ต่อมาได้เข้ามาจับกุมตัวเขาวชนพบยาบ้าจำนวน 20 เม็ด พร้อมทั้งธนบัตรของกลาง จึงจับกุมเขาวชนมาดำเนินคดีนี้

กรณีศึกษาที่ 5 จำหน่ายเฮโรอีน : อิสลาม/เขมร
เขตธนบุรี

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศชาย อายุ 17 ปี 9 เดือน เรียนจบชั้น ป.4 ยังเป็นโสด ถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดฐานจำหน่ายเฮโรอีน ศาลพิพากษาให้ส่งตัวไปฝึกอบรม 1 ปี 2 เดือน มีเชื้อสายมุสลิมและเขมร รูปร่างหน้าตาไม่แตกต่างจากคนไทยทั่วไป มารดามีเชื้อสายเขมร อพยพย้ายถิ่นมาจากจังหวัดสุรินทร์ สมรสกับบิดาชาวกทม. ต่อมาบิดาและมารดาเลิกร้างกัน เขาวชนพักอาศัยอยู่กับบิดา และ ย่า

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

บิดาเคยประกอบอาชีพช่างไม้ แต่ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรเพราะตีมสุรามาก ทำให้สติไม่ค่อยดี เขาวชนไม่ทราบว่ามีมารดาประกอบอาชีพอะไร ย่าแจ้งว่ามารดาเขาวชนชอบ

เล่นการพนันไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นกิจจลักษณะ ย่ำซึ่งเป็นผู้ปกครองก็ไม่ได้ประกอบอาชีพใด รายได้ของครอบครัวประมาณเดือนละ 6,001 – 10,000 บาท (คาดว่าได้มาจากการจำหน่าย เฮอร์อีน) ใช้เป็นรายจ่ายทั้งหมด ไม่มีหนี้สิน ฐานะทางเศรษฐกิจพอมีพอใช้

ลักษณะบ้าน เป็นบ้านไม้ 2 ชั้น สภาพเก่าและทรุดโทรมมากไม่สะอาดเท่าที่ควร บ้านเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ปกครอง มีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้านหลายอย่างเช่น ตู้เย็น โทรทัศน์ พัดลม โทรศัพท์ และจักรยานยนต์ สภาพบ้านด้อยกว่าบ้านอื่นๆในละแวกเดียวกัน

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวขยาย จำนวนคนในบ้าน 10 คน ย่ำจะเป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในบ้าน เวลามีปัญหาเขาชนไม่ปรึกษาใครเลย เพราะบิดาตีมสุรามากสภาพจิตไม่ปกติ เขาชนเป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้อง 3 คน ความรู้สึกของย่ำซึ่งเป็นผู้ปกครองจะรักเด็กหญิงมากกว่า แต่ก็มีความเมตตาสงสารเขาชน

ผู้ปกครองได้แสดงความรู้สึกต่อครอบครัวว่าบ้านแออัดคับแคบ ไม่ค่อยมีระเบียบ ต่างคนต่างอยู่ เลี้ยงเด็กไม่ได้ตั้งใจมีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้งมีการทำร้ายร่างกายกันในบ้าน ส่วนเขาชนมีความรู้สึกที่ไม่มีความสุขเมื่ออยู่ในบ้าน

วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีการรับประทานอาหารร่วมกันบ้างโดยจะรับประทานข้าวด้วยมือ ย่ำจะรับประทานอาหารด้วยมือมาตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน การเรียนในช่วงเย็นทั้งเด็กและผู้ใหญ่บางคนจะต้องไปเรียนภาษาและศาสนาอิสลาม ส่วนการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ผู้ปกครองแจ้งว่าได้สั่งสอนอบรมเขาชนตามหลักการของศาสนาให้ประพฤติดี ทำดี และ เชื่อคำสั่งสอนของพระอัลเลาะห์ แล้วพระอัลเลาะห์ก็จะคุ้มครอง โดยการกล่อมเกลாதองจริยธรรม ปรากฏว่าในครอบครัวมีการยึดมั่นในศาสนาพอสมควร โดยทุกคนในครอบครัวจะต้องเรียนหนังสือทางศาสนาทุกวันในเวลา 18.00 – 20.00 น. ทุกวันศุกร์จะไปละหมาดที่สุเหร่าและนำผลไม้ของหวานไปทำบุญด้วย

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

ปูเป็นคนไทยเมื่อสมรสกับย่าเขาชนก็ได้เปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามตามย่า บิดาและเขาชนเป็นมุสลิม ส่วนตา ยาย และ มารดาเขาชนเป็นคนเขมรเกิดที่จังหวัดสุรินทร์

การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ในเรื่องการแต่งกายครอบครัวนี้ยังแสดงเอกลักษณ์โดยแต่งกายตามแบบชาวมุสลิมอยู่ แต่ภาษาที่พูดใช้ภาษาไทยทั้งในบ้านและนอกบ้าน

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

สมาชิกในชุมชนจะจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในเดือนรอมาดอลจะทำบุญที่ชุมชนทุกวันศุกร์ ชาติพันธุ์ของเพื่อนสนิทเขาวชนจะเป็นคนมุสลิมด้วยกัน เพราะส่วนใหญ่เป็นชุมชนมุสลิม

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเขาวชนพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นแหล่งชุมชนแออัด ซอยหรือทางเดินเป็นถนนปูนเล็ก ๆ เป็นแหล่งจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ ส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ สภาพเก่า มีร้านขายของชำอยู่ริมทางเดินหน้าบ้านเขาวชน

การคมนาคม ไม่ค่อยสะดวก รถยนต์เข้าไม่ถึงต้องใช้การเดินทางเท้าหรือรถจักรยานยนต์รับจ้างเท่านั้นถึงจะเข้าไปในชุมชนได้

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อของชุมชนที่สังเกตเห็น เป็นชุมชนที่มีกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีร่วมกัน มีสุเหร่าอยู่ต้นซอย มีความเชื่อในศาสนาอิสลาม เชื่อคำสั่งสอนของพระอัลเลาะห์ และมีการแต่งกายตามกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมและแบบคนไทยทั่วไป

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน เขาวชนอาศัยอยู่ในชุมชนซึ่งเป็นแหล่งยาเสพติดมีทั้งผู้เสพและจำหน่ายยาเสพติด ผู้ปกครองให้ถ้อยคำว่าเขาชนกระทำความผิดเพราะถูกผู้อื่นชักจูงไปในทางที่ไม่ดี ครอบครัวของเขาวชนจะเข้าร่วมกิจกรรมทำบุญกับชุมชนเป็นประจำ ไม่มีปัญหาความขัดแย้งกับผู้ใดในชุมชน

อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดในครอบครัว

มารดาของเขาวชนเคยถูกจับกุมดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดฐานเล่นการพนัน ส่วนพี่ชายของเขาวชนก็เคยถูกจับกุมดำเนินคดีฐานมียาบ้าไว้ในความครอบครอง 2 ครั้ง

พฤติกรรมแห่งคดี

เขาวชนให้สัมภาษณ์ว่า ชื่อเฮโรอีนมาจากคนในชุมชนของเขาวชนในราคาบีก (หลอด) ละ 700 - 1,200 บาท แล้วนำมาแบ่งขายใส่ห่อกระดาษหรือหลอดกาแฟ แล้วนำไปขายให้กับผู้ติดยาเสพติดในชุมชน หลอดละ 200 บาท จะมีรายได้จากการขายประมาณวันละ 1,200 บาท ขายมาประมาณ 4 - 5 ปี เคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้ว ครั้นนี้เป็นครั้งที่ 2 ถูกจับกุมจากการล่อซื้อของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเขาวชนให้เหตุผลในการกระทำผิดครั้งนี้ว่าเพราะ

ต้องการเงินมาใช้จ่ายในครอบครัว เขาชนถูกศาลพิพากษาให้ฝึกอบรมเป็นเวลา 1 ปี 2 เดือน

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

เขาชนอยู่ในครอบครัวที่แตกแยก บิดาและมารดาเลิกร่างกัน บิดาดื่มสุรามากจนสติไม่ค่อยดี พี่ชายติดยาเสพติด มารดาชอบเล่นการพนัน ส่วนย่าซึ่งเป็นผู้ปกครองอายุมากแล้วไม่สามารถอบรมเลี้ยงดูเขาชนได้ แม้ครอบครัวจะเคร่งในศาสนาก็ตาม แต่การปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมรองของกลุ่มโดยครอบครัวไม่ได้หนัก เช่นถามว่า ถ้าใครคนใดคนหนึ่งถูกแกล้ง รังแก ทรมานหรือฆ่าสัตว์ ผู้ปกครองก็จะเฉยๆ หรือพี่น้องด่าทอกันด้วยถ้อยคำหยาบคายก็จะเฉยๆ เพราะจะด่าทอกันเป็นปกติ หรือใครคนหนึ่งเล่นการพนันก็จะเฉยๆ เพราะมารดาชอบเล่นการพนัน ประกอบกับชุมชนละแวกบ้านพักอาศัยของเขาชนเป็นแหล่งที่มีทั้งผู้เสพและจำหน่ายยาเสพติด การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจึงเป็นเรื่องปกติธรรมดาและเห็นว่าสามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวได้

ข้อสังเกตของผู้สัมภาษณ์

เขาชนขาดการอบรมสั่งสอนให้จำแนกถูกผิดจากครอบครัว และขาดแบบอย่างที่ดีทางจริยธรรม เนื่องจากบิดาดื่มสุราจนสติไม่ดีเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ส่วนมารดาก็ชอบเล่นการพนันจนต้องเลิกร่างกับบิดา ย่าซึ่งเป็นผู้ปกครองก็อายุมากแล้วไม่สามารถปกครองดูแลเขาชนได้ คนอื่นๆในครอบครัวก็ต้องประกอบอาชีพไม่มีใครสนใจอบรมดูแลให้เขาชนเป็นคนดี ประกอบกับเขาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีจึงทำให้ยากแก่การครองตนทวนกระแสให้กลายเป็นคนดีได้

อนึ่ง การสัมภาษณ์ครั้งนี้ต้องใช้ล่ามในการแปลความ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 6 สุดดมสาระเหย : เฮอร์มัน เขตลาดพร้าว

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศหญิง อายุ 14 ปี 17 วัน จบชั้น ป.6 ยังเป็นโสด ถูกจับกุมดำเนินคดีฐาน สุดดมสาระเหย ฝึกอบรมเป็นเวลา 6 เดือน เยาวชนมีเชื้อสายเยอรมัน ผิวขาว ผมสีน้ำตาลรูปร่างเล็กและผอมบาง ไม่แตกต่างจากลักษณะของเด็กและเยาวชนไทยทั่วไป สำเนียงภาษาที่พูดก็ไม่สามารถระบุได้ชัดเจน บิดาอพยพย้ายถิ่นมาจากประเทศเยอรมันสมรสกับมารดาซึ่งเป็นคนไทย เยาวชนพักอาศัยอยู่กับมารดาและตา

บิดาเป็นชาติพันธุ์เยอรมัน มารดาเป็นคนไทย บิดามารดาหย่าร้างกัน ปัจจุบันบิดาต้องคำพิพากษาจำคุกฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษเฮโรอีนและยาบ้าข้ามชาติ (ถูกจับขณะลักลอบนำออกนอกประเทศ) ต้องโทษจำคุก 15 ปี ที่ทัณฑสถานบำบัดพิเศษ ลาดยาว

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

มารดาของเยาวชนประกอบอาชีพรับจ้างเป็นพนักงานขายนมยี่ห้อหนึ่ง ผู้ปกครอง (ตา) ไม่ได้ประกอบอาชีพใด ครอบครัวมีรายได้รวมกันมากกว่า 20,000 บาท มีรายจ่ายประมาณเดือนละ 20,000 - 23,000 บาท ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง มีหนี้สินมากกว่า 20,000 บาท

ลักษณะบ้าน เป็นบ้าน 2 ชั้น ครึ่งตึกครึ่งไม้ ขนาดกว้างพอสมควร สภาพบ้านค่อนข้างเก่า เป็นบ้านของผู้ปกครองมีสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านเพียงพอแก่การดำรงชีพ เช่น ทีวี พัดลม เครื่องซักผ้า เป็นต้น

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวขยาย จำนวนคนในบ้าน 11 คน ยายเป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในบ้าน เวลามีปัญหาไม่ว่าเรื่องการเรียนหรือเรื่องอื่นใด เยาวชนจะปรึกษาปัญหากับมารดา เยาวชนเป็นบุตรคนโตในจำนวนพี่น้อง 2 คน นอกจากนี้ยังมีพี่น้องต่างบิดาที่อยู่ด้วยกันอีก 3 คน เยาวชนกับมารดารู้ใคร่กลมเกลียวกันดี ขณะที่บิดาและมารดาเยาวชนอยู่ด้วยกันจะทะเลาะและทุบตีทำร้ายร่างกายกันเสมอจนหย่าร้างกัน

เขาวชนมีความรู้สึกที่ดีต่อครอบครัว แม้จะมีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง แต่รู้สึกว่าผู้ปกครองบังคับมากเกินไป มารดามีการใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกผิดมาก แต่เกณฑ์การให้รางวัลหรือลงโทษส่วนใหญ่ไม่คงที่ แต่ภายในครอบครัวมีระเบียบวินัยมาก

วัฒนธรรมในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีลักษณะการใช้ชีวิตในครอบครัวแบบคนไทยทั่วไป รับประทานอาหารร่วมกัน ช่วยกันทำงาน ต้องการให้ลูกหลานในครอบครัวได้เรียนสูงๆ การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ปรากฏว่าเขาวชนมีความรู้สึกว่าการก้าวก้าวเรื่องส่วนตัวกันค่อนข้างมาก และไม่คอยช่วยแก้ไขปัญหาความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้าน ถ้ามีการทำผิดภายในครอบครัวส่วนมากจะกล่าวตักเตือนไม่เคยลงโทษรุนแรง

ส่วนการกล่อมเกลாதงจริยธรรม พบว่ามีการยึดมั่นในศาสนาด้วยการไปวัดทำบุญใส่บาตรเป็นประจำ และมีการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์โดยที่บ้านมีพระบรมรูปรัชกาลที่ 5 สมเด็จพระพุทธรูป และรูปหลวงพ่อดูณ ซึ่งมีการไหว้เป็นประจำ

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

เขาวชนสืบเชื้อสายมาจากบิดาซึ่งเป็นคนเยอรมัน ไม่ทราบชาติพันธุ์ของปู่และย่าแต่เข้าใจว่าเป็นชาวเยอรมัน ส่วนตาและยายเป็นคนไทย โดยตาเกิดที่บุรีรัมย์ ยายเกิดที่สุพรรณบุรี

การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

- การแต่งกาย เหมือนคนไทยทั่วไปไม่มีอะไรแตกต่าง
- วิถีประชา ความเป็นอยู่ในบ้านเหมือนกับคนไทยทั่วไป
- ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน ครอบครัวของเขาวชนใช้ภาษาไทยในการอ่าน เขียน พูด และสื่อสารกันภายในบ้าน

ความขัดแย้งระหว่างเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กับเอกลักษณ์ของคนไทย ปรากฏว่า ไม่มีความขัดแย้งใดๆ เพราะเขาวชนมีความรู้สึกเป็นคนไทยมากกว่าคนเยอรมัน

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

เขาวชนอยู่ในครอบครัวคนไทย จึงมีความเป็นคนไทยมากกว่าจะเป็นคนเยอรมัน จึงไม่มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกใดๆ ทั้งสิ้นกับกลุ่มชาติพันธุ์ของบิดา

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเยาวชนพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นเขตที่พักอาศัยละแวกบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้าน 2 ชั้น ไม่ค่อยแออัดมากนัก

การคมนาคม สะดวก โดยรถยนต์สามารถเข้าถึงบ้านได้ ถนนตัดผ่านหน้าหมู่บ้าน ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ของชุมชนที่สังเกตเห็น ไม่มีอะไรเด่นชัด มีลักษณะเหมือนชุมชนคนไทยทั่วไป

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน ครอบครัวเยาวชนเป็นที่รู้จักของคนในชุมชนพอสมควร มีการติดต่อไปมาหาสู่กันเป็นประจำ มีความสนิทสนมกันดีกับเพื่อนบ้าน

อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดในครอบครัว

ในครอบครัวเยาวชนบิดาถูกจับดำเนินคดีฐานความผิดมียาเสพติดให้โทษเฮโรอีน และยาบ้าไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย ขณะนี้ต้องโทษจำคุกเป็นเวลา 15 ปี และลูกของบิดาถูกจำคุกฐานเสพยาบ้า อย่างไรก็ตามการที่เยาวชนกระทำผิดครั้งนี้มีสาเหตุโดยตรงมาจากสภาพแวดล้อมและอิทธิพลของเพื่อนมากกว่า

พฤติการณ์แห่งคดี

ในวันเกิดเหตุเยาวชนได้ไปมั่วสุมสุดตมสาระเหย (กาว) ที่บ้านของเพื่อน โดยซื้อ กาวเป็นหลอดเล็ก ๆ หลอดละ 6 บาท นำมาบีบใส่ถุง เอาถุงครอบปากแล้วสุดตม เมื่อเยาวชนออกจากบ้านเพื่อนเพื่อกลับบ้านเวลาประมาณเที่ยงคืน มีอาการมึนเมาเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจพบเห็นก็จับกุมเยาวชนมาดำเนินคดีนี้

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

เยาวชนอยู่ในครอบครัวที่แตกแยก บิดามีใช้ตัวอย่างที่ต้อันจะใช้เป็นแบบอย่างได้ มารดาไม่ค่อยมีเวลาดูแลเยาวชนมากนัก เยาวชนค่อนข้างดีไม่ค่อยรับฟังคำตักเตือนใดๆ ประกอบกับเป็นวัยรุ่นอารมณ์แปรปรวน ชอบหนีออกจากบ้านไปคบเพื่อน จึงชักนำไปสู่ การกระทำผิดเพราะอยากทดลอง ตมได้ไม่นานก็ถูกจับกุมครั้งนี้เป็นครั้งแรก

กรณีศึกษาที่ 7 จำหน่ายยาบ้า : เนปาล

เขตสวนหลวง

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศชาย อายุประมาณ 17 ปีเศษ กำลังเรียนชั้น ป.6 ยังเป็นโสด ถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดฐานมียาบ้าไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย ศาลมีคำพิพากษาให้ฝึกอบรมเป็นเวลา 1 ปี เขาวิชามีเชื้อสายเนปาล รูปร่างลักษณะและลีลาในการใช้ภาษาสามารถระบุได้ทันทีว่าน่าจะเป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชาติพันธุ์เอเชียใต้ บิดามารดาเกิดที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ต่อมาได้อพยพย้ายถิ่นมาอยู่กรุงเทพมหานคร เพื่อต้องการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในเมืองที่อุดมสมบูรณ์กว่า

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวนคนในบ้าน 5 คน บิดาจะเป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในบ้าน เวลามีปัญหาเขาวิชจะไม่ปรึกษาใครเลยจะพึ่งเพื่อนมากกว่าบุคคลในครอบครัว เขาวิชเป็นบุตรคนเล็กในจำนวนบุตรทั้งหมด 3 คน พี่สาวคนโตถึงแก่กรรมไปแล้ว บิดามารดานำเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมอีก 2 คน

มารดาได้แสดงความรู้สึกต่อครอบครัวว่าบ้านแออัดคับแคบไม่ค่อยมีระเบียบต่างคนต่างอยู่ เลี้ยงเด็กไม่ได้ตั้งใจ มีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง มีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน โดยเฉพาะบุตรชายทั้ง 2 คน คือไม่เชื่อฟังบิดามารดาทำให้รู้สึกซ้ำใจมาก

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

บิดาประกอบอาชีพรับจ้างขนส่งผ้าที่ตลาดสำเพ็ง มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพใดในบ้านมีรายได้จากการทำงานของบิดาเป็นหลักประมาณเดือนละ 3,000 - 6,000 บาท แต่มีรายจ่าย 10,001 - 13,000 บาท มีหนี้สินประมาณ 3,000 บาท มีฐานะยากจน

ลักษณะบ้าน เป็นห้องแถวไม้ชั้นเดียวกสูงจากพื้นดินเล็กน้อย ใต้ถุนบ้านเป็นน้ำซัง ฝาผนังเป็นไม้ไม่ทาสี หลังคามุงสังกะสี ภายในห้องเป็นห้องโล่ง มีห้องน้ำ 1 ห้อง สภาพบ้านค่อนข้างเก่า แต่ภายในบ้านจัดเป็นระเบียบเรียบร้อย และสะอาด เป็นห้องแบ่งเช่าเดือนละ 1,500 บาท ไม่รวมค่าน้ำประปาและไฟฟ้า มีสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน เช่น โทรทัศน์ พัดลม ตู้เย็น เป็นต้น สภาพบ้านพอๆกันกับละแวกใกล้เคียง

วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน จะรับประทานอาหารร่วมกันพร้อมกันทุกคน สำหรับที่นอน เนื่องจากมีห้องเพียงห้องเดียวจึงใช้ตู้กันแบ่งเป็น 2 ส่วน ด้านนอกให้เขาวชนกับพี่ชายนอน ส่วนด้านในบิดามารดาและบุตรบุญธรรมนอนอยู่ด้วยกัน การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว บิดาต้องประกอบอาชีพไม่มีเวลาดูแลบุตร เวลาทำผิดบิดาเคยลงโทษด้วยการเฆี่ยนตีแต่เขาวชนก็ไม่เชื่อฟัง มารดาก็ได้พยายามสั่งสอนให้เขาวชนเป็นคนดีแต่เขาวชนก็ไม่เชื่อฟัง จึงถูกปล่อยปละละเลย

การกล่อมเกลாத่างจริยธรรม ปรากฏว่าครอบครัวเขาวชนนับถือศาสนาพุทธ ไปร่วมทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนาที่วัดบ้างเป็นครั้งคราวทั้งวัดไทย และ วัดแขกที่ถนนสีลม ส่วนการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่บ้านนับถือบูชาเจ้าแม่อุมาเทวี และ พระศิวะโดยตั้งบูชาไว้บนผนังด้านหนึ่งของห้อง ในการเคารพบูชาทุกครั้งจะมีการท่องคำว่า โอม พระศิวะ

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นชาวเนปาลทั้งหมด บิดามารดาของเขาวชนก็เป็นชาวเนปาลเช่นกัน โดยปู่ย่าตายาย เกิดที่ประเทศเนปาล อพยพเข้ามาในไทย ผ่านทางประเทศพม่าในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ตั้งรกรากที่จังหวัดกาญจนบุรี

การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ในวันปกติธรรมดาหญิงและชายจะแต่งกายเช่นคนไทยทั่วไป แต่ถ้าเป็นวันสำคัญทางศาสนาของชาวเนปาล หญิงจะแต่งกายเหมือนชุดประจำชาติชาวอินเดีย แต่ชายก็แต่งกายเหมือนคนไทยทั่วไป สำหรับภาษานั้น ส่วนใหญ่จะพูดภาษา เนปาล พูดไทยได้บ้างเล็กน้อย

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมชมรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไม่มี แต่ชาติพันธุ์ของเพื่อนสนิทนั้นเป็นชาวเนปาลเช่นเดียวกัน

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเขาวชนพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นแหล่งชุมชนแออัด มีสภาพทรุดโทรม บ้านทุกหลังสร้างยกพื้นสูงประมาณครึ่งเมตร พื้นทำด้วยไม้ปลูกติดๆกัน ใต้ถุนบ้านเป็นน้ำ ทางเดินจากบ้านหลังหนึ่งไปยังอีกบ้านอีกหลังหนึ่งเป็นสะพานไม้คั่นข้างคู

การคมนาคม สะดวก อยู่ห่างจากถนนสุขุมวิท 77 เพียง 100 เมตร ใช้รถจักรยานยนต์รับจ้างเข้าส่งถึงบ้านได้

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ของชุมชนที่สังเกตเห็น ผังตรงข้ามกับครอบครัวเยาวชนอาศัยอยู่จะมีรูปปั้นเจ้าแม่อุมาเทวี พระพิฆเนศ พระศิวะ ไว้เพื่อให้ชาวเนปาลที่อาศัยอยู่ในชุมชนไปทำพิธีทางศาสนา เช่น บางครั้งจะมีการนำเลือดไปเช่นสังเวช หรือเมื่อมีพิธีกรรมทางศาสนาอื่นๆ ชาวชุมชนซึ่งเป็นคนเนปาลก็จะไปร่วมพิธี

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน จะรักใคร่กลมเกลียวกันดี ต่างพึ่งพาอาศัยกัน คบหากันเหมือนเป็นญาติพี่น้องกัน

อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดในครอบครัว

ครอบครัวของเยาวชนมีพี่ชายเสพยาเสพติดให้โทษ (กัญชา) เคยถูกจับกุมดำเนินคดีและต้องโทษจำคุกมาแล้วหลายครั้ง

พฤติการณ์แห่งคดี

เยาวชนเล่าว่าได้เสพยาบ้ามาประมาณ 3 - 4 เดือน ต่อมาก็เริ่มจำหน่ายยาบ้า ราคาเม็ดละ 120 บาท วันเกิดเหตุเยาวชนอ้างว่าขณะนอนหลับอยู่ตอนกลางวันเจ้าพนักงานตำรวจเข้ามาจับกุมค้นพบยาบ้าในกระเป๋ากางเกงของจำเลยจึงถูกจับกุมมาดำเนินคดีนี้ ศาลมีคำพิพากษาให้จำคุกเป็นเวลา 1 ปี

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

ครอบครัวของเยาวชนไม่ได้ยอมรับวัฒนธรรมรองในการกระทำผิดของเยาวชนและพี่ชายของเยาวชน แต่เนื่องจากเยาวชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี บิดาไม่มีเวลาดูแลเพราะฐานะทางบ้านยากจน มารดาไม่สามารถว่ากล่าวตักเตือนเยาวชนได้ เพราะเยาวชนไม่เชื่อฟังและคบเพื่อนไม่ดีจึงนำไปสู่การกระทำผิด

ข้อสังเกตของผู้สัมภาษณ์

มารดาพูดไทยไม่ค่อยได้ การสัมภาษณ์ต้องใช้ล่าม มารดาเป็นคนอารมณ์ดี พูดตรงไปตรงมา มีความห่วงใยเยาวชนต้องการให้เป็นคนดี

กรณีศึกษาที่ 8 ปล้นทรัพย์เป็นอาชีพ : จีน เขตธนบุรี

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศชาย อายุ 16 ปี เรียนจบชั้น ม.3 ยังเป็นโสด ถูกจับกุมดำเนินคดีในข้อหา ปล้นทรัพย์ ศาลมีคำพิพากษาให้ฝึกอบรมเป็นเวลา 1 ปี มีเชื้อสายไทยจีน รูปร่างหน้าตา ไม่แตกต่างจากคนไทยทั่วไป บิดาและมารดาเกิดที่กรุงเทพมหานคร ไม่เคยอพยพย้ายถิ่น บิดา เป็นคนไทย ต่อมาได้เลิกร้างกับมารดาซึ่งเป็นคนจีนอายุ 47 ปี

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวนคนในบ้าน 6 คน มารดาเป็นผู้มีอิทธิพลที่สุดในบ้าน เพราะเป็นทั้งบิดาและมารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเยาวชนเพียงคนเดียว เมื่อมีปัญหาเยาวชนจะไม่ปรึกษาใคร

มารดามีความรู้สึกต่อครอบครัวว่าแออัด คับแคบไม่มีระเบียบ เลี้ยงเด็กไม่ได้ตั้งใจ เพราะว่ากล่าวสั่งสอนก็ไม่เชื่อฟัง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

บิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป แต่ไม่ได้รับผิดชอบครอบครัวเพราะเลิกร้างกับมารดา มารดาประกอบอาชีพค้าขายโก่ทอดหาเลี้ยงครอบครัวตามลำพัง พี่น้องของเยาวชนก็ได้ประกอบอาชีพใด รายได้ของครอบครัวประมาณเดือนละ 6,001 - 10,000 บาท และมีรายจ่ายพอกๆ กับรายได้ มีหนี้สินมากกว่า 20,000 บาท

ลักษณะบ้านเป็นบ้านไม้สองชั้น ค่อนข้างเก่า ไม่มีระเบียบ เป็นบ้านเช่าเช่า ต้องต่อสัญญา 3 ปีต่อครั้ง มีสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านเช่น ตู้เย็น ทีวี เครื่องซักผ้า เป็นต้น สภาพบ้านพอกๆ กันกับละแวกใกล้เคียง

วัฒนธรรมรองไในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน การเป็นอยู่แบบง่าย ๆ รับประทานอาหารไทย การนอนก็ปล่อยตามสบาย บางคนนอนตื่นสายไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน เพราะไม่มีงานทำ ตกงาน

และบางคนยังเรียนหนังสือ สำหรับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวปรากฏว่ามารดาไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตร เพราะต้องประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวเพียงคนเดียว ปล่อยให้บุตรอยู่กับตามอัยยาศัย ให้ช่วยเหลือตนเอง ทำผิดก็ว่ากล่าวตักเตือน

ส่วนการกล่อมเกลாத่างจริยธรรม พบว่ามีการทำบุญใส่บาตรบ้าง การทำบุญส่วนมากจะไปทำที่ต่างจังหวัด และมีการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่บ้านมีพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 9 บูชาบ้างเป็นบางวัน มารดาจะถวายข้าวพระทุกวันก่อนออกไปขายของ

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

ปู่และย่าเป็นคนไทย ตาและยายเป็นคนจีนมาจากประเทศจีน อย่างไรก็ตาม การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ สำหรับครอบครัวนี้ ปรากฏว่าไม่มีเอกลักษณ์ความเป็นคนจีนหลงเหลืออยู่มากนัก ทั้งการแต่งกายหรือภาษาที่ใช้พูดกัน มีแต่มารดาที่พูดภาษาจีนได้

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมชมรมของกลุ่มชาติพันธุ์จะเข้าร่วมบ้างเป็นบางครั้งแต่น้อยมากเนื่องจากต้องขายทุกวัน และกลุ่มเพื่อนสนิทก็เป็นคนไทย

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเยาวชนพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นย่านการค้ามีร้านค้าตลอดเส้นทางเข้าบ้าน เป็นซอยทางเดินแคบ ๆ สองฝั่งเป็นบ้านแถวใช้ค้าขาย

การคมนาคม สะดวกมีรถประจำทางผ่านหลายสายจากถนนใหญ่ก็เดินเข้าบ้านได้ ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ของชุมชนที่สังเกตเห็น ไม่มีลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมที่มองเห็นชัดเจน เพราะอยู่ใกล้กับสถานีรถไฟวงเวียนใหญ่ และตลาดวงเวียนใหญ่

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน มารดาและเยาวชนจะเป็นที่รู้จักกันในหมู่เพื่อนบ้าน และมีความสัมพันธ์กันดีไม่มีปัญหาขัดแย้งกัน

อิทธิพลของพฤติกรรมการกระทำผิดในครอบครัว

บุคคลในครอบครัวของเยาวชนไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดมีประวัติการกระทำผิด

พฤติการณ์แห่งคดี

ในวันเกิดเหตุ เวลาประมาณ 17.00 นาฬิกา เยาวชนร่วมกับเพื่อนอีก 2 คน ใช้มิดเป็นอาวุธจี้ชิงทรัพย์ผู้เสียหาย ให้ผู้เสียหายถอดสร้อยคอทองคำหนัก 3 บาท และต่างหูอีก 1 ช้าง ให้เยาวชน หากไม่ให้ก็ขู่ว่าจะแทงผู้เสียหาย จนผู้เสียหายยอมถอดให้ แล้วเยาวชนก็หลบหนีไปซื้อยาบ้ามาเสพที่บ้าน หลังจากนั้นก็ออกไปหาเหยื่อ เพื่อจะจี้ชิงทรัพย์อีกก็พบกับผู้เสียหายซึ่งนำพวกมา 10 กว่าคน และได้ต่อสู้กัน จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมาพบก็จับกุมเยาวชนมาดำเนินคดีนี้

เยาวชนให้สัมภาษณ์ว่าได้จี้ทรัพย์มานับครั้งไม่ถ้วนในหลายท้องที่ทั้งกรุงเทพมหานครและพระประแดง เมื่อได้เงินมาก็นำไปซื้อยาบ้ามาเสพแล้วนำเงินไปเที่ยวเตร่จนกระทั่งถูกจับกุมดำเนินคดีนี้เป็นครั้งแรก

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

มารดาให้ถ้อยคำว่ายาวชนหาเงินเก่งเป็นที่รักใคร่ของนายจ้าง โดยมารดาอ้างว่าไม่ทราบมาก่อนว่ายาวชนหาเงินมาได้จากการกระทำผิด ไม่ได้มาจากการประกอบอาชีพสุจริต

ข้อสังเกตของผู้สัมภาษณ์

มารดาเป็นคนที่มื่ออารมณ์มันคงดี มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความอดทนดี ท้อใจบ้างบางครั้งเนื่องจากต้องรับผิดชอบครอบครัวเพียงคนเดียว มารดาพยายามที่จะสั่งสอนให้เยาวชนเป็นคนดี เมื่อผิดก็ลงโทษแต่มารดาก็ไม่มีเวลาที่จะดูและเยาวชนได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรณีศึกษาที่ 9 ลักทรัพย์ในตู้บริจาค : ลาว
ใต้สะพาน ชุมชนโกบ้อ เขตธนบุรี

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศชาย อายุ 9 ปี ถูกจับกุมขณะเรียนอยู่ชั้น ป.2 ถูกจับกุมดำเนินคดีข้อหาลักทรัพย์ (ลักเงินในตู้บริจาคของวัด) ศาลพิพากษาให้ฝึกอบรมชั้นต่ำ 2 ปี ชั้นสูง 3 ปี

มีเชื้อสายลาว รูปร่างหน้าตาไม่แตกต่างจากรูปร่างลักษณะของเด็กและเยาวชนไทย ตาข้างขวาพิการ บิดาเด็กอพยพย้ายถิ่นมาจากจังหวัดนครราชสีมา ส่วนมารดาไม่ทราบ สำหรับผู้ปกครองอพยพย้ายถิ่นมาจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บิดา (ลาว)ถึงแก่กรรม มารดา (ลาว) แต่งงานใหม่เลยไปอยู่กับสามีใหม่ทิ้งให้เด็กอาศัยอยู่กับป้า

สถานภาพทางเศรษฐกิจและครอบครัว

ผู้ปกครองไม่ได้ประกอบอาชีพใดเป็นแม่บ้าน มีรายได้ของครอบครัวประมาณ 6,001 - 10,000 บาท และมีรายจ่ายพอๆกัน มีหนี้สินประมาณ 4,000 บาท ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจน

ลักษณะบ้าน เป็นห้องกันด้วยสังกะสี ปลูกอยู่ใต้สะพาน สภาพบ้านค่อนข้างเก่า และทรุดโทรมสภาพเดียวกับบ้านใกล้เคียง ความเป็นเจ้าของบ้านเป็นของผู้ปกครองแต่ปลูกอยู่ในที่สาธารณะใต้สะพาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียง โทรทัศน์และพัดลม

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวเดี่ยว มีจำนวนคนในบ้าน 10 คน ขณะอยู่กับมารดา มารดาจะมีอิทธิพลกับเด็กมากที่สุด ถ้ามีปัญหาจะปรึกษามารดา เด็กเป็นบุตรคนโตในจำนวนบุตรทั้งหมด 3 คน เมื่อบิดาเด็กถึงแก่กรรม มารดาก็มีสามีใหม่และไปอยู่กับสามีใหม่ ทิ้งให้เด็กอยู่กับป้า ส่วนน้องอีก 2 คน ก็หายสาบสูญไป ความสัมพันธ์ในครอบครัวห่างเหินกัน เด็กไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง

เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อครอบครัวขณะอยู่กับมารดา ต่อมามารดามีสามีใหม่แล้วทิ้งเด็กไป ความสัมพันธ์ในครอบครัวก็ห่างเหินกัน เด็กถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการดูแล ภายในบ้านไม่มีความเป็นระเบียบ

วัฒนธรรมรอบในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการกินผู้ปกครองจะเป็นคนเตรียมอาหารไว้ให้ ใครจะรับประทานเมื่อใดก็ได้ แต่เด็กจะหารับประทานเอง การนอนจะนอนรวมอยู่ในบ้าน โดยเอาผ้ากันไว้เป็นส่วนๆ เด็กจะนอนนอกบ้านเพราะบ้านจะคับแคบและมีคนพักอาศัยอยู่มาก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ปรากฏว่ามารดาไม่ได้เอาใจใส่ดูแลทั้งเด็กไว้ตามลำพังกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองก็ฐานะยากจนจึงไม่มีเวลาที่จะคอยอบรมสั่งสอนเด็ก ปลดปล่อยเด็กให้อยู่ตามยถากรรม

การกล่อมเกลாதองจริยธรรม ผู้ปกครองให้สัมภาษณ์ว่าถ้ามีโอกาสผู้ปกครองก็ไปวัดทำบุญบ้าง การใส่บาตรไม่ได้ใส่เพราะฐานะยากจน อย่างไรก็ตามการเคารพบูชาสัญลักษณ์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของครอบครัวที่อยู่ใต้สะพานปรากฏว่าในห้องมีหิ้งพระบูชา มีพระพุทธรูป 1 องค์ นอกจากนี้ไม่ได้นับถืออะไรเป็นพิเศษ

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

ปู่ ย่า ตา ยาย ของเด็กสืบเชื้อสายมาจากชาวลาว โดยปู่และย่าของเด็กเคยอยู่จังหวัดนครราชสีมา แต่ตาและยายไม่ทราบว่าเกิดที่ใด เพราะยากจนมากห้วงแต่เรื่องปากท้อง การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

- การแต่งกาย เหมือนคนไทยทั่วไปไปไม่มีความแตกต่าง
- วิถีประชา มีความเป็นอยู่ในบ้านและการตกแต่งบ้านแบบคนไทยทั่วไป บ้านมีขนาดเล็กและแออัดมากจึงไม่มีการตกแต่งใดๆ
- ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน ครอบครัวของเด็กใช้ภาษาไทยในการอ่าน เขียน พูด และสื่อสารกันในบ้านและระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน

ส่วนความขัดแย้งระหว่างเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กับเอกลักษณ์ของไทย ปรากฏว่า ไม่เหลือเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์หลงเหลืออยู่แล้วจึงไม่มีความขัดแย้งใดๆ

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

ครอบครัวเยาวชนต้องหาเช่ากินค่า มีความยากลำบากในการดำรงชีพเกินกว่าจะคำนึงถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี และแบบแผนในการดำเนินชีวิตใดๆ

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเด็กพักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน ละแวกที่อยู่อาศัยเป็นแหล่งชุมชนแออัด ปลุกห้องพักอยู่ใต้สะพาน ถนนสกปรกมีขยะและวางสิ่งของกองไว้เกลื่อนกลาด มีฝุ่นมาก อยู่ในแหล่งยาเสพติดให้โทษและมีการเล่นการพนัน

การคมนาคม สะดวก ออกจากห้องที่เป็นบ้านพักก็ถึงถนนใหญ่ รถประจำทางผ่านหลายสาย

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อของชุมชนที่สังเกต มีการตั้งหิ้งบูชาพระ แต่บริเวณชุมชนตั้งอยู่ใต้สะพานจึงไม่มีลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมอื่นใด

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน ครอบครัวเด็กเป็นที่รู้จักกันดีในชุมชนรวมทั้ง
ตัวเด็ก ไม่มีปัญหาใดๆกับเพื่อนบ้าน

อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดในครอบครัว

ผู้ให้สัมภาษณ์แจ้งว่าบิดาของเด็กเคยถูกจับฐานความผิดลักทรัพย์ มารดาก็เคยถูก
จับฐานจำหน่ายยาบ้า แต่จำรายละเอียดไม่ได้ แต่ที่เด็กกระทำผิดน่าจะมาจากขาดคนอบรม
เลี้ยงดูและเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี มีพฤติกรรมเหมือนเด็กเร่ร่อนต้องหาเลี้ยงตัวเอง
โดยรับจ้างเช็ดกระจกกระถนยนต์ตามสี่แยกไฟแดง ต่อมาไปดมกาวและลักขโมย

พฤติการณ์แห่งคดี

วันเกิดเหตุเยาวชนร่วมกับเพื่อนอีก 8 คน ได้ขึ้นไปบนกุฏิวัดและลักขโมยเงินที่มี
คนทำบุญใส่ไว้ในตู้รับบริจาคไป 4,000 บาท ต่อมาจึงถูกจับกุมดำเนินคดีครั้งนี้เป็นครั้งแรก

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

เด็กถูกทอดทิ้ง บิดาถึงแก่กรรม มารดาไปมีสามีใหม่แล้วทิ้งเด็กไว้กับผู้ปกครอง
ซึ่งไม่ได้สนใจที่จะอบรมเลี้ยงดูเด็ก เด็กต้องเร่ร่อนหาเลี้ยงตัวเองตั้งแต่เด็ก ขาดการชี้แนะ
ทางที่ถูกต้องจากผู้ใหญ่ เป็นเหตุให้เด็กกระทำผิดขึ้น

ศูนย์วิจัยที่ปรึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาที่ 10 สุดดมกาว : พม่า/จีน
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

ภูมิหลังส่วนบุคคล

เพศชาย อายุ 17 ปี จบชั้น ป.1 ยังเป็นโสด ถูกจับกุมดำเนินคดีฐานความผิด
สุดดมสาระเหย ศาลพิพากษาจำคุก 6 เดือน รูปร่างหน้าตาดี มีลักษณะแบบคนจีน บิดา
อพยพมาจากอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ส่วนมารดาอพยพมาจากจังหวัดสิงห์บุรี

บิดาเป็นคนพม่า อายุ 44 ปี มารดามีเชื้อสายจีน บิดาประกอบอาชีพเป็น
พนักงานบริษัท ส่วนมารดาประกอบอาชีพค้าขายก๋วยเตี๋ยว

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

รายได้ของครอบครัวรวมกันประมาณเดือนละ 6,001 – 10,000 บาท มีรายจ่ายพอๆกับรายได้ มีหนี้สินประมาณ 3,000 บาท ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวพอมีพอใช้ ลักษณะบ้าน เป็นทาวเฮ้าส์ชั้นเดียว ซึ่งเป็นบ้านของการเคหะ สภาพบ้านกลางเก่า กลางใหม่ เป็นบ้านเช่า เสียค่าเช่ารวมค่าน้ำค่าไฟประมาณ 3,000 บาท ต่อเดือน มีสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านเช่น ทีวี วิทยุ ตู้เย็น พัดลม เครื่องซักผ้า เป็นต้น

ลักษณะครอบครัว

เป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวนคนในบ้าน 4 คน พ่อจะเป็นผู้ถืออิทธิพลมากที่สุดในบ้าน เวลามีปัญหาเยาวชนจะปรึกษากับน้องสาวในทุกเรื่อง เยาวชนเป็นบุตรคนโตในจำนวนบุตรทั้งหมด 2 คน ของบิดามารดา บิดามารดารักบุตรเท่าๆกัน ภายในครอบครัวบิดามารดารักใคร่กลมเกลียวกันดี ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเยาวชนนั้น บิดามารดาจะบังคับควบคุมเยาวชนมาก กับพี่น้องรักใคร่กันดี

เยาวชนมีความรู้สึกที่ดีต่อครอบครัว ส่วนบิดามีความรู้สึกว่าครอบครัวไม่มีระเบียบและเลี้ยงลูกไม่ได้ตั้งใจ การใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง เกณฑ์การให้รางวัลหรือลงโทษส่วนใหญ่คงที่ และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวดี

วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู

ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีลักษณะการใช้ชีวิตในครอบครัวเช่นเดียวกับคนไทย รับประทานอาหารร่วมกัน เข้านอนประมาณ 2 ทุ่ม ผู้ใหญ่จะทำงานลูกก็จะสนับสนุนให้เรียนหนังสือ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว บิดามารดาพยายามสั่งสอนให้เป็นคนดี แต่จะเข้มงวดกวดขันมาก

ส่วนการกล่อมเกลாத่างจริยธรรม มีการยึดมั่นในศาสนา ด้วยการไปทำบุญที่วัดเป็นบางครั้ง แต่จะใส่บาตรสัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง และมีการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนา และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยที่บ้านมีพระพุทธรูปบูชาและพระบรมรูปรัชกาลที่ 5 วางไว้บนหิ้งพระไว้กราบไหว้สักการะ

ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

เยาวชนสืบเชื้อสายจากปู่ซึ่งเป็นชาวพม่า ย่าเป็นจีน ตาเป็นคนจีน ยายเป็นคนไทย เยาวชนจึงมีบิดาเป็นพม่าป็นจีน มารดาเป็นไทยจีน เด็กจึงค่อนข้างไปทางพม่าป็นจีน เช่นเดียวกับ

บิดาซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว โดยปู่ย่าเกิดที่จังหวัดเชียงราย ตา และยายเกิดที่จังหวัดสิงห์บุรี

การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

- การแต่งกาย เหมือนคนไทยทั่วไปไม่มีความแตกต่าง
- วิถีประชา ใช้ชีวิตเหมือนคนไทยทั่วไป
- ภาษาที่ใช้สื่อสารกัน ครอบครัวของเขาวชนใช้ภาษาไทย ในการอ่าน เขียน พุด และสื่อสารกันภายในบ้าน รวมทั้งให้ลูกหลานเรียนในโรงเรียนไทย

ความขัดแย้งระหว่างเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กับเอกลักษณ์ของไทยสำหรับ ครอบครัวนี้ไม่ปรากฏความขัดแย้งใดๆ เนื่องจากมีความผสมผสานจนเป็นคนไทยแล้ว

ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมของกลุ่มชาติพันธุ์ ห้างเหินจากกลุ่มพม่า จะไปมาหาสู่กันภายในกลุ่มญาติที่นั่นเท่านั้น ส่วน การแต่งงานกันภายในและระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ไม่เลือกจะแต่งงานกับกลุ่มชาติพันธุ์ไหนก็ได้ ไม่เคร่งครัด

สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเขาวชนที่พักอาศัย

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านพักอาศัยของการเคหะ บ้านจะปลูกเป็นหลังติดต่อกัน มีทั้งเจ้าของอาศัยอยู่เองและให้เช่า มีโรงเรียนภายในหมู่บ้าน สภาพแวดล้อมดีพอสมควร

การคมนาคม สะดวก รถเข้าถึงบ้านได้

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อของชุมชนที่สังเกตเห็นไม่มีปรากฏ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีการใส่บาตรหน้าบ้าน ไม่มีการนับถืออย่างอื่น

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน ครอบครัวเขาวชนรู้จักกันดีกับบุคคลในชุมชนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี ไม่มีความขัดแย้งกัน

อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดในครอบครัว

ในครอบครัวของเขาวชนไม่มีใครเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาก่อน บิดามารดาเขาวชนเข้มงวด กวดขันมากทำให้เขาวชนไปคบเพื่อนนอกบ้านจึงไปทดลองเสพยาเฮโรอีน ยาบ้า และสูดดมสารระเหย จนถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้วหลายครั้ง

พฤติการณ์แห่งคดี

ในวันเกิดเหตุเวลากลางคืน เยาวชนสุดดมสารระเหย (ก๊าว3K) ร่วมกับเพื่อน บริเวณห้องสนามหลวง จึงถูกจับกุมมาดำเนินคดีนี้

การยอมรับวัฒนธรรมรองการกระทำผิดในครอบครัว

เยาวชนเป็นบุตรคนโต อยู่ในครอบครัวซึ่งเข้มงวดกวดขันมากเกินไป ทำให้เยาวชนออกจากบ้านไปคบเพื่อน จึงถูกชักจูงไปเสพยาเสพติดให้โทษทั้งเฮโรอีน ยาบ้า และสุดดมสารระเหยจนเสพติดในที่สุด

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูล

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด : จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ประการหนึ่ง เพื่อศึกษาครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆที่เป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมชาวกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการติดตามไปสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ณ บ้านพักอาศัย จำนวน 69 ราย ประกอบการศึกษาข้อมูลเยาวชนใน 69 ครอบครัว และข้อมูลเยาวชนในภาพรวม พบว่า เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีประเด็นที่น่าสนใจศึกษาวิเคราะห์ และอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ลักษณะทางสรีระกับการรับรู้สถานภาพความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาและผู้ปกครองทำให้เห็นภาพของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิดได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ในชั้นของบิดามารดามีรูปร่างลักษณะที่สื่อแสดงถึงความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อย่างชัดเจน เช่น มารดาเขมร:ผิวคล้ำสองสี จมูกแบน หน้าสั้น มารดาเนปาล:ผิวขาวเหลือง รูปร่างยาว ตาโต คิ้วดกดำ ผมยาว แบบสาวแขก มารดาจีน:ผิวขาวเหลือง ร้างเล็ก ตาชั้นเดียว พุดสำเนียงไทยปนจีน ฯลฯ และแม้ว่าจะมีรูปร่างลักษณะที่สื่อแสดงถึงความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ชัดเจนกว่ารูปร่างลักษณะของเยาวชนก็ตาม แต่ในเรื่องของการรับรู้สถานภาพของความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ หรือความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมชาวทมิฬแล้ว ปรากฏว่า บิดามารดาและผู้ปกครองส่วนใหญ่ต่างก็ไม่มีรู้สึกแตกต่างจากคนไทยอื่นๆ ทั้งได้ถ่ายทอดทัศนคติในเรื่องนี้แก่บรรดาสมาชิกครอบครัว ทำให้เยาวชนเองก็ไม่มีรู้สึกเหลื่อมล้ำหรือแตกต่างจากเยาวชนไทยทั่วไปด้วยเช่นกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการดำรงชีพอยู่ในสังคมชาวทมิฬที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้มิได้ก่อให้เกิดความรู้สึกเหลื่อมล้ำ หรือแปลกแยกแก่ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ แต่อย่างใด หรือถึงแม้ว่าบางครอบครัวจะรับรู้ถึงความเป็นชนกลุ่มน้อยของตนแต่ก็ไม่ถูกปฏิเสธจากสังคมไทย ซึ่งในเรื่องนี้นอกจากจะอธิบายถึงความรู้สึกของครอบครัวกลุ่มชาติพันธุ์ที่สมาชิกมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมไทยต่อสังคมไทยแล้วยังสามารถช่วยสะท้อนและอธิบายลักษณะความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

ธรรมของชาวไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากเปิดโอกาสให้ผู้คนต่างเชื้อชาติเผ่าพันธุ์มาตั้งหลักปักฐานและดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางความแตกต่างได้โดยเขาไม่รู้สึกถึงความเหลื่อมล้ำ หรือความแตกต่างใดๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ความพยายามในการจำแนก “กลุ่มชาติพันธุ์” ในกลุ่มผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน คือ เด็กและเยาวชนกระทำผิดและครอบครัวนี้ เป็นเรื่องใหม่ ของสังคมไทยที่นักวิชาการพยายามใช้แนวคิด และนิยามของวิทยาการสมัยใหม่ในการแจกแจงปรากฏการณ์ที่ไม่เด่นชัดในสังคมไทยก็เป็นได้

2. ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิดทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในบริบทของสังคมไทย

2.1 ภูมิลำเนาและการย้ายถิ่น

ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่พักอาศัยในกทม. ตั้งแต่แรกเกิดมีบางส่วนที่อพยพย้ายถิ่นมาจากต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนภาคอีสานที่อพยพย้ายถิ่นเข้าเมืองหลวงเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในเมืองที่สมบูรณ์กว่าเช่นเดียวกับลักษณะทางประชากรและการย้ายถิ่นที่เกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลก (ตารางที่ 4)

ผลการวิจัยครั้งนี้แย้งกับรายงานที่สหประชาชาติได้รับจากบรรดาประเทศกำลังพัฒนาหลายแห่ง เมื่อปี ค.ศ.1973 คือประมาณ 26 ปีมาแล้ว ซึ่งได้อ้างถึงในบทที่ 2 ของงานวิจัยนี้แล้วว่า “อาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศเหล่านั้นมีจำนวนสูงขึ้นมาก อันเนื่องมาจากการย้ายถิ่นฐานในกลุ่มคนวัยหนุ่มสาว และแนวโน้มของวัยรุ่นในชนบทที่เข้ามาแสวงหาความแปลกใหม่ในเมืองที่มักจะลงเอยด้วยการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้น ดังเช่น ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกากลาง ศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนเหล่านั้นส่วนใหญ่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินด้วยการลักขโมยเล็กๆ น้อยๆ ล้วงกระเป๋า และลักขโมยรถยนต์ ซึ่งในบรรดาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินนี้ ปรากฏว่าร้อยละ 25.9 มีบิดา และร้อยละ 27 มีมารดาที่เกิดในเมืองนั้นคือเด็กที่เหลื่อมมีบิดามารดาอยู่ในชนบทและมีการอพยพย้ายถิ่นมา หรือตัวเองอพยพย้ายถิ่นมาแสวงหาช่องทางทำมาหากินในเมือง” เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าบิดามารดาของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ กว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.12 ของบิดา และร้อยละ 54.27 ของมารดา) เกิดที่ กทม. ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า เมื่อประมาณ 25 ปีที่แล้วไทยก็เป็นประเทศกำลังพัฒนาประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาการอพยพย้ายถิ่น ทั้งจากคนไทยในภูมิภาคและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่นกัน ในรุ่นปู่ย่าตายาย แต่นับเนื่องถึงปัจจุบันผู้คนเหล่านั้นได้แต่งงานมีครอบครัวและให้กำเนิดลูกหลานที่กลายเป็นชาวกทม.ตั้งแต่แรกเกิดเกือบหมดแล้ว การวิจัยครั้งนี้จึงพบสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพที่สังคมเมืองหลวงของประเทศกำลังพัฒนาเคยประสบเมื่อ 25 ปีที่แล้ว คือครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นชาวกทม. โดยกำเนิด

2.2 ลักษณะครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ

จากการศึกษาครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดรวมทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) มีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันโดยเฉลี่ยเพียง 3.16 คน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยโครงการศึกษาครอบครัวไทยที่สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการสำรวจไว้เมื่อ พ.ศ. 2537 พบว่า หญิงไทยมีจำนวนบุตรเฉลี่ยลดลงจาก 6 คน เมื่อ 30 ปีที่แล้ว มาเป็น 2 คนในปัจจุบัน ขนาดของครอบครัวจึงเล็กลง จากจำนวนสมาชิกเฉลี่ย 4.3 คนในปี พ.ศ. 2534 ลดลงเหลือเพียงครอบครัวละ 3.7 คนในปี พ.ศ. 2537

นอกจากนี้อาจเป็นไปได้ว่า ครอบครัวขยายที่มีเครือญาติอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันหรือในรั้วบ้านเดียวกัน จะสามารถช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำ อบรมสั่งสอน และเป็นหูเป็นตา ช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของบุตรหลานที่อยู่ในวัยเด็กและวัยรุ่นได้มากกว่าครอบครัวเดี่ยว ทำให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยวมีอัตราส่วนการกระทำผิดสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวขยาย

2.3 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดมีลักษณะหลากหลายคือมีทั้งที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 38.84) หย่าร้างหรือเลิกร้างกัน (ร้อยละ 35.27) และบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (ร้อยละ 20.98) เมื่ออยู่ด้วยกันก็มักจะมีการทะเลาะเบาะแว้งและทุบตีทำร้ายร่างกายกันเสมอๆ ในบ้านปรากฏว่ามารดาเป็นผู้มีอิทธิพลต่อเยาวชนมากกว่าคนอื่น ๆ ส่วนใหญ่เยาวชนเป็นบุตรคนสุดท้องซึ่งทั้งบิดามารดาต่างรักใคร่ห่วงใย และเยาวชนก็รักใคร่สนิทสนมกับพี่น้องอย่างดี เมื่อมีปัญหาเยาวชนมักจะปรึกษาปัญหากับญาติพี่น้องและมารดา มากกว่าคนอื่น ๆ แม้แต่บิดาของตน แต่ผู้ปกครองให้สัมภาษณ์ว่าเยาวชนมักจะปรึกษาปัญหาต่างๆกับตนมากกว่าคนอื่น ๆ โดยจะปรึกษาปัญหาทุกเรื่อง เน้นเรื่องเงินทองเป็นสำคัญ

ความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในรายละเอียดมีประเด็นน่าสนใจ ดังนี้

2.3.1 ความรู้สึกของบิดามารดาและเยาวชนที่มีต่อครอบครัว

ส่วนใหญ่บิดามารดามีความคิดเห็นว่า **ตนเลี้ยงเด็กไม่ได้ตั้งใจ** (ร้อยละ 65.20) เนื่องจากเด็กที่ตนอบรมเลี้ยงดูมาตั้งแต่เล็กจนโตกลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนถึงขั้นกระทำผิดกฎหมายของบ้านเมือง ซึ่งสร้างความรู้สึกผิดหวังอย่างยิ่งให้แก่ครอบครัว รองลงมาบิดามารดามีความเห็นที่บ้านไม่ค่อยมีระเบียบ (ร้อยละ 52.2) ทั้งๆ ที่บิดามารดาเหล่านี้เป็นผู้มีอำนาจในการวางระเบียบกฎเกณฑ์ภายในครอบครัวของตนเองเพื่อให้บุตรหลานและผู้พักอาศัยในบ้านปฏิบัติตาม ซึ่งแสดงว่ากฎ ระเบียบของบ้านที่ผู้มีอำนาจกำหนดไว้นั้นไม่ได้รับการ

ปฏิบัติ หรือบังคับใช้อย่างเคร่งครัดนัก นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกว่ามีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน มีสภาพที่เรียกว่าต่างคนต่างอยู่ และ รู้สึกว่าบ้านแออัดคับแคบ (ร้อยละ 30.4 เท่ากัน) ซึ่งข้อเท็จจริงแล้วครอบครัวของเยาวชนมีสมาชิกโดยเฉลี่ยเพียง 3.16 คน ในทางกายภาพจึงไม่น่าจะแออัดแต่อย่างใด สภาพดังกล่าวจึงเป็นปัญหาในเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดจากสัมพันธภาพของคนในบ้านมีลักษณะเปราะบาง ไม่นั่นคง ต่างคนต่างหลบหนีจากปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว และเมื่ออยู่ด้วยกันก็มีการกระทบกระทั่งทางอารมณ์ ทำร้ายกันจิตใจซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา ในทางกลับกัน เยาวชนส่วนใหญ่รู้สึกว่าไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน (ร้อยละ 34.8) ทั้งๆ ที่บ้านคือแหล่งที่พักพิงอาศัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ แต่ปรากฏว่าผลของวิกฤติสัมพันธภาพในครอบครัวมิได้กระทบต่อเฉพาะคู่อริเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อความรู้สึกของสมาชิกทุกคนรวมทั้งเยาวชนด้วย นอกจากนี้เยาวชนยังรู้สึกว่าบิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้กับตน (ร้อยละ 33.3) และมีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง (ร้อยละ 31.9) ตามลำดับ

2.3.2 การจัดระบบความสัมพันธ์ในครอบครัว

เป็นข้อเท็จจริงที่ว่า ครอบครัวแต่ละครอบครัวจะมีการจัดระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวของตนเอง และกำหนดกฎเกณฑ์ที่ใช้สำหรับบ้านแต่ละหลังแตกต่างกันไป ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดเหล่านี้จัดว่าเป็นครอบครัวที่มีสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกครอบครัวพอสมควร มีการใช้เหตุใช้ผลในการพิจารณาความผิด และมีการระเบียบวินัยภายในครอบครัวเพียงระดับปานกลาง แม้ว่าส่วนใหญ่ทั้งครอบครัวและเยาวชนจะเห็นตรงกันว่าทั้งบิดามารดาและบุตรต่างช่วยกันรับผิดชอบภารกิจภายในบ้าน และมีอิสระในการเลือกตัดสินใจก็ตาม แต่สำหรับเรื่องเกณฑ์การให้รางวัลและการลงโทษต่อพฤติกรรมที่ถูกต้องสมควรกระทำและต่อพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมแล้ว ทั้งครอบครัวให้ความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า ระบบการให้รางวัลและการลงโทษของครอบครัวส่วนใหญ่มีลักษณะไม่คงที่ (ร้อยละ 65.2) ขึ้นกับอารมณ์มากกว่าเหตุผล ทำให้เด็กเกิดความสับสนว่าพฤติกรรมใดควรกระทำ และพฤติกรรมใดไม่ควรกระทำเนื่องจากไม่มีเหตุผลสนับสนุนที่ชัดเจนและคงที่ต่อพฤติกรรมแต่ละลักษณะที่กระทำโดยคนๆ เดียวกัน กระทำต่อสมาชิกคนเดียวกันหรือแต่ละคน และโดยใครคนใดคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเป็นผู้กระทำ

2.4 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่มีบิดามารดาและผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และค้าขายโดยใช้รถเข็น หาบเร่ แผงลอย และเปิดร้านขายของชำที่บ้าน (เท่าที่ใช้บังหน้าซึ่งสามารถระบุได้) มีรายได้ประมาณเดือนละ 3,000-6,000 บาท ฐานะพอมีพอใช้ ไม่มีหนี้สิน มีบ้านพักอาศัยของตนเอง และมีฐานะพอ ๆ กับเพื่อนบ้านละแวกใกล้เคียง

ส่วนจากการสัมภาษณ์เยาวชน ปรากฏว่าครอบครัวที่จำหน่ายยาบ้าจะมีรายได้ ดังนี้

- “เยาวชนซื้อยาบ้าจากชุมชนแออัดคลองเตย ลีด 3 มาจำหน่าย ครั้งละ 5 ถุง ๆ ละ 1,000 เม็ด ราคาถุงละ 6,000 บาท และจ่ายค่าจ้างเด็กถือยาบ้ามาให้เพื่อป้องกันการถูกจับกุมพร้อมของกลางในมือ จำนวน 1,000 บาท จากนั้นนำมาจำหน่ายปลีกที่บ้านราคาเม็ดละ 100-120 บาท”
- “เยาวชนจำหน่ายยาบ้า มานาน 6 ปี แล้ว โดยเยาวชนรับยาบ้ามาราคาเม็ดละ 50 บาท นำไปจำหน่ายเม็ดละ 70 บาท จำหน่ายครั้งละ 20 เม็ด แต่ถ้ามีลูกค้ามาขอแบ่งซื้อ 1 - 2 เม็ด ราคาจำหน่ายจะเป็นเม็ดละ 100 บาท ในแต่ละวันจะจำหน่ายได้ ประมาณ 600 เม็ด”
- “เยาวชนเสพยาบ้า วันละ 7 - 8 เม็ด ต่อมาก็จำหน่าย โดยซื้อครั้งละ 3 ถุง นำไปจำหน่าย 2 ถุง เสพเอง 1 ถุง ซื้อมาจำหน่ายถุงละ 7,000 - 8,000 บาท และจำหน่ายเม็ดละ 80-100 บาท หลังจากจำหน่ายจะเสพวันละ 30 เม็ด”

ภาพลักษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด โดยเฉพาะในคดีที่เกี่ยวกับการจำหน่ายยาเสพติด และ คดีที่เกี่ยวกับการลัก ینگ ชิง ปล้นทรัพย์ ของเยาวชนนั้น จัดว่าเป็นครอบครัวที่มีฐานะพอกินพอใช้ เนื่องจากมีเงินนอกระบบสนับสนุน การดำรงชีพอย่างสบาย ๆ ซึ่งเยาวชนรายหนึ่งให้สัมภาษณ์ว่า “ได้แบ่งเงินที่ได้จากการจำหน่ายยา บ้าให้มารดาไว้ใช้จ่าย ในตอนแรก ๆ มารดาจะดูตัวว่ากล่าว และร้องไห้ แต่ต่อมามารดาก็ยอมรับ สภาพ และนำเงินนั้นไปใช้จ่ายอย่างปรกติ” บางครอบครัวครองตนเกินสมควรแก่ฐานะ และส่วน ใหญ่จัดว่าหลุดพ้นจากสภาพความยากจนมาเผชิญกับความเสี่ยงภัยจากการถูกกุมดำเนินคดีของ เจ้าหน้าที่ตำรวจแทน โดยมีอาชีพสุจริตบังหน้า และใช้อาชีพสุจริตเป็นแหล่งฟอกเงินระดับ ครอบครัว เช่น รับจ้างซักเสื้อผ้า ค้าขายของชำ ฯลฯ เป็นต้น แต่สำหรับสถานภาพทางสังคมของ ครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิดเหล่านี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมละแวกบ้านพักอาศัย และสังคมส่วนรวม เว้นแต่ชุมชนละแวกบ้านพักอาศัยจะมีเพื่อนบ้านที่มีการทำมาหากินทำนอง เดียวกันจึงจะอยู่ร่วมกันต่อไปได้ หรือไม่ครอบครัวก็ต้องย้ายบ้านไปอยู่ที่ใหม่ที่ไม่มีใครรู้จักเพื่อ ฟอกตนเองจากการตราหน้าของสังคมต่อไป

3. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนกระทำผิดของครอบครัว

3.1 มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว

การเกี่ยวข้องกับอบายมุขเป็นเรื่องที่พบเห็นได้ในวิถีชีวิตประจำวันของครอบครัวใน เกือบทุกชนชั้นของสังคม แต่ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดซึ่งส่วนใหญ่มีระดับ การศึกษาเพียงจบชั้น ป.6 และต่ำกว่า มีรายได้เพียงเดือนละประมาณ 3,000-6,000 บาท มี

การเล่นการพนัน ตี๋มสุรา เสพยาเสพติด เที้ยวกลางคิน ฯลฯ ได้ เป็นข้อเท็จจริงที่น่าสนใจยิ่ง โดยการศึกษาวิจัยพบว่า

บิดาของเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่ชอบตี๋มสุรา และเมาสุราอาละวาดเป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีการเสพยาเสพติดชนิดต่าง ๆ เที้ยวเตร่สถานเร็งรมย์ หรือเที้ยวกลางคิน แต่งงานหรืออยู่กินฉันสามักรรยาก่อนวัยอันสมควร คือก่อนอายุ 18 ปี และ เล่นการพนันตามลำดับ

ขณะที่มารดาชอบเล่นการพนันหรือมั่วสุมในวงการเล่นมากที่สุตรวมทั้งมีพฤติกรรมในทางลักเล็กขโมยน้อย และประพฤติดนทำนองชู้สาวหรือประพฤติดิตทางเพศต่อผู้อื่น

ส่วนผู้ปกครองมีบางส่วนที่ตี๋มสุราและเมาสุราอาละวาด เที้ยวเตร่สถานเร็งรมย์ อยู่กินฉันสามักรรยาก่อนวัยอันสมควร และเล่นการพนัน หรือมั่วสุมในวงการเล่น

นอกจากนี้ยังมีบรรดาญาติพี่น้องจำนวนมากทั้งที่เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา และญาติที่พักอาศัยในบ้านเดียวกัน ที่เที้ยวกลางคิน ประพฤติดนเป็นนักเลงเกะกะเกร เสพยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ลักเล็กขโมยน้อย ประพฤติดนทำนองชู้สาวหรือประพฤติดิตทางเพศต่อผู้อื่น รวมทั้งแต่งงานอยู่กินฉันสามักรรยาก่อนวัยอันสมควร

อนึ่ง นอกจากสมาชิกครอบครัวแล้ว ที่บ้านของเยาวชนยังเคยมี หรือเป็นที่พักพิงหรือให้ที่หลบหนีแก่คนกระทำผิดซึ่งหลบมาพักอาศัยอยู่ด้วยทั้งที่เป็นญาติพี่น้องอื่น ๆ และที่มีใช้ญาติพี่น้องของตนอีกด้วย

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดเป็นครอบครัวที่ทั้งบิดาและมารดามีพฤติกรรมคลุกคลีอยู่กับอบายมุข และสิ่งเสพติด อยู่ในเกณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูงต่อระดับมาตรฐานทางศีลธรรม เช่น ตี๋มสุรา เที้ยวเตร่สถานเร็งรมย์เป็นอาจิจน ฯลฯ และบางส่วนก็ล่วงละเมิดบรรทัดฐานสังคมด้วยการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น เล่นการพนัน ประพฤติดนทำนองชู้สาวหรือประพฤติดิตทางเพศต่อผู้อื่น ฯลฯ และบ้างก็ดล่ำลึกถึงชั้นยังชีพอยู่ด้วยการประกอบอาชีพการกรรม หากินจกฉวยประโยชน์จากหยาดเหงื่อแรงงานของสุจริตชน รวมทั้งค้าขายของผิดกฎหมาย เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ จำหน่ายเฮโรอีน ยาบ้า ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งยังได้ถ่ายทอดค่านิยมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนเหล่านี้ให้แก่บรรดาลูกหลานในบ้าน ทำให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้และเลียนแบบการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว กลายเป็นเด็กและเยาวชนกระทำผิดตามบิดามารดาไปด้วย

3.2 รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังจริยธรรม

3.2.1 สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว

การมีอารมณ์ร่วมรับรู้ทุกข์สุขของสมาชิกครอบครัว รวมทั้งมีช่วงเวลาที่ใช้ชีวิตร่วมกันหรือทำกิจกรรมร่วมกันจัดว่าเป็นเรื่องพื้นฐานของครอบครัว ซึ่งครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดจัดว่าเป็นครอบครัวที่มีระบบการสื่อสารทางตรง ไม่ซับซ้อน เมื่อมีปัญหาที่พูดกันตรง ๆ

ไม่ต้องสื่อสารผ่านใครบางคนอันแสดงถึงสัมพันธภาพที่ดีของคนในครอบครัว ซึ่งทั้งบิดามารดา และเยาวชนต่างเห็นตรงกันว่า เรื่องการพูดคุยเพื่อทำความเข้าใจระหว่างกันนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในครอบครัวของตนทำให้บรรยากาศในครอบครัวคลี่คลายลงได้อย่างรวดเร็วไม่อึดอัด อย่างไม่รู้ตัวตาม กรณีที่ครอบครัวเกิดวิกฤติ เช่นสมาชิกคนใดคนหนึ่งกระทำผิด กฎหมายถูกจับกุมดำเนินคดี ติดคุก หรือ ต้องเข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจ อันนำมาซึ่ง ความทุกข์ยาก ความเดือดเนื้อร้อนใจ ความกังวลและความคับข้องใจแก่บรรดาสมาชิกของ ครอบครัว ปรากฏว่าครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดเหล่านี้สามารถช่วยเหลือ ประคับประคองกันจนผ่านพ้นวิกฤติดังกล่าวไปได้ด้วยดี รวมทั้งมีการช่วยกันแก้ปัญหาและความ ชัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้ กรณีนี้ยังทำให้ครอบครัวเกิดอารมณ์ซึ้งร้อนร่วมกันและมี สัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นอันเนื่องมาจากการได้ร่วมกันฝ่าฟันผ่านพ้นวิกฤติการณ์ของครอบครัว ไปได้ แต่ความแน่นแฟ้นที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นการเสริมสร้างพลังความรู้สึกต่อต้านสังคมของ ครอบครัวให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น เพราะความรู้สึกเห็นอกเห็นใจต่อสมาชิกที่ประสบความทุกข์ยาก อันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนกฎหมายบ้านเมือง ยิ่งจะทำให้ครอบครัวเกิดความรู้สึกอกตาคือ กฎหมาย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมายและพัฒนาไปสู่การกระทำพฤติกรรมที่ ต่อต้านกฎระเบียบและบรรทัดฐานของสังคมต่อไป

นอกจากนี้ปรากฏว่าครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่เห็นว่าภายใน ครอบครัวของตนมีการกำหนดกฎ ระเบียบภายในบ้านที่ไม่ค่อยสมเหตุสมผล โดยเฉพาะบิดา มารดาและผู้ปกครองตัวอย่างกว่าครึ่งหนึ่งที่มีความคิดเห็นว่าการกำหนดกฎระเบียบภายในบ้าน ไม่เหมาะสม ทั้ง ๆ ที่ตนเป็นผู้มีอำนาจในบ้านผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมกำหนดกฎระเบียบของบ้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากพบว่า มีเด็กและเยาวชนลูกหลาน หรือผู้ที่อยู่ในความปกครองของตนกระทำผิด กฎหมายและเกิดผลพวงตามมามากมายจึงหวนคิดทบทวนว่าการที่เด็กและเยาวชนเหล่านั้น กระทำผิดอาจเป็นเพราะเงื่อนไขการอบรมสั่งสอนเพื่อสร้างวินัยภายในครอบครัวของตนไม่ เหมาะสมเพียงพอที่จะหล่อหลอมให้เยาวชนเป็นพลเมืองดีของสังคม

การประเมินสัมพันธภาพภายในครอบครัวระหว่างบิดามารดาและผู้ปกครองตัวอย่าง กับเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่มีมุมมองแตกต่างกันที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่งประการหนึ่งคือ เรื่องของการออกคำสั่งภายในบ้าน ซึ่งบิดามารดาและผู้ปกครองตัวอย่างร้อยละ 73.9 เชื่อว่าตน เองสามารถออกคำสั่งและควบคุมเด็กได้อย่างเหมาะสม ขณะที่เด็กเพียงครึ่งหนึ่งเห็นด้วยว่าเป็น เช่นนั้น ส่วนอีกครึ่งหนึ่งไม่เห็นด้วย แสดงว่า คำสั่ง การบังคับ และกฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่กำหนดขึ้น เพื่อใช้บังคับภายในบ้านนั้นมีช่องว่างในการการปฏิบัติหรือในเชิงเหตุผลที่ขัดแย้งกันเอง ซึ่งกรณี ที่กฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่กำหนดนั้นถูกต้องตามบรรทัดฐานสังคม เด็กที่ไม่เห็นด้วยหรือฝ่าฝืน กฎ เกณฑ์เหล่านี้ก็พัฒนาเป็นเด็กและเยาวชนกระทำผิดได้ง่าย แต่หากกฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่ กำหนดในบ้านมีลักษณะที่ขัดหรือแย้งกับกฎระเบียบของสังคมส่วนรวม เด็กซึ่งเรียนรู้กฎ เกณฑ์อย่างหนึ่งจากบ้านที่ขัดหรือแย้งกับกฎเกณฑ์ที่เรียนรู้จากครูที่โรงเรียน และจากสังคม ภายนอก ย่อมเกิดความสับสนขัดแย้งใจต่อผู้ออกคำสั่งควบคุมภายในบ้าน และลำบากใจต่อ

การปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวไปพร้อมกัน ซึ่งจากการศึกษาพบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน โดยเยาวชนที่รู้สึกว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากผู้ใหญ่ที่ออกคำสั่งในลักษณะที่ไม่สมควรและควบคุมดูแลเด็กอย่างไม่เหมาะสมกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์มากกว่าเยาวชนที่รู้สึกว่าผู้ใหญ่ในครอบครัวของตนออกคำสั่งและควบคุมดูแลเด็กอย่างเหมาะสมแล้ว

ในส่วนที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพทางอารมณ์ของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด เป็นเรื่องน่าสนใจเมื่อทุกคนต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ภายในบ้านแห่งนี้พวกเขาไม่ค่อยจะร้องไห้ระบายความทุกข์สู่กัน คือมีสัมพันธภาพทางอารมณ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะเมื่อเกิดอารมณ์เศร้าโศก เสียใจ หรือผิดหวังมาจากเพื่อน โรงเรียน หรือสังคมภายนอก หรือมีความทุกข์ยากเดือดร้อนเกิดขึ้นในบ้าน รวมทั้งภายในบ้านของเยาวชนกระทำผิดมักไม่ค่อยมีการก้าวท้าวเรื่องส่วนตัวกัน คือต่างคนต่างอยู่ค่อนข้างมาก แม้ว่ากรณีที่เกิดวิกฤติในบ้านทุกคนจะสามารถช่วยเหลือประคับประคองกันได้อย่างดีก็ตาม แต่เมื่อคนในบ้านเกิดความทุกข์ยากเดือดร้อน ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดไม่อาจซึมซับ ผูกพันร่วมทุกข์ร่วมสุข และช่วยกันประคับประคอง หรือยื่นหยัดเป็นหลักที่จะแบ่งปันความรู้สึกต่อแก้สิ้นหวังและเพิ่มพลังใจระหว่างกันและกันได้ ซึ่งภาวะดังกล่าวเกิดขึ้นกับทั้งบิดา มารดา ผู้ปกครอง และเยาวชน ในขณะที่บิดามารดาเป็นผู้ใหญ่ควรที่จะแสดงบทบาทปลอบประโลมใจ หรือบทบาทในการรับฟังปัญหาของเด็ก แต่ก็ล้มเหลวที่จะแสดงบทบาทดังกล่าว ทำให้ทุกคนจึงต่างคนต่างต้องต่อสู้กับความทุกข์ยาก ความผิดหวัง และความเศร้าโศกเสียใจในเรื่องต่างๆ ของตน ที่เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยว หรือหันไปพึ่งพาเพื่อนฝูงญาติพี่น้อง รวมทั้งยาเสพติดชนิดต่างๆ และประพฤติดันในทางเสียหายในที่สุด

3.2.2 วิธีการปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมรองของกลุ่ม

“วินัยเริ่มต้นที่บ้าน สอนลูกหลานให้มีระเบียบ” เป็นคำกล่าวที่แสดงให้เห็นความสำคัญของครอบครัวในฐานะเป็นสถาบันหลักของสังคมในการปลูกฝังระเบียบ วินัย และหลักศีลธรรมจรรยาที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับสังคมนั้นๆ ให้แก่บรรดาสมาชิกใหม่ของสังคม นับตั้งแต่การล่วงละเมิดต่อชีวิตร่างกายผู้อื่น ทั้งที่ไม่รู้จักและที่เป็นญาติพี่น้องของตน ทั้งที่มีความรุนแรงเพียงระดับของการทำร้ายร่างกาย ไปจนถึงการฆ่า และฆ่าอย่างทารุณอันเป็นส่วนหนึ่งของความรุนแรงในสังคม การล่วงละเมิดทางเพศ การล่วงละเมิดต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ที่มีไซ้ของตนทั้งที่เจ้าของไม่เห็น และ โดยซึ่งหน้า ซึ่งเป็นเห็นแก่ประโยชน์ตน การทอดทิ้ง หลอกหลวง อันนำมาซึ่งการฉ้อโกงกันในรูปแบบต่างๆ การสร้างนิสัยเกียจคร้าน ละทิ้งงาน ละเลยหน้าที่ ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมมักง่าย ไร้ระเบียบ และเอา راحتเอาเปรียบผู้อื่น ฯลฯ กล่าวได้ว่า สิ่งที่ครอบครัวปลูกฝังลงในจิตใจเด็กผ่านการขัดเกลาด้วยการให้รางวัลและลงโทษตลอดเวลาที่อยู่ในบ้านหรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของบิดามารดาหรือผู้มีอำนาจให้คุณให้โทษย่อมหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพ กรอบ

ทัศนคติ ความคิดเห็น ค่านิยม รวมทั้งเป็นวัฒนธรรมรองลักษณะหนึ่ง ซึ่งหากผลลัพธ์ที่เกิดจากการหล่อหลอมที่บกพร่องผิดพลาดบ่มเพาะจนกลายเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ฝ่าฝืนกฎระเบียบและบรรทัดฐานของสังคมแล้ว เรียกได้ว่า วัฒนธรรมที่ปลูกฝังนั้น เป็น “วัฒนธรรมรองในการกระทำผิด”

จากการศึกษาครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดเกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมรองในการกระทำผิดที่ครอบครัวและกลุ่มได้ร่วมกันให้การขัดเกลา พบว่า ส่วนใหญ่ครอบครัวเหล่านี้ให้ความสำคัญกับเรื่องเพศมากที่สุด กล่าวคือครอบครัวมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 63.77) ใช้วิธีการลงโทษต่อตัวอย่างพฤติกรรมเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อพี่น้องลูก หลานสาว ซึ่งเป็นข้อห้ามที่เหมือนๆ กันในกลุ่มสังคมต่างๆ รวมทั้งในสังคมของเยาวชนกระทำผิดด้วย แต่ครอบครัวอีกส่วนหนึ่งที่เหลือก็ได้เคร่งครัดหรือให้ความสำคัญต่อเรื่องนี้ ส่วนเรื่องที่ครอบครัวกว่าครึ่งหนึ่งจะลงโทษต่อตัวอย่างสมมุติที่หากมีพฤติกรรมกระทำผิดเกิดขึ้นในลำดับรองลงมา คือ พฤติกรรมเสพยาเสพติด และพฤติกรรมขายยาเสพติด ซึ่งพฤติกรรมทั้งสองจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่สังคมส่วนรวมแสดงเจตนาที่จะต่อต้านยาเสพติดในทุกรูปแบบอย่างไรก็ตาม ทั้งๆ ที่ครอบครัวลงโทษต่อพฤติกรรมเหล่านี้ แต่เด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่เป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้กลับกระทำผิดฐานเสพ ครอบครอง และจำหน่ายยาเสพติดทั้งเฮโรอีน และยาบ้ามากที่สุด ถึงร้อยละ 74.6 นอกจากนี้ ครอบครัวส่วนใหญ่จะลงโทษต่อพฤติกรรมลักทรัพย์ หรือหยิบข้าวของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต และพฤติกรรมล่วงละเมิดต่อชีวิตร่างกายผู้อื่น เป็นลำดับรองลงไปตามลำดับ

อย่างไรก็ตามครอบครัวจะใช้วิธีการที่เบากว่าในการอบรมสั่งสอนเยาวชน คือ ใช้วิธีการดู คำ ว่ากล่าว และตักเตือนต่อ 1) พฤติกรรมรังแก ทรมาน หรือฆ่าสัตว์ 2) พฤติกรรมอันเป็นแบบแผนเบื้องต้นในการเข้าสังคม คือ ขอโทษเมื่อทำผิดและขอบคุณเมื่อมีคนช่วยเหลือ 3) พฤติกรรมการใช้วาจาหยาบคายด่าทอกันในกลุ่มพี่น้อง 4) พฤติกรรมทะเลาะเบาะแว้งและทำร้ายร่างกายกันในครอบครัว 5) พฤติกรรมการละทิ้งงาน ละเลยหน้าที่ 6) พฤติกรรมเล่นการพนัน และ 7) พฤติกรรมพุดปด

3.2.3 ระดับจริยธรรมของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด

ทั้งครอบครัวและเยาวชนตอบคำถามตรงกันว่า เมื่อจะกระทำผิดเยาวชนได้นึกถึงคำสอนของบิดามารดา เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้มีอำนาจในการลงโทษมากที่สุด คือมากกว่าคิดถึงตัวอย่างที่ดี พระธรรม คำสอนของปู่ย่าตายาย รวมทั้งความดีงามของตน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พัฒนาการของระดับจริยธรรมของบิดามารดาและเยาวชนกระทำผิดมีพัฒนาการอยู่ในระดับขั้นเดียวกัน ทั้งๆ ที่ฝ่ายหนึ่งมีสถานภาพและบทบาทเป็นผู้ให้การขัดเกลาทางสังคมแก่สมาชิกใหม่ของครอบครัว โดยทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของปีอาเจท์ (Piaget) (อ้างถึงในพรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2538 : 155) แบ่งจริยธรรมบุคคลออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เป็นจริยธรรมระดับใต้อำนาจ (Heteronomous Stage) เกิดขึ้นกับเด็กอายุประมาณ 4-8 ปี โดย

จริยธรรมเด็กขึ้นอยู่กับคุณธรรมของผู้มีอิทธิพลเหนือเขา ค่านิยมตายตัวไม่มีการเปลี่ยนแปลง นอกจากผู้มีอิทธิพลเหนือเขาจะเปลี่ยนแปลง การผิดศีลธรรมตามความเข้าใจของเด็กวัยนี้คือ การที่จะต้องโดนลงโทษจากผู้ใหญ่ พฤติกรรมดี หรือไม่ดีจึงขึ้นกับผู้ที่มีอิทธิพลเหนือเขามาก ส่วนระดับที่ 2 เป็นจริยธรรมระดับจริยธรรมด้วยตนเอง (Autonomous Stage) อายุประมาณ 8 ปีขึ้นไป จริยธรรมของเด็กวัยนี้เกิดจากตัวเด็กเองซึ่งขึ้นอยู่กับการณ์ในตนเอง และเคารพสิทธิผู้อื่น กฎต่างๆ เป็นสิ่งที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์และความเหมาะสม ต่อมาโคลเบอร์ก (L. Kohlberg) สร้างทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมขึ้นเช่นกัน และแบ่งระดับจริยธรรมเป็น 6 โดยเริ่มตั้งแต่ระดับก่อนมีจริยธรรมจนถึงระดับมีศีลธรรมด้วยวิจาร์ณญาณ ซึ่งระดับจริยธรรมขั้นที่ 4 ตามทฤษฎีนี้ คือ ขั้นที่พฤติกรรมจริยธรรมขึ้นอยู่กับผู้มีอิทธิพล (Authorities) เช่นครู ตำรวจ รัฐบาล หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ตั้งไว้ และพยายามปฏิบัติตามบุคคลที่มีอำนาจ และอิทธิพลเหนือกฎเกณฑ์ต่างๆ นั้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น หากจะจัดระดับขั้นทางจริยธรรมของครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิด ทั้งกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชน โดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว พบว่าการที่ครอบครัวนึกถึงตำรวจ และผู้มีอำนาจในการลงโทษเป็นสัญลักษณ์ที่จะยับยั้งชั่งใจมิให้กระทำผิด นั้นจัดว่ายังมีพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับได้ผู้มีอิทธิพลตามทฤษฎีของพีอาร์เจท์ และระดับขั้นที่ 4 คือ พฤติกรรมจริยธรรมขึ้นอยู่กับผู้มีอิทธิพล ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก เท่านั้น และเมื่อเทียบเคียงกับระดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของเยาวชนไทยที่ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ ได้ศึกษาไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2520 เรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย (อ้างถึงในพรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2538 : 161) โดยศึกษาจากนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แนวทฤษฎีของโคลเบอร์ก พบว่า เด็กไทยกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 มากที่สุดประมาณ ร้อยละ 50 เช่นกัน ดังนั้น การที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดของไทยจะมีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ระดับเดียวกับเด็กและเยาวชนทั่วไปในโรงเรียนจึงเป็นเรื่องของพฤติกรรมการขัดเกลาระดับจริยธรรมของสังคมไทยโดยส่วนรวมที่มีต่อเด็กและเยาวชนของสังคมที่ได้ผลไม่แตกต่างกัน แต่กรณีของบิดามารดาและผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนกระทำผิดมีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ขั้นเดียวกับเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่ตนปกครองดูแล และออกคำสั่งควบคุม รวมทั้งขัดเกลาสมาชิกเหล่านี้เข้าสู่สังคมเป็นกรณีที่น่าเป็นตระหนัก ควรแก่การแก้ไขปรับปรุงยิ่ง เนื่องจากแสดงว่า ผู้ใหญ่ในครอบครัวมิได้มีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมที่พัฒนาเติบโตตามวิวัฒนาการที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

3.3 พฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนกระทำผิดได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดของบุคคลที่เป็นตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัวมากกว่าที่ได้จากการสัมภาษณ์ครอบครัว ซึ่งข้อมูลเท่าที่ปรากฏทำให้ทราบว่า ในครอบครัวของเยาวชนมี บิดาร้อยละ 10.7

มารดาร้อยละ 7.6 และญาติพี่น้องใกล้ชิดอีกกว่าร้อยละ 38.4 เคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้ว บางรายปัจจุบันยังต้องโทษจำคุกอยู่ ซึ่งมีทั้งที่กระทำผิดครั้งแรกและกระทำผิดซ้ำหลายครั้ง เช่น บิดารายหนึ่งกระทำผิดซ้ำถึง 7 ครั้ง และเยาวชนสามารถระบุเกี่ยวกับการกระทำผิดและการต้องโทษจำคุกของบรรดาญาติพี่น้องในครอบครัวได้ถึง 3 คน โดยฐานความผิดที่ทุกคนกระทำผิดสูงสุด คือฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ทั้งเสพ ครอบครอง และจำหน่ายเฮโรอีน และยาบ้า

นอกจากนี้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมของครอบครัวกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างบิดาที่กำลังต้องโทษจำคุกหรือเคยต้องโทษจำคุกมาแล้วเกี่ยวกับคดียาเสพติดกับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเยาวชนที่เป็นประชากรครั้งนี้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพฤติกรรมตัวแบบทางจริยธรรม คือบิดามารดา ที่มีต่อบุตร ผ่านทางการเรียนรู้ การเลียนแบบพฤติกรรม และกระบวนการขัดเกลาของครอบครัวมีสูงมาก ดังเช่น กรณีที่บิดาจำหน่ายยาบ้า มารดาก็ไม่อาจอบรมสั่งสอนบุตรไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาบ้าได้อย่างเต็มปากเต็มคำ บิดาเองยังไม่อาจกล่าวตักเตือนบุตรในเรื่องยาเสพติดและอาจรวมถึงการประพฤติดิบบรรทัดฐานสังคมอื่นใดได้ โดยเฉพาะเด็กชายที่ยึดถือบิดาเป็นแบบอย่าง และเลียนแบบบทบาททางเพศของบิดาเพื่อพัฒนาเป็น “ผู้ชาย” ต่อไป ย่อมสับสนระหว่างพฤติกรรมที่ถูกต้องควรกระทำและพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องไม่ควรกระทำของครอบครัว และ ของสังคม

เยาวชนรายหนึ่งให้สัมภาษณ์ว่า “เมื่อพ่อติดคุกคดีจำหน่ายยาบ้า ผมรู้สึกห่างเหินจากพ่อเหมือนอยู่คนละสังคม แต่เมื่อผมตัดสินใจขายยาบ้า จนกระทั่งถูกจับ และ ถูกส่งตัวเข้ารับฝึกอบรมในสถานพินิจ ผมกลับรู้สึกเข้าใจพ่อ และผูกพันใกล้ชิดกับพ่ออีกครั้งหนึ่ง”

แม้ว่าความรักและความผูกพันในครอบครัวเป็นความรู้สึกที่ดี แต่กรณีของเยาวชนรายนี้เมื่อเขาก้าวข้ามขอบเขตของความรู้สึกสับสน การจำแนกถูกผิดและดีชั่วในสิ่งที่บุพการีได้กระทำไปแล้ว เขากลับทำอันตรายต่อสังคมด้วยการละเมิดกฎหมายของสังคมเช่นเดียวกับที่บิดาเขากระทำให้เห็นเป็นตัวอย่างโดยปราศจากความละอายใจต่อไป ดังนั้นครอบครัวที่มีบิดามารดากระทำผิดคือเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม จึงมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้ง (Conflict) ในจิตใจเด็กในลักษณะที่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในสองสิ่งที่พึงปรารถนา (Approach-approach conflict) คือเลือกระหว่าง “สัมพันธ์ภาพในครอบครัวที่มีความรัก ความผูกพันและอบอุ่น” กับ “การคล้อยตามบรรทัดฐานของสังคม” ถ้าเลือกกรณีแรกเยาวชนก็จะค่อย ๆ เรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปด้วยกลายเป็นผู้กระทำผิดเช่นเดียวกับบุพการี แต่ถ้าเลือกกรณีหลังเยาวชนก็จะรู้สึกรังเกียจบุพการีของตน เกิดความคับข้องใจยากแก่การใช้ชีวิตอยู่ในบ้านได้อย่างมีความสุข ขณะที่อ่อนเยาว์ต่อโลกเกินกว่าที่จะก้าวออกจากบ้านไปใช้ชีวิตตามลำพังในสังคม และเมื่อสร้างรอยมลทินครั้งแรกที่เกิดขึ้นกับชีวิตของตนแล้ว การหวนกลับตนเป็นพลเมืองดีอีกครั้งย่อมมีความยากลำบากยิ่ง นอกจากนี้จะมี “กระบวนการขัดเกลาเข้าสู่

สังคมใหม่” (Re-socialization) ที่มีประสิทธิภาพในการขัดเกลาร่างอย่างแท้จริงมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทศนคติ และค่านิยมเหล่านี้ได้อย่างจริงจังและเป็นระบบครบวงจร

3.4 ความรู้สึกของเยาวชนต่อการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่เห็นว่าบิดายังคงเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชน โดยบิดามารดากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.1 มีความคิดเห็นดังกล่าวเช่นเดียวกับเยาวชนร้อยละ 59.4 มีบิดามารดากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20.3 และ เยาวชนร้อยละ 29.7 เท่านั้นที่ระบุว่าบิดาไม่ใช่ตัวอย่างที่ดีของเยาวชน นอกจากนี้ ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามารดาเป็นแบบอย่างที่ดีของตน โดยบิดามารดากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 78.5 มีความคิดเห็นเช่นเดียวกับเยาวชนร้อยละ 76.2 มีเพียงบิดามารดากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 9.2 และเยาวชนร้อยละ 15.9 เท่านั้นที่เห็นว่ามารดาไม่ใช่แบบอย่างที่ดีของเยาวชน โดยข้อมูลของกลุ่มผู้ปกครองก็มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มบิดามารดา ทั้งนี้ ไม่ว่าบิดามารดาจะมีพฤติกรรมเป็นอาชญากร หรือเป็นพลเมืองดีของสังคม ก็ตาม ผลการวิจัยข้อนี้สนับสนุนให้การบรรยายสภาพในข้อ 3.3 ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม

ครอบครัวของเยาวชนเพียงร้อยละ 46.4 ยังมีการติดต่อไปมาหาสู่กันกับกลุ่มชาติพันธุ์ของตนทั้งในรุ่นของบิดามารดาและรุ่นของเยาวชน การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่มยังมีเหลืออยู่บ้างแต่ลดน้อยลงไป โดยแสดงออกในรูปของการจัดกิจกรรม งานประเพณีประจำปีร่วมกัน และเอกลักษณ์ของครอบครัวส่วนใหญ่ในความรู้สึกของเยาวชนและครอบครัวเห็นว่าผสมผสานกันจนกลายเป็นไทยหมดแล้ว ขณะที่บิดามารดาและผู้ปกครองบางส่วนยังเห็นว่าเอกลักษณ์ของครอบครัวส่วนใหญ่ค่อนข้างไปทางชาติพันธุ์ของบิดา และมารดาตามลำดับ นอกจากนี้โดยภาพรวมแล้วครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ยังตั้งหลักปักฐานเกาะกลุ่มอยู่ในแวดวงเพื่อนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ส่วนใหญ่คิดที่อยู่เมืองไทยต่อไป ขณะที่ร้อยละ 2.23 คิดที่จะกลับประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของบรรพบุรุษ นอกจากนี้เพียงร้อยละ 34.38 คิดว่าแนวการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์มีส่วนที่จะยับยั้งการกระทำผิดได้บ้าง

ทั้งนี้ พบว่าการปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่มแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ กล่าวคือ

4.1 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์จีน

การศึกษาวิจัยพบว่า มีความยากลำบากในการจำแนกลักษณะความเป็นคนจีน ออกจากความเป็นคนไทยทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ซึ่งมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบผสมผสานกับความเป็นไทยในระดับเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มชาวจีนที่อยู่ในไทยมีเป็นจำนวนมาก และอยู่เป็นเวลานาน หลายชั่วอายุคน ประกอบกับครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์จีนที่ศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มที่ต้องทำมาหากินด้วยความยากลำบากจึงไม่ได้ธำรงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในครอบครัวแต่อย่างใด การแต่งกายของหญิงรุ่นย่ายายยังคงนุ่งกางเกงแพรจีนแต่รุ่นมารดาแต่งกายโดยนุ่งกางเกงเช่นเดียวกับเพื่อนบ้านคนไทย เยาวชนแต่งกายแบบคนไทยมีการไหว้พระ และบูชาพระบรมรูปรัชกาลที่ 5 ไม่มีการทำพิธีไหว้ในวันตรุษจีน แม้เยาวชนบางคนยังคงใช้แซ่เป็นนามสกุลก็ตาม ในบ้านส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยพูดคุยกัน แต่เยาวชนบางคนก็พูดภาษาจีนได้ด้วยเนื่องจากบิดามารดาสอนให้พูด และมีการใช้ภาษาจีนสื่อสารกันบ้างระหว่างเพื่อนฝูงกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน และในการซื้อของที่ตลาด วิถีชีวิตความเป็นจีนเท่าที่ปรากฏชัดเจนในครอบครัวเหล่านี้ คือ การกินอยู่แบบง่าย ๆ เช่น มีกับข้าวอย่างเดียวกันได้ทั้งวัน ใช้ตะเกียบ การจัดบ้านเรือนไม่ค่อยมีระเบียบ ข้าวของรกรุงรัง ชอบให้ลูกหลานทำมาหากิน มีหัวทางธุรกิจการค้าขาย แม้กระทำผิดเยาวชนยังกระทำผิดฐานจำหน่ายยาบ้าและเฮโรอีนมากกว่ากระทำผิดฐานอื่น ๆ และมากกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในฐานความผิดเดียวกัน

4.2 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิม

ชาวมุสลิมยังคงมีความเหนียวแน่นระหว่างครอบครัวกับกลุ่มชาติพันธุ์สูงมาก มีการติดต่อไปมาหาสู่กัน มีกิจกรรมทางประเพณีร่วมกัน และร่วมกิจกรรมทางศาสนากันบ่อยครั้งในรุ่นบิดามารดาและผู้ปกครอง รวมทั้งยังมีความเคร่งครัดในศาสนาอยู่มากและลดน้อยลงในรุ่นเยาวชน ส่วนการธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่มชาวมุสลิมพบว่า ยังมีหญิงชราในรุ่นย่ายายที่แต่งกายตามแบบหญิงมุสลิมทั้งเวลาอยู่บ้านและออกนอกบ้าน มีการใช้ภาษาในการพูดคุยสื่อสารกันในระหว่างผู้ใหญ่รุ่นใกล้เคียงกัน และเยาวชนกระทำผิดที่สมรสแล้วยังมีการใช้ประเพณีการแต่งงานตามแบบชาวมุสลิมโดยใช้แบบแผนพิธีการที่ไม่เป็นทางการมากนัก เอกลักษณ์ของครอบครัวชาวมุสลิมมีลักษณะแตกต่างกันเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่เยาวชนมีบิดาและมารดาเป็นมุสลิมหรือเยาวชนเป็นบุตรบุญธรรมชาวมุสลิม เป็นกลุ่มที่ยังคงเอกลักษณ์ของชาวมุสลิมมากกว่ากลุ่มที่มีเพียงบิดา หรือ มารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นชาวมุสลิม ซึ่งในกลุ่มหลังมักจะแยกครอบครัวออกไปจากกลุ่มชาติพันธุ์ของตน แต่ทั้งสองกลุ่มต่างก็มีความเห็นว่าแนวทางการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์ตนมีส่วนในการยับยั้งการกระทำผิดได้บ้าง เช่น การห้ามดื่มสุรา และเสพยาเสพติด เป็นต้น และคิดที่จะอยู่เมืองไทยต่อไปไม่คิดที่จะโยกย้ายไปยังประเทศอื่น

4.3 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์มอญ

ยังคงมีความเหนียวแน่นระหว่างครอบครัวชาวมอญกับกลุ่มชาติพันธุ์มอญมากพอสมควร มีการติดต่อไปมาหาสู่กัน มีกิจกรรมทางประเพณีร่วมกัน เช่น การทำบุญตักบาตรในวันสงกรานต์ ส่วนการอ้างเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในครอบครัว พบว่า ครอบครัวเด็กและเยาวชนกระทำผิดชาวมอญยังมีการอ้างขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับวิถีทางการดำเนินชีวิตอย่างเหนียวแน่น แม้จะเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ที่ประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ก็ตาม เช่น หญิงมีการนุ่งผ้าถุงอยู่บ้าน เด็กผู้ชายไว้โกะ คือโกนศีรษะและเหลือผมจุกไว้ด้านหลัง ภายในบ้านมีการตั้งเสาไว้บูชาผีบ้านผีเรือน ห้ามนำตุ๊กตาเข้าบ้าน ฯลฯ เป็นต้น ครอบครัวมอญที่มีบิดาเป็นมอญจะมีความเหนียวแน่นในกลุ่มมากกว่าครอบครัวมอญที่มารดาเป็นมอญ เนื่องจากมอญเชื่อว่าหญิงมอญที่สมรสกับคนอื่นซึ่งมิใช่คนมอญจะขาดจากการเป็นมอญ ส่วนการตั้งครอบครัวยังคงเกาะกลุ่มอยู่ในแวดวงเพื่อนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน และเห็นว่าแนวทางการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์มีส่วนในการยับยั้งการกระทำผิดบ้าง และไม่คิดที่จะอพยพไปยังประเทศอื่น

4.4 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์เนปาล

ชาวเนปาลยังคงมีความเหนียวแน่นระหว่างครอบครัวกับกลุ่มชาติพันธุ์มากพอสมควร มีการติดต่อไปมาหาสู่กัน มีกิจกรรมทางประเพณีร่วมกัน อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยละแวกที่พักอาศัยจะมีรูปปั้นเจ้าแม่อุมาเทวี พระพิฆเนศ พระศิวะ ไว้เพื่อให้ชาวเนปาลที่อาศัยอยู่ในชุมชนไปทำพิธีทางศาสนา บางครั้งจะมีการนำเลือดไปเช่นสังเวศ หรือเมื่อมีพิธีกรรมอื่นๆทางศาสนา คนในชุมชนซึ่งเป็นชาวเนปาลก็จะไปร่วมพิธี ส่วนภายในครอบครัวยังคงมีการเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือมีทั้งพระพุทธรูป รูปเจ้าแม่อุมาเทวี และ พระศิวะตั้งไว้บูชาร่วมกันบนหิ้งติดผนังด้านหนึ่งของห้อง ในการเคารพบูชาทุกครั้งจะมีการท่องคำว่า โอม พระศิวะ... ควบคู่ไปกับกัณฐ์นบถิศาสาสนาพุทธ ไปร่วมทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนาที่วัดทั้งวัดไทยและวัดแขก ถนน สีลม บ้างเป็นครั้งคราว ส่วนชีวิตความเป็นอยู่ภายในบ้านแม้ว่ายากจนแต่จัดบ้านช่องเป็นระเบียบเรียบร้อย รับประทานอาหารไทย ไม่กินเนื้อสัตว์ใหญ่ เช่น วัว ควาย จะกินเนื้อสุกรหรือเป็ดไก่แทน เนื่องจากนับถือสัตว์ใหญ่เป็นบิดามารดา ช่วงถือศีลจะไม่ใช้เครื่องใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น ชันน้ำ ถ้ามีใครผลอนำไปใช้ต้องขอขมาต่อเจ้าแม่อุมาเทวี

4.5 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ

เนื่องจากเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่มีบิดา หรือ มารดาเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ลาว พม่า ฝรั่งเศส และ เยอรมัน ส่วนใหญ่จะมีครอบครัวที่บิดามารดาเล็กร้างหรือหย่าร้างกัน หรือไม่ก็มีฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรม ทำให้เยาวชนพักอาศัยและเติบโตอยู่กับบิดาหรือมารดา หรือผู้ปกครองที่เป็นคนไทยทั้งหมด ซึ่งรูปแบบวิถีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเหล่านี้จะเป็นแบบไทยๆ แทบ

จะไม่ได้รับอิทธิพลในการอบรมเลี้ยงดูตามแบบของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงไม่พบความแตกต่างในครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้แต่อย่างใด

ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ผสมมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่หลากหลายและค่อนข้างบิดา มารดา หรือผู้ปกครองฝ่ายที่มีอิทธิพลในฐานะเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูเยาวชนเป็นสำคัญ

5. รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว

5.1 สภาพแวดล้อมของชุมชนที่ครอบครัวพักอาศัย

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ประสบกับรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอก คือ สังคมชาวกทม. ในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน โดยในเรื่องของการคบหาสมาคมแล้ว พบว่ามีการคบหาสมาคมกับเพื่อนคนไทยมากที่สุด รองลงมาคบเพื่อนทั้งสองลักษณะ และเพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเป็นอันดับรองลงไป เนื่องจากในชีวิตประจำวันจำเป็นต้องพบปะพูดคุย คบหาสมาคม และทำงานร่วมกัน สังคมของคนในกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้จึงเปิดรับมิตรกับคนในสังคมไทยทั่วไปมากกว่าแยกตัวอยู่อย่างโดดเดี่ยว ส่วนแหล่งชุมชนที่พักอาศัยส่วนใหญ่เป็นย่านที่ใช้พักอาศัย และเป็นแหล่งชุมชนแออัด มีเพื่อนบ้านเป็นคนไทยที่พักอาศัยนานแล้วและอพยพย้ายถิ่นมาจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ส่วนใหญ่เป็นชาวอีสาน ละแวกบ้านส่วนใหญ่มีแหล่งมั่วสุมยาเสพติด ซึ่งบางส่วนคือบ้านของเยาวชนเป็นผู้จำหน่ายเอง จึงเป็นแหล่งมั่วสุมเองที่เปิดช่องทางให้คนจรมาซื้อขาย และมีการตั้งวงเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตบริเวณละแวกบ้านพักอาศัย

ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อของชุมชนที่สังเกตเห็นมีลักษณะผสมผสานหลากหลาย เช่น ชุมชนอิสลามจะมีสุเหร่าตั้งเห็นเด่นชัด ชุมชนอื่นๆ มีลักษณะผสมผสาน โดยบางชุมชนมีศาลเจ้าของจีนขนาดใหญ่พอสมควรตั้งอยู่ใกล้ติดติดกันกับศาลพระภูมิ บางชุมชนมีศาลเพียงตาอื่นๆ ตามแต่ความเคารพนับถือที่สืบทอดกันมา เช่น ศาลเจ้าแม่ทับทิมกับทองดีที่อำเภอคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ ที่พบเห็นติดกับบ้านของเยาวชนมอญรายหนึ่ง ศาลเจ้าจีนที่ตั้งอยู่บริเวณชุมชนชาวจีนที่ใช้เช่นไหว้ขอพรและเสริมกำลังใจ รวมทั้งใกล้บ้านของชาวเนปาล ย่านสุขุมวิท 77 มีรูปปั้นเจ้าแม่อุมาเทวี พระพิฆเนศ และพระศิวะอยู่ในชุมชนเพื่อให้ชาวเนปาลที่อาศัยอยู่ในชุมชนไปทำพิธีทางศาสนา โดยบางครั้งนำเลือดสัตว์ไปเป็นเครื่องเซ่นสังเวย เป็นต้น

5.2 ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดทุกกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ยอมรับว่าครอบครัวและเครือญาติของตนได้รับผลกระทบจากการเป็นชนกลุ่มน้อยในไทยในลักษณะแตกต่างกัน

แต่เป็นผลกระทบในระดับที่ไม่รุนแรงจนก่อให้เกิดปัญหาการแตกแยกแบ่งกลุ่มเช่นที่เกิดในสังคมหลายแห่งของโลก

ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยที่เคยประสบ ได้แก่ มีความรู้สึกเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกัน จึงต้องการที่จะยกฐานะและศักดิ์ศรีของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมไทย ต้องอดทนต่อการตั้งฉายา คำเยาะเย้ยถากถางที่คนในสังคมไทยชอบหยิบยกขึ้นเสียดื้อเป็นเรื่องสนุกสนาน เช่น ถูกเรียกว่า คนลาว เจ๊ก ฝรั่งเศส น้ำข้าว เป็นต้น และเคยได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งในกรณีหลังค่อนข้างมีความยากลำบากในการจำแนกว่าการที่ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมนั้นเนื่องจากมีทัศนคติที่แตกต่างกันในเรื่องของชนชั้น รวมทั้งเรื่องของกรกระทำผิดกฎหมายมาเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ หรือ เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่คนไทยเพียงอย่างเดียว เพราะแม้แต่คนไทยด้วยกันเองที่มีชนชั้นแตกต่างกัน หรือที่เป็นผู้กระทำผิดกฎหมายบ้านเมืองกับคนทั่วไปก็เคยได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเช่นกัน

ที่สำคัญ พบว่าการที่ครอบครัวเหล่านี้ประสบปัญหาอุปสรรคทำให้มีข้อจำกัดในการทำงาน เกิดความต้อยโอกาสทางสังคม และต้องอดทนต่อคำเยาะเย้ยถากถางของคนในสังคมไทย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรกระทำผิดของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย ซึ่งหมายความว่า หากคนสังคมยังมีการตั้งกฎเกณฑ์ ตั้งข้อรังเกียจ และเลือกปฏิบัติต่อคนกลุ่มน้อยเหล่านี้มากเท่าไร คนในกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้จะยิ่งจนมุม สับสน และหวนกลับมาประทุษร้ายต่อสังคมมากยิ่งขึ้นโดยปราศจากความรู้สึกผูกพันในความเป็นชนชาติไทยที่จะไม่ทำร้ายคนในเผ่าพันธุ์เดียวกัน เพราะรู้สึกตลอดเวลาว่าตนเป็นคนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่คนไทย แม้ว่าจะเกิดที่นี่และคิดว่าจะอยู่เมืองไทยตลอดไปก็ตาม ความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติดังกล่าวเป็นเรื่องที่ควรแก่การหาวิธีการป้องกันเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะเมื่อความคิดนี้เกิดขึ้นกับกลุ่มเด็กและเยาวชนกระทำผิด ซึ่งมีช่วงอายุอีกยาวนานที่จะพัฒนาแบบแผนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานหรือเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมไทยต่อไป

6. ลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน:เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์

6.1 ภาพรวมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

เยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.6 กระทำความผิดคดี พรบ.ยาเสพติด คือมียาบ้าไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต จำหน่ายยาบ้า และเสพยาบ้า ตามลำดับ ร้อยละ 21.9 กระทำความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน ด้วยการลักทรัพย์ (ของนายจ้าง ในห้างสรรพสินค้า และเป็นแก๊งลักทรัพย์ตามเคหะสถาน ฯลฯ) ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ตามลำดับ ร้อยละ 2.2 กระทำ

ความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย โดยฆ่า และ ทำร้าย ร่างกาย และ ร้อยละ 1.3 กระทำความผิดคดีอื่น ๆ ได้แก่ บุกรุก มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

อย่างไรก็ตาม การที่เด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ กระทำผิด แม้จะมีใช้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดทั้งหมดซึ่งรวมเด็กและเยาวชนไทยกระทำความผิดด้วย แต่คดีความผิดที่กระทำความผิดมากที่สุด คือความผิด พรบ. ยาเสพติดให้โทษที่พบในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “ทิศทางการวางแผนกำลังคนเพื่อรองรับการอำนวยความสะดวกในทศวรรษหน้า” (จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย , 2541 : 188) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยประเด็นที่เกี่ยวกับปริมาณและประเภทคดีเยาวชนและครอบครัวใน 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2541-2550) จากการพยากรณ์แนวโน้มคดีโดยใช้สถิติ 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2536-2540) พบว่า ในภาพรวมแล้วคดีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในรอบ 10 ปี จาก 26,783 คดี เป็น 65,064 คดี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 182.2 และ คดี พรบ.ยาเสพติดให้โทษเป็นประเภทคดีที่คาดว่าจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากอัตราเพิ่มของคดียาเสพติดเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากที่เพิ่มขึ้น เพียงร้อยละ 23.3 ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2539 เป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.2 ในระหว่างปี พ.ศ. 2539-2540 ไม่ว่าแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของคดียาเสพติดจะเนื่องมาจากมีอัตราการกระทำความผิดในเรื่องนี้เพิ่มขึ้นจริง หรือ เนื่องจากนโยบายอันเข้มงวดของรัฐในการจับกุมปราบปรามเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่รัฐควรปรับเปลี่ยนยุทธวิธีในการแก้ปัญหา ยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับความรุนแรงของปัญหามากกว่านี้

6.2 การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน : จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์

เมื่อพิจารณาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์จีนกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด คือมากกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ และมากกว่าฐานความผิดอื่น ๆ ที่เยาวชน กลุ่มชาติพันธุ์จีนได้กระทำ ทั้งเฮโรอีน และ ยาบ้า และทั้งผลิตเพื่อจำหน่าย จำหน่าย ครอบครอง และเสพ ขณะที่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมกระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้า โดยจำหน่าย ครอบครองและเสพเป็นอันดับรองลงมา เช่นเดียวกับเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ส่วนเยาวชนชาติพันธุ์ลาวมักกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด ทั้งลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ แต่เยาวชนชาวเขมรมีลักษณะการกระทำความผิดที่กระจายและแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ คือกระทำความผิดทั้งที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ยาเสพติด และชีวิตร่างกาย นอกนั้นกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และ ยาเสพติดจำนวนเท่า ๆ กัน อย่างไรก็ตาม เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ ยุโรป เอเชียใต้ และ กลุ่มชาติพันธุ์ผสม เกือบทั้งหมดกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะยาบ้า

การที่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์จีนมีพฤติกรรม เสพ ครอบครอง และจำหน่ายยาเสพติดมากที่สุดนั้น เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ และอุปนิสัยของ “คนจีน” ที่คนไทยเคยรับรู้มาแต่ครั้งอดีตกาล ที่ว่า “คนจีนชอบสูบฝิ่น” และเป็นผู้นำฝิ่นเข้ามาเผยแพร่ในไทยจนกระทั่งมี

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ให้เลิกเสพและจำหน่ายฝิ่นโดยเด็ดขาดทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2502 การสูบฝิ่นจึงผิดกฎหมายตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และบรรดา ยาเสพติดทั้งหลายจึงกลายเป็นของลึกลับ ต้องห้าม ที่ชวนให้ทดลอง จนกลายเป็นปัจจัยดึงดูดให้ผู้คนซื่อหามาเสพทั้งๆ ที่ในทางอาญาวิทยา ได้จัด “ยาเสพติด” ไว้เป็นอาชญากรรมประเภทที่เรียกว่า “อาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย” (Victimless Crime) ซึ่งหมายถึง อาชญากร (ผู้เสพ) กระทำตัวเองให้เสียหาย (เสพเอง) คือตกเป็นผู้เสียหายเอง ทำให้ปราศจากเหยื่ออาชญากรรม มาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานตำรวจ และการมองผู้เสพว่าเป็นอาชญากร ทำให้รัฐต้องใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาดำเนินการกับผู้เสพลุ่มนี้ ทั้งๆ ที่อาการเสพติด (Addict) ยาเสพติด เป็นเรื่องของผู้มีโครงสร้างบุคลิกภาพที่อ่อนแอ มีสภาพจิตใจต้องพึ่งพาอะไรบางอย่าง เช่นเดียวกับที่บางคนต้องพึ่งพาบุหรี่ หรือ สุรา ฯลฯ แต่กฎหมายทำให้ปัญหาและความรุนแรงของยาเสพติดแตกต่างออกไป ดังนั้นการที่เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์จีนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจึงอธิบายได้ว่าส่วนหนึ่งอาจเกิดจากวัฒนธรรมรองของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ถ่ายทอดผ่านทัศนคติ ค่านิยมและอุปนิสัยใจคอสู่คนรุ่นหลังที่มองว่าการทำให้ตนเองมีเงินมีมีความสุขเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทำได้

ส่วนพฤติกรรมการประกอบธุรกิจการค้า ก็เป็นพฤติกรรมถนัดของ “คนจีน” ในทุกยุคสมัย และทุกสังคมตลอดมา ดังนั้นการประกอบธุรกิจการค้า เกี่ยวกับยาเสพติด หรือจำหน่ายยาเสพติดชนิดใดก็ได้ตามความนิยมของตลาด และผู้บริโภคซึ่งสมัยหนึ่งนิยมเฮโรอีน และเปลี่ยนมาเป็นยาบ้าในปัจจุบันนั้น ก็ยังอธิบายได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัดของกลุ่มชาติพันธุ์จีนเช่นกัน

ขณะเดียวกัน ปรากฏตามข้อเท็จจริงที่พบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ลาว กระทำผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความยากจน และสภาพความขาดแคลนที่พบเห็นโดยทั่วไป ประกอบกับบุคลิกภาพส่วนบุคคล และบุคลิกภาพของกลุ่มชาติพันธุ์บางประการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในลักษณะนี้

6.3 พฤติกรรมการกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า

เป็นข้อเท็จจริงที่น่าตระหนก เมื่อปรากฏว่าเด็กและเยาวชนกระทำผิดของไทย ในทศวรรษนี้มีพฤติกรรมกระทำผิดเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และของโลก ทำให้ความยากจน ความโลภ ความอยากได้ชั่วของเงินทองของเยาวชนที่ยังคงมีอยู่คู่กับระดับวัยวุฒิและความเป็นเด็กที่อยู่ระหว่างการเรียนรู้ขอบเขตแห่งความถูกต้องสมควรของการใช้ตนเองเป็นศูนย์กลางของโลกกับการยอมลงให้กับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมนั้น ถูกผลักดัน จูงใจให้บรรลุถึงโดยใช้วิธีการที่แตกต่างกัน เยาวชนในอดีตจะใช้วิธีการลักขโมยข้าวของเงินทองที่อยากได้โดยตรง หรือหากจะต่อสู้ก็จะตรงเข้าขู่มุขต่อสู้อันโดยตรงแบบนักเลง แต่เยาวชนในปัจจุบันเลือกใช้วิธีการหรือไม่ก็ตกเป็นเหยื่อขององค์กรอาชญากรรมที่วางหลุมพรางชักชวนให้ใช้วิธีการประกอบธุรกิจการค้าเพื่อให้ได้เงินมาแทนที่จะ

ลักษณะแบบเดิม แต่การค้าที่ประกอบนั้น เป็นการค้าขายยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งเป็นสิ่งเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อในทางเสียหายต่อบุคคลผู้เสพ สังคมส่วนรวมที่มีสภาพเสื่อมทราม เบี่ยงเบน และระบบเศรษฐกิจของประเทศที่มีการค้ำอกระบบการเงินของประเทศ นับว่าเป็นความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และความเห็นแก่ตัวที่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางเสียหายทั้งในระดับบุคคล และระดับชาติอย่างยิ่ง โดยวงเงินหมุนเวียนในมือเยาวชนและครอบครัวหนึ่ง ๆ ประมาณได้ว่ามากกว่าเดือนละ 100,000 บาท ซึ่งเกินสมควรแก่ฐานะของเยาวชน ผลที่ตามมาคือ เกิดสภาพจมไม่ลง ใช้เงินมือเติบ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายในทางสนุกสนานเฮฮา เทียวเตร่ หมดไปกับบอบายมุขทุกรูปแบบ และ เสพยาเองบางส่วน ในลักษณะที่เพิ่มปริมาณการเสพมากขึ้นด้วยความเมามันในรสชาติ เป็นการบั่นทอนคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติอย่างน่าเสียดาย

จากการศึกษา พบว่าวงจรการทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาบ้า มี 2 ลักษณะ คือ

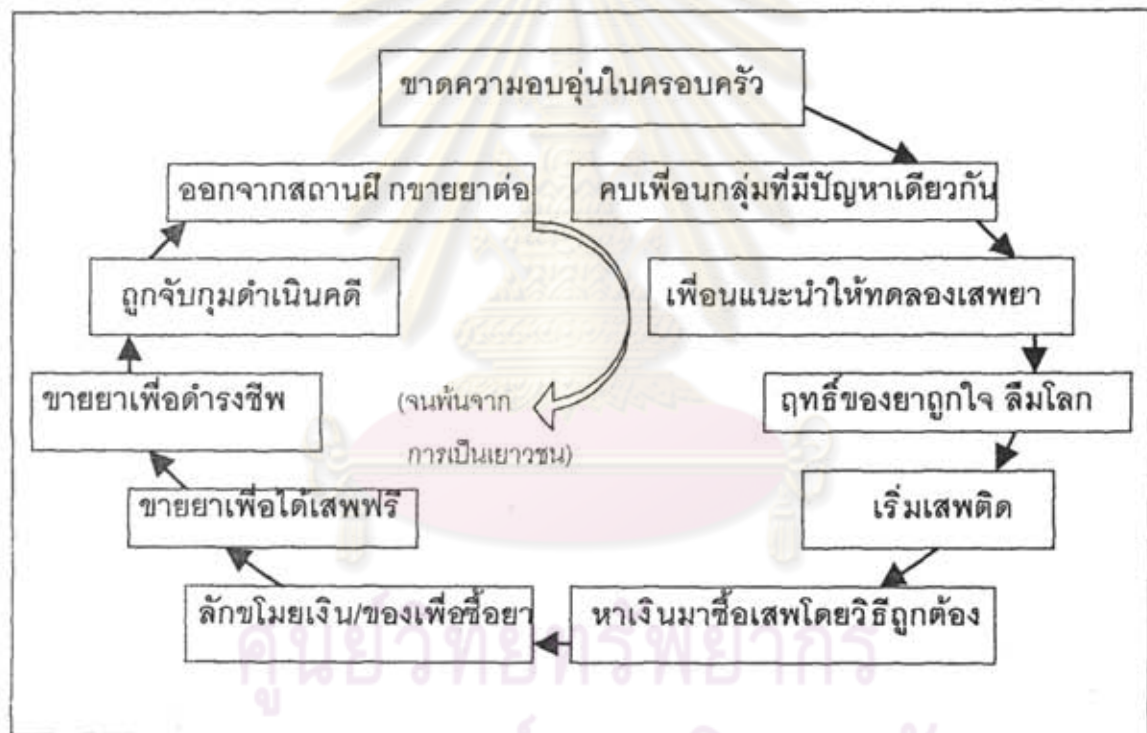
● **ลักษณะที่ 1** วงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเยาวชนอันเนื่องมาจากครอบครัวเป็นปัจจัยหลัก

วงจรลักษณะนี้ เริ่มจากเยาวชนขาดความอบอุ่นในครอบครัว ครอบครัวมีลักษณะที่ไม่สามารถร้องไห้ระบายทุกข์สู่กันได้นอกจากบิดามารดาเองก็มีปัญหาชีวิต และมีความยากลำบากในการดำรงชีพที่แก้มือตากอยู่แล้ว เยาวชนจึงคบเพื่อนกลุ่มซึ่งมีปัญหาค้นองเดียวกันเพื่อหนีจากสภาพการไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน ซึ่งเพื่อนก็มักจะแนะนำให้ทดลองเสพสารและสิ่งเสพติดต่างๆ ที่แพร่ระบาดอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ ปัจจุบัน คือ ยาบ้า เนื่องจากทำให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้น สนุกสนาน หลุดพ้นความกดดัน ลืมสภาพความเป็นจริงของชีวิตไปชั่วขณะ และรู้สึกสนุกสนานท้าทาย และสนใจที่ได้กระทำการฝ่าฝืนต่อกฎเกณฑ์ข้อห้ามของบิดามารดา และของสังคม ประกอบกับหาซื้อยาบ้าได้ง่าย และยาบ้าก็มีรูปลักษณ์เหมือนยาเม็ดทั่วไป พกพาสะดวกกว่ายาเสพติดที่นิยมกันในรุ่นก่อนๆ คือ เฮโรอีนซึ่งกรรมวิธีในการเสพค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน ภายหลังจากเสพติดยาบ้าแล้ว จะพัฒนาสู่ขั้นตอนที่จะต้องหาเงินมาซื้อเสพบ่อยๆ ซึ่งเยาวชนหลายคนจะใช้วิธีการลักขโมยข้าวของเงินทอง ทรัพย์สินของบิดามารดา ญาติพี่น้อง และของคนอื่นไปจำหน่าย หรือขาย เพื่อนำเงินมาซื้อยาบ้าเสพ ดังเช่น เยาวชนรายหนึ่งร่วมกับเพื่อนลักขโมยเครื่องรับโทรทัศน์ของน้ำซึ่งอยู่บ้านเดียวกันไปขาย มารดาทราบเรื่องจึงแจ้งตำรวจจับเยาวชนด้วยตนเองเพื่อเป็นการตัดวงจรและตัดนิสัย ส่วนเยาวชนอีกรายหนึ่งลักขโมยตัดสายโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์เพื่อนำไปขาย นำเงินไปซื้อยาบ้า เป็นต้น ต่อมาเมื่อถูกจับและพ้นจากการฝึกอบรมแล้ว เยาวชนมักจะพัฒนาไปอีกขั้นตอนหนึ่ง คือขึ้นจำหน่ายยาบ้าเพื่อนำเงินมาซื้อเสพ และเพื่อจะได้เสพมากขึ้นตามความต้องการ เริ่มต้นการจำหน่าย เยาวชนจะรับมาจากเพื่อนในราคาค่อนข้างแพงคือต้นทุนประมาณเม็ดละ 65 บาท จำหน่ายในราคา 100 บาท ต่อมาเมื่อจำหน่ายได้มากขึ้น จึงสามารถซื้อหามาได้มากขึ้นจะซื้อมาในราคาเม็ดละประมาณ 50 บาท เมื่อจำหน่ายได้ประมาณ 3-6 เดือนก็จะถูก

เจ้าหน้าที่ตำรวจล่อซื้อและจับกุมครั้งหนึ่ง ภายหลังจากที่พ้นจากสถานพินิจ เขาชนก็มักจะหวนกลับไปจำหน่ายยาบ้าอีกครั้งโดยระมัดระวังมากขึ้น เนื่องจากมีประสบการณ์มากขึ้น และไม่สามารถทนต่อการประกอบอาชีพสุจริตอื่นๆ ที่มีรายได้ต่ำตามสถานภาพทางการศึกษาที่มีอยู่ได้ เขาชนหลายคนจึงกระทำผิดซ้ำและถูกจับกุมซ้ำหลายครั้ง จนกระทั่งอายุเกิน 18 ปีบริบูรณ์ เขาชนเหล่านี้จะหายไปจากวงจรของการเดินเข้าออกสถานพินิจ เนื่องจากเปลี่ยนสถานภาพเป็นผู้ใหญ่ของสังคม ซึ่งประวัติการกระทำผิดที่ถูกบันทึกโดยกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมตำรวจ จะเริ่มนับหนึ่งใหม่อีกครั้ง ขั้นตอนการเข้าสู่วงจร และความเป็นไปของวงจรสามารถแสดงภาพความคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 3 แสดงวงจรการกระทำผิดของเขวชนโดยมีครอบครัวเป็นปัจจัยหลัก

• ลักษณะที่ 2 วงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของเขวชนอันเนื่องมาจากครอบครัวเป็นปัจจัยส่งเสริม

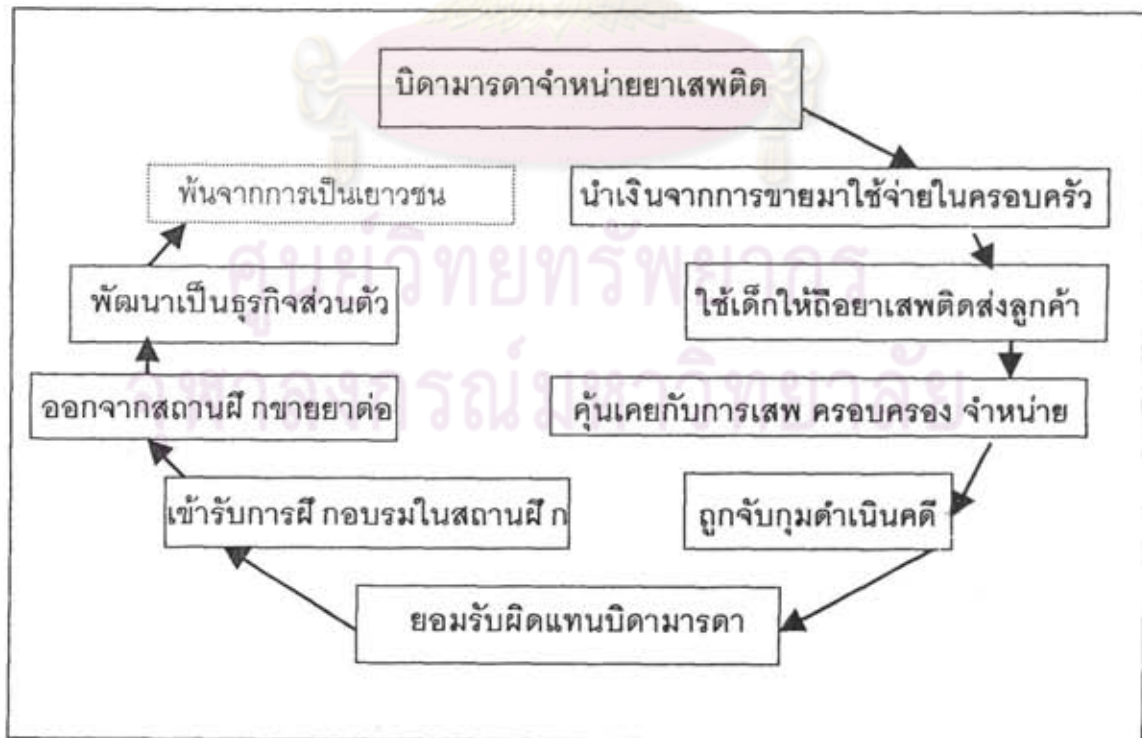
วงจรลักษณะนี้ เริ่มจากบิดา หรือมารดา หรือญาติพี่น้องที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน หรืออยู่ต่างครอบครัว เป็นผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการเสพ ครอบครอง หรือจำหน่าย เฮโรอีน หรือยาบ้ามาก่อน จากนั้นเขวชนจะถูกชักจูงให้เกิดความเคยชิน เห็นเป็นเรื่องธรรมดาที่จะจับต้องยาบ้า และใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับคนที่ติดยาบ้าและจำหน่ายยาบ้า รวมทั้งเติบโตและ

เรียนหนังสือด้วยเงินจากการจำหน่ายยาบ้า จากนั้นเยาวชนจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Victim of Crime) ด้วยการถูกใช้ให้เป็นผู้เดินถือยาบ้าไปส่งลูกค้า เป็นการช่วยบิดามารดาทำมาหากิน เนื่องจากหากเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวได้ในขณะมีของกลางในตัวเยาวชน เยาวชนจะกลายเป็นผู้ครอบครองยาบ้าทันที และเมื่อแสดงความกตัญญูรับผิดชอบแทนบิดามารดา ก็จะเข้ารับการฝึกอบรมเพียงไม่นานนัก ประมาณ 1 ปี ถึง 1 ปี 6 เดือน ซึ่งไม่มีใบแดงแจ้งโทษเมื่อออกมาแล้ว และขณะอยู่ในสถานพินิจบิดามารดาก็จะไปเยี่ยมเยียนดูแลอย่างดี เมื่อพ้นออกมา ครอบครัวก็มักจะช่วยกันจำหน่ายยาบ้าเช่นเดิม

ดังนั้น การที่เยาวชนกระทำผิดฐานเสพยาบ้า ครอบครองยาบ้า หรือจำหน่ายยาบ้า และถูกจับกุมดำเนินคดีโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้ทำการล่อซื้อ จึงมีลักษณะการกระทำผิดที่ไม่แตกต่างกัน เพียงแต่ขณะถูกจับกุมนั้น เยาวชนกำลังเกี่ยวข้องกับยาบ้าในขั้นตอนใด และในช่วงเวลาใดของวงจร เช่นผู้เสพ ที่อาจเสพยาบ้าระยะเริ่มต้นแล้วถูกจับ หรือ ผู้จำหน่าย อาจถูกจับกุมขณะที่จำหน่ายจนสินค้าหมดสต็อกแล้วกำลังเสพยาบ้าที่เหลืออยู่เองอยู่จึงถูกจับฐานเสพยาบ้าก็ได้ หรือ จำหน่ายจนสินค้าเหลือเพียง 5-10 เม็ดแล้วถูกจับ จึงกลายเป็นมียาบ้าไว้ในครอบครองเพื่อเสพทั้ง ๆ ที่เป็นผู้จำหน่าย และบ้างก็ถูกจับในฐานะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เช่นลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์เล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อหาเงินไปซื้อยาบ้าเสพก็มีเช่นกัน วงจรของยาบ้า จึงเป็นวงจรที่มีผลประโยชน์ทางธุรกิจ และสภาพเศรษฐกิจสังคมแบบทุนนิยมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ภาพที่ 4 แสดงวงจรการกระทำผิดของเยาวชนโดยมีครอบครัวเป็นปัจจัยส่งเสริม

6.4 การฟอกเงินระดับเยาวชน

เมื่อเยาวชนเริ่ม “ร่ำรวยผิดปกติ” ไม่ว่าบิดามารดาจะทราบถึงพฤติการณ์การจำหน่ายยาบ้าของเยาวชนหรือไม่ก็ตาม เยาวชนจะต้องหาวิธีการฟอกเงินที่ได้จากการจำหน่ายยาบ้าให้กลายเป็นเงินที่สุจริต เพื่อจะได้ใช้เงินดังกล่าวได้อย่างสบายใจ

เยาวชนมุสลิมรายหนึ่งกล่าวว่า “ผมนำเงินไปเซ่งร้านขายของชำข้างบ้านให้ภรรยาผมขายของ ส่วนผมมาเข้าบ้านอีกซอยหนึ่งเพื่อใช้เป็นที่ติดต่อจำหน่ายยาบ้า ทำให้ไม่เป็นที่สงสัยของคนละแวกบ้านพักอาศัย”

การฟอกเงินในระดับเยาวชนเป็นสิ่งที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 เอื้อมือมาไม่ถึง เนื่องจากเยาวชนเป็นผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย การทำนิติกรรมจึงยังไม่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย และวงเงินก็ต่ำกว่าวงเงินสะพัดของผู้ค้ารายใหญ่ แต่ในทางปฏิบัติ ปรากฏว่าช่องทางนี้เป็นอีกช่องทางหนึ่งซึ่งเงินไม่สุจริตถูกฟอกให้กลายเป็นเงินที่สุจริตในทุกชุมชนทั่วประเทศ ทั้งเป็นการยืนยันอีกครั้งว่า วิธีการประกอบอาชญากรรมและกระบวนการเกี่ยวกับอาชญากรรมไม่เคยหยุดนิ่ง จะมีการพัฒนาควบคู่กับความเจริญทางสังคม วิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่อยู่ตลอดเวลา ไม่เว้นแม้กระทั่งกลุ่มเด็กและเยาวชน

6.5 การขัดเกลาสู่ความเป็นอาชญากรมืออาชีพ

ในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ เป็นลักษณะคดีที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของความเป็นมืออาชีพของเด็กหรือเยาวชนผู้ประกอบอาชญากรรมอย่างดียิ่ง เด็กซึ่งลักทรัพย์ที่มีมูลค่าเล็กน้อยๆ เพื่อนำไปขายนำเงินไปซื้อยานั่น เป็นเพียงเด็กและเยาวชนกระทำผิด (Juvenile Delinquency) ที่เพิ่งจะอยู่ในระดับขั้นต้นๆของลำดับขั้นพัฒนาการแห่งพฤติกรรมการกระทำผิด (Offending Behavior Development) สู่ความเป็นอาชญากรมืออาชีพในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ต่อไปเมื่อเติบโตขึ้นและวนเวียนเข้าออกสถานพินิจบ่อยครั้งขึ้นก่อนที่จะกลายเป็นผู้ใหญ่หรืออาชญากรเต็มตัวต่อไป ส่วนเยาวชนที่ขอมรับอย่างไม่ปิดบังว่า เยาวชนและพวกรวม 5 คน เคยจัดบ้านเข้าไปลักทรัพย์ในเวลากลางคืนกันมา ประมาณ 15-16 ครั้ง แต่ละครั้งจะคัดเลือกและลงมือกระทำการต่อเหยื่อที่มีกิจการค้าใหญ่โตโดยเลือกตึกแถวที่ใช้ประกอบการค้า เช่น ร้านขายเครื่องไฟฟ้า ร้านขายรถจักรยานยนต์ ฯลฯ เป็นต้น การปล้นทรัพย์ด้วยการจัดร้านค้าจะได้ทรัพย์สิน เงินทองครั้งหนึ่งๆ คิดเป็นมูลค่าหลายแสนบาท พฤติกรรมของเยาวชนที่ร่วมกับเพื่อนปล้นทรัพย์ในเวลากลางคืนดังกล่าวจัดว่าเป็นแก๊งค์อาชญากร (Young Criminal Gang) ที่มีพัฒนาการเข้าสู่ความเป็นอาชญากรมืออาชีพ (Occupational criminal) เข้าไปอีกขั้นหนึ่ง เนื่องจากประสงค์ต่อทรัพย์สินเพียงอย่างเดียว ซึ่งหากไม่ได้รับการขัดเกลาแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมให้กลับตนเป็นพลเมืองดี

แล้ว พัฒนาการขั้นต่อไปมีแนวโน้มที่จะกระทำการอย่างอุจาดและรุนแรงยิ่งขึ้น โดยใช้อาวุธเป็น
ทำการปล้นเต็มรูปแบบเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

6.6 เครือข่ายองค์การอาชญากรรม

คดีร้ายแรงที่สุดเท่าที่พบจากการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในการวิจัยครั้งนี้ คือ
คดีที่เยาวชนจีน อายุ 17 ปีเศษ รับสมอ้างว่าเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายเฮโรอีนที่ใจกลางกทม. มี
ของกลาง 40,000 หลอด และเงิน 1,000,000 บาท ทั้งที่เยาวชนยังเรียนอยู่ระดับปวช.

การผลิตและจำหน่ายเฮโรอีนจำนวนมากขนาดนี้ ณ ใจกลางกรุงเทพมหานคร จะต้อง
มีองค์การอาชญากรรมหนุนหลัง หรือทำในรูปอาชญากรรมองค์การ (Organize Crime) ซึ่ง
ปรากฏว่าเยาวชนได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน และ ค่าเลี้ยงดูมารดา เพื่อแลกกับการรับสารภาพ
เป็นผู้ผลิต เป็นการตัดตอนมิให้ซัดทอดถึงตัวผู้บงการ และได้รับการช่วยเหลือหลายลักษณะใน
เรื่องคดีความ การทำงานกันเป็นเครือข่ายองค์การมีการจัดระบบระเบียบบางส่วนโดยโครงสร้างมี
ลักษณะยืดหยุ่นสูงง่ายแก่การเปลี่ยนแปลงได้หลายรูปแบบ เกาะเกี่ยวสัมพันธ์กันโดยมีผล
ประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน ยากแก่การป้องกันปราบปราม ประกอบกับโทษที่เยาวชน
ได้รับจากการกระทำผิดครั้งนี้ ถูกลดลงจาก จำคุกตลอดชีวิต เหลือเพียงจำคุก 4 ปี และเมื่อ
พ้นจากสถานพินิจแล้วย่อมเล็งเห็นได้ว่าเยาวชนซึ่งเปลี่ยนสถานภาพเป็นผู้ใหญ่น่าจะไม่สามารถ
หลีกเลี่ยงไปจากวงจรแห่งการทำธุรกิจการค้ายาเสพติดได้ไม่ว่าจะเป็นเพราะลัทธิความลับของ
องค์การมากเกินไปที่มีอำนาจจะปล่อยไป หรือเพราะแรงจูงใจจากธุรกิจดังกล่าวทำให้มีเงินใช้
จ่ายอย่างเสรีซึ่งเป็นภาระระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวได้ภายใต้เงื่อนไข
ไซทางสังคมของสังคมไทย

จากลักษณะดังกล่าวทำให้เห็นว่าสังคมไทยจำเป็นต้องตรวจสอบการทำงานของ
กระบวนการยุติธรรมทั้งระบบใหม่อีกครั้ง เพื่อหาทางอุดช่องว่างของระบบการลงโทษและการแก้ไข
ปรับปรุงพฤติกรรมเป็นไปเพื่อคุ้มครองป้องกันสังคมมีความเหมาะสมมากกว่าที่เป็นอยู่

7. วัฒนธรรมรองในการกระทำผิด : ลักษณะ รูปแบบ วิธีการ

ลักษณะของวัฒนธรรมรองในการกระทำผิด (Delinquent Subculture) ที่พบในการ
วิจัยครั้งนี้ เป็นวัฒนธรรมรองที่เด็กและเยาวชนเรียนรู้จากบิดามารดาในลักษณะต่างๆ ซึ่งเรียกได้
ว่าเป็นการที่ พ่อแม่โจรสอนลูกให้เป็นโจร คือกลุ่มที่บิดามารดามีพฤติกรรมกระทำผิดกฎหมาย
ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น จำหน่ายยาบ้า ลักทรัพย์ ฯลฯ

รูปแบบและวิธีการการเรียนรู้พฤติกรรมกระทำผิดของลูกจากบิดามารดา แบ่งได้
เป็น 2 รูปแบบ คือการสอนลูกทางตรงและทางอ้อมให้กระทำผิดกฎหมายเช่นเดียวกับตน กล่าว
คือ

- การสอนให้กระทำผิดกฎหมายทางตรง หมายถึง การที่บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองซึ่งมีพฤติกรรมกระทำผิดกฎหมาย ได้ทำการอบรมสั่งสอนให้บุตรหลานเรียนรู้ที่จะให้การช่วยเหลือตนเพื่อประกอบพฤติกรรมกระทำผิดกฎหมายดังกล่าว เช่น การใช้ให้เด็กถือยาบ้า ไปส่งลูกค้าแทนตน เป็นต้น หรือ สอนให้เด็กเห็นดีเห็นงามไปกับการกระทำผิดอันเป็นการบ่มเพาะนิสัยและความประพฤติในทางเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานสังคม จนกระทั่งเกิดความเคยชิน เห็นเป็นเรื่องปรกติธรรมดาของครอบครัวที่จะดำรงชีพอยู่ด้วยการประกอบอาชญากรรมรูปแบบต่างๆ และเมื่อเติบโตขึ้นถึงวัยที่ต้องทำมาหากินเองได้นั้น บุตรหลานของครอบครัวอาชญากรเหล่านี้ก็ยากที่จะหลบหลีกพ้นจากวงจรชีวิตของครอบครัวและเครือข่ายอาชญากรของตนไปได้ เช่น บิดาจำหน่ายยาบ้า ญาติพี่น้องเสพยาบ้า เยาวชนจึงเสพและจำหน่ายยาบ้าเช่นกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้เงินมาเสพยา และจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการเห็นแก่เงิน ทองวัตถุสิ่งของ รวมทั้งสถานภาพทางสังคม มากกว่าความรู้สึกสงสารเห็นอกเห็นใจผู้เสพยาบ้าที่เป็นลูกค้าของตนที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Victim of crime) เช่นเดียวกับที่ครั้งหนึ่งตนเคยประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนในลักษณะดังกล่าวมาแล้ว

- การสอนให้กระทำผิดกฎหมายทางอ้อม หมายถึง การที่บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองแสดงพฤติกรรมการกระทำผิดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างให้เด็กเห็น ใช้เงินที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายในการดำรงชีพ หรือ ชมเชย เฉยๆ หรือไม่ลงโทษต่อพฤติกรรมกระทำผิดที่สมาชิกคนใดคนหนึ่งของคนในครอบครัวได้กระทำให้เด็กและเยาวชนเห็น ซึ่งทำให้เด็กเกิดความเคยชินและซึมซับเอาวัฒนธรรมองในการกระทำผิดเหล่านั้นมาเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการดำเนินชีวิตตนโดยปริยาย

ลักษณะของวัฒนธรรมองในการกระทำผิดที่เด็กและเยาวชนได้รับการถ่ายทอดจากบิดามารดาและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะ ดังนี้

- ขาดความรู้สึกเมตตาต่อเหยื่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะการกระทำผิดนั้นจะมีเหยื่ออาชญากรรมหรือไม่ก็ตาม แต่การที่เยาวชนสามารถฆ่าข่มขืนผู้อื่นอย่างโหดเหี้ยมทารุณ ลักทรัพย์ขโมยผู้อื่นทั้งที่เป็นคนในครอบครัว นายจ้าง และผู้ที่ไม่รู้จักมาก่อน รวมทั้งขายยาเสพติดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของคนอื่นเพื่อเงินเพื่อใช้ยังชีพ เที้ยวเตร่ หรือสร้างเสริมภาพลักษณ์แห่งความหุนหันร้ายระดับของตนตามแบบที่สังคมนิยมชมชอบได้นั้น เยาวชนจะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่จะอดทนต่อคำอ้อนวอนของเหยื่อ เหยี้ยมโหดและทำใจแข็งต่อการที่จะถูกมโนธรรมตีเตียน ชินชาต่อการดำรงชีพอยู่ท่ามกลางความขัดแย้ง การรองรับอารมณ์ร้ายที่เกิดจากการทะเลาะเบาะแว้งของคนในครอบครัว รวมทั้งเคยชินต่อการการระบายความก้าวร้าวและความรู้สึกเก็บกดแก่ผู้อื่น เหล่านี้เรียกว่าเป็นการขาดความรู้สึกเมตตาต่อเหยื่ออาชญากรรม หรือที่จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2529 : 182) เรียกว่าขาด “มูทิตาจิต” (Victim Identification) ต่อผู้อื่น

- พยาบาท อาฆาต สะใจเมื่อผู้อื่นเดือดร้อน เด็กและเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่ ได้ใช้ชีวิตผ่านกระบวนการขัดเกลาในครอบครัวที่เจ็บปวด โหดร้าย จากการถูก บิดา หรือมารดา หรือทั้งสองฝ่ายทอดทิ้งมาแล้ว และต้องประสบกับการถูกเลือก ปฏิบัติจากการแบ่งชนชั้นทางสังคม อาจรวมทั้งจากการเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยใน บางกรณี โดยร่องรอยของความโกรธแค้นเหล่านี้ได้ถูกตอกย้ำซ้ำแล้วซ้ำเล่า สั่งสม เป็นความผูกพยาบาทอาฆาตแค้น ต่อผู้คนที่มิชนชั้นเหนือกว่า ต่อผู้คนที่ประสบ ความสำเร็จมากกว่า ดังนั้นการที่เด็กและเยาวชนกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติ กรรมแผลงๆ หรือพฤติกรรมต่อต้านสังคมออกมาจึงเป็นการกระทำเพื่อระบาย ความแค้น และเป็นความสะใจที่ได้แก้แค้นด้วยการทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนวิธีหนึ่งวิธี ใดตามแต่โอกาสอำนวย
- หลุดโลกไว้ระเบียบกฎเกณฑ์ในการครองชีวิต เมื่อไม่สามารถเป็นคนดีที่ประสบ ความสำเร็จได้ วิธีการหนึ่งที่จะแสดงความเป็นตัวตนหรือประกาศนามต่อสังคม ของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ก็คือการแสดงให้เห็นว่าตนไม่สนใจกฎเกณฑ์ อยู่เหนือ กฎเกณฑ์ เนื่องจากกฎเกณฑ์มีไว้สำหรับบังคับให้คนกลุ่มหนึ่งทำตามเท่านั้น แต่ ตนมิใช่คนที่สังคมคาดหวังและสนใจจึงไม่จำเป็นต้องทำตามกฎเกณฑ์ใด ๆ
- ปราศจากความรู้สึกอาทรผูกพันต่อสังคม เมื่อรู้สึกว่าสังคมนี้ยอมรับคนที่ ปฏิบัติตามบรรทัดฐานสังคม ปฏิเสธคนที่ละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคม ขณะเดียวกั นสังคมนักก็แสดงความชื่นชมยกย่องต่อ “คนมีสตางค์” และปฏิเสธ “คนจน” โดย ไม่สนใจว่าบุคคลนั้นจะร่ำรวยอย่างที่สุดจรตชนของสังคมพึงกระทำหรือไม่ ทำให้ เด็กและเยาวชนที่มีครอบครัวกระทำผิดเลือกตัดสินใจที่จะดำเนินชีวิตไปตามช่อง ทางที่สังคมกำหนดเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับของสังคมโดยปราศจากความรู้สึก ภาควุฒิใจในตนเองเช่นเดียวกับที่พลเมืองดีสามารถสัมผัสความรู้สึกภาควุฒิใจนั้นได้ เนื่องจากวิธีการที่ได้มาซึ่งการยอมรับดังกล่าวเป็นวิธีการที่ยอมรับได้ในเพียง ระดับกลุ่ม แต่ไม่เป็นที่ยอมรับ หรือ เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานสังคม เด็กและ เยาวชนกระทำผิดจึงมีลักษณะของการสั่งสมค่านิยมและวัฒนธรรมรองในการ กระทำผิดและกระทำผิดโดยปราศจากความรู้สึกผูกพันเอื้ออาทรต่อสังคมส่วน รวม ไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดตามมา และเห็นแก่ผลประโยชน์ของ กลุ่มมากกว่า

ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงชี้ให้เห็นประเด็นที่สำคัญยิ่งประเด็นหนึ่งที่ว่า ครอบครัวที่ “พ่อแม่โจรสอนลูกให้เป็นโจร” เป็นครอบครัวลำดับแรกที่เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงสูงสุด ต่อการมีพฤติกรรมกระทำผิดในทำนองเดียวกัน

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด : จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ ในกรุงเทพมหานคร” ได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดเฉพาะที่มีสถานภาพเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ หรือชนกลุ่มน้อยในสังคมไทย และศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตราการทำผิดสูง รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกัน โดยการเก็บข้อมูลภาคสนามจากเด็กและเยาวชนชายหญิงที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งทำการฝึกอบรมที่บ้านต่างๆ ได้แก่ บ้านกรุณา บ้านมูทิตา บ้านอุเบกขา และบ้านปราณี จำนวน 224 ราย ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ จากนั้นสอบถามแผนที่บ้านพักอาศัยของเยาวชนและติดตามไปทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ จากบิดา มารดา และผู้ปกครองจำนวน 69 ครอบครัว ในระหว่างวันที่ 1 มีนาคม ถึง 30 มิถุนายน 2542 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบข้อมูลในลักษณะทั่วไป และ ข้อมูลที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่น่าสนใจหลายประการ สรุปได้ดังนี้

1.1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชน

เด็กและเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ขณะกระทำผิดมีอายุโดยเฉลี่ย 15.75 ปี ครึ่งหนึ่งเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และต่ำกว่า นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 12.5 แต่งงานแล้วและมีบุตรแล้ว เกือบครึ่งหนึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์จีน ร้อยละ 19.64 แสดงตนเป็นชาวมุสลิม นอกนั้นจำนวนไม่มากนักเป็นชาติพันธุ์ลาว เขมร ยุโรป (เยอรมันและฝรั่งเศส) เอเชียใต้ (เนปาล) พม่า มอญ ตามลำดับ และมีกลุ่มที่ผสมผสานหลายชาติพันธุ์ ได้แก่ จีน-มุสลิม จีน-มอญ มอญ-มุสลิม เขมร-ญวน ลาว-ญวน ฯลฯ ซึ่งกว่าครึ่งหนึ่งของเยาวชนเหล่านี้มีรูปร่าง

ลักษณะ ผิวพรรณ สีผม สีตา รวมทั้งสำเนียงการพูดจาที่ระบุได้ทันทีว่ามีความแตกต่างจากรูปลักษณ์เขาวชนไทยทั่วไป โดยเขาวชนกลุ่มชาติพันธุ์เขมร มุสลิม เอเชียใต้ และ ยุโรป จะมีบุคลิกลักษณะ และผิวพรรณที่สังเกตเห็นความแตกต่างได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งเขาวชนส่วนใหญ่ไม่รู้สึกรู้ว่าการที่ตนเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งๆ ในสังคมไทยนั้นมีความแตกต่างไปจากคนไทยอื่นๆ

กลุ่มบิดามารดา และ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 48.25 นับถือศาสนาพุทธ กว่าครึ่งหนึ่งจบการศึกษาชั้น ป.6. และต่ำกว่า เป็นคนที่มีเชื้อสายชาติพันธุ์จีนมากที่สุด โดยกว่าครึ่งมีรูปร่างลักษณะสังเกตเห็นได้ชัดเจนว่าแตกต่างจากรูปลักษณ์คนไทยทั่วไป และในเรื่องของการรับรู้สถานภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนในสังคมไทย ส่วนใหญ่ตอบตรงกันว่าไม่รู้สึกรู้แตกต่างจากคนไทยอื่นๆ

1.2 ลักษณะพื้นฐานของครอบครัวเขาวชน

เขาวชนกว่าครึ่งหนึ่งมีบิดามารดา หรือ ผู้ปกครอง พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่แรกเกิด โดยส่วนใหญ่คือกลุ่มชาติพันธุ์มอญ มุสลิม เอเชียใต้ และ จีน ครอบครัวของเขาวชนส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว และ ครอบครัวของทุกกลุ่มชาติพันธุ์เป็นครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย จำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 5.88 คน จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันเฉลี่ย 3.14 คน ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนเล็ก และในบ้านมีมารดาเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเขาวชนมากที่สุด ยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมที่บิดามีอิทธิพลต่อเขาวชนมากกว่ามารดา

ครอบครัวของเขาวชนเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังมีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน แต่ครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ มุสลิม จีน ยุโรป และ ชาติพันธุ์ผสม ส่วนใหญ่บิดามารดาเลิกร้าง หย่าร้างกัน หรือคนใดคนหนึ่งถึงแก่กรรมมากกว่า ซึ่งส่วนใหญ่พบว่า มีสภาพของการทะเลาะเบาะแว้ง ไม่สามัคคีกันในครอบครัวถึงขั้นใช้อาวุธทำร้ายร่างกายกัน อย่างไรก็ตามเขาวชนส่วนใหญ่ยังรู้สึกว่าบิดามารดารักใคร่เอาใจใส่ตนอย่างเหมาะสม และความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องกับเขาวชนส่วนใหญ่รักใคร่สนิทสนมกันดี โดยเมื่อมีปัญหาเขาวชนมักจะปรึกษาหารือทุกเรื่องกับญาติพี่น้องมากที่สุด แต่มีเขาวชนร้อยละ 12.1 ไม่ปรึกษาปัญหาใครเลย แก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเขาวชนกลุ่มชาติพันธุ์เอเชียใต้ ยุโรป และชาติพันธุ์ผสม

ถึงแม้ว่าครอบครัวจะอยู่ด้วยกันและรักใคร่กันดี แต่ เขาวชนส่วนใหญ่ได้ประเมินความรู้สึกที่มีต่อครอบครัวของตนจากระดับมากไปหาน้อย ว่า บิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้กับตน และมีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง รู้สึกไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน รู้สึกว่ามีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน ทั้งยังมีการทำร้ายร่างกายกันในบ้าน และรู้สึกว่าบิดามารดาประพฤติตนไม่เหมาะสม รวมทั้งรู้สึกว่าบ้านแออัดคับแคบ และถูกผู้ปกครองบังคับควบคุมมากเกินไป ตามลำดับ โดยเขาวชนกลุ่มชาติพันธุ์จีน และ มุสลิม แสดงความรู้สึกเห็นด้วยว่ามีพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นในครอบครัวของตนในทุกประเด็นมากกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่น

ระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวของเยาวชน ส่วนใหญ่สมาชิกมีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับปานกลาง ใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกต้องระดับปานกลาง มีการจัดระบบระเบียบวินัยภายในครอบครัวในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางไร้ระเบียบ โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์จีน บรรดาสมาชิกในครอบครัวมีความรับผิดชอบร่วมกันต่อภารกิจของบ้านมากกว่าที่จะทำตามใจตนเอง มีการรับฟังความคิดเห็นของเยาวชนโดยให้อิสระในการตัดสินใจมากกว่าออกคำสั่งเพียงอย่างเดียว ยกเว้นครอบครัวกลุ่มชาติพันธุ์ลาวที่บิดามารดาชอบออกคำสั่งให้เด็กทำตามมากกว่า แต่กว่าครึ่งหนึ่งยอมรับว่าเกณฑ์การให้รางวัลและการลงโทษของบิดามารดาส่วนใหญ่ไม่คงที่ โดยกลุ่มชาติพันธุ์เขมร พม่า และยุโรป ยอมรับว่าส่วนใหญ่เกณฑ์มีความคงที่มากกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่น

ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่มีบิดา มารดา และ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับจ้าง และ ค้าขาย บางส่วนระบุว่าบิดามารดาของตนขายยาบ้าและเฮโรอีนทั้งที่มีอาชีพบังหน้าและที่ไม่ได้ประกอบอาชีพสุจริตอื่นใดนอกจากขายยาบ้า มีรายได้ประมาณเดือนละกว่า 20,000 บาท เป็นเจ้าของบ้านพักอาศัยบนที่เช่า ซึ่งภายในบ้านพักอาศัยมีเครื่องอุปโภคบริโภค และ เครื่องอำนวยความสะดวกเพียงพอแก่การดำรงชีพ ประเมินตนเองว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจระดับพอมีพอใช้ และมีฐานะพอๆ กันกับเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน ยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์ลาวและพม่า ประเมินตนเองว่าด้อยกว่าเพื่อนบ้าน ขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ยุโรปประเมินตนเองว่าดีกว่าเพื่อนบ้าน

1.3 พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว : ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่มีบิดา มารดา ผู้ปกครอง และญาติพี่น้อง ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการละเมิดบรรทัดฐานสังคมในลักษณะต่างๆ ได้แก่ บิดาตีเมสุราและเมสุราอาละวาด บิดาและญาติเสพยาเสพติด ชนิดต่างๆ ได้แก่ เฮโรอีน ยาบ้า กัญชา และสุดตมสารระเหย เท่ชิวเตร่สถานเริงรมย์หรือเที่ยวกลางคืน เกะกะเกรเป็นนักเลงหัวไม้ และ มีพฤติกรรมในทางลึกลับโมฆะน้อย ทั้งบิดาและมารดาประพฤติตนทำนองชู้สาวหรือประพฤติผิดทางเพศต่อผู้อื่น มารดาเล่นการพนันหรือมั่วสุมในวงการเล่น ญาติพี่น้องในครอบครัวมีการแต่งงานหรืออยู่กินกันสามมีภรรยา ก่อนอายุ 18 ปี และที่บ้านเป็นแหล่งที่มีคนกระทำผิดหลบมาพักอาศัยอยู่ด้วย

รูปแบบวิธีการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังจริยธรรม: ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูและสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างกันในลักษณะที่ว่าคนในครอบครัวสามารถช่วยเหลือประคับประคองกันค่อนข้างมากเมื่อเกิดวิกฤติ สามารถพูดกันได้ตรงๆ ไม่ต้องพูดผ่านใครบางคน ผู้ใหญ่สามารถออกคำสั่งและควบคุมดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสมยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์เนปาล ชาติพันธุ์ผสม และจีน ที่ไม่เห็นด้วย มีการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระรับผิดชอบการทำงานบ้านกัน ยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์ยุโรปที่ไม่เห็นด้วย ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนในบ้าน ยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์ เนปาลและยุโรป ช่วยกันแก้ปัญหาและความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น

ในบ้านได้ ยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์ลาว เหนปาล และชาติพันธุ์ผสม และ สมาชิกในครอบครัวมักจะ ชลุกอยู่ด้วยกันเมื่อมีเวลาว่าง ยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์ลาว และ จีน อย่างไรก็ตามพบว่าในครอบครัว ของเด็กและเยาวชนกระทำผิดมีการกำหนดกฎ ระเบียบภายในบ้านที่ไม่สมเหตุสมผล ยกเว้น กลุ่มชาติพันธุ์เขมรและมุสลิม มี สัมพันธภาพทางอารมณ์ค่อนข้างน้อย โดยครอบครัวกลุ่ม ชาติพันธุ์ผสม ลาว และ จีนมีสัมพันธภาพทางอารมณ์ภายในครอบครัวน้อยที่สุดตามลำดับ และ มีสภาพต่างคนต่างอยู่ ไม่ยุ่งเกี่ยวเรื่องส่วนตัวกัน

วิธีการปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมรองของกลุ่ม : ครอบครัวของเด็กและ เยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่จะใช้วิธีการลงโทษ คือ ตี หักเบียดเสียด งดสิ่งที่พึงปรารถนา มากที่สุด เป็นลำดับไป ต่อพฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศต่อพี่ น้อง ลูก หลานสาว (Incest Case) หยิบ ข้าวของเงินทองผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต ขยายยาเสพติด ทำร้ายร่างกายหรือฆ่าผู้อื่น และเสพ ยาเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่ง และใช้วิธีการที่เบากว่าการลงโทษคืออบรมสั่งสอนด้วยการ ดู ด่า ว่ากล่าว และตักเตือนเมื่อมีใครรังแก ทรมาณ หรือ ฆ่าสัตว์ ทำผิดแล้วไม่ขอโทษหรือเมื่อมี คนช่วยเหลือแล้วไม่ขอบคุณ พี่น้องด่าทอกันด้วยคำหยาบคาย พุดปด ละทิ้งงานละเลยหน้าที่ ทะเลาะเบาะแว้ง ทำร้ายร่างกายกันในครอบครัว และ เล่นการพนัน (ไพ่ ไฮโล โป ถั่ว)

ระดับจริยธรรมที่ครอบครัวใช้ในการอบรมสั่งสอนเยาวชน : ครอบครัวของเด็ก และเยาวชนกระทำผิดทั้งกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชน ให้ข้อมูลตรงกันว่า ส่วนใหญ่ ครอบครัวสอนให้เยาวชนยับยั้งพฤติกรรมกระทำผิดด้วยการนึกถึงคำสอนของบิดามารดา และอ้างอิงถึงตำรวจหรือผู้มีอำนาจในการลงโทษในการอบรมสั่งสอนเยาวชนมากที่สุด ซึ่ง เทียบเคียงได้กับระดับจริยธรรมขั้นที่ 4 ตามทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก คือ ขั้นที่ พฤติกรรมจริยธรรมขึ้นอยู่กับ ผู้มีอิทธิพล (Authorities) ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่มีระดับ ศีลธรรมด้วยวิจารณญาณ คือมีพฤติกรรมขึ้นกับมาตรฐานของสังคม และพฤติกรรมขึ้นกับ อุดมการณ์ของตนเองด้วยเหตุผลและความรู้สึกรับผิดชอบ

พฤติกรรมของตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัว : บิดาซึ่งเป็นตัวแบบทางจริย ธรรมในครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด เคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้วและบางราย ยังต้องโทษ จำคุกอยู่ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษทั้งเสพและจำหน่าย และคดี ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย บิดาบางคนเคยกระทำผิดซ้ำถึง 7 ครั้ง ซึ่งบิดากลุ่มชาติพันธุ์จีน และ มอญ เคยกระทำผิดมากกว่าบิดากลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ มารดาเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้ว บางรายต้องโทษจำคุกอยู่เช่นกัน ในคดีความผิดฐานจำหน่ายยาบ้า และ คดีความผิดเกี่ยวกับ ทรัพย์สิน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 17.65 ทราบว่ามารดากระทำผิดซ้ำสองครั้งขึ้นไป โดยมารดา กลุ่มชาติพันธุ์มุสลิม และ มอญเคยกระทำผิดมาแล้วมากกว่ามารดากลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ส่วน ญาติพี่น้องใกล้ชิดในครอบครัวเดียวกันอีก 1-3 คน เคยกระทำความผิด ถูกจับกุมดำเนินคดี และบ้างก็เคยต้องโทษจำคุกมาแล้วทั้งกระทำผิดครั้งแรกและกระทำผิดซ้ำถึง 6 ครั้ง ในคดีความ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คือมียาบ้าไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อเสพและเพื่อจำหน่าย

ความรู้สึกของเยาวชนต่อการเป็นแบบอย่างของบิดามารดา : ไม่ว่าบุคคลในครอบครัวจะกระทำพฤติกรรมที่ล่อแหลมต่อขอบเขตมาตรฐานทางศีลธรรมของสังคมมากนักเพียงใดก็ตาม เยาวชนกว่าครึ่งหนึ่งยังมีความรู้สึกที่ดีต่อบิดามารดา โดยคิดว่าบิดามารดาและผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ดีของตน

1.4 การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของกลุ่ม

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่ยังมีความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์คือเกือบครึ่งหนึ่งยังมีการติดต่อไปมาหาสู่กันกับกลุ่มชาติพันธุ์ของตนสม่ำเสมอ ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีกิจกรรมทางประเพณีร่วมกันยกเว้นกลุ่มชาติพันธุ์เนปาล และ จีน ส่วนใหญ่แต่งกาย และใช้ภาษาไทย มีเพียงส่วนน้อยที่ใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์พูดคุยสื่อสารในบ้านและในระหว่างสมาชิกของกลุ่ม มีเพียงส่วนน้อยที่เข้าร่วมงานประเพณีและกิจกรรมต่างๆของกลุ่ม และมีเพียงบางส่วนที่ยังคงแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในบ้าน เช่น หญิงชราชาวมุสลิม หญิงชาวมอญ เป็นต้น ซึ่งกว่าครึ่งหนึ่งเชื่อว่า ครอบครัวตามกลุ่มชาติพันธุ์ของตนไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มเหลืออยู่อีกต่อไป คือมีการผสมผสานกันจนกลายเป็นคนไทยไปแล้ว และไม่คิดจะอพยพย้ายถิ่นไปอยู่ที่ประเทศอื่น ขณะเดียวกันครอบครัวส่วนใหญ่เกาะกลุ่มอยู่ในแวดวงเพื่อนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันมากกว่าที่จะตั้งครอบครัวอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังท่ามกลางคนไทย

นอกจากนี้เยาวชนเกือบครึ่งหนึ่งมีความเห็นว่าแนวทางการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ค่อยมีส่วนช่วยยังมีให้ตนกระทำผิดแต่อย่างใด

1.5 รูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว

เด็กและเยาวชนกระทำผิดกว่าครึ่งหนึ่งคบหาสมาคมกับเพื่อนคนไทยมากกว่าคบหาสมาคมกับเพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในแหล่งที่เป็นบ้านพักอาศัย มีเพื่อนบ้านเป็นกลุ่มคนไทยที่พักอาศัยมานานแล้ว โดยสังคมละแวกบ้านพักอาศัยส่วนใหญ่ มีแหล่งมั่วสุมยาเสพติด และมีบ่อนการพนัน

อย่างไรก็ตาม เยาวชนยอมรับว่าการเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยทำให้ตนเองและครอบครัวต้องประสบปัญหาความรู้สึกเหลื่อมล้ำบ้าง โดยเยาวชนประมาณหนึ่งในสี่มีความต้องการที่จะยกฐานะศักดิ์ศรีของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เป็นที่ยอมรับ ต้องอดทนต่อฉายาคำเยาะเย้ย ถากถางจากคนไทย โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์จีน ลาว และมุสลิม ตามลำดับ ต้องการแก้แค้นทดแทนคำสบประมาทแม้ว่าจะต้องกระทำผิดกฎหมายก็ตาม และบางส่วนเคยได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอุปสรรคในการเข้าเรียนในโรงเรียน ถูกเลือกปฏิบัติ หรือมีความต้อโอกาสทางสังคมเกิดขึ้น มีข้อจำกัดในการเข้าทำงาน และ มีความขัดแย้ง

ระหว่างวัฒนธรรมรองกับวัฒนธรรมไทย ในความรู้สึกของกลุ่มชาติพันธุ์ จีน มุสลิม ชาติพันธุ์ ผสม ลาว และเขมร ตามลำดับ

1.6 ลักษณะการกระทำผิดของเยาวชน

จำนวนครั้งที่เคยถูกจับกุมดำเนินคดี : เยาวชนกว่าครึ่งหนึ่งเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้วมากกว่า 1 ครั้ง คือ กระทำผิดซ้ำ 2-5 ครั้ง โดยครั้งนี้ร้อยละ 37.05 กระทำผิดซ้ำเป็นครั้งที่สอง

จำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรม : เยาวชนส่วนใหญ่กว่าครึ่งหนึ่งเพิ่งจะเคยเข้ารับการฝึกอบรมที่สถานฝึกอบรมแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นครั้งแรก โดยเฉลี่ยแล้วเยาวชนเคยเข้ารับการฝึกอบรมมาแล้ว 1.43 ครั้ง สูงสุด 4 ครั้ง

ฐานความผิด : เยาวชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.6 กระทำความผิดคดีพรบ.ยาเสพติด โดยร้อยละ 40.72 มียาบ้าไว้ในครอบครองฯ ร้อยละ 29.98 จำหน่ายยาบ้า และร้อยละ 14.97 เสพยาบ้า รองลงมาร้อยละ 21.9 กระทำความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยร้อยละ 89.80 ลักทรัพย์ ร้อยละ 8.16 ชิงทรัพย์ และร้อยละ 2.04 ปล้นทรัพย์ ที่เหลือกระทำความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย โดย ชำ และ ทำร้ายร่างกาย และ กระทำความผิดคดีอื่นๆ ได้แก่ บุกรุก มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามลำดับ

มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด : มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของเยาวชนส่วนใหญ่เกิดจากอยากทดลองและเพื่อนชักชวน อยากได้ข่าวของเงินทองจึงเกิดความโลภ ขาดความยับยั้งชั่งใจและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ยากจน มีหนี้สิน และอยากร่ำรวย โกรธ อาฆาตพยาบาทและป้องกันตนเอง เบื่อบ้าน ประชดชีวิตชาติที่ปรึกษา เกิดอารมณ์ทางเพศ/รัก และ มีเยาวชนส่วนหนึ่งกระทำผิดเนื่องจากแสดงความกตัญญูต่อบิดามารดาด้วยการรับผิดฐานจำหน่ายยาบ้าแทนบิดามารดาที่จำหน่ายยาบ้าและถูกจับกุมพร้อมกัน

พฤติการณ์แห่งคดี : เนื่องจากเยาวชนกระทำผิดในฐานความผิดต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ทรัพย์สิน ยาเสพติด บุกรุก และมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งพฤติการณ์แห่งคดีความผิดแต่ละครั้ง แต่ละราย มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป ในภาพรวมพบว่าเยาวชนกระทำผิดโดยมีพฤติการณ์แห่งคดีที่ระดับที่ค่อนข้างอุจฉกรรจ์ เช่น ชำคนตายโดยเจตนา ผลิตและจำหน่ายเฮโรอีน ร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถานกว่า 30 ครั้ง จำหน่ายยาบ้าโดยมีของกลาง กว่า 1,000 เม็ดขึ้นไป และพฤติการณ์แห่งคดีในระดับที่แสดงถึงความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือความอ่อนวัยต่อความเป็นไปทางโลก เช่น เสพยาบ้า ลักทรัพย์เล็กๆ น้อยๆ เป็นต้น

1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับ
พฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน สรุปได้ว่า

- (1) บิดาที่มีพฤติกรรมเกะกะเกรื่อนักเลงหัวไม้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
กระทำผิดและเข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง ของ
เยาวชน
- (2) การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวออกคำสั่งในลักษณะที่ไม่สมควรและควบคุมดูแล
เด็กอย่างไม่เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของ
เยาวชน
- (3) ครอบครัวที่ไม่มีการช่วยกันแก้ปัญหาและความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นใน
ครอบครัวมีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดเนื่องจากเบื่อหน่าย
- (4) บิดาที่มีพฤติกรรมกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินมีความสัมพันธ์กับการ
กระทำผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของเยาวชน และ บิดาที่มีพฤติกรรมกระทำผิด
ในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดคดีเกี่ยวกับ
ยาเสพติดของเยาวชนมากกว่าฐานความผิดอื่น ๆ

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาตัวแบบจริยธรรมในครอบครัวของเด็กและ
เยาวชนกระทำผิดที่ให้การขัดเกลาทางสังคมแก่เด็กและเยาวชนเหล่านี้ก่อให้เกิดทัศนคติทางลบ
ต่อครอบครัวและเกิดผลเป็นพฤติกรรมกระทำผิดของเยาวชนในลำดับต่อมา โดยผลการวิจัยพบ
ว่า เยาวชนที่รู้สึกว่ายากในบ้านไม่มีความสุขเนื่องจากมีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน จะกระทำผิด
และเข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง ในสัดส่วนที่มากกว่าเยาวชนที่ไม่รู้สึกว่ามี
การทำร้ายจิตใจกันในบ้าน

1.8 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์จีนกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด
ทั้งเฮโรอีน และยาบ้า และทั้งผลิตเพื่อจำหน่าย จำหน่าย ครอบครอง และเสพ ขณะที่
เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมกระทำผิดเกี่ยวกับยาบ้า โดยจำหน่าย ครอบครองและเสพเป็นอันดับ
รองลงมา เช่นเดียวกับเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มอญ ส่วนเยาวชนชาติพันธุ์ลาวมักกระทำผิดเกี่ยว
กับทรัพย์สินมากที่สุด ทั้งลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ แต่เยาวชนชาวเขมรมีลักษณะการ
กระทำผิดที่กระจายและแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ คือกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยาเสพติด
และ ชีวิตร่างกาย นอกนั้นกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และ ยาเสพติดจำนวนเท่าๆ กัน อย่างไรก็ตาม
ตาม เยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ยุโรป เอเชียใต้ และ กลุ่มชาติพันธุ์ผสม เกือบทั้งหมดกระทำผิดเกี่ยว
กับยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะยาบ้า

นอกจากนี้ยังพบว่า เยาวชนที่ครอบครัวเกาะกลุ่มเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์จะกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มากกว่าเยาวชนที่ครอบครัวอยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง ซึ่งในกลุ่มหลังจะกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากกว่า

1.9 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัวกับลักษณะการกระทำผิดของเยาวชน

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า

- (1) การที่เยาวชนคบหาสมาคมกับเพื่อนกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดโดยมีมูลเหตุจูงใจจากการที่อยากลองและถูกเพื่อนชักชวน รวมทั้งโลกและอยากได้ข้าวของเงินทองมากกว่ามูลเหตุอื่น ๆ
- (2) เยาวชนที่ครอบครัวพักอาศัยในย่านที่เป็นเขตที่พักอาศัยกระทำผิดเนื่องจากอยากทดลองและเพื่อนชักชวน โลกอยากได้ข้าวของเงินทอง และ ขาดความยับยั้งชั่งใจ มากกว่าเยาวชนที่พักอาศัยย่านอื่น ๆ
- (3) เยาวชนที่มีบิดาและมารดาพักอาศัยอยู่ใน กทม. ตั้งแต่แรกเกิดกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่าฐานความผิดอื่น ๆ และมากกว่ากลุ่มเยาวชนที่บิดาและมารดาอพยพมาจากต่างจังหวัด ต่างประเทศ หรืออยู่ต่างจังหวัด

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยกับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน พบความสัมพันธ์ระหว่าง 1) การมีข้อจำกัดในการเข้าทำงาน กับการกระทำผิดฐานยาเสพติด การกระทำผิดซ้ำ และการเข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจซ้ำ 2) การประสบปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติ คือ มีสภาพความด้อยโอกาสทางสังคมเกิดขึ้นกับการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 3) การที่ต้องอดทนต่อการตั้งฉายา การล้อเลียน และคำเยาะเย้ยถากถางจากคนในสังคมไทย กับการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

อนึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ได้แก่พฤติกรรมครอบครัวของครอบครัว การปฏิบัติของครอบครัวต่อกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม และรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัวต่อพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชน ที่พบในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะเด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่ม ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนไทยที่กระทำผิด รวมทั้งมิได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในกทม. ที่เป็นเด็กดีหรือเด็กที่ไม่ปรากฏว่าเคยกระทำผิดและถูกจับกุมดำเนินคดีมาก่อน ซึ่งความสัมพันธ์ที่ค้นพบในกรณีเหล่านั้นน่าจะมามากและมีลักษณะแตกต่างออกไป

2. ข้อสรุปและองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

2.1 ยืนยันว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในไทยไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกแตกต่างถึงขั้นที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทำร้ายร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินในลักษณะของการเหยียดผิวแต่อย่างใด เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น ประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น ที่คนมุสลิมซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่กระทำต่อคนจีนซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งของประเทศเหล่านั้น รวมทั้งกระทำผิดกฎหมายในลักษณะอื่นๆ อันเนื่องมาจากความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในไทย

2.2 ความพยายามจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทย โดยเฉพาะในเรื่องของการกระทำผิดของกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นเรื่องที่นักวิชาการสมัยใหม่กำหนดนิยามและพยายามนำนิยามนั้นมาอธิบายกับสังคมไทย

2.3 กลุ่มชาติพันธุ์ที่กระทำผิดกฎหมายซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จัดว่าเป็นกลุ่มที่มีการอพยพย้ายถิ่นมาอยู่ในไทยและในกรุงเทพมหานครเป็นเวลานาน จนกระบวนการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (Acculturation Process) เสร็จสิ้นลงแล้ว โดยเฉพาะในระดับของเด็กและเยาวชนกระทำผิด (อายุไม่เกิน 18 ปี) ซึ่งเป็นผู้สืบทอดกลุ่มชาติพันธุ์ชั้นที่สาม ประกอบกับสังคมไทยมีสภาพที่เปิดรับวัฒนธรรมหลากหลายอยู่แล้ว บุคคลกลุ่มนี้จึงไม่รู้สึกว่าตนเป็นชนกลุ่มน้อยแต่อย่างใด คิดว่าตนเป็นคนไทยคนหนึ่งเหมือนๆ กับ คนไทยอื่นๆ

2.4 เด็กและเยาวชนกระทำผิดกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ กระทำผิดเนื่องจากการเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบทางจริยธรรมในครอบครัว จากการซึมซับวัฒนธรรมรองของชนชั้น และวัฒนธรรมรองของการกระทำผิด และจากการคบเพื่อนที่ไม่ดี มากกว่ากระทำผิดเพราะวัฒนธรรมรองของกลุ่มชาติพันธุ์ หรือมีความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมรองกับวัฒนธรรมหลัก

2.5 ระบบค่านิยมของสังคมที่ให้ความสำคัญกับวัตถุ ความหรูหรา ร่ำรวย และความฟุ้งเฟ้อ จูงใจให้เด็กและเยาวชนยึดภาพลักษณ์ดังกล่าวเป็นภาพแห่งเป้าหมายความสำเร็จที่จะต้องไปให้ถึง ความอ่อนเยาว์ต่อประสบการณ์ทางโลกและชีวิต ทำให้เด็กและเยาวชนบางส่วนตกเป็นเหยื่อขององค์การอาชญากรรมที่จ้องแสวงหาโอกาสขยายเครือข่าย โดยมีสภาพความขาดแคลนยากจนที่ประสบในครอบครัวเป็นแรงผลักดันให้พยายามหลีกเลี่ยง และอัตราโทษที่เบาสำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนประกอบกัน เด็กและเยาวชนจึงตัดสินใจจำหน่ายยาบ้ากันมากขึ้น

2.6 ความเชื่อที่แตกต่างกัน (Different Beliefs) ในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการยับยั้งการกระทำผิด

2.7 ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการยับยั้งการกระทำผิด ในทางตรงกันข้าม ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์อาจกลายเป็นปัจจัยส่งเสริม

สนับสนุนให้เกิดการแพร่กระจาย (Diffusion) ในวัฒนธรรมการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น

2.8 เด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์มุสลิมมีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ทั้งเสพ ครอบครอง และ จำหน่าย ทั้ง ๆ ที่ขัดต่อข้อห้ามทางศาสนา

2.9 ผลการวิจัยครั้งนี้ยืนยันให้เห็นถึงความเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ของวิชาอาชญาวิทยาชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากการกระทำผิดต้องอาศัยสหศาสตร์ในการอธิบาย ทั้งสังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ และจิตวิทยา จึงจะได้ภาพที่ชัดเจนครบถ้วน

3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เพื่อป้องกันมิให้ครอบครัวของทุกกลุ่มชาติพันธุ์กลายเป็นแหล่งผลิตเด็กและเยาวชนกระทำผิดสู่สังคม ซึ่งจะช่วยป้องกันการเกิดปัญหาอาชกรรมในระยะยาวแก่สังคมไปพร้อมกันนั้น จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 การป้องกันเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่ครอบครัว

บิดามารดาเป็นครูคนแรกของลูก เป็นพระในบ้าน และเป็นตัวแบบทางจริยธรรมที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อค่านิยมและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากบิดามารดาทั้งที่ฟังกระทำและไม่ฟังกระทำในสังคม ผลการวิจัยพบมารดาเป็นผู้มีอิทธิพลต่อว่าเด็กและเยาวชนกระทำผิดมากที่สุด ดังนั้น วิธีการอบรมเลี้ยงดู บุคลิกท่าทีและทัศนคติของมารดาจึงถูกถ่ายทอดปลูกฝังแก่เด็กและเยาวชนโดยตรงตั้งแต่วัยต้น ๆ ของชีวิต บิดามารดาที่มีมาตรฐานทางศีลธรรมต่ำ ย่อมหล่อหลอมให้สมาชิกใหม่ยอมรับรูปแบบวิธีการทางจริยธรรมในระดับของตน เมื่อสถาบันครอบครัวอ่อนแอ และส่งผลให้สร้างสมาชิกที่บกพร่องเบี่ยงเบนให้สังคม สังคมควรเข้าไปมีบทบาทในการจัดอบรมให้ความรู้แก่บิดามารดา และคู่สมรสใหม่ที่กำลังจะเป็นบิดามารดาในชุมชนต่างๆ หรือผ่านทางสื่อมวลชนแขนงต่างๆ รวมทั้ง เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับครอบครัวในหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ และในระดับอุดมศึกษา อย่างเป็นระบบ ครบวงจรต่อไป

3.2 การป้องกันเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่ชุมชน

เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับแล้ว คือ เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขณะที่อายุประมาณ 12-13 ปี ซึ่งเด็กเกินกว่าจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน แต่กลุ่มนี้ก็มักจะเป็นกลุ่มที่ไม่มีโอกาสเรียนต่อ เด็กจึงเที่ยวเตร่ คบเพื่อนฝูง ช่วยบิดามารดาทำงานหรือทำงานรับจ้างทั่วไป เนื่องจากไม่มีความรู้ทางวิชาชีพใด ๆ พอที่จะทำงานดีกว่านี้ได้ ขณะที่เด็กอยู่ในระบบโรงเรียน โรงเรียนยังช่วยสอดส่องดูแลเด็กแทนบิดามารดาซึ่งใช้เวลาส่วนใหญ่ในการ

ทำมาหากินได้บ้าง หรือหากเด็กได้มีโอกาสเรียนต่อ ระบบโรงเรียนมัธยม โดยครูแนะแนวก็ยัง สามารถให้คำปรึกษาแนะนำ ประคับประคองให้เด็กส่วนใหญ่ผ่านพ้นระยะวิกฤติทางพฤติกรรม ของ “วัยรุ่น” ไปได้ แต่เด็กกลุ่มที่ด้อยโอกาสเรียนต่อข้างต้น ไม่มีระบบ กลไก และหน่วยงานใด ของรัฐมารองรับ หรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่เด็กและเยาวชน แทนผู้ปกครองและครูดังกล่าวแต่ อย่างใด เด็กและเยาวชนกลุ่มดังกล่าวจึงจัดว่าเป็น “กลุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดกฎหมาย” ที่ควร จัดให้มีหน่วยงานของรัฐขึ้นมารองรับภารกิจดังกล่าวของสังคม โดยให้คำปรึกษาแนะนำแก่เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง ก่อนที่จะ ถลาลึก ขาดผู้ชี้แนะ และเข้าสู่วงจรของการกระทำผิดอย่างเต็ม ตัวต่อไป

3.3 การป้องกันเด็กและเยาวชนกระทำผิดด้วยนโยบายและมาตรการ ระดับชาติ

ในช่วงเวลาต่อไป ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในสังคมของประเทศที่บิดามารดาหรือบรรพบุรุษของเขาไปตั้งหลักปักฐานอยู่นั้น จะกลายเป็น ปัญหาสังคมที่ทวีความสำคัญยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากความเจริญทางเทคโนโลยีทางด้านข้อมูลข่าวสาร ทำให้โลกกลายเป็นหนึ่งเดียวกัน เล็กกลง และไม่อาจปิดความลับเกี่ยวกับพฤติกรรมของ มวลมนุษยชาติได้อีกต่อไป ดังนั้นการป้องกันเด็กและเยาวชนกระทำผิดจึงทำได้โดยการอบรม สั่งสอนให้เด็กและเยาวชนรู้จักจำแนกแยกแยะถูกผิดจากข้อมูลที่หลากหลาย รู้จักเลือกรับข้อมูล ข่าวสาร และแก้ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนด้วยนโยบายและมาตรการระดับ ชาติที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นการป้องกันปัญหาในระยะยาวต่อไป

3.4 การสร้างตัวแบบจริยธรรมสำหรับ “คนรุ่นใหม่”

เมื่อไม่สามารถคาดหวังได้ว่าบิดามารดาจะเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกได้ รวมทั้งครอบครัว ในอนาคตมีแนวโน้มจะเป็นครอบครัวที่มีบิดาหรือมารดาเพียงคนเดียวเป็นทั้งบิดาและ มารดา ภาระหน้าที่นี้จึงตกแก่สังคมที่จะต้องสร้างตัวแบบจริยธรรมตามแบบที่คาดหวังให้เกิดขึ้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีทางเลือกอื่นเพิ่มมากขึ้น

3.5 การศึกษาวิจัยในอนาคต

ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด ที่ เป็นคนไทย หรือ คนกลุ่มใหญ่ของประเทศ เพื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และเพื่อจะ ได้นำผลการวิจัยไปใช้วางแผนงานและกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการ กระทำผิดของเด็กและเยาวชนในอนาคตต่อไป และควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยทางด้าน อาชญวิทยาเพิ่มมากขึ้นเนื่องจาก ความรู้ทางด้านอาชญวิทยามีลักษณะเป็นทั้งวิชาการและวิชา ชีพ ที่หน่วยงานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. รายงานการศาสนาประจำปี 2538. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. 2519. ศาสนาอิสลามฉบับของสำนักจุฬาราชมนตรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2537. ผลการสัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่องการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มิถุนายน 2537.
- คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก. 2535. ภาวะวิกฤติของชีวิตเด็กไทย ปัญหาที่ยังไม่สายเกินแก้. กรุงเทพมหานคร.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2538. หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. 2529 คำนิยามที่เป็นเครื่องชี้แนวโน้มการต่อต้านสังคมของเยาวชน กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. 2541. รายงานการวิจัยเรื่อง ทิศทางการวางแผนกำลังคนเพื่อรองรับการอำนวยความสะดวกในทศวรรษหน้า. กระทรวงยุติธรรม.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. 2542 รายงานการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพหน่วยงานกระทรวงยุติธรรมเพื่อการบริหารจัดการเชิงคุณภาพในยุคโลกาภิวัตน์ กรุงเทพฯ: จามจุรีปริ้นติ้ง
- ชาย เสวิกุล . 2517. อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์บัณฑิต.
- ชาวต้นสน. 2518. ประวัติศาสตร์ต้นสน. กรุงเทพมหานคร: ไชยวัฒน์.
- บุญเพราะ แสงเทียน. คำบรรยายกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน . ไม่ปรากฏสถานที่และปีที่พิมพ์.

- ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. 2521. จิตวิทยาเด็ก. เอกสารประกอบการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ. 2526. รายงานผลการวิจัยโครงการครอบครัวและเครือญาติใน กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภััสสร ลิมานนท์ และคณะ. 2538. สรุปผลวิจัยเบื้องต้นโครงการศึกษาครอบครัวไทย. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานะ ชัยวงศ์โรจน์ แพล. 2540. ศาสนาของโลก. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- วิภา ด้านอ้ารงกุล, อุษณีย์ พึ่งปาน และ ศศิธร แจ่มถาวร. 2539. รายงานผลการวิจัย เรื่อง ความรู้และทัศนคติต่อการติดสารเสพติดและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องของเด็กและเยาวชนที่ต้องโทษ. สถาบันวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สง่า วิไลวรรณ , อำนวย สุวรรณกิจบริหาร และ จางวางหงา. จุฬาราชมนตรีถ้วน สุวรรณศาสน์ และ ความเป็นมาของตำแหน่งจุฬาราชมนตรี . กรุงเทพมหานคร : ชานเมือง.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. 2527. หน้าที่ของมัสยิดต่อสังคมมุสลิมในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. 2541. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร “คุณลักษณะทางสังคมของชาวไทยมุสลิม และการสนองตอบต่อรัฐบาล” วารสารธรรมศาสตร์. มกราคม 2531.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2541. จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. กรุงเทพฯ: บริษัทเพื่อฟ้าพรินต์ติ้ง จำกัด.
- อรทัย ชื่นมนุษย์ 2521. จิตวิทยาปกปิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุไรวรรณ คณิงสุขเกษม, กุศล สุนทรธาดา และ ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต. 2540. แบบแผนการเลี้ยงดูลูกของพ่อที่เป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมในกรุงเทพมหานคร. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาษาต่างประเทศ

- Back, Les. 1996. *New ethnicities and urban culture: Racisms and multicultural in young lives*. New York : St. Martin's Press.
- Banton, Michael. 1992. *Racial and Ethnic Competition*. New York: Cambridge University Press.
- Clinard, B. Marshall and Abbott J. Daniel. 1973. *Crime in developing Countries: A Comparative Perspective* . New York: John Wiley & Sons.

- Cook, Dee and Hudson, Barbara. 1993. **Racism and Criminology**. London : SAGE Publications.
- Dallos, Rudi and McLaughlin, Eugene. 1993. **Social Problems and The Family**. London : Sage Publications.
- Dollard, John. 1937. **Caste and Class in a Southern Town**. New York: Harper; 3rd ed., New York : Doubleday (Anchor), 1957.
- Friedrichs, O David. 1996. **Trusted Criminal: White Collar Crime in Contemporary Society**. New York: Wadsworth Publishing Company.
- Gurr, Ted Robert. and Harff, Barbara. 1994. **Ethnic Conflict in World Politics**. Boulder : Westview Press.
- Kimloch, Graham C., 1979. **The Sociology of Minority Group Relations**. N.J. : Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs.
- Marrett, Cora Bagley. and Leggon, Cheryl. 1979. **Research in Race and Ethnic Relations** Volume 1. Greenwich, Connecticut: JAI PRESS INC.
- Moore, Richter H. Jr. 1994. **Wiseguys : Smarter Criminals and Smarter Crime in the 21st Century**. *The Futurist* Step.-Oct., Vol. 28 no. 5 : 33.
- Park, Robert E., and Burgess, E. W. 1921. **Introduction to the Science of Sociology** . Chicago : University of Chicago Press.
- Prasithrathisint, Suchart. 1985. **Ethnicity and Fertility in Thailand**. Singapore : Institute of Southeast Asian Studies.
- Rex, John and Mason, David. 1988. **Theories of Race and Ethnic Relations**. New York : Cambridge University Press.
- Stephens, Gene. 1994. **The Global Crime Wave**. *The Futurist* Vol. 28, no. 4 (July/August) : 22-29.
- Suryandinda, Leo. 1997. **Ethnic Chinese as Southeast Asians**. Singapore : Institute of Southeast Asian Studies.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1

กลุ่มชาติพันธุ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน
เรื่อง “ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด: จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์”
ในกรุงเทพมหานคร

สถานที่เก็บข้อมูล

☐ 1. บ้านกรุณา	☐ 2. บ้านอุเบกขา
☐ 3. บ้านมุกิตา	☐ 4. บ้านปรานี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง

2. อายุขณะกระทำผิด ..... ปี ..... เดือน
อายุปัจจุบัน .....ปี .....เดือน

3. ศาสนา

☐ 1. พุทธ	☐ 2. คริสต์	☐ 3. อิสลาม	☐ 4. อื่นๆ (ระบุ) .....

4. ระดับการศึกษาสูงสุด (ก่อนถูกจับกุม)

☐ 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐ 2. กำลังเรียนชั้น.....
☐ 3. จบชั้น ป.6	☐ 4. จบชั้น ม.3
☐ 5. อื่นๆ (ระบุ)	

5. สถานภาพ

 โสด สมรส/อยู่ด้วยกัน เลิกร้าง/หย่าร้าง อื่นๆ.....

มีบุตร.....คน

6. กลุ่มชาติพันธุ์

เด็ก/เยาวชน	บิดา	มารดา	ปู่/ย่า/ตา/ยาย
☐ 1. ลาว	☐ 1. ลาว	☐ 1. ลาว	☐ 1. ลาว
☐ 2. ญวน	☐ 2. ญวน	☐ 2. ญวน	☐ 2. ญวน
☐ 3. เขมร	☐ 3. เขมร	☐ 3. เขมร	☐ 3. เขมร
☐ 4. พม่า.....	☐ 4. พม่า.....	☐ 4. พม่า.....	☐ 4. พม่า.....
☐ 5. มอญ	☐ 5. มอญ	☐ 5. มอญ	☐ 5. มอญ
☐ 6. มุสลิม	☐ 6. มุสลิม	☐ 6. มุสลิม	☐ 6. มุสลิม
☐ 7. ชิกซ์	☐ 7. ชิกซ์	☐ 7. ชิกซ์	☐ 7. ชิกซ์
☐ 8. จีน	☐ 8. จีน	☐ 8. จีน	☐ 8. จีน
☐ 9. อื่นๆ.....	☐ 9. อื่นๆ.....	☐ 9. อื่นๆ.....	☐ 9. อื่นๆ.....

7. รูปร่างลักษณะ/การใช้ภาษา (ให้ผู้สัมภาษณ์ทำการสังเกต และระบุข้อมูลต่อไปนี้)
(ตอบได้หลายข้อ)

1. สามารถระบุได้ทันทีที่น่าจะเป็นผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชาติพันธุ์ .....
โดยสังเกตจากสีผิว...../สีผม...../รูปลักษณ์ .....
2. ไม่แตกต่างจากรูปร่างลักษณะของเด็กและเยาวชนไทยทั่วไป
3. อื่นๆ (ระบุ) เช่น พิกัด.....
4. สำเนียงภาษาที่พูด ระบุได้ว่ามีสำเนียง..... ระบุไม่ได้ชัดเจน

8. ท่านรับรู้สภาพความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของตนอย่างไร

1. เป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยแต่ไม่ถูกปฏิบัติ
2. มีความเหลื่อมล้ำกีดกันจากการถูกเลือกปฏิบัติ
3. แปรก เป็นที่สนใจของคนอื่นๆ
4. ไม่รู้สึกแตกต่าง 5. อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 2 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด

2.1. ด้านประชากรและลักษณะทั่วไปของครอบครัว

9. ภูมิลำเนาและการย้ายถิ่น

- 1. บิดาพักอาศัยที่กทม. ตั้งแต่แรกเกิด
- 2. มารดาพักอาศัยที่กทม. ตั้งแต่แรกเกิด
- 3. บิดาอพยพย้ายถิ่นมาจากอำเภอ.....จังหวัด .....ประเทศ.....
- 4. มารดาอพยพย้ายถิ่นมาจากอำเภอ.....จังหวัด .....ประเทศ.....
- 5. ผู้ปกครอง พักอาศัยที่กทม. ตั้งแต่แรกเกิด
- 6. ผู้ปกครอง อพยพย้ายถิ่นมาจากอำเภอ..... จังหวัด..... ประเทศ.....
- 7. ไม่ทราบ   8. อื่นๆ (ระบุ).....

10. ถ้ามีการย้ายถิ่น เหตุผลที่ย้ายมาอยู่ ณ ที่อยู่ปัจจุบัน คือ

- 1. พ่อแม่ป่วยตายย้ายมาทำงานในเมือง/กรุงเทพฯ
- 2. ต้องการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในเมืองที่อุดมสมบูรณ์กว่า
- 3. บ้านเดิมยากจนไม่สามารถอยู่ได้
- 4. บ้านเดิมไม่มีที่ดินทำการเกษตร
- 5. บ้านเดิมมีสงครามไม่สงบสุข
- 6. อื่นๆ (ระบุ) .....
- 7. ไม่มีการย้ายถิ่น

2.2 ลักษณะครอบครัว

11. ครอบครัวของท่านที่พักอาศัยก่อนถูกจับกุมมีลักษณะอย่างไร

- 1. ครอบครัวเดี่ยว จำนวนคนในบ้าน.....คน
- 2. ครอบครัวขยาย จำนวนคนในบ้าน.....คน
- 3. อื่นๆ อยู่กับเพื่อน/นายจ้าง/สามี/ภรรยา/.....

12. ในครอบครัวของท่าน ใครมีอิทธิพลต่อท่านมากที่สุด

1. พ่อ 2. แม่
 3. ปู่ ย่า ตา ยาย 4. ผู้ปกครอง
 5. ญาติอื่นๆ (ระบุ) .....

2.3. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

13. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

1. บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน 2. บิดามารดาเลิกร้าง/หย่าร้าง
 3. บิดามารดาแยกกันอยู่ (ความจำเป็นด้านอาชีพ) 4. บิดา หรือ มารดาถึงแก่กรรม
 5. ทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรม 6. ไม่เคยรู้จัก/พบเห็นบิดามารดา
 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

14. เท่าที่ท่านทราบ ขณะอยู่ด้วยกัน ความรักใคร่กลมเกลียวของพ่อแม่เป็นอย่างไร

1. พ่อแม่เถียงกันบ่อยครั้ง
 2. พ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน
 3. ทูบตี ทำร้ายร่างกายกัน
 4. ใช้อาวุธต่างๆ ทำร้ายกันจนบาดเจ็บ
 5. รักใคร่กลมเกลียวกันดี
 6. ไม่ทราบ

15. จำนวนพี่น้องบิดามารดาเดียวกัน .....คน (รวมทั้งตัวท่าน) ไม่ทราบ
 จำนวนพี่น้องต่างบิดา/มารดา ที่อยู่ด้วยกัน ..... คน (รวมทั้งตัวท่าน) ไม่ทราบ

16. ท่านเป็นบุตรลำดับใด

1. บุตรคนโต 2. บุตรคนเล็ก
 3. บุตรคนเดียว 4. บุตรคนกลางๆ

17. ท่านรู้สึกว่าคุณแม่รักท่านหรือไม่

1. ไม่รัก ไม่สนใจ มักทำตามความพอใจของตน
2. รักมากเกินไป/คอยปกป้องเมื่อกระทำผิด
3. รักพอสมควรแต่สนใจการทำมาหากินพอ ๆ กับรัก
4. รักใคร่ เอาใจใส่ ห่วงใยลูกอย่างเหมาะสม
5. อื่น ๆ (ระบุ) .....

18. ท่านรู้สึกว่าคุณแม่รักใคร่มากที่สุด

1. บุตรคนโต เพราะ..... 2. บุตรคนเล็ก .....
3. บุตรคนกลาง เพราะ..... 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

19. ท่านรู้สึกว่าคุณแม่รักบุตรชายหรือบุตรสาวมากกว่ากัน เพราะเหตุใด

1. บุตรชาย 2. บุตรสาว
- เพราะ 1. เป็นค่านิยมที่สืบทอดกันมา
2. พ่อแม่ชอบเอง
3. อื่น ๆ (ระบุ) .....
3. เป็นบุตรคนเดียว 4. มีบุตรเพศเดียว
5. มีบุตรสาวหรือบุตรชายคนเดียว

20. ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับพี่น้องเป็นอย่างไร (ส่วนใหญ่)

1. รักใคร่ สนิทสนมกันดี 2. ห่างเหิน ต่างคนต่างอยู่
3. บางครั้งก็ดีกันบางครั้งก็ทะเลาะกัน 4. บุตรคนเดียว
5. อื่น ๆ (ระบุ) .....

21. ในครอบครัว เมื่อท่านมีปัญหา ท่านปรึกษาปัญหากับ.....มากที่สุด ในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. เรื่องการเรียน 2. เรื่องการทำมาหากิน
3. เรื่องความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม 4. เรื่องเงิน
5. ปรึกษาทุกเรื่อง 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....
7. ไม่ปรึกษาเลย

22. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อครอบครัวของท่าน

1. บ้านแออัด คับแคบ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
2. ผู้ปกครองบังคับมากเกินไป	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
3. ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
4. ผู้ปกครองประพฤติตนไม่เหมาะสม	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
5. มีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
6. มีการทำร้ายร่างกายกันในบ้าน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
7. มีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
8. ไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
9. อื่น ๆ (ระบุ)	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่

23. สรุปได้ว่าระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นอย่างไร

1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
------------------------------	----------------------------------	-------------------------------
2. ความรับผิดชอบในครอบครัว

☐ พ่อแม่ลูกร่วมกันรับผิดชอบ	☐ พ่อแม่ทำตามความพอใจของตน
--	---
3. การรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

☐ ให้อิสระในการเลือกตัดสินใจ	☐ พ่อแม่ออกคำสั่งให้เด็กทำตาม
---	--
4. การใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกผิด

☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
------------------------------	----------------------------------	-------------------------------
5. เกณฑ์การให้รางวัล หรือลงโทษ

☐ ส่วนใหญ่คงที่	☐ ส่วนใหญ่ไม่คงที่
--	---
6. ระเบียบวินัยภายในครอบครัว

☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
------------------------------	----------------------------------	-------------------------------

2.4. ฐานะทางเศรษฐกิจ

24. อาชีพของบิดา

☐ 1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ 2. พนักงานบริษัท
☐ 3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	☐ 4. รับจ้าง .....
☐ 5. อาชีพการเกษตร	☐ 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....

25. อาชีพของมารดา

1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. พนักงานบริษัท
3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ..... 4. รับจ้าง .....
5. อาชีพการเกษตร ..... 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....

26. อาชีพของผู้ปกครอง

1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. พนักงานบริษัท
3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ..... 4. รับจ้าง .....
5. อาชีพการเกษตร ..... 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....

27. รายได้ของครอบครัว ประมาณเดือนละ

1. ต่ำกว่า 3,000 บาท 2. 3,001 – 6,000 บาท
3. 6,001 – 10,000 บาท 4. 10,001 – 13,000 บาท
5. 13,001 – 20,000 บาท 6. มากกว่า 20,000 บาท

28. ฐานะทางเศรษฐกิจ

1. ยากจน 2. พอมีพอใช้
3. ปานกลาง 4. ดี

29. ลักษณะความเป็นเจ้าของบ้านพักอาศัย

1. บ้านบิดามารดาหรือผู้ปกครอง 2. บ้านเช่า
3. บ้านญาติพี่น้อง 4. อื่น ๆ (ระบุ) .....

30. เครื่องอุปโภค/บริโภค/เครื่องอำนวยความสะดวกในบ้านที่เพียงพอแก่การดำรงชีพ

1. มี โทรทัศน์/พัดลม/ตู้เย็น/.....
2. ไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกใดๆ แต่มีปัจจัยสี่พอควรแก่การดำรงชีพ
3. ไม่มีปัจจัยสี่เพียงพอแก่การดำรงชีพ

31. เปรียบเทียบกับเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน

1. ดีกว่า 2. พอ ๆ กัน 3. ต่ำกว่า

2.5. มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว

32. ในบ้านที่พ่อกาัย พ่อ/แม่/ผู้ปกครอง/ญาติพี่น้อง มีพฤติกรรมต่อไปนี้หรือไม่

1. เล่นการพนัน/มั่วสุมในวงการพนัน มี คือ..... ไม่มี
2. ต้มสุรา/เมาสุราอาละวาด มี คือ..... ไม่มี
3. เสพยาเสพติด..... มี คือ..... ไม่มี
4. เกะกะเกร/เป็นนักเลงหัวไม้ มี คือ..... ไม่มี
5. ลักขโมย มี คือ..... ไม่มี
6. อยู่กินกันฉันสามีภรรยา ก่อนอายุ 18 ปี มี คือ..... ไม่มี
7. ประพฤติตนทำนองชู้สาว/ประพฤติดัดทางเพศ มี คือ..... ไม่มี
8. เทียวเตร่สถานเริงรมย์/เที่ยวกลางคืน มี คือ..... ไม่มี
9. มีคนกระทำความผิดหลบมาพักอาศัยอยู่ด้วย มี คือ..... ไม่มี
10. เปิดกิจการเป็นช่องโศกณี มี คือ..... ไม่มี

33. ท่านคิดว่ากฎเกณฑ์ที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองกำหนดขึ้นใช้ในครอบครัว มีลักษณะอย่างไร

1. ใช้กฎเกณฑ์เฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่
- 1.1 ลูกชายมีความสำคัญกว่าลูกสาว
  - 1.2 ห้ามเกี่ยวข้องกับสุรา หรือเครื่องดองของเมา
  - 1.3 ต้องมีผิวเดียวเมียเดียวเท่านั้น
  - 1.4 อื่น ๆ (ระบุ).....
2. มีกฎเกณฑ์เป็นพิเศษเฉพาะครอบครัว ได้แก่
- 2.1. ต้องมีแพะรับบาปสำหรับความยุ่งยากทุกอย่างที่เกิดขึ้น
  - 2.2. ช่วยกันทำมาหากินจะถูกหรือผิดกฎหมายก็ได้
  - 2.3. อื่น ๆ (ระบุ).....
3. เหมือน ๆ กับสังคมส่วนใหญ่

34. ท่านคิดว่า พ่อ/แม่/ผู้ปกครอง เป็นตัวอย่างที่ดีของท่านหรือไม่

พ่อ	☐ ใช่	☐ ไม่แน่ใจ	☐ ไม่ใช่	☐ ไม่ทราบ
แม่	☐ ใช่	☐ ไม่แน่ใจ	☐ ไม่ใช่	☐ ไม่ทราบ
ผู้ปกครอง	☐ ใช่	☐ ไม่แน่ใจ	☐ ไม่ใช่	☐ ไม่ทราบ

2.6. รูปแบบ/วิธีการอบรมเลี้ยงดู

35. ท่านคิดว่าภายในครอบครัวของท่าน

1. มีการก้าวท้าวเรื่องส่วนตัวกัน ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
2. สามารถร้องไห้ระบายความทุกข์สู่กันได้ ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
3. ผู้ใหญ่ออกคำสั่งและควบคุมดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
4. ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในบ้าน ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
5. มีการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระรับผิดชอบการทำงานบ้านกัน ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
6. ช่วยกันแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้ ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
7. มีการกำหนดกฎ ระเบียบภายในบ้าน ที่สมเหตุสมผล ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
8. สามารถพูดกันได้ตรง ๆ ไม่ต้องพูดผ่านใครบางคน ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
9. คนในครอบครัวสามารถช่วยเหลือประคับประคองกันเมื่อเกิดวิกฤติ ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
10. เมื่อมีเวลาว่างสมาชิกในครอบครัวจะชุลุกอยู่ด้วยกัน ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย

36. วิธีการปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมรองของกลุ่ม

(สั่งสอน - ตู คำ ว่ากล่าว อบรม ตักเตือน / ลงโทษ - ตี หักเบี้ยเลี้ยง งดสิ่งที่พึงปรารถนา)

ถ้ามีเหตุการณ์ต่อไปนี้เกิดขึ้นในครอบครัวท่าน พ่อแม่/ผู้ปกครองจะใช้วิธีการใด

1. ใครคนใดคนหนึ่งแกล้ง รังแก ทรมาน หรือ ม้าสัตว์

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
2. พี่น้องทะเลาะ ตบ ตี ทำร้ายร่างกายกันและกัน

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
3. ใครคนใดคนหนึ่งในครอบครัวทำร้ายร่างกาย หรือ ม้าผู้อื่น

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
4. เห็นพี่ชาย น้องสาวที่โตเป็นสาวแล้ว เล่นกอดรัดฟัดเหวี่ยงกันเหมือนเด็ก ๆ

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
5. มีใครคนใดคนหนึ่งในครอบครัวล่วงละเมิดทางเพศที่ น้อง ลูก หลานสาว

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
6. ใครคนใดคนหนึ่งพูดโกหก บิดเบือน อำพราง หลอกหลวงให้เกิดความเสียหาย

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
7. พี่น้องด่าทอกันด้วยถ้อยคำหยาบคาย

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
8. ใครคนใดคนหนึ่งหยิบข้าวของ เงินทอง ของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
9. ใครคนใดคนหนึ่งเล่นการพนัน (ไพ่ ไฮโล โป ถั่ว ฯลฯ)

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
10. ใครคนใดคนหนึ่งเสพยาเสพติด (คกาว เสพยาน้ำ ฯลฯ)

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
11. ใครคนใดคนหนึ่งขายยาเสพติด (ยาน้ำ ผง กัญชา ฯลฯ)

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
12. ใครคนใดคนหนึ่งละทิ้งงาน ละเลยหน้าที่

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ
13. ใครคนใดคนหนึ่งไม่ขอโทษเมื่อทำผิด หรือ ไม่ขอบคุณเมื่อมีคนช่วยเหลือ

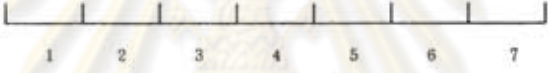
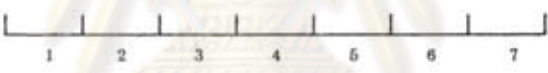

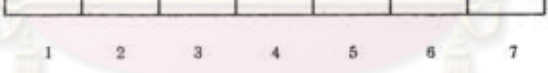

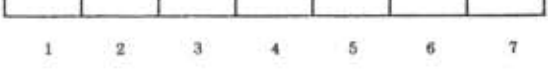
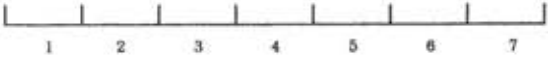

ชมเชย   สั่งสอน   ลงโทษ   เฉย ๆ

37. การอบรมสั่งสอนของครอบครัวท่านมักจะกล่าวอ้างถึงใคร หรือสิ่งใดต่อไปนี้

- ศาสดาของศาสนา เช่น อัลเลาะห์ พระพุทธเจ้า พระเยซู
- พระธรรม คำสอนของพระศาสดา
- คำสอนของบิดามารดา
- ตำรา ผู้มีอำนาจจะลงโทษ
- คำสอนของปู่ ย่า ตา ยาย
- ความดีงามของตนเอง
- อื่น ๆ (ระบุ).....

38. ท่านคิดว่าท่านเป็นคนที่มีความลักษณะแบบใด

ไม่ก้าวร้าว		ก้าวร้าว
รู้สึกดี		รู้สึกเด่น
มีศีลธรรม		ไม่มีศีลธรรม
ฟังพาดคนอื่น		ฟังตนเอง
เจ้าระเบียบ		ไม่มีระเบียบ
ปล่อยปละ		รับผิดชอบ
เย็นชา		อบอุ่น
อดทน		ไม่อดทน
เป็นผู้ตาม		เป็นผู้นำ
เครียด		สบาย ๆ
แข็งกร้าว		ยืดหยุ่น
ซื่อสัตย์		ไม่ซื่อสัตย์
รู้จักตนเองดี		ไม่เข้าใจตนเอง

39. ท่านควบคุมอารมณ์/ความรู้สึกของท่านได้ดีเพียงใด

- ดีมาก   ดี   ปานกลาง   น้อย   น้อยมาก

40. ท่านควบคุมอารมณ์/ความรู้สึกของท่านอย่างไร

- นึกถึงพระศาสดาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์
 นึกถึงผู้ที่เคารพนับถือ
 นึกถึงตัวเอง
 ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้
 นึกถึงผลที่จะเกิดตามมา
 อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 กลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม

41. ความเหนียวแน่นระหว่างครอบครัวกับกลุ่มชาติพันธุ์ (ตอบได้หลายข้อ)

1. ห่างเหิน
 2. ติดต่องานหาสู่กัน
 3. มีกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันบ่อยครั้ง
 4. มีกิจกรรมทางประเพณีร่วมกัน
 5. อื่นๆ (ระบุ) .....

42. การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่ม (ตอบได้หลายข้อ)

- มีการแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในบ้าน
 มีการแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในงานประเพณีและกิจกรรมต่างๆ
 มีการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์พูดคุย สื่อสารในบ้าน/ในระหว่างสมาชิกอื่นๆ
 จัดกิจกรรม/งานประเพณี ประจำปี/ฤดูกาลร่วมกัน
 อื่นๆ (ระบุ).....

43. เกล็ดขนั้ของครอบครัวตามความคิดเห็นของท่านเป็นอย่างไร

- 1. ก่อนไปทางระบบครอบครัวและเครือญาติของพ่อ คือชาติพันธุ์.....
- 2. ก่อนไปทางระบบครอบครัวและเครือญาติของแม่ คือชาติพันธุ์.....
- 3. คล้ายคลึงกับเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน คือชาติพันธุ์.....
- 4. ผสมผสานกันจนกลายเป็นคนไทย

44. มีการตั้ง “เป้าหมาย/ทิศทางของครอบครัว” ไว้อย่างไร

- 1. จะกลับประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของบรรพบุรุษ คือ.....
- 2. จะกลับไปอยู่ย่านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันพักอาศัยอยู่มาก คือ.....
- 3. จะไปอยู่ประเทศที่สาม คือ.....
- 4. อยู่เมืองไทย
- 5. ไม่มีการตั้งเป้าหมายใด
- 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....

45. ท่านรู้สึกว่ครอบครัวของท่านอยู่ในชุมชนที่พักอาศัย ในลักษณะใด

- 1. อยู่โดดเดี่ยวตามลำพังท่ามกลางคนไทย
- 2. เกาะกลุ่มอยู่กับเพื่อนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน 2-3 ครอบครัว
- 3. เกาะกลุ่มอยู่ในแวดวงเพื่อนจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันทั้งหมู่บ้าน หรือชุมชนใหญ่
- 4. อื่น ๆ (ระบุ) .....

46. ท่านคิดว่าแนวทางการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์ท่านมีส่วนยับยั้งมิให้กระทำผิดเพียงใด

- มีส่วนอย่างยิ่ง
- มีส่วนบ้าง
- ไม่ค่อยมีส่วน
- ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 4 สังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว

47. ท่านคบหาสมาคมสนิทสนมกับเพื่อนกลุ่มใดมากที่สุด

- 1. เพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน เพราะ.....
- 2. เพื่อนคนไทย เพราะ.....
- 3. เพื่อนทั้งสองลักษณะ เพราะ.....
- 4. อื่น ๆ (ระบุ) .....

48. แหล่งชุมชนที่พักอาศัย

☐ 1. แหล่งชุมชนแออัด	☐ 2. เขตก่อสร้าง
☐ 3. แหล่งอุตสาหกรรม	☐ 4. แหล่งเกษตรกรรม
☐ 5. เขตที่พักอาศัย	☐ 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....

49. เพื่อนบ้าน

☐ 1. กลุ่มชาติพันธุ์เดียวกับครอบครัว	
☐ 2. กลุ่มชาติพันธุ์อื่น คือ	
☐ 3. กลุ่มคนไทยที่พักอาศัยมานานแล้ว	
☐ 4. กลุ่มคนไทยที่อพยพ/ย้ายถิ่น จากภาค	☐ เหนือ ☐ อีสาน
☐ ไต๋	☐ กลาง ☐ อื่น ๆ .....

50. สิ่งอำนวยความสะดวกบ้านพักอาศัย

☐ 1. แหล่งพักอาศัยทั่วไป
☐ 2. มีแหล่งมั่วสุมยาเสพติด
☐ 3. มีบ่อนการพนัน
☐ 4. มีช่องโสเภณี
☐ 5. อื่น ๆ (ระบุ) .....

51. ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมที่ท่าน ครอบครัว หรือกลุ่มเคยประสบ

ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- บ่อยครั้ง   บางครั้ง   ไม่เคย

มีอุปสรรคในการเข้าโรงเรียน

- บ่อยครั้ง   บางครั้ง   ไม่เคย

มีข้อจำกัดในการเข้าทำงาน

- บ่อยครั้ง   บางครั้ง   ไม่เคย

มีความต้อยโอกาสทางสังคมเกิดขึ้น (ถูกเลือกปฏิบัติ)

- บ่อยครั้ง   บางครั้ง   ไม่เคย

มีการขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมรองกับวัฒนธรรมไทย

- บ่อยครั้ง   บางครั้ง   ไม่เคย

ต้องการยกฐานะศักดิ์ศรีของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เป็นที่ยอมรับ

บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

ต้องอดทนต่อฉายา/คำเยาะเย้ย จากทางของสังคมไทย

บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

ต้องการแก้แค้น ทดแทนค่าสบประมาณ แม้ว่าจะกระทำผิด

บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด

52. ท่านเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้วกี่ครั้ง (นับรวมครั้งนี้)

1. ครั้งนี้ครั้งแรก

2. มากกว่า 1 ครั้ง คือ ..... ครั้ง

53. ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกต่าง ๆ มาแล้วกี่ครั้ง (นับรวมครั้งนี้)

1. ครั้งนี้ครั้งแรก

2. มากกว่า 1 ครั้ง คือ ..... ครั้ง

54. ครั้งนี้ท่านกระทำผิดฐานใด และลักษณะการกระทำผิดครั้งนี้เป็นอย่างไร

1. เกี่ยวกับทรัพย์สิน ลัก/วิ่ง/ชิง/ปล้น โดย.....
.....
.....

2. เกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ฆ่า/ทำร้ายร่างกาย/ซูลมุนต่อสู้/..... โดย .....

3. เกี่ยวกับยาเสพติด ประเภท ยาบ้า/เฮโรอีน/กัญชา/.....

ข้อหา เสพ/ครอบครอง/จำหน่าย/..... โดย .....

4. เกี่ยวกับเพศ อนาคต/ข่มขืน/โทรมหญิง/ขายบริการ/..... โดย .....

5. อื่น ๆ (ระบุ) ..... โดย .....

55. มวลเหตุจูงใจในการกระทำผิดครั้งนี้ คือ

- 1. โกรธ/อาฆาตพยาบาท
- 2. อยากได้เข้าของเงินทองนั้น/โลก
- 3. เกิดอารมณ์ทางเพศ /รัก
- 4. ขากจน
- 5. อยากลอง
- 6. ขาดความยับยั้งชั่งใจ
- 7. อื่น ๆ (ระบุ.....)

ให้สัมภาษณ์พฤติการณ์การทำความผิดครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ และระบุลงในกรอบข้อความด้านล่าง

ทำใคร?/กับใคร?

ทำไม ?

ฐานความผิด :

ทำอะไร?

ที่ไหน ?

เมื่อไร ?

ทำอะไร?

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

56. ครั้งนี้ศาลมีคำสั่งอย่างไร

- 1. ฝากอบรม เป็นเวลา.....ปี ..... เดือน.....วัน
- 2. ฝากอบรมชั้นต่ำ.....ปี .....เดือน   ชั้นสูง.....ปี .....เดือน
- 3. อื่น ๆ (ระบุ) .....

57. ปัจจุบันท่านรับการฝึกอบรมมาแล้ว.....ปี .....เดือน.....วัน

58. ก่อนถูกจับกุมท่านพักอาศัยอยู่กับ

☐ 1. บิดา มารดา	☐ 2. ผู้ปกครอง (ระบุ) .....
☐ 3. บิดา	☐ 4. บิดาและครอบครัวใหม่ของบิดา
☐ 5. มารดา	☐ 6. มารดาและครอบครัวใหม่ของมารดา
☐ 7. นายจ้าง	☐ 8. อื่น ๆ (ระบุ) .....

59. ถ้าพ้นจากสถานพินิจแล้ว ท่านจะไปอยู่ที่ใด

☐ 1. กลับไปอยู่กับบิดามารดา/ผู้ปกครอง	☐ 2. อยู่กับเพื่อน
☐ 3. ยังไม่มีที่ไป	☐ 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

60. ครอบครัวท่านมีผู้ถูกจับกุมดำเนินคดี/ต้องโทษจำคุก หรือไม่ (ระบุรายบุคคลว่าเคยมี/ปัจจุบัน)

☐ 1. บิดา ฐานความผิด	(ครั้งล่าสุด)
จำนวนครั้ง	ครั้ง ต้องโทษ .....
เป็นเวลา	ปี .....เดือน
☐ 2. มารดา ฐานความผิด	(ครั้งล่าสุด)
จำนวนครั้ง	ครั้ง ต้องโทษ .....
เป็นเวลา	ปี .....เดือน
☐ 3. ญาติ/พี่/น้อง	ฐานความผิด .....
จำนวนครั้ง	ครั้ง ต้องโทษ .....
เป็นเวลา	ปี .....เดือน
☐ 4. ญาติ/พี่/น้อง	ฐานความผิด .....
จำนวนครั้ง	ครั้ง ต้องโทษ .....
เป็นเวลา	ปี .....เดือน
☐ 5. ญาติ/พี่/น้อง	ฐานความผิด .....
จำนวนครั้ง	ครั้ง ต้องโทษ .....
เป็นเวลา	ปี .....เดือน

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 7 วาดแผนที่ทางไปบ้านพักอาศัยของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

ชื่อ-สกุล เด็ก/เยาวชน ชื่อจริง ..... ชื่อเล่น .....

ชื่อสกุล บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง (คนที่สนิท).....

อยู่บ้านเลขที่.....ซอย/ตรอก/ชุมชน .....ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

โทร.....

แผนที่บ้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2

กลุ่มชาติพันธุ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง
เรื่อง “ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด : จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์”
ในกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ สกุล.....บ้านเลขที่.....ถนน.....
ชุมชน.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....
ชื่อ-สกุลของเด็ก/เยาวชน.....บ้าน.....

ความสัมพันธ์ของผู้ให้ข้อมูลกับเด็ก/เยาวชน

- บิดาผู้ให้กำเนิด มารดาผู้ให้กำเนิด
 บิดาเลี้ยง รู้จักเด็กนาน.....ปี มารดาเลี้ยง รู้จักเด็กนาน.....ปี
 ผู้ปกครอง เกี่ยวข้องเป็น.....ของเด็ก รู้จักเด็กนาน.....ปี
 อื่น ๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล (บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง)

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุปัจจุบัน ..... ปี

3. ศาสนา

1. พุทธ 2. คริสต์ 3. อิสลาม 4. อื่น ๆ (ระบุ) .....

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. ไม่ได้เรียนหนังสือ 2. จบชั้น ป.4
3. จบชั้น ป.6 4. จบชั้น ม.3
5. อื่นๆ (ระบุ).....

5. กลุ่มชาติพันธุ์

เด็ก/เยาวชน	บิดา	มารดา	ปู่/ย่า/ตา/ยาย
☐ 1. ลาว	☐ 1. ลาว	☐ 1. ลาว	☐ 1. ลาว
☐ 2. ญวน	☐ 2. ญวน	☐ 2. ญวน	☐ 2. ญวน
☐ 3. เขมร	☐ 3. เขมร	☐ 3. เขมร	☐ 3. เขมร
☐ 4. พม่า.....	☐ 4. พม่า.....	☐ 4. พม่า.....	☐ 4. พม่า.....
☐ 5. มอญ	☐ 5. มอญ	☐ 5. มอญ	☐ 5. มอญ
☐ 6. มุสลิม	☐ 6. มุสลิม	☐ 6. มุสลิม	☐ 6. มุสลิม
☐ 7. ชิกซ์	☐ 7. ชิกซ์	☐ 7. ชิกซ์	☐ 7. ชิกซ์
☐ 8. จีน	☐ 8. จีน	☐ 8. จีน	☐ 8. จีน
☐ 9. อื่นๆ.....	☐ 9. อื่นๆ.....	☐ 9. อื่นๆ.....	☐ 9. อื่นๆ.....

6. รูปร่างลักษณะ/การใช้ภาษา (ให้ผู้สัมภาษณ์ทำการสังเกต และระบุข้อมูลต่อไปนี้)
(ตอบได้หลายข้อ)

1. สามารถระบุได้ทันทีว่าน่าจะเป็นผู้ที่สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชาติพันธุ์ .....
โดยสังเกตจากสีผิว...../สีผม...../รูปร่างลักษณะ .....
2. ไม่แตกต่างจากรูปร่างลักษณะของเด็กและเยาวชนไทยทั่วไป
3. อื่นๆ (ระบุ) เช่น พิกัด.....
4. สำเนียงภาษาที่พูด ระบุได้ว่ามีสำเนียง..... ระบุไม่ได้ชัดเจน

7. ท่านรับรู้สภาพความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของตนอย่างไร

1. เป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยแต่ไม่ถูกปฏิเสธ
2. มีความเหลื่อมล้ำกดดันจากการถูกเลือกปฏิบัติ
3. แปลก เป็นที่สนใจของคนอื่นๆ
4. ไม่รู้สึกแตกต่าง 5. อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 2 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด

2.1. ด้านประชากรและลักษณะทั่วไปของครอบครัว

8. ภูมิสำเนาและการย้ายถิ่น

- 1. บิดาพักอาศัยที่กทม. ตั้งแต่แรกเกิด
- 2. มารดาพักอาศัยที่กทม. ตั้งแต่แรกเกิด
- 3. บิดาอพยพย้ายถิ่นมาจากอำเภอ.....จังหวัด.....ประเทศ.....
- 4. มารดาอพยพย้ายถิ่นมาจากอำเภอ.....จังหวัด.....ประเทศ.....
- 5. ผู้ปกครอง พักอาศัยที่กทม. ตั้งแต่แรกเกิด
- 6. ผู้ปกครอง อพยพย้ายถิ่นมาจากอำเภอ..... จังหวัด..... ประเทศ.....
- 7. ไม่ทราบ   8. อื่น ๆ (ระบุ).....

9. ถ้ามีการย้ายถิ่น เหตุผลที่ย้ายมาอยู่ ณ ที่อยู่ปัจจุบัน คือ

- 1. พ่อแม่ป่วยตายเป็นายย้ายมาทำงานในเมือง/กรุงเทพฯ
- 2. ต้องการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในเมืองที่อุดมสมบูรณ์กว่า
- 3. บ้านเดิมยากจนไม่สามารถอยู่ได้
- 4. บ้านเดิมไม่มีที่ดินทำการเกษตร
- 5. บ้านเดิมมีสงครามไม่สงบสุข
- 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....
- 7. ไม่มีการย้ายถิ่น

2.2 ลักษณะครอบครัว

10. ครอบครัวของเด็กมีลักษณะอย่างไร

- 1. ครอบครัวเดี่ยว จำนวนคนในบ้าน.....คน
- 2. ครอบครัวขยาย จำนวนคนในบ้าน.....คน
- 3. อื่น ๆ อยู่กับเพื่อน/นายจ้าง/สามี/ภรรยา/.....

11. ในครอบครัวของท่าน ใครมีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด

1. พ่อ 2. แม่
 3. ปู่ ย่า ตา ยาย 4. ผู้ปกครอง
 5. ญาติอื่นๆ (ระบุ) .....

2.3. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

12. สถานภาพสมรสของบิดามารดาเด็ก

1. บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน 2. บิดามารดาเลิกร้าง/หย่าร้าง
 3. บิดามารดาแยกกันอยู่ (ความจำเป็นด้านอาชีพ) 4. บิดา หรือ มารดาถึงแก่กรรม
 5. ทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรม 6. ไม่เคยรู้จัก/พบเห็นบิดามารดา
 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

13. เท่าที่ท่านทราบ ขณะอยู่ด้วยกัน ความรักใคร่กลมเกลียวของพ่อแม่เป็นอย่างไร

1. พ่อแม่เถียงกันบ่อยครั้ง
 2. พ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน
 3. ทูบตี ทำร้ายร่างกายกัน
 4. ใช้อาวุธต่างๆ ทำร้ายกันจนบาดเจ็บ
 5. รักใคร่กลมเกลียวกันดี
 6. ไม่ทราบ

14. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา กับเด็กเป็นอย่างไร

บิดากับเด็ก

มารดากับเด็ก

☐ 1. บังคับควบคุม	☐ 1. บังคับควบคุม
☐ 2. ต่างคนต่างอยู่	☐ 2. ต่างคนต่างอยู่
☐ 3. กำหนดระเบียบวินัยไม่คงที่	☐ 3. กำหนดระเบียบวินัยไม่คงที่
☐ 4. ใช้ลูกเป็นที่ระบายอารมณ์	☐ 4. ใช้ลูกเป็นที่ระบายอารมณ์
☐ 5. ทูบตี ทำร้ายร่างกายเด็ก	☐ 5. ทูบตี ทำร้ายร่างกายเด็ก
☐ 6. รักใคร่กลมเกลียวกันดี	☐ 6. รักใคร่กลมเกลียวกันดี
☐ 7. อื่น ๆ (ระบุ).....	☐ 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

15. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง กับเด็กเป็นอย่างไร

- 1. บังคับควบคุม
- 2. ต่างคนต่างอยู่
- 3. กำหนดระเบียบวินัยไม่คงที่
- 4. ใช้อุทธานุภาพที่ระบายนามธรรม
- 5. ทบตี ทำร้ายร่างกายเด็ก
- 6. รักใคร่กลมเกลียวกันดี
- 7. อื่น ๆ (ระบุ).....

16. เด็กมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ..... คน
จำนวนพี่น้องต่างบิดา/มารดา ที่อยู่ด้วยกัน ..... คน

17. เด็กเป็นบุตรลำดับใด

- 1. บุตรคนโต
- 2. บุตรคนเล็ก
- 3. บุตรคนเดียว
- 4. บุตรคนกลาง ๆ

18. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อเด็ก

- 1. รักและห่วงใย
- 2. สงสาร
- 3. รักพอสมควรแต่สนใจการทำมาหากินพอ ๆ กับรัก
- 4. ไม่รัก เพราะ.....
- 5. อื่น ๆ (ระบุ) .....

19. บิดามารดารักบุตรคนใดมากที่สุด

- 1. บุตรคนโต
- 2. บุตรคนเล็ก
- 3. บุตรคนกลาง
- 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

20. ท่านรักเด็กชายหรือเด็กหญิงมากกว่ากัน เพราะเหตุใด

- 1. เด็กชาย
  - 2. เด็กหญิง
- เพราะ 1. เป็นค่านิยมที่สืบทอดกันมา
2. เลี้ยงง่าย 3. อื่น ๆ (ระบุ) .....

21. ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพี่น้องเป็นอย่างไร (ส่วนใหญ่)

1. รักใคร่ สนับสนุนกันดี 2. ห่างเหิน ต่างคนต่างอยู่
 3. บางครั้งก็ตีกันบางครั้งก็ทะเลาะกัน 4. บุตรคนเดียว
 5. อื่นๆ (ระบุ) .....

22. ในครอบครัว เมื่อเด็กมีปัญหา เด็กปรึกษาปัญหากัน.....มากที่สุด ในเรื่องใด

1. เรื่องการเรียน 2. เรื่องการทำมาหากิน
 3. เรื่องความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม 4. เรื่องเงิน
 5. ปรึกษาทุกเรื่อง 6. อื่นๆ (ระบุ) .....
 7. ไม่ปรึกษาเลย

23. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อครอบครัวของท่าน

1. บ้านแออัด คับแคบ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
2. ผู้ปกครองบังคับมากเกินไป	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
3. ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
4. ผู้ปกครองประพฤติตนไม่เหมาะสม	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
5. มีการทะเลาะกันในบ้านบ่อยครั้ง	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
6. มีการทำร้ายร่างกายกันในบ้าน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
7. มีการทำร้ายจิตใจกันในบ้าน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
8. ไม่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
9. อื่นๆ (ระบุ)	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่

24. สรุปได้ว่าระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นอย่างไร

1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว
 มาก ปานกลาง น้อย
2. ความรับผิดชอบในครอบครัว
 พ่อแม่ลูกร่วมกันรับผิดชอบ พ่อแม่ทำตามความพอใจของตน
3. การรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
 ให้อิสระในการเลือกตัดสินใจ พ่อแม่ออกคำสั่งให้เด็กทำตาม
4. การใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกผิด
 มาก ปานกลาง น้อย

5. เกณฑ์การให้รางวัล หรือลงโทษ

ส่วนใหญ่คงที่

ส่วนใหญ่ไม่คงที่

6. ระเบียบวินัยภายในครอบครัว

มาก

ปานกลาง

น้อย

2.4. ฐานะทางเศรษฐกิจ

25. อาชีพของบิดา

1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2. พนักงานบริษัท

3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย .....

4. รับจ้าง .....

5. อาชีพการเกษตร .....

6. อื่นๆ (ระบุ) .....

26. อาชีพของมารดา

1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2. พนักงานบริษัท

3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย .....

4. รับจ้าง .....

5. อาชีพการเกษตร .....

6. อื่นๆ (ระบุ) .....

27. อาชีพของผู้ปกครอง

1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2. พนักงานบริษัท

3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย .....

4. รับจ้าง .....

5. อาชีพการเกษตร .....

6. อื่นๆ (ระบุ) .....

28. รายได้ของครอบครัว ประมาณเดือนละ

1. ต่ำกว่า 3,000 บาท

2. 3,001 – 6,000 บาท

3. 6,001 – 10,000 บาท

4. 10,001 – 13,000 บาท

5. 13,001 – 20,000 บาท

6. มากกว่า 20,000 บาท

29. รายจ่ายของครอบครัว ประมาณเดือนละ

1. ต่ำกว่า 3,000 บาท

2. 3,001 – 6,000 บาท

3. 6,001 – 10,000 บาท

4. 10,001 – 13,000 บาท

5. 13,001 – 20,000 บาท

6. มากกว่า 20,000 บาท

30. ครอบครัวยุทธศาสตร์ ประเมิน

☐ 1. ต่ำกว่า 3,000 บาท	☐ 2. 3,001 – 6,000 บาท
☐ 3. 6,001 – 10,000 บาท	☐ 4. 10,001 – 13,000 บาท
☐ 5. 13,001 – 20,000 บาท	☐ 6. มากกว่า 20,000 บาท

31. ฐานะทางเศรษฐกิจ

☐ 1. ยากจน	☐ 2. พอมีพอใช้
☐ 3. ปานกลาง	☐ 4. ดี

32. ลักษณะความเป็นเจ้าของบ้านพักอาศัย

☐ 1. บ้านตนเอง	☐ 2. บ้านเช่า
☐ 3. บ้านญาติพี่น้อง	☐ 4. อื่นๆ (ระบุ) .....

33. สภาพบ้านพักอาศัยและสภาพแวดล้อม (ให้ผู้สัมภาษณ์สังเกตและบรรยาย)

ลักษณะ ตึก/ครึ่งตึกครึ่งไม้/ไม้/กระต๊อบ/ชั้นเดียว/สองชั้น.....

แบบ บ้านเดี่ยว/แฟลต/ห้องแบ่งเช่า.....

ขนาด คับแคบมาก/กว้าง.....

สภาพ ใหม่/เก่า/ทรุดโทรม.....

เครื่องอุปโภค/บริโภค/เครื่องอำนวยความสะดวกในบ้าน

☐ 1. มี โทรทัศน์/พัดลม/ตู้เย็น/.....
☐ 2. ไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกใดๆ แต่มีปัจจัยสี่พอควรแก่การดำรงชีพ
☐ 3. ไม่มีปัจจัยสี่เพียงพอแก่การดำรงชีพ

.....
 .....
 .....

34. เปรียบเทียบกับเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน

☐ 1. ดีกว่า
☐ 2. พอๆ กัน
☐ 3. ต่ำกว่า

2.5. มาตรฐานทางศีลธรรมของครอบครัว

35. ในบ้านที่พักอาศัย ผู้ใดกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้หรือไม่

1. เล่นการพนัน/มั่วสุมในวงการพนัน	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
2. ดื่มสุรา/เมาสุราอาละวาด	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
3. เสพยาเสพติด.....	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
4. เกะกะเกร/เป็นนักเลงหัวไม้	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
5. ลักขโมย	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
6. อยู่กินกันฉันสามีภรรยา ก่อนอายุ 18 ปี	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
7. ประพฤติตนทำนองชู้สาว/ประพฤติดัดทางเพศ	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
8. เทียวเตร่สถานเริงรมย์/เที่ยวกลางคืน	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
9. มีคนกระทำความผิดหลบมาพักอาศัยอยู่ด้วย	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี
10. เปิดกิจการเป็นช่องโฮสเอนี่	☐ มี คือ.....	☐ ไม่มี

36. ท่านคิดว่ากฎเกณฑ์ที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองกำหนดขึ้นใช้ในครอบครัว มีลักษณะอย่างไร

1. ใช้กฎเกณฑ์เฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่
- 1.1 ลูกชายมีความสำคัญกว่าลูกสาว
  - 1.2 ห้ามเกี่ยวข้องกับสุรา หรือเครื่องดองของเมา
  - 1.3 ต้องมีผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้น
  - 1.4 อื่น ๆ (ระบุ).....
2. มีกฎเกณฑ์เป็นพิเศษเฉพาะครอบครัว ได้แก่
- 2.1. ต้องมีพระรับบาปสำหรับความยุ่งยากทุกอย่างที่เกิดขึ้น
  - 2.2. ช่วยกันทำมาหากินจะถูกรังหรือผิดกฎหมายก็ได้
  - 2.3. อื่น ๆ (ระบุ).....
3. เหมือน ๆ กับสังคมส่วนใหญ่

37. ท่านคิดว่า พ่อ/แม่/ผู้ปกครอง เป็นตัวอย่างที่ดีของท่านหรือไม่

พ่อ	☐ ใช่	☐ ไม่แน่ใจ	☐ ไม่ใช่	☐ ไม่ทราบ
แม่	☐ ใช่	☐ ไม่แน่ใจ	☐ ไม่ใช่	☐ ไม่ทราบ
ผู้ปกครอง	☐ ใช่	☐ ไม่แน่ใจ	☐ ไม่ใช่	☐ ไม่ทราบ

2.6. รูปแบบ/วิธีการอบรมเลี้ยงดู

38. ท่านคิดว่าภายในครอบครัวของท่าน

1. มีการก้าวท้าวเรื่องส่วนตัวกัน
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
2. สามารถร้องไห้ระบายความทุกข์สู่กันได้
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
3. ผู้ใหญ่ออกคำสั่งและควบคุมดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
4. ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในบ้าน
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
5. มีการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระรับผิดชอบการทำงานบ้านกัน
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
6. ช่วยกันแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
7. มีการกำหนดกฎ ระเบียบภายในบ้าน ที่สมเหตุสมผล
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
8. สามารถพูดกันได้ตรง ๆ ไม่ต้องพูดผ่านใครบางคน
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
9. คนในครอบครัวสามารถช่วยเหลือประคับประคองกันเมื่อเกิดวิกฤติ
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย
10. เมื่อมีเวลาว่างสมาชิกในครอบครัวจะชุลุกอยู่ด้วยกัน
 ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย

39. วิธีการปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมรองของกลุ่ม

(สั่งสอน – ดุ ต้า ว่ากล่าว อบรม ตักเตือน / ลงโทษ – ตี หักเบี้ยเลี้ยง งดสิ่งที่พึงปรารถนา)

ถ้ามีเหตุการณ์ต่อไปนี้เกิดขึ้นในครอบครัวท่าน พ่อแม่/ผู้ปกครองจะใช้วิธีการใด

1. ใครคนใดคนหนึ่งแกลัง รังแก ทรมาน หรือ ข่มขู่
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  2. พี่น้องทะเลาะ ตบ ตี ทำร้ายร่างกายกันและกัน
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  3. ใครคนใดคนหนึ่งในครอบครัวทำร้ายร่างกาย หรือ ข่มขู่ผู้อื่น
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  4. เห็นพี่ชาย น้องสาวที่โตเป็นสาวแล้ว เล่นกอดรัดพิดเหวี่ยงกันเหมือนเด็ก ๆ
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  5. มีใครคนใดคนหนึ่งในครอบครัวล่วงละเมิดทางเพศที่ น้อง ลูก หลานสาว
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  6. ใครคนใดคนหนึ่งพูดโกหก บิดเบือน อ้าพราง หลอกลวงให้เกิดความเสียหาย
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  7. พี่น้องด่าทอกันด้วยถ้อยคำหยาบคาย
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  8. ใครคนใดคนหนึ่งหยิบข้าวของ เงินทอง ของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  9. ใครคนใดคนหนึ่งเล่นการพนัน (ไพ่ ไฮโล โป ถั่ว ฯลฯ)
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  10. ใครคนใดคนหนึ่งเสพยาเสพติด (ตมกาว เสพยาบ้า ฯลฯ)
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  11. ใครคนใดคนหนึ่งขายยาเสพติด (ยาบ้า ผง กัญชา ฯลฯ)
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  12. ใครคนใดคนหนึ่งละทิ้งงาน ละเลยหน้าที่
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
  13. ใครคนใดคนหนึ่งไม่ขอโทษเมื่อทำผิด หรือ ไม่ขอบคุณเมื่อมีคนช่วยเหลือ
    - ชมเชย สั่งสอน ลงโทษ เฉย ๆ
40. การอบรมสั่งสอนของครอบครัวท่านมักจะกล่าวอ้างถึงใคร หรือสิ่งใดต่อไปนี้
- ศาสดาของศาสนา เช่น อัลเลาะห์, พระพุทธเจ้า พระเยซู
  - พระธรรม คำสอนของพระศาสดา คำสอนของปู่ ย่า ตา ยาย
  - คำสอนของบิดามารดา ความดีงามของตนเอง
  - ตำรวจ ผู้มีอำนาจจะลงโทษ อื่น ๆ (ระบุ).....

41. ท่านคิดว่าเด็กเป็นคนที่มีความลักษณะแบบใด (ตอบได้หลายข้อ)

ไม่ก้าวร้าว

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ก้าวร้าว

รู้สึกด้อย

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

รู้สึกเด่น

มีศีลธรรม

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ไม่มีศีลธรรม

ฟังพาคคนอื่น

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ฟังตนเอง

เจ้าระเบียบ

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ไม่มีระเบียบ

ปล่อยปละ

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

รับผิดชอบ

เย็นชา

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

อบอุ่น

อดทน

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ไม่อดทน

เป็นผู้ตาม

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

เป็นผู้นำ

เครียด

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

สบายๆ

แข็งแกร่ง

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ยืดหยุ่น

ซื่อสัตย์

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ไม่ซื่อสัตย์

รู้จักตนเองดี

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ไม่เข้าใจตนเอง

42. เด็กควบคุมอารมณ์/ความรู้สึกของตนได้ดีเพียงใด

 ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยมาก

ส่วนที่ 3 กลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมรองของกลุ่ม

43. ความเหนียวแน่นระหว่างครอบครัวกับกลุ่มชาติพันธุ์ (ตอบได้หลายข้อ)

- 1. ห่างเหิน
- 2. ติดต่องานมาหาสูกัน
- 3. มีกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันบ่อยครั้ง
- 4. มีกิจกรรมทางประเพณีร่วมกัน
- 5. อื่นๆ (ระบุ) .....

44. การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่ม (ตอบได้หลายข้อ)

- มีการแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในบ้าน
- มีการแต่งกายตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในงานประเพณีและกิจกรรมต่างๆ
- มีการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์พูดคุย สื่อสารในบ้าน/ในระหว่างสมาชิกอื่น ๆ
- จัดกิจกรรม/งานประเพณี ประจำปี/ฤดูกาลร่วมกัน
- อื่นๆ (ระบุ).....

45. เอกลักษณ์ของครอบครัวตามความคิดเห็นของท่านเป็นอย่างไร

- 1. ก่อนไปทางระบบครอบครัวและเครือญาติของพ่อ คือชาติพันธุ์.....
- 2. ก่อนไปทางระบบครอบครัวและเครือญาติของแม่ คือชาติพันธุ์.....
- 3. คล้ายคลึงกับเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน คือชาติพันธุ์.....
- 4. ผสมผสานกันจนกลายเป็นคนไทย

46. ท่านคิดว่า “ครอบครัว” มีหน้าที่อย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)

- 1. สืบทอดเผ่าพันธุ์มนุษย์ และ สืบต่อวงศ์ตระกูล
- 2. แสวงหาท้องถิ่นที่อุดมสมบูรณ์เพื่อดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัย
- 3. ถ่ายทอดค่านิยม วัฒนธรรม และ เอกลักษณ์แห่งชาติพันธุ์
- 4. สร้าง ผลิต หรือจัดหาเงินทอง ข้าวของ และสิ่งจำเป็นต่างๆ
- 5. อื่นๆ (ระบุ) .....

47. มีการตั้ง “เป้าหมาย/ทิศทางของครอบครัว” ไว้อย่างไร

- 1. จะกลับประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของบรรพบุรุษ คือ.....
- 2. จะกลับไปอยู่ย่านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันพักอาศัยอยู่มาก คือ.....
- 3. จะไปอยู่ประเทศที่สาม คือ.....
- 4. อยู่เมืองไทย
- 5. ไม่มี การตั้งเป้าหมายใด
- 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....

48. ท่านรู้สึกว่าการคบหาของครอบครัวอยู่ในชุมชนที่พักอาศัย ในลักษณะใด

- 1. อยู่โดดเดี่ยวตามลำพังท่ามกลางคนไทย
- 2. เกาะกลุ่มอยู่กับเพื่อนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน 2-3 ครอบครัว
- 3. เกาะกลุ่มอยู่ในแวดวงเพื่อนจากกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันทั้งหมู่บ้าน หรือชุมชนใหญ่
- 4. อื่น ๆ (ระบุ) .....

49. ท่านคิดว่าแนวทางการปฏิบัติของกลุ่มชาติพันธุ์ท่านมีส่วนยับยั้งมิให้กระทำผิดเพียงใด

- มีส่วนอย่างยิ่ง
- มีส่วนบ้าง
- ไม่ค่อยมีส่วน
- ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 4 สังคมและวัฒนธรรมภายนอกครอบครัว

50. ท่านคบหาสมาคมสนิทสนมกับเพื่อนกลุ่มใดมากที่สุด

- 1. เพื่อนในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน เพราะ.....
- 2. เพื่อนคนไทย เพราะ.....
- 3. เพื่อนทั้งสองลักษณะ เพราะ.....
- 4. อื่น ๆ (ระบุ) .....

51. แหล่งชุมชนที่พักอาศัย

- 1. แหล่งชุมชนแออัด
- 2. เขตก่อสร้าง
- 3. แหล่งอุตสาหกรรม
- 4. แหล่งเกษตรกรรม
- 5. เขตที่พักอาศัย
- 6. อื่น ๆ (ระบุ) .....

52. เพื่อนบ้าน

1. กลุ่มชาติพันธุ์เดียวกับครอบครัว
2. กลุ่มชาติพันธุ์อื่น คือ .....
3. กลุ่มคนไทยที่พักอาศัยมานานแล้ว
4. กลุ่มคนไทยที่อพยพ/ย้ายถิ่น จากภาค เหนือ อีสาน
 ใต้ กลาง อื่นๆ .....

53. สังคมละแวกบ้านพักอาศัย

1. แหล่งพักอาศัยทั่วไป
2. มีแหล่งมั่วสุมยาเสพติด
3. มีบ่อนการพนัน
4. มีช่องโสเภณี
5. อื่นๆ (ระบุ) .....

54. ผลกระทบของความเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมที่ท่าน ครอบครัว หรือกลุ่มเคยประสบ

ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

มีอุปสรรคในการเข้าโรงเรียน

- บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

มีข้อจำกัดในการเข้าทำงาน

- บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

มีความต้อโอกาสทางสังคมเกิดขึ้น (ถูกเลือกปฏิบัติ)

- บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

มีการขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมรองกับวัฒนธรรมไทย

- บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

ต้องการยกฐานะศักดิ์ศรีของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เป็นที่ยอมรับ

- บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

ต้องอดทนต่อฉ้อโกง/ค่าเช่าเหยียด ใจกลางของสังคมไทย

- บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

ต้องการแก้แค้น ทดแทนค่าสับประมาท แม้ว่าจะกระทำผิด

- บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคย

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด

55. ในครอบครัวมีผู้ถูกจับกุมดำเนินคดี/ต้องโทษจำคุก หรือไม่ (ระบุรายบุคคลว่าเคยมี/ปัจจุบัน)

1. บิดา ฐานความผิด ..... (ครั้งล่าสุด)
จำนวนครั้ง ..... ครั้ง ต้องโทษ ..... เป็นเวลา ..... ปี ..... เดือน
2. มารดา ฐานความผิด ..... (ครั้งล่าสุด)
จำนวนครั้ง ..... ครั้ง ต้องโทษ ..... เป็นเวลา ..... ปี ..... เดือน
3. ญาติ/พี่/น้อง ..... ฐานความผิด ..... (ครั้งล่าสุด)
จำนวนครั้ง ..... ครั้ง ต้องโทษ ..... เป็นเวลา ..... ปี ..... เดือน
4. อื่น ๆ ..... ฐานความผิด ..... (ครั้งล่าสุด)
จำนวนครั้ง ..... ครั้ง ต้องโทษ ..... เป็นเวลา ..... ปี ..... เดือน

56. เด็กเคยถูกจับกุมดำเนินคดีมาแล้วกี่ครั้ง (นับรวมครั้งนี้)

1. ครั้งนี้ครั้งแรก 2. มากกว่า 1 ครั้ง คือ ..... ครั้ง

57. เด็กเคยเข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกต่าง ๆ มาแล้วกี่ครั้ง (นับรวมครั้งนี้)

1. ครั้งนี้ครั้งแรก 2. มากกว่า 1 ครั้ง คือ ..... ครั้ง

58. ครั้งนี้เด็กกระทำความผิดฐานใด และลักษณะการกระทำความผิดครั้งนี้เป็นอย่างไร

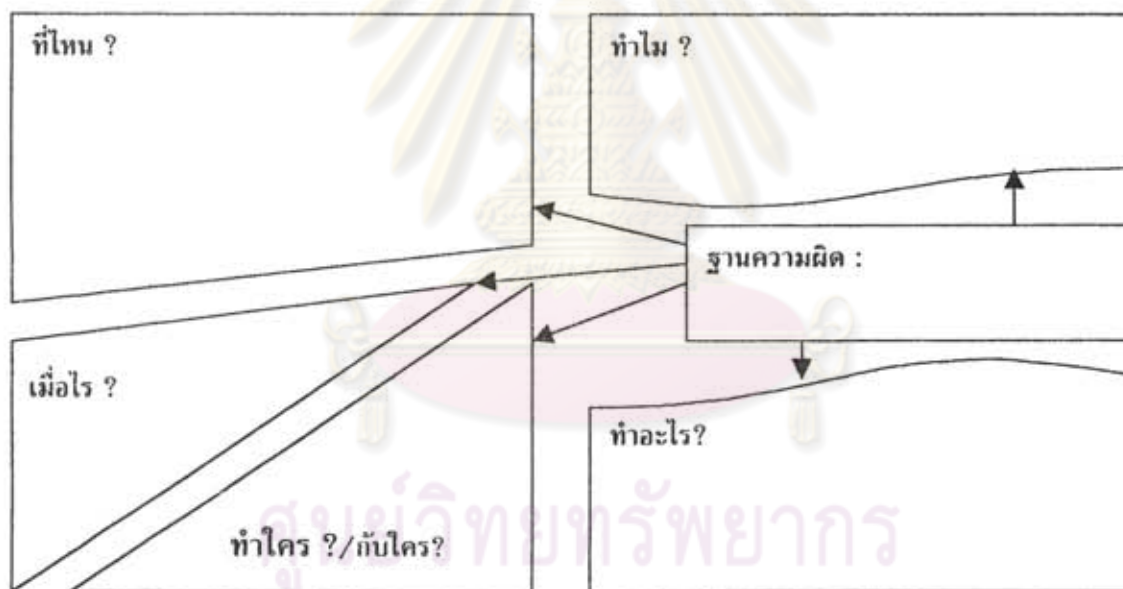
1. เกี่ยวกับทรัพย์สิน ลัก/วิ่ง/ชิง/ปล้น โดย.....
.....
.....
2. เกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ฆ่า/ทำร้ายร่างกาย/ข่มขืน/..... โดย .....
.....
.....
3. เกี่ยวกับยาเสพติด ประเภทยาบ้า/เฮโรอีน/กัญชา/.....
ข้อหา เสพ/ครอบครอง/จำหน่าย/..... โดย .....
.....
.....
4. เกี่ยวกับเพศ อนาคต/ข่มขืน/โทรมหนิง/ขายบริการ/..... โดย .....
.....
.....
5. อื่น ๆ (ระบุ) ..... โดย .....

59. มุลเหตุจูงใจในการกระทำผิดของเด็กครั้งนี้ คือ

- 1. โกรธ/อาฆาตพยาบาท
- 2. อยากได้เข้าของเงินทองนั้น/โลก
- 3. เกิดอารมณ์ทางเพศ /รัก
- 4. ขากจน
- 5. อยากลอง
- 6. ขาดความยับยั้งชั่งใจ
- 7. อื่น ๆ (ระบุ.....)

60. ให้สัมภาษณ์พฤติการณ์การกระทำผิดของเด็กให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ และระบุลงในกรอบข้อความด้านล่าง

61. ครั้งนี้ศาลมีคำสั่งอย่างไร

- 1. ฝากอบรม เป็นเวลา.....ปี .....เดือน.....วัน
- 2. ฝากอบรมชั้นต่ำ.....ปี .....เดือน   ชั้นสูง.....ปี .....เดือน
- 3. อื่น ๆ (ระบุ) .....

62. ก่อนถูกจับกุมเด็กพักอาศัยอยู่กับ

☐ 1. บิดา มารดา	☐ 2. ผู้ปกครอง (ระบุ) .....
☐ 3. บิดา	☐ 4. บิดาและครอบครัวใหม่ของบิดา
☐ 5. มารดา	☐ 6. มารดาและครอบครัวใหม่ของมารดา
☐ 7. นายจ้าง	☐ 8. อื่น ๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

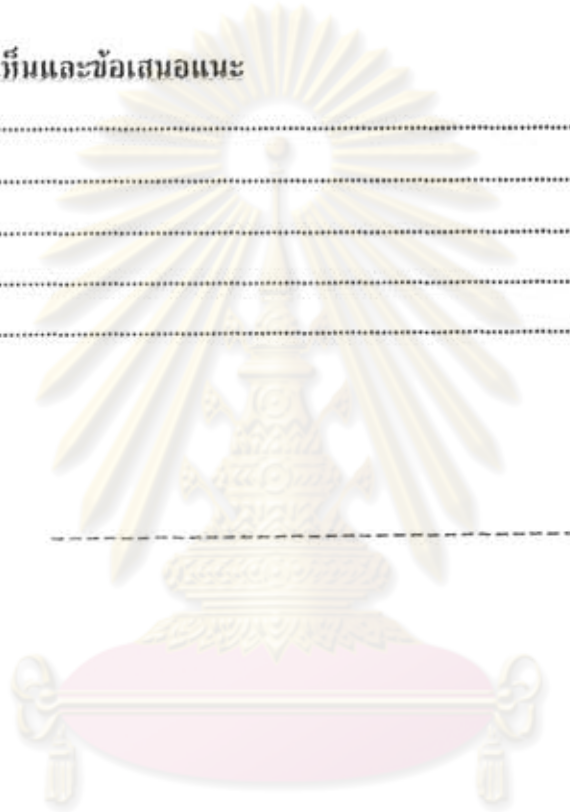
.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด : กลุ่มชาติพันธุ์.....

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ/สกุล .....เกี่ยวข้องกับ.....ของเด็ก
ชื่อ/สกุลเด็ก : .....
วัน เดือน ปี ที่ทำการสัมภาษณ์ : .....
ผู้สัมภาษณ์ : .....

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของชุมชนที่ครอบครัวเด็กพักอาศัย

1. สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน(ละแวกบ้านพักอาศัย).....
.....
.....
.....

2. การคมนาคม.....
.....
.....
.....

3. ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ของชุมชน ที่สังเกตเห็น.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน

1. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชนที่มีต่อครอบครัวของเด็ก

.....

.....

.....

.....

2. ความสัมพันธ์ของครอบครัวของเด็กที่มีต่อสมาชิกในชุมชน

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ครอบครัว : จำแนกตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์

1. ชาติพันธุ์ของปู่ ย่า ตา ยาย -ผู้ให้สัมภาษณ์ -คู่สมรส และ
เด็ก.....

.....

.....

.....

2. สถานที่เกิดของปู่ ย่า ตา ยาย-ผู้ให้สัมภาษณ์-คู่สมรส และ
เด็ก.....

.....

.....

.....

3. เชื้อชาติ-สัญชาติ ตามเอกสารทางราชการ/ตามความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์

.....

.....

.....

4. การแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

- การแต่งกาย.....

.....

.....

.....

- วิถีประชา

(ความเป็นอยู่ในบ้าน/การตกแต่งบ้าน).....

.....

.....

.....

5. ความขัดแย้งระหว่างเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กับเอกลักษณ์ของคนไทย.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ภาษา

1. ภาษาที่พูดมาตั้งแต่เด็ก/ภาษาของพ่อแม่.....

.....

.....

.....

2. ภาษาที่ใช้พูดกันที่บ้าน.....

.....

.....

.....

3. ภาษาที่ใช้พูดกับเพื่อน หรือ
ที่ทำงาน.....

4. ภาษาที่ชอบ/ถนัด.....
.....
.....
.....

5. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้/อ่านประจำ.....
.....
.....
.....

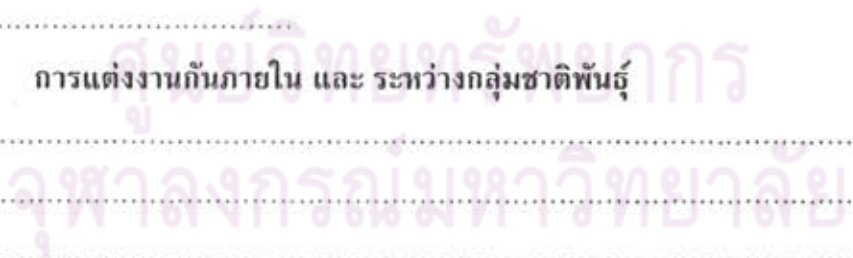
ส่วนที่ 5 ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์

1. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคมชมรมของกลุ่มชาติพันธุ์.....
.....
.....

2. ชาติพันธุ์ของเพื่อนสนิท.....
.....
.....

3. การแต่งงานกันภายใน และ ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์.....
.....
.....

4. การเพิ่มจำนวนประชากรของกลุ่มชาติพันธุ์.....
.....
.....

ส่วนที่ 6 วัฒนธรรมรองในการอบรมเลี้ยงดู

1. ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน (การกิน/การนอน/การทำงาน/การเรียน)

.....

.....

.....

.....

2. การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว

.....

.....

.....

.....

3. การกล่อมเกลாத่างจรีธรรม

- การยึดมั่นในศาสนา(ไปวัด/ทำบุญ/ใส่บาตร).....

.....

.....

.....

.....

- การเคารพบูชาสัญลักษณ์ทางศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (มีพระพุทธรูป / เจ้าแม่ กวนอิม/พระรูป ร.5/พระศิวนาถา)

.....

.....

.....

.....

4. การรักษาสุขภาพอนามัยของครอบครัวและเด็ก.....

.....

.....

.....

.....

5. การควบคุมและยับยั้งพฤติกรรม.....
 .....
 .....
 .....

6. ความมั่นคงทางอารมณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์.....
 .....
 .....
 .....

7. บุคลิกลักษณะของผู้ให้สัมภาษณ์.....
 .....
 .....
 .....

ส่วนที่ 7 สถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

1. ลักษณะบ้าน.....
 .....
 .....
 .....

2. สภาพบ้านความเป็นเจ้าของบ้าน.....
 .....
 .....
 .....

3. สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 8 ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ “ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด ”

.....
.....
.....
.....
.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะผู้วิจัย

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

รองศาสตราจารย์สุพัตรา สุภาพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารง สุทธาศาสน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล

หัวหน้าโครงการวิจัย “สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขต
กรุงเทพมหานคร”

รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน

ผู้วิจัยหลักโครงการวิจัย “เรื่องครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด :
จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ ในกรุงเทพมหานคร”

อาจารย์จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย

คณะนักวิจัยผู้ช่วย

1. นายชัยทิศ พิเศษสกุลกิจ
2. นายกอดเดช เส็มหล่อ
3. นางสาวอุทุมพร เผ่าสุวรรณ
4. ร.ต.ท.หญิงประภาวรรณ วรรณบุตร

เจ้าหน้าที่โครงการ

นางรำไพ ศรีไชย

ประวัติผู้วิจัยหลัก

ชื่อ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย
(JUTHARAT UA-AMNOEY)

ตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 8 ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สค.ม (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล
Cert. in Probationary Service (Scotland)

สาขาที่มีความชำนาญพิเศษ

- อาชญวิทยาและงานยุติธรรม (Criminology and Criminal Justice)
- เด็กและเยาวชนกระทำผิด (Juvenile Delinquency)
- จิตวิทยาสังคม

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย การสำรวจความต้องการในการประกอบอาชีพและแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนที่ประกอบอาชีพในท้องถนนหลวง ในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 (นักวิจัยผู้ช่วย)
2. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ปรึกษาทางสังคมสำหรับเป็นข้อบ่งชี้ภาวะการเสพติดของชายไทยวัยทำงานในปัจจุบัน พ.ศ. 2528 (นักวิจัยผู้ช่วย)
3. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย การศึกษาวิธีการนำศาสนาเข้ามามีส่วนช่วยแก้ปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2529 (นักวิจัยผู้ช่วย)
4. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย คำนิยมในการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทย พ.ศ. 2530

5. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม A Research on Development and Crime Prevention in Thailand (UNAFEI) ทุนอุดหนุนจากประเทศญี่ปุ่น พ.ศ. 2530
6. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม A Study on the Implementation of the United Nation Norms and Guidelines Relation to Crime Prevention and Criminal Justice in the Asian Countries (UNAFEI) ทุนอุดหนุนจากประเทศญี่ปุ่น พ.ศ. 2533
7. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พฤติกรรม ทักษะคดี และการยอมรับของผู้ใช้รถและถนนต่อมาตรการแก้ปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร โครงการวิจัยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสกาญจนาภิเษกสมโภชฉลองสิริราชสมบัติ 50 ปี พ.ศ. 2540
8. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม ทิศทางการวางแผนกำลังคนเพื่อรองรับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในทศวรรษหน้า พ.ศ. 2541
9. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม การประเมินประสิทธิภาพหน่วยงานกระทรวงยุติธรรม เพื่อการบริหารจัดการเชิงคุณภาพในยุคโลกาภิวัตน์ กรุงเทพ : โรงพิมพ์จามจุรีปริ้นติ้ง จำกัด พ.ศ.2542

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย